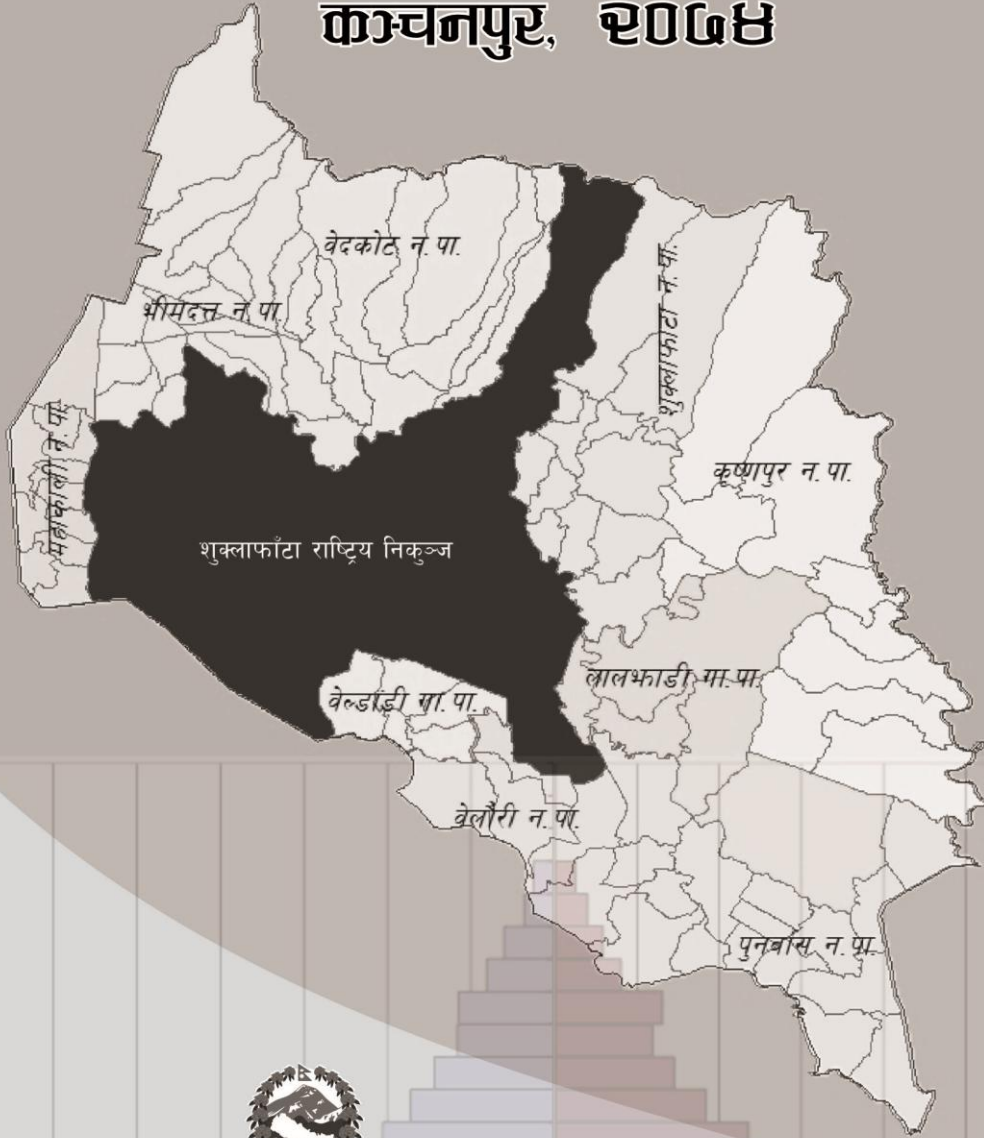

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण (Local Level Profile) कञ्चनपुर, २०७४

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय
केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

तथ्याङ्क कार्यालय, कञ्चनपुर

प्रकाशन वर्ष : आषाढ, २०७४

मुद्रण प्रति : ३००

प्रकाशक :

तथ्याङ्क कार्यालय, कञ्चनपुर

यस पुस्तकमा प्रकाशित तालिकाहरू तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुरको स्रोत खुलाएर मात्र साभार गर्न सकिनेछ ।

सर्वाधिकार : तथ्याङ्क कार्यालय, कञ्चनपुर

मुद्रण : भवानी प्रिन्टिङ्ग प्रेस महेन्द्रनगर, कञ्चनपुर फोन नं. ०९९-५२९४७८

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

फोन नं. : ९७७-१-४२४५९४६

९७७-१-४२४५९४७

९७७-१-४२४५९४८

९७७-१-४२२९४०६

फ्याक्स : ९७७-१-४२२७७२०

प.सं.: २०७३/७४

रामशाह पथ

थापाथली, काठमाण्डौ

च.नं.:

मन्तव्य

स्थानीय नीति निर्माता, योजनाकार, अनुसन्धानकर्ता, अध्येता र सञ्चारकर्मीहरूका लागि खण्डीकृत तथ्याङ्कको माग दिनानुदिन बढ्दै गईरहेको अनुभव हामीले गरेका छौं । खण्डीकृत तथ्याङ्कको यस्तो मागलाई राष्ट्रिय जनगणना, कृषिगणना र नमुना सर्वेक्षणमा आधारित विभिन्न सर्वेक्षणहरूले मात्र परिपूर्ति गर्न नसक्ने सन्दर्भमा गणना तथा सर्वेक्षणहरूबाट प्राप्त स्थानीय तहका तथ्याङ्क र स्थानीयस्तरका विभिन्न निकायहरूमा व्यवस्थापन गरिएका अभिलेखहरूमा छरिएर रहेका उपयोगी आँकडाहरूलाई तथ्याङ्क कार्यालयहरूले विगतका वर्षहरूमा पनि जिल्ला तहका वस्तुगत विवरणहरू तयार गरेका र तिनको अधिकतम माग तथा प्रयोग भएको अनुभव हामीले गरेका छौं । यसै सन्दर्भमा, देशको परिवर्तित स्थानीय तह अनुसारको तथ्याङ्क एकत्रित गरी आम प्रयोगकर्ताहरूको उपयोगको लागि उपलब्ध गराउने प्रयासस्वरूप केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग अन्तर्गतका तथ्याङ्क कार्यालयहरूले चालू आर्थिक वर्षमा गाउँपालिका/नगरपालिका प्रोफाइल तयार गरेका हुन् । यसको तयारीबाट स्थानीय तहको तथ्याङ्क भण्डार समृद्ध हुनुका साथै प्रयोगकर्ताहरूको माग निकै हदसम्म सम्बोधन भई योजनाविद्, अनुसन्धानकर्ता, विद्यार्थी, तथा सरोकारवाला हरूको निम्ति निकै सहयोगी हुने विश्वास मैले लिएको छु ।

स्थानीय तहहरूका वडास्तरसम्मका तथ्याङ्कहरू संग्रहित यस्तो महत्वपूर्ण गाउँपालिका/नगरपालिका प्रोफाइल तयार गरी प्रकाशनमा ल्याउन लागेकोमा म यस कार्यको प्रशंसा गर्दछु र यसको तयारीमा संलग्न सम्पूर्ण कर्मचारी वर्गमा धन्यवाद दिन चाहन्छु । आगामी वर्षमा तथ्याङ्क कार्यालयहरूले यस प्रकाशनको अद्यावधिक नवीन संस्करणलाई पनि प्राथमिकता दिनेछन् भन्ने विश्वास मैले लिएको छु ।

सुमनराज अर्याल
(महानिर्देशक)

नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

प.सं. २०७३/०७४

च.नं. :

मिति : २०७४/०३/१६

विषय : मन्तव्य

तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुरले जिल्लाका स्थानीय तहहरूको सामाजिक, आर्थिक एवं जनसांख्यिक क्षेत्रको आधिकारिक र अद्यावधिक सूचना तथा तथ्याङ्कहरू सरोकारवाला निकाय र सर्वसाधारण जनतालाई उपलब्ध गराउने उद्देश्यले स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण २०७४ प्रकाशित गर्न लागेकोमा मलाई अत्यन्त खुसी लागेको छ।

हरेक क्षेत्रका विकास सम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न, योजना तथा नीति निर्माण गर्न भरपदो र अद्यावधिक तथ्याङ्कको आवश्यकता पर्दछ। तथ्याङ्कको आधारमा योजनाको प्राथमिकता निर्धारण गरी विकास निर्माणका कार्यहरू सञ्चालन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गरिन्छ। सामयिक र भरपदो सूचना तथा तथ्याङ्कले नागरिकको सुसूचित हुने हक समेत प्रत्याभूत गर्दछ।

जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरू समेत पाइसकेका जिल्ला स्थित पुनर्संरचित स्थानीय तहहरूको वस्तुगत विवरण (Profile) आगामी दिनमा तत् तत् सरोकारवाला तहहरूको योजना प्रक्रिया र नीति निर्माणको कामका साथै योजनाविद, विकासविद, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैह्र सरकारी संस्था, जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय, शिक्षक, विद्यार्थी लगायत बौद्धिक जगतका लागि समेत उपयोगी हुने कुरामा म विश्वस्त छु। अन्तमा सिमित स्रोत साधनको बाबजुत यो वस्तुगत विवरण प्रकाशित गर्नु हुने तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुरका निर्देशक लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(मनोहर प्रसाद खनाल)

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

कञ्चनपुर

मनोहर प्रसाद खनाल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
कञ्चनपुर

वि.सं. २०७४, आषाढ

प्रकाशकीय

वर्तमान युग सूचनाको युग हो । यस युगमा सूचना प्राप्तिलाई आम नागरिकको मौलिक हकको क्षेत्राधिकारमा पर्ने विषय मानिन्छ । अद्यावधिक र विश्वसनीय तथ्याङ्कले सूचनाको बढ्दो माग र प्रयोगलाई धेरै हदसम्म सम्बोधन गर्न सक्दछ । सार्वजनिक र निजी क्षेत्रका नीति तथा निर्णय निर्माणका अलावा योजना तर्जुमा, अनुगमन र मूल्याङ्कन समेतका लागि तथ्याङ्कको अहम् भूमिका हुने गर्दछ । उपलब्धीमूलक योजना र नीति तर्जुमाका लागि विषय क्षेत्रगत आधारभूत तथ्याङ्कको उपलब्धता, पहुँच र प्रयोगले सार्थक अर्थ राख्दछ । पछिल्लो समयमा विकास व्यवस्थापन, अध्ययन-अध्यापन, शोध वा अनुसन्धान लगायतका क्रियाकलापमा खण्डिकृत तथ्याङ्कको प्रयोग बढ्दै गएको महसुस भएको छ ।

कञ्चनपुर जिल्लाका पुनर्संरचित नौ वटा स्थानीय तहसँग सम्बन्धित तथ्याङ्कहरूलाई पुनःसांकेतिकरण, जोडजम्मा र विश्लेषण गरी यो पुस्तक तयार गरिएको छ । खास गरी राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को प्रकाशित तथ्याङ्कलाई स्थानीय तह अनुरूप पुनःविश्लेषण गरेर प्रयोगकर्ताहरूलाई तथ्याङ्क उपयोग गर्न सहज होस् र नीति निर्माता तथा योजनाकर्मीहरूलाई पनि मार्ग दर्शक सूचकहरू प्राप्त हुन सकोस् भन्ने अभिप्रायले तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुरबाट **स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण** नाम दिई यो पुस्तक प्रकाशन गर्ने जमर्को गरिएको छ । जिल्ला स्थित तथ्याङ्क प्रयोगकर्ताहरूलाई केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट उत्पादन गरिएका कतिपय तथ्याङ्कको बारेमा जानकारी नभएको, उत्पादित तथ्याङ्क पनि छरिएर रहेको र राज्य पुनःसंरचना पश्चात बनेका स्थानीय तहहरूको परिष्कृत तथ्याङ्क प्राप्त गर्न कठिन हुने गरेको महसुस गरी सहज रूपमा खण्डिकृत तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने उद्देश्यले समेत यो वस्तुगत विवरण तयार गर्ने प्रयास गरिएको छ । निर्वाचित पदाधिकारीले कार्यभार बहन गरिसकेका स्थानीय तहहरूमा योजना तर्जुमा गर्ने कामका साथै सरोकारवाला विकासविद्, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैह्र सरकारी संस्था, जिल्ला स्थित कार्यालयहरू, शिक्षक, विद्यार्थी लगायत बौद्धिक जगतका लागि यो पुस्तक लाभप्रद हुने कुरामा विश्वस्त हुन सकिन्छ ।

यो वस्तुगत विवरण तयार पार्ने क्रममा आवश्यक सूचना एवं तथ्याङ्क उपलब्ध गराई सहयोग गर्ने नगरपालिका र गाउँपालिका कार्यालयहरू, जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयहरू, गैरसरकारी संस्था, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चारकर्मी लगायत सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुरको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु । तयारीका क्रममा अथक परिश्रम गरेर पुस्तकलाई यो स्वरूपमा ल्याउन पहल गर्नु हुने तथ्याङ्क अधिकृत श्री गोविन्द प्रसाद न्यौपाने विशेष धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुरका सहकर्मी साथीहरूले पुर्याउनु भएको योगदानको पनि कदर गर्न चाहन्छु । पुस्तक तयारीका लागि विभिन्न निकायबाट तथ्याङ्क संकलन तथा संग्रह गर्ने उहाँहरूको कार्य स्मरणीय छ । यो पुस्तक तयारीको लागि आर्थिक स्रोत तथा अन्य प्राविधिक सहयोग पुर्याउने केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको योजना तथा स्तर निर्धारण शाखालाई पनि धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

पुस्तक तयारी गर्ने क्रममा केही त्रुटी एवं कमिकमजोरी हुन सक्दछन् । इंगित त्रुटी तथा कमजोरीहरू सुधारका लागि यहाँहरूको अमूल्य सुझाव तथा सल्लाहका लागि तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुर सदैव प्रतिक्षारत रहेको छ । धन्यवाद ।

यदुनाथ आचार्य

निर्देशक

तथ्याङ्क कार्यालय, कञ्चनपुर

सम्बत् २०७४, आषाढ

विषय सूची

विषय	पेज नं.
खण्ड क. कञ्चनपुर जिल्लाको संक्षिप्त वस्तुगत अवस्था	१
१. जिल्लाको संक्षिप्त परिचय	१
२. भौगोलिक अवस्था र हावापानी	१
३. धार्मिक एवं सांस्कृतिक अवस्था	२
४. प्रमुख धार्मिक एवं पर्यटकीय स्थलहरू	३
५. बसोबास, रहनसहन र भेषभूषा	३
६. सामाजिक संरचना	४
७. आर्थिक अवस्था	५
८. राजनैतिक विभाजन	५
९. प्राकृतिक सम्पदा	५
१०. भू-उपयोग र वनजंगल सम्बन्धी विवरण	६
११. प्रमुख व्यापारिक स्थलहरू	६
१२. परिवार र जनसङ्ख्या	६
१३. पुनर्गठित स्थानीय तह अनुसार जनसङ्ख्या र सम्बन्धित विवरण	७
१४. जनसङ्ख्याको बैबाहिक अवस्था	९
१५. जनसङ्ख्याको उमेरगत संरचना	१०
१६. घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार	११
१७. जातजातिको आधारमा जनसङ्ख्या	१२
१८. मातृभाषा अनुसारको जनसङ्ख्या	१३
१९. सदस्य संख्याको आधारमा परिवार	१३
२०. सामाजिक तथ्याङ्क तथा सूचकहरू	१४
२१. स्वास्थ्य तथा सरसफाइ	१६
२२. आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी सूचकहरू	१८
२३. कृषि सम्बन्धी सूचकहरू	१९
२४. मानव विकास सूचकाङ्क र मानव गरीबी सूचकाङ्क	२३
खण्ड ख. नगरपालिकाहरूको वस्तुगत अवस्था	२४
१. भिमदत्त नगरपालिका	२४
१.१. संक्षिप्त परिचय	२४
१.२. ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	२६
१.३. हावापानी	२६
१.५. भू-धरातल तथा भिरालोपना र भू-उपयोग	२६
१.७. पर्यटकीय र सांस्कृतिक स्थलहरू, चाडपर्व तथा सस्कृति	२६
१.९. भौतिक पूर्वाधार	२६
१.१०. बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरू	२७
१.११. जनसांख्यिक विवरण	२७
२.१२. पारिवारिक विवरण	३६
१.१३. स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ बाट निर्वाचित पदाधिकारीहरू	३९

विषय	पेज नं.
२. वेदकोट नगरपालिका	४३
२.१ भौगोलिक अवस्थिति	४३
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामांकरण, प्रशासनिक विभाजन	४५
२.४ भू-धरातल तथा भिरालोपना	४५
२.५ नदीनाला तथा तालतलैया, पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	४५
२.७ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	४५
२.८ सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	४६
२.९ नगरपालिका क्षेत्रका पर्यटकिय स्थलहरूको विवरण	४६
२.१० औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसायसम्बन्धी विवरण	४७
२.११ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जन स्थल सम्बन्धी विवरण	४७
२.१२ सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी	४७
२.१३ युवा क्लवसम्बन्धी विवरण	४८
२.१४ वन क्षेत्रको अवस्था	४८
२.१५ जलाधर तथा जलस्रोत र उपयोगको स्थिति, राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती क्षेत्र	४९
२.१७ जङ्गली जनावर तथा चराचुरूङ्गीहरू	४९
२.१८ आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू	५०
२.२० पारिवारिक सूचकहरू	५६
२.२१ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	५८
३ बेलौरी नगरपालिका	६१
३.१ भौतिक अवस्थिति	६१
३.२ हावापानी, राजनीतिक अवस्थिति, भू-धरातल तथा भिरालोपना	६१
३.५ नदीनाला तथा तालतलैया	६३
३.६ पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	६३
३.७ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा, बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरू, चाडपर्व तथा सस्कृति	६३
३.१० खेल मैदान सम्बन्धी विवरण	६४
३.११ सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी, नगरपालिकाको शहरी विद्युतीकरण	६४
३.१३ नगर भित्र पक्की, कल्भर्ट तथा भोलुगे पुलहरूको विवरण	६५
३.१४ सामुदायिक भवनहरूको विवरण	६५
३.१५ वन क्षेत्रको अवस्था, जलाधर तथा जलस्रोत र उपयोगको स्थिति	६५
३.१७ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्रको विवरण	६६
३.१८ आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू	६७
३.१९ पारिवारिक सूचकहरू	७४
३.२० स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	७७
४. कृष्णपुर नगरपालिका	८०
४.१ भौगोलिक अवस्थिति, हावापानी, राजनीतिक अवस्थिति, नदीनाला तथा तालतलैया	८०
४.५ सांस्कृतिक अवस्था र चाडपर्वहरू, उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	८२
४.७ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू	८२
४.८: पारिवारिक सूचकहरू	८९
४.९ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	९१

विषय	पेज नं.
५. महाकाली नगरपालिका	९४
५.१ भौगोलिक अवस्थिति	९४
५.२ हावापानी	९४
५.३ राजनीतिक अवस्थिति	९४
५.४ सांस्कृतिक अवस्था र चाडपर्वहरू	९४
५.५ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	९६
५.६ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू	९६
५.७ पारिवारिक सूचकहरू	१०३
५.८ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	१०६
६. पुनर्वासि नगरपालिका	१०६
६.१ भौगोलिक अवस्थिति, हावापानी, राजनीतिक अवस्थिति	१०९
६.३ नदी र ताल, वन जंगल	१११
६.५ प्रमुख धार्मिक सम्पदाहरू, प्रमुख चाडपर्व तथा जात्राहरू	१११
६.७ प्रमुख उद्योगहरू, स्वास्थ्य सुविधा, प्रहरी सुरक्षा	१११
६.१० नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका सरकारी कार्यालय	१११
६.११ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू	११२
६.१२ पारिवारिक सूचकहरू	११९
६.१३ : स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	१२१
७. शुक्लाफाँटा नगरपालिका	१२४
७.१ भौगोलिक अवस्थिति, हावापानी, राजनीतिक अवस्थिति	१२४
७.४ नदीनाला तथा तालतलैया, पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	१२६
७.६ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा, बैंक तथा वित्तीय संस्था, पर्यटकीय महत्वका स्थानहरू	१२६
७.९ चाडपर्व तथा संस्कृति, खेलकुद तथा मनोरञ्जन, सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी	१२७
७.१२ स्थानीय पूर्वाधार, वनजंगल, स्थानीय स्तरमा राज्यको उपस्थिति	१२८
७.१५ आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू	१३०
७.१६ पारिवारिक सूचकहरू	१३७
७.८ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	१४०
खण्ड ग. गाउँपालिकाहरूको वस्तुगत अवस्था	१४३
१. बेलडाँडी गाउँपालिका	१४३
१.१ भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति	१४३
१.६ नदीनाला तथा तालतलैया, पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	१४३
१.८ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा, विविध विवरण	१४५
१.१० आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू	१४६
१.११ पारिवारिक सूचकहरू	१५१
१.११ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	१५२
२. लालझाडी गाउँपालिका	१५४
२.१ भौगोलिक तथा राजनीतिक अवस्थिति	१५४
२.३ आधारभूत तथ्याङ्क तथा सूचकहरू	१५६
२.४ पारिवारिक सूचकहरू	१६०
२.५ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	१६२
अनुसूचीहरू	१६४

खण्ड क. कञ्चनपुर जिल्लाको संक्षिप्त वस्तुगत अवस्था

१ जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

नेपालको मानचित्रमा कञ्चनपुर जिल्ला देशको पश्चिमी सीमानामा अवस्थित तराइको जिल्ला हो । भारतीय सीमानासँग जोडिएको साविक महाकाली अञ्चलमा पर्ने यो जिल्ला बाइसे चौबीसे राज्य रहेको बखत डोटी राज्यको सीमा क्षेत्रमा पर्दथ्यो । ऐतिहासिक पृष्ठभूमि हेर्दा नेपाल र तत्कालिन इष्ट इन्डिया कम्पनीबीच १८१६ मा भएको सुगौली सन्धिबाट कालीपारी पश्चिमको सम्पूर्ण भू-भाग ब्रिटिश इन्डियामा गाभिएको पाइन्छ । सन् १८६० को प्रत्यावर्तन सन्धि भएपछि मात्र यो क्षेत्र अर्थात् कैलाली, कञ्चनपुर, बाँके र बर्दियासम्मको तराई खण्ड नयाँ मुलुकको रूपमा नेपालमा आवद्ध भएको पाइन्छ । त्यस उपरान्त छुट्टै जिल्लाको रूपमा अस्तित्वमा आएको यस जिल्लाको सदरमुकाम साविक श्रीपुर गाउँ विकास समितिको बेलौरी बजारमा रहेको र सोही बजारको कञ्चनपुर नामक गाउँबाट जिल्लाको नामाकरण हुन गएको हो भन्ने केही इतिहासविदहरूको भनाई रहेको छ । वि.सं. २०१९ सालपछि यसको सदरमुकाम महेन्द्रनगर (हालको भिमदत्तनगर) सरेको देखिन्छ । साविक सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा पर्ने यो जिल्ला मौजुदा नेपालको संविधानअनुसारको राज्य पुनर्संरचनामा प्रदेश नं. ७ अन्तर्गत पर्दछ । सुदूरपश्चिम पहाडका जिल्लाहरूबाट उच्च बसाइसराई भएको कञ्चनपुर ती पहाडी जिल्लाहरूमा खाद्यान्न आपूर्ति गर्ने खाद्य भण्डारको रूपमा उभिएको छ ।

२ भौगोलिक अवस्था :-

कञ्चनपुर जिल्ला पूर्वमा कैलाली, उत्तरमा डडेल्धुरा जिल्ला र पश्चिम तथा दक्षिणमा मित्रराष्ट्र भारतसँग जोडिएको छ । यो जिल्ला २८° ३२" देखि २९° २८" उत्तरी अक्षांस र ८०° ३" देखि ८०° ३३" पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको छ । जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १६१० वर्ग कि.मि. मध्ये ३७ प्रतिशत भू-भाग खेतीयोग्य, ५५ प्रतिशत भू-भाग वनजंगल र ८ प्रतिशत भू-भाग खोलानालाले ओगटेको छ । भूतलीय उचाईको हिसाबले हेर्दा यो जिल्ला समुद्री सतहबाट १६० मिटरदेखि १५२८ मिटरसम्मको उचाइमा अवस्थित छ । जिल्लाको पूर्व-पश्चिम औसत लम्बाई ४४ कि.मि. र उत्तर-दक्षिण औसत चौडाइ ३४ कि.मि. रहेको छ ।

भौगोलिक विभाजनको आधारमा यस जिल्लालाई चुरे क्षेत्र, भावर क्षेत्र र तराईको मैदान गरी ३ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ । महाकाली, जोगबुढा, चौधर, मोहना, स्याली, बनारा, डोडा, सोनवरा नदीहरू यस जिल्ला भएर बग्ने प्रमुख नदीहरू हुन् । महाकाली बाहेक अन्य सबै नदिहरूको मुहान चुरे पर्वत श्रृंखलामा रहेको छ ।

३ हावापानी :

जलवायुको दृष्टिकोणले कञ्चनपुर जिल्लामा उष्ण तथा उपोष्ण प्रकारको हावापानी पाइन्छ । यहाँ वार्षिक सरदर १७७१.५ मिलि मिटर वर्षा हुने गर्दछ । विशेषतः जेठदेखि भाद्र महिनासम्म निकै गर्मी हुने यस जिल्लामा पौष र माघ महिनामा निकै जाडो हुन्छ । गर्मी याममा यहाँको तापक्रम अधिकतम ४३ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्दछ भने हिउँदमा न्यूनतम ३ डिग्री सेल्सियससम्म झर्ने गर्दछ । यहाँको जलवायुमा प्रचुर मात्रामा आर्द्रता (Humidity) पाइन्छ जुन सरदर ७१.१६ प्रतिशत रहने गर्दछ । यस जिल्लाको १२ महिनाको औसत तापक्रम र वर्षाको विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका १ :कञ्चनपुर जिल्लाको १२ महिनाको औसत तापक्रम र वर्षाको विवरण

क्र.सं.	महिना	अधिकतम तापक्रम (डिग्री सेल्सियस)	न्यूनतम तापक्रम (डिग्री सेल्सियस)	औषत तापक्रम (डिग्री सेल्सियस)	औषत वर्षा (मि.मि.)
१.	बैशाख	३७.५	२२.२	२९.२	४६.२
२.	जेठ	३६.७	२४.९	३१.१	२४५.२
३.	आषाढ	३३.४	२५.१	२९.३	५३४.५

क्र.सं.	महिना	अधिकतम तापक्रम (डिग्री सेल्सियस)	न्यूनतम तापक्रम (डिग्री सेल्सियस)	औषत तापक्रम (डिग्री सेल्सियस)	औषत वर्षा (मि.मि.)
४.	श्रावण	३३.०	२४.९	२९.२	४९०.२
५.	भाद्र	३२.५	२३.५	२८.६	२८६.५
६.	आश्विन	३०.८	१८.०	२४.९	४७.६
७.	कार्तिक	२७.६	११.८	२०.४	४.७
८.	मंसिर	२३.८	७.९	१५.६	२०.७
९.	पौष	२१.५	६.९	१४.४	२४.४
१०.	माघ	२४.१	८.४	१६.५	३५.५
११.	फागुन	२९.४	१२.२	२०.१	१५.९
१२.	चैत्र	३९.४	१७.४	२५.४	२०.३

स्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७०, तथाङ्ग कार्यालय, कञ्चनपुर ।

४ धार्मिक एवं सांस्कृतिक अवस्था :

धार्मिक दृष्टिकोणले हेर्दा यस जिल्लामा अधिकांश हिन्दु धर्मालम्बीहरूको बसोबास रहेको देखिन्छ । पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यहाँको कुल जनसङ्ख्या (४५१,२४८ जना) को ९५ प्रतिशत हिन्दु, २.६५ प्रतिशत क्रिश्चियन, १.१५ प्रतिशत बुद्ध धर्मालम्बीहरू र बाँकि प्रकृतिपूजक, ईस्लाम, किराँत लगायतका धर्म मान्ने समुदायका मानिसहरूको बसोबास रहेको पाईन्छ । यहाँको पहाडी समुदायका अधिकांश मानिसहरूले धर्मको रूपमा सनातन हिन्दु धर्म र भाषाको रूपमा डोट्याली भाषालाई स्वीकारेको देखिन्छ । पहाडी समुदायबाट वेदमूलक आर्य-संस्कृतिका विधि-विधान र रामायण, महाभारत, पूराण आदि धर्मग्रन्थहरूको आधारमा ती विषयवस्तुहरूलाई लोकभाषा, लोकलय, लोकधुन, र लोकशैलीमा ढालेर लोकजीवनको सेरोफेरोसित तादात्म्यता मिलाई आफ्नोपन झल्काउने गरी देउडा, रनपुतला, फाग, सगुन आदिको रूपमा विशेष अवसरहरूमा प्रस्तुत गरिन्छ । यो समुदायको पहिचान नै आफ्नो विशिष्ट भाषिक र सांस्कृतिक मौलिकपना नै हो । गौरा, दशैं, तिहार, होली र विशु यो समुदायले मनाउने प्रमुख चाडपर्वहरू हुन । गौरा र होलीमा लोकलयमा डेउडा खेल खेल्ने गरिन्छ भने दशैंमा विभिन्न देवी देउताका शक्ति पीठहरूमा राँगा, बोका लगायतका पशुपंक्षीहरूको बली दिई जात्रा गर्ने चलन रहेको छ । थारू समुदायको अलग्गै परम्परा र संस्कार रहेको पाईन्छ । उनीहरूले माघी पर्वलाई विशेष पर्वको रूपमा मनाउने गर्दछन् । अन्य आदिवासी जनजाति समुदायले पनि आ-आफ्नो संस्कार र परम्परा अनुसारका क्रियाकलापमा संलग्न हुँदै आएको पाइन्छ ।

तालिका २: कञ्चनपुर जिल्लामा धर्मअनुसारको जनसङ्ख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	४५१,२४८	१००.०	२१६,०४२	१००.०	२३५,२०६	१००.०
हिन्दु	४२९,०८२	९५.१	२०५,६४७	९५.२	२२३,४३५	९५.०
बुद्ध	५,१८३	१.१	२,४१३	१.१	२,७७०	१.२
ईस्लाम	४६१	०.१	२७८	०.१	१८३	०.१
किरात	२५	०.०	१२	०.०	१३	०.०
क्रिस्चियन	११,९६२	२.७	५,४४६	२.५	६,५१६	२.८
प्रकृति	३,६९९	०.८	१,८७१	०.९	१,८२८	०.८
बोन	०	०.०	०	०.०	०	०.०
जैन	०	०.०	०	०.०	०	०.०

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
बहाई	४३२	०.१	१९१	०.१	२४१	०.१
सिख	०	०.०	०	०.०	०	०.०
उल्लेख नभएको	४०४	०.१	१८४	०.१	२२०	०.१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

५ प्रमुख धार्मिक एवं पर्यटकीय स्थलहरू

कञ्चनपुर जिल्ला धार्मिक पर्यटन तथा पर्याय पर्यटनको दृष्टिकोणले निकै महत्वपूर्ण जिल्ला मानिन्छ । प्रसिद्ध सिद्धनाथ र बैजनाथ मन्दिर धार्मिक सम्पत्तिको रूपमा रहेका छन् भने शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जलाई प्राकृतिक पर्यटकीय सम्पदा मान्न सकिन्छ । पछिल्लो समयमा निर्मित महाकाली भोलुङ्गे पुलले पनि निकै मात्रामा पर्यटकहरूलाई आकर्षित गरिरहेको छ ।

तालिका ३ प्रमुख धार्मिक एवं पर्यटक स्थलहरू :

क्र.स.	विवरण	अवस्थिति
१.	विष्णु मन्दिर	भिमदत्त न.पा. - ३
२.	शिवधाम मन्दिर	भिमदत्त न.पा - ४
३.	सिद्धनाथ मन्दिर	भिमदत्त न.पा - ४
४.	घटालवावा मन्दिर	बेदकोट न.पा..
५.	बैजनाथ धाम , रौतेला	भिमदत्त न.पा - १
६.	सिद्धनाथ मन्दिर	भिमदत्त न.पा - ९, ब्रम्हदेव
७.	ठनिङ्गलाशैनी भगवती मन्दिर	भिमदत्त न.पा - १८
८.	कोटीहोम क्षेत्र	पुनर्वास न.पा.
९.	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	भिमदत्त न.पा - १५, मभगाऊँ
१०.	बेतकोट ताल	बेदकोट
११.	फिलमिला ताल	भिमदत्त न.पा
१२.	प्राचिन खण्डहर	देखतभुली
१३.	महेन्द्र पार्क	भि.न.पा. -१८
१४.	कालिकिच ताल	रौतेलीविचवा
१५.	राना थारू सांस्कृतिक ग्राम	लालभाडी
१६.	महाकाली भोलुङ्गे पुल (१४५२.९६ मिटर)	भिमदत्त न.पा - १३

स्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७०, तथ्याङ्क कार्यालय, कञ्चनपुर ।

६ बसोबास, रहनसहन र भेषभूषा:

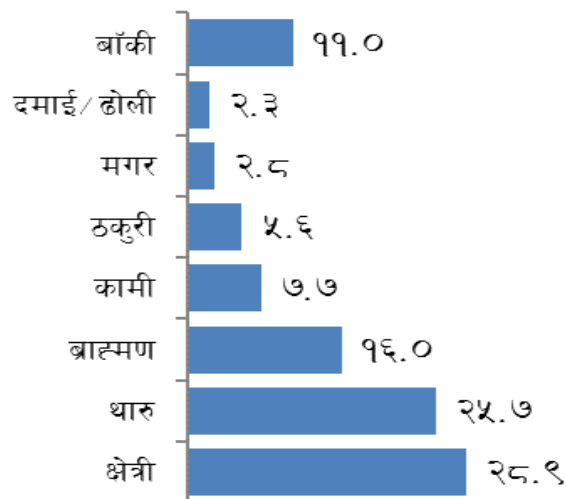
यस जिल्लामा सुदूरपश्चिमका पहाडी जिल्लाहरू दार्चुला, बैतडी, डडेल्धुरा, बझाङ, बाजुरा, डोटी र अछाम लगायत मध्य तथा पूर्वी नेपालका जिल्लाहरूबाट बसाइसराई गरी आएका वैदिक आर्य तथा जनजातिहरू र यहाँका रैथाने आदिवासी/जनजाति थारू समुदायका मानिसहरूको बाहुल्यता रहेको देखिन्छ । पहाडी समुदायमा खास गरी बैतडी र डडेल्धुरा जिल्लाबाट बसाइ-सराई गरी आएका परिवारहरूको बाक्लो उपस्थिति रहेको पाईन्छ । अन्य धेरै समुदायका मानिसहरूको पनि अल्पसंख्यकको रूपमा यस जिल्लामा बसोबास गरेको देखिन्छ । प्रायः छरिएर रहेका आवासीय घरहरूमा कच्चि संरचनाको आधिक्यता रहेको छ । शहरी क्षेत्रमा भने पक्की घरहरूको निर्माणले तिब्रता पाउँदै गएको देखिन्छ ।

पोशासको रूपमा पहाडी समुदायका पुरुषहरूले धोती, काछबन्दी, जामा र भोटो जस्ता पहिरनका साथै शिरमा पगरी, र कम्मरमा पटुका बाँध्ने गर्दछन् । स्त्रीहरूले खुट्टामा चाँदीका कल्ली, हातमा चाँदीका बाला, औलामा औँठी, घाटीमा चाँदीको सुता, सुनको गोफला, छेको, नाकमा सुनको नथु, किलो, बुलाकी, कानमा सुनको बाली, हुङ्ग्री, रिङ्ग, रल तथा टाउकोमा सुनको शिरबन्दी, काँटा आदि लगाउने प्रचलन रहेको छ । वस्त्रहरूमा आङ्गो, घाघरो, गादो, पिछौडा, र कम्मरमा पटुका कस्ने चलन रहेको छ । यो समुदायका मानिसहरूले प्रायः बेलुकीको खानामा रोटी र बिहानको खानामा भात खाने चलन छ । गोरस (दुध दही) यो समुदायको प्रमुख भोजन हो । खीर, खजुरी, निसुस्या, बाबर, लौन, रोट, माणा, पल्यौ, तितौरा, डुब्का, चुकानी, गतानी जस्ता खाना विशेष अवसरहरूमा बनाइने परिकार हुन् । यस जिल्लाको दोस्रो ठूलो सांस्कृतिक समुदाय भनेको थारू समुदाय हो । यो समुदायको पनि आफ्नै विशिष्ट खालको परम्परा र संस्कारहरू रहेका छन् । यिनीहरूले बिहान-बेलुकी दुवै पटक भात नै मुख्य खानाको रूपमा खाने चलन गर्छन् भने घर छाउनी, माघि, होली र हरढावालाई मुख्य चाडपर्वको रूपमा मनाउने चलन छ । चामलको पिठोबाट बनाईने ढीक्री यो समुदायको खानाको विशेष परिकार हो । (स्रोत : डोट्याली लोकसंस्कृति र लोकसाहित्य)

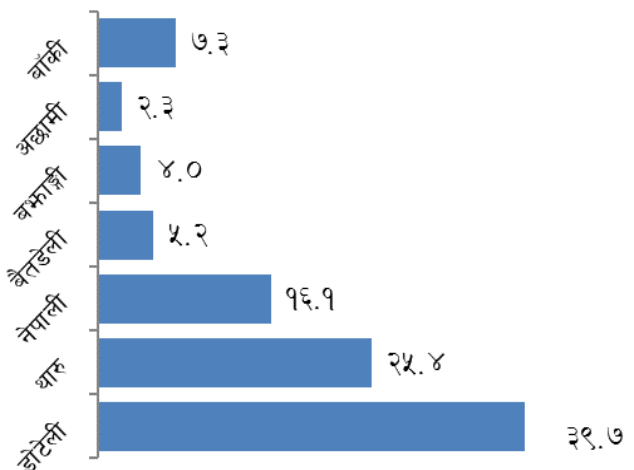
७ सामाजिक संरचना :

यो जिल्ला सामाजिक संरचनाको दृष्टिकोणबाट निकै विविधतायुक्त रहेको पाईन्छ । पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ अनुसार यस जिल्लामा ५७ वटा जात/जातिको बसोबास रहेको पाइएको छ भने ४० वटा मातृ भाषाहरू प्रचलनमा रहेको देखिन्छ । यद्यपि जातजाति र मातृभाषाको तथ्याङ्कलाई केलाउने हो भने कतिपय वैदिक आर्य समुदायका मानिसहरूको अन्तिम नाम (थर) लाई जाति मानिएको भेटिन्छ । त्यस्तै मातृभाषामा पनि पहिले बसोबास रहेको ठाउँको नाउँमा “ई” विसर्ग थपेर भाषाको संज्ञा दिईएको भेटिन्छ । जस्तै : अछामी, बाजुरेली, बैतडेली, दैलेखी आदि । यिनीहरू भाषा हुन् वा भाषिका मात्र हुन् यो चाहिँ छुट्टै अध्ययन एवं अनुसन्धानको विषय बनेको छ । यस जिल्लामा रहेका प्रमुख जातजातिमा २८.९ प्रतिशत क्षेत्री, २५.७ प्रतिशत थारू, १६ प्रतिशत ब्राह्मण, ७.७ प्रतिशत कामी, ५.६ प्रतिशत ठकुरी, २.८ प्रतिशत मगर, २.३ प्रतिशत दमाई र बाँकी सबै ११ प्रतिशत छन् । त्यसैगरी मातृ भाषा बोलनहरूको जनसङ्ख्या हेर्दा डोट्याली ३९.७ प्रतिशत, थारू २५.४ प्रतिशत, नेपाली १६.१ प्रतिशत, बैतडेली ५.२ प्रतिशत, बभाङ्गी ४ प्रतिशत, अछामी २.३ प्रतिशत तथा बाँकी सबै ७.३ प्रतिशत रहेका छन् ।

चित्र १ जात/जाति (%)

चित्र २ मातृभाषा (%)

८ आर्थिक अवस्था :

कृषिको लागि उपयुक्त उर्वर माटो भएको यो जिल्लाका अधिकांश घरपरिवारहरू कृषि व्यवसायमा संलग्न रहेका छन् । राष्ट्रिय कृषि गणना २०६८ को नतिजा अनुसार जिल्लाका कुल घरपरिवार (८२,१५२) मध्ये लगभग ८६ प्रतिशत (७०,५७३) परिवार कृषिमा संलग्न रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को अन्तिम नतिजा अनुसार पनि विगत १२ महिनामा सम्पादन गरेको आर्थिक क्रियाकलापको आधारमा १० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहका लगभग ४० प्रतिशत जनसङ्ख्या कुनै न कुनै समय कृषिमा संलग्न रहेको देखिन्छ । त्यस्तै पेशा/व्यवसायको आधारमा जनसङ्ख्याको वितरण हेर्दा १० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहका अक्सर आर्थिकरूपमा सक्रिय कुल जनसङ्ख्या १,६१,९२४ जना मध्ये १,१६,७६० जना (७२.११ प्रतिशत) कृषि, वन, तथा मत्स्यपालनमा संलग्न कामदारहरू रहेको पाईन्छ । कामदारको हैसियतको आधारमा जनसङ्ख्याको वितरण हेर्दा २,८११ जना रोजगारदाता, ३३,८९६ जना तलब/ज्यालामा काम गर्ने कर्मचारीहरू, १,१८,१८८ जना आफ्नै व्यवसायमा संलग्न कामदारहरू, १,३३२ जना बिना तलब/ज्यालाका पारिवारिक कामदार र ५६९८ जनाले आफ्नो काम गर्दाको हैसियत नखुलाएको देखिन्छ । यी सम्पूर्ण तथ्यहरू केलाउँदा यस जिल्लाको मुख्य आर्थिक आधार कृषि व्यवसाय नै रहेको देखिन्छ । यद्यपि यो भारतसँग सिमाना जोडिएको जिल्ला भएकोले व्यापारिक दृष्टिकोणबाट पनि महत्वपूर्ण मानिन्छ ।

९ राजनैतिक विभाजन :

संघीय स्वरूपमा राज्यको पुनर्संरचना अनुसार कञ्चनपुर जिल्ला प्रदेश नं. ७ मा पर्दछ । यस अघि यो जिल्ला सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत महाकाली अञ्चलमा रहेको थियो । साविकमा ४ वटा निर्वाचन क्षेत्र, ८ वटा नगरपालिका र ४ वटा गाउँ विकास समितिहरूमा विभक्त रहेकोमा हाल ७ वटा नगरपालिका र २ वटा गाउँपालिकामा बाँडिएको छ ।

तालिका ४: मौजुदा स्थानीय तह र वडा विभाजन (स्रोत: स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोग)

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	साविक स्थानीय निकाय	वडा संख्या
१	भिमदत्त नगरपालिका	भिमदत्त नगरपालिका	१९
२	बेलौरी नगरपालिका	बेलौरी नगरपालिका	१०
३	बेदकोट नगरपालिका	बेदकोट नगरपालिका	१०
४	बेलडाँडी गाउँपालिका	बेलडाँडी नगरपालिका	५
५	कृष्णपुर नगरपालिका	कृष्णपुर न.पा., देखतभूली (९), रैकर विचवा (४ र ८ बाहेक)	९
६	लालभाडी गाउँपालिका	शंकरपुर, देखतभूली (१-३, ७-८), बाइसे विचवा (१-४)	६
७	महाकाली नगरपालिका	दोधारा चाँदनी न.पा.	१०
८	पुनर्वास नगरपालिका	पुनर्वास नगरपालिका र बाइसे विचवा (५-९)	११
९	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	भलारी पिपलाडी न.पा. र देखतभूली (४-६)	१२

१० प्राकृतिक सम्पदा :

प्राकृतिक सम्पदाको हिसाबले यो जिल्ला कृषिको लागि उपयुक्त उर्वर माटोको धनी जिल्ला हो भने वन सम्पदा यहाँको दोस्रो ठूलो प्राकृतिक सम्पदा हो । सबै भन्दा ठूलो ब्राहसिङ्गाको भुन्ड भएको चर्चित शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज पनि यसै जिल्लामा पर्दछ । हिमालय शृङ्खलामा मुहान रहेको नेपाल र भारतको सीमा नदीको रूपमा बग्ने महाकाली नदी यहाँको मुख्य जलाधार हो । यस जिल्लाको माटोको किसिम तथा माटोमा भएको पोषकतत्वको स्थितिबारे क्षेत्रीय माटो प्रयोगशाला सुन्दरपुरको नमुना सर्वेक्षणबाट प्राप्त हुन आएको आँकडालाई आधार मानी निम्न अनुसार वर्गीकरण गरिएको छ :-

- क) बलौटे दोमट माटो : राजमार्गदेखि उत्तरको भावर क्षेत्र ।
 ख) दोमट बलौटे माटो : पिपलाडी, कृष्णपुर, गुलरिया, रैकवारविचवा, आदि क्षेत्र ।
 ग) दोमट माटो : सुडा, ऐरी, वाइसीविचुवा र पिपलाडीका केही क्षेत्र ।
 घ) बलौटे चिम्टाईलो माटो : जिल्लाको दक्षिणी भाग ।

११ भू-उपयोग र वनजंगल सम्बन्धी विवरण :

११.१ भू-उपयोग

क) कुल क्षेत्रफल	:	१,६१,७४१ हेक्टर
ख) कुल वन क्षेत्र	:	८८,२०० हेक्टर (५४.५३ प्रतिशत)
ग) आवादी तथा खेती योग्य जमिन	:	५९,५३२ हेक्टर (३६.८१ प्रतिशत)
घ) अन्य (नदी, वगर, चट्टान)	:	१४,००९ हेक्टर (८.६६ प्रतिशत)
ङ) २. चुरे क्षेत्र	:	१३.४ प्रतिशत (जिल्लाको कुल क्षेत्रफलको)
च) भावर तराई	:	८६.६ प्रतिशत (जिल्लाको कुल क्षेत्रफलको)

११.२ वनजंगल

क) जिल्ला वन कार्यालयले हेर्नु पर्ने वनको क्षेत्रफल	:	५७,७०० हेक्टर (६५.४२ प्रतिशत)
ख) शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जले हेर्नु पर्ने वनको क्षेत्रफल	:	३०,५०० हेक्टर (३४.५८ प्रतिशत)
ग) राष्ट्रिय वन क्षेत्र	:	१२,८९७.७५ हेक्टर
घ) लालभाडी- मोहना संरक्षित वनको क्षेत्रफल	:	३७,०२९.५० हेक्टर
ङ) मुख्य रूख विरूवा, जनावर तथा चराचुरूङ्गी (स्रोत जिल्ला वन कार्यालय, कञ्चनपुर):-		

तालिका ५: वनस्पति तथा वन पैदावारका प्रजातिहरू

क्र.स.	विवरण	प्रमुख प्रजातिहरू
१	वनस्पतिका प्रजातिहरू	साल, सिसम, खयर, अस्ता, क्रमा, सिमल, विजयसाल, जामुन, बर्रो आदि
२	लघुवन पैदावार	अमला, बाँस, बेत, पिपला, पिपली, कूरीलो, हरो बर्रो, आदि
३	वन्यजन्तहरू	मृग, बाघ, अजिगर, हात्ती, गैंडा, ब्याँसो, दुम्सी, चित्तल, बँदेल, बाँदर ब्राहिसिङ्गे, आदि
४	चराहरू	मयुर, गिद्ध, तित्रा, वनकुखुरा, सुगा, आदि
५	माछा	नैनी, बिगहेड, कमन कार्प, ग्रास कार्प, मडग्री, सिलभर, असला, आदि

१२ प्रमुख व्यापारिक स्थलहरू :

सदरमुकाम पनि रहेको महेन्द्रनगर (भिमदत्त) बजार यस जिल्लाको प्रमुख व्यापारिक केन्द्र हो । जिल्लाको दक्षिणी क्षेत्रको बजार बेलौरी लगायत त्रिभुवनवस्तीको आई.वि.आर.डी., भलारी बजार, गुलरिया, दोधारा र चाँदनीको बाबाथान, ब्रम्हदेव बजार, गड्डाचौकी यस जिल्लाका प्रमुख व्यापारिक केन्द्रहरू हुन् ।

१३ परिवार र जनसङ्ख्या :

राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ अनुसार कञ्चनपुर जिल्लाको जनसङ्ख्या ४,५१,२४८ रहेको छ जस मध्ये पुरुष ४७.८७ प्रतिशत (२,१६,०४२ जना) र महिला ५२.१३ प्रतिशत (२,३५,२०६ जना) रहेका छन् । यहाँको लैंगिक अनुपात (Sex Ratio) अर्थात् प्रति १०० महिलामा पुरुषको संख्या ९१.८५ रहेको छ । अधिल्लो जनगणना (२०५८ साल) मा यस जिल्लाको कुल जनसङ्ख्या ३,७७,८९९ र लैंगिक अनुपात १०३.१८ थियो । पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना २०६८ बमोजिम सालाखाला वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर १.७७ प्रतिशत रहेको छ जुन अधिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०५८ मा ३.८२ प्रतिशत रहेको थियो । जिल्लाको जनघनत्व (प्रति वर्ग किलोमिटरमा रहेको जनसङ्ख्या) २८० जना प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको छ जुन अधिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०५८ मा २३५ जना

थियो । यस जिल्लाको कुल जनसङ्ख्या मध्ये ५६ प्रतिशत १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहका, ३७ प्रतिशत १४ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका, र ७ प्रतिशत ६० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहका रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ अनुसार कञ्चनपुर जिल्लामा ८२,१५२ घरपरिवार रहेका छन् । यो संख्या अघिल्लो राष्ट्रिय जनगणना २०५८ को भन्दा २१,९९४ ले अधिक हो । हाल यस जिल्लामा प्रति परिवार औषत ५.४९ जना सदस्य रहेको देखिन्छ । पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यस जिल्लाको कुल जनसङ्ख्या मध्ये २ प्रतिशत (९०७२ जना) फरक क्षमता भएकाहरू रहेका छन्, जस मध्ये ४,८३० जना पुरुष र ४,२४२ जना महिला रहेका छन् । यस जिल्लाबाट ३८,३९८ जना (३२,८७३ पुरुष र ५५९५ महिला) विदेश गएको देखिन्छ ।

१४ पुनर्गठित स्थानीय तह अनुसार जनसङ्ख्या र सम्बन्धित विवरण:

तालिका ६: स्थानीय तह अनुसार जनसङ्ख्या र सम्बन्धित विवरण

स्थानीय तह	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	जनसङ्ख्या			लैंगिक अनुपात	जनघनत्व (प्रति व.कि.मि.)	परिवारका औषत सदस्य
			पुरुष	महिला	जम्मा			
बेदकोट नगरपालिका	९२१९	१५९.९२	२३४९२	२५९८७	४९४७९	९०.४	३०९.४०	५.३७
बेलौरी नगरपालिका	८६५७	१२३.३७	२५४५७	२८०८७	५३५४४	९०.६	४३४.०१	६.१९
बेलडाँडी गाउँपालिका	३७६०	३६.७	१०२४०	११७०९	२१९४९	८७.५	५९८.०७	५.८४
भिमदत्त नगरपालिका	२०६८४	१७१.८	५१०८७	५३५१२	१०४५९९	९५.५	६०८.८४	५.०६
कृष्णपुर नगरपालिका	१००१६	२५२.७५	२७०५९	२९५८४	५६६४३	९१.५	२२४.११	५.६६
लालभाडी गा.पा.	३६४०	१५४.६५	११०८६	११४८३	२२५६९	९६.५	१४५.९४	६.२०
महाकाली नगरपालिका	७३९२	५६.८४	१८१३०	२११२३	३९२५३	८५.८	६९०.५९	५.३१
पुनर्वास नगरपालिका	९९०९	१०३.७१	२४९०७	२८७२६	५३६३३	८६.७	५१७	५.४१
शुक्लाफाँटा न.पा.	८८३८	१६२.५७	२१८९८	२४८७८	४६७७६	८८.०	२८७.७३	५.२९
जम्मा	८२१३४	१२२२.३१	२१३३८३	२३५१२०	४४८५०३	९०.८	३६६.९३	५.४६

स्रोत: कञ्चनपुर जिल्लाको तथ्याङ्कीय भ्रमक २०७३, तथ्याङ्क कार्यालय, कञ्चनपुर ।

तालिका ७: आधारभूत जनसांख्यिक सूचकहरू

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
कुल जनसङ्ख्या	संख्या	४,५१,२४८
पुरुष	संख्या / प्रतिशत	२,१६,०४२ (४७.८७%)
महिला	संख्या / प्रतिशत	२,३५,२०६ (५२.१३%)
लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	९१.८५
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.७७
नेपालको जनसङ्ख्यामा जिल्लाको अंश	प्रतिशत	१.७०
जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने अबधि (वर्ष)	वर्ष	३९
परिवार संख्या	संख्या	८२,१५२
परिवारका औषत सदस्य संख्या	संख्या	५.४९

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	२८०
जनघनत्व (शहरी क्षेत्र-न.पा.हरूको)	जना प्रति वर्ग कि.मि.	२८७
जनघनत्व (ग्रामीण क्षेत्र-गा.पा.हरूको)	जना प्रति वर्ग कि.मि.	२३३
अनुपस्थित (विदेशमा) जनसङ्ख्या	संख्या	३८,३९८
अनुपस्थित (विदेशमा)-पुरुष	संख्या	३२,८७३
अनुपस्थित (विदेशमा)-महिला	संख्या	५५९८
शहरी जनसङ्ख्या (न.पा.को जनसङ्ख्या)	संख्या/प्रतिशत	४०६७३० (९०.९३%)
ग्रामीण जनसङ्ख्या (गा.पा.को जनसङ्ख्या)	संख्या/प्रतिशत	४४५९८ (९.८७%)
जन्म दिने औषत उमेर	वर्ष	२६.४९
जन्म हुँदाको लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	९९२.६
शिशुमातृ अनुपात (Child-Woman Ratio)	अनुपात	०.९७
कुल प्रजनन दर (Total Fertility Rate)	प्रति महिला (१५-४९ वर्ष)	२.४९
कोरा जन्म दर (Crude Birth Rate)	प्रति हजार जनसङ्ख्या	२९.०३
कोरा मृत्यु दर (Crude Death Rate)	प्रति हजार जनसङ्ख्या	७.५७
कोरा मृत्यु दर-पुरुष	प्रति हजार जनसङ्ख्या	९.६३
कोरा मृत्यु दर-महिला	प्रति हजार जनसङ्ख्या	५.८२
शिशु मृत्यु दर (Infant Mortality Rate)	प्रति हजार जीवित जन्म	४०.३४
शिशु मृत्यु दर-पुरुष	प्रति हजार जीवित जन्म	४६.३८
शिशु मृत्यु दर-महिला	प्रति हजार जीवित जन्म	३४.४२
५ वर्षमुनीको बाल मृत्यु दर (U-5 Mortality Rate)	प्रति हजार जीवित जन्म	५६.५४
५ वर्षमुनीको बाल मृत्यु दर-पुरुष	प्रति हजार जीवित जन्म	५७.७८
५ वर्षमुनीको बाल मृत्यु दर-महिला	प्रति हजार जीवित जन्म	५४.६९
अपेक्षित औषत आयु (Life Expectancy at Birth)	वर्ष	६६.९
अपेक्षित औषत आयु-पुरुष	वर्ष	६५.०
अपेक्षित औषत आयु-महिला	वर्ष	६७.३
विवाह हुँदाको औषत उमेर (SMAM)	वर्ष	२९.९
विवाह हुँदाको औषत उमेर (SMAM)-पुरुष	वर्ष	२३.६
विवाह हुँदाको औषत उमेर (SMAM)-महिला	वर्ष	२०.६
जनसङ्ख्याको औषत उमेर (Median Age)	वर्ष	२०.०
औषत उमेर-पुरुष	वर्ष	१९.०
औषत उमेर-महिला	वर्ष	२१.०
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	७७.८९
आश्रित अनुपात-पुरुष	अनुपात	८७.६३
आश्रित अनुपात-महिला	अनुपात	६९.७९

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	६५.०१
बाल आश्रित अनुपात-पुरुष	अनुपात	७३.८४
बाल आश्रित अनुपात-महिला	अनुपात	५७.६७
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१२.८७
वृद्ध आश्रित अनुपात-पुरुष	अनुपात	१३.७८
वृद्ध आश्रित अनुपात-महिला	अनुपात	१२.१२

स्रोत: Population Monograph of Nepal 2014 र केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

१५ जनसङ्ख्याको बैवाहिक अवस्था :

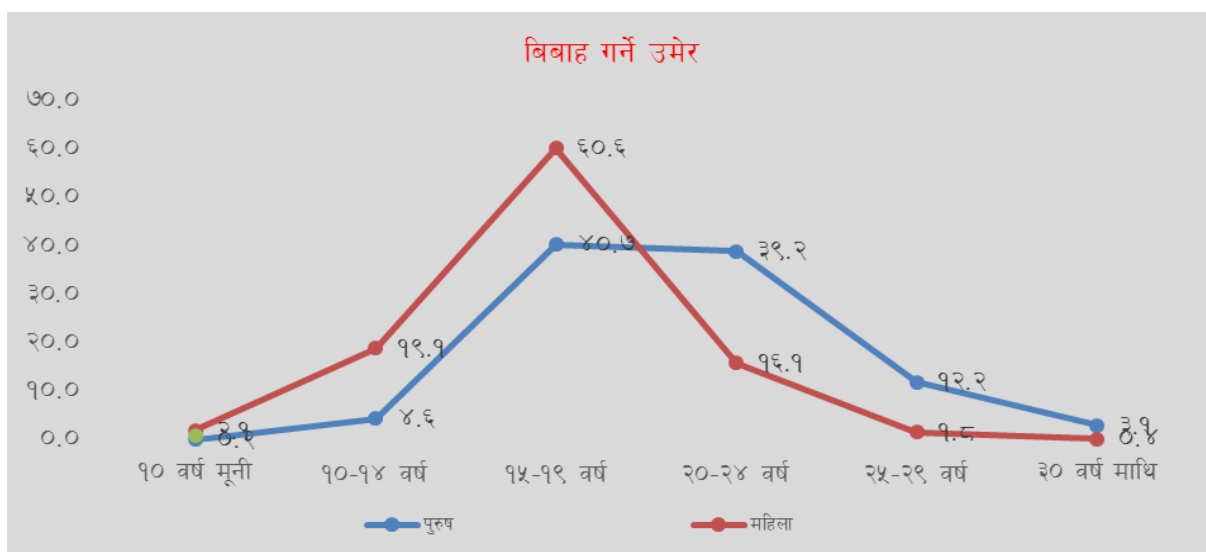
यस जिल्लाका सबैभन्दा ठूलो संख्याका व्यक्तिहरूको विवाह कलिलो उमेर अर्थात् २० वर्ष भन्दा कम उमेरमा हुने गरेको देखिन्छ । विवाह भएकाहरू मध्ये करिब ६१ प्रतिशत महिलाहरू र करिब ४१ प्रतिशत पुरुषहरूको विवाह १५-१९ वर्षको उमेरमा भएको पाइन्छ । पन्ध्र वर्ष भन्दा कम उमेरमा विवाह हुने महिलाहरू २१ प्रतिशत र पुरुषहरू करिब ५ प्रतिशत रहेका छन् ।

तालिका ८: जिल्लामा १० वर्ष र सोभन्दा माथिल्लो उमेर समूहकाको जनसङ्ख्याको वैवाहिक स्थिति :

विवरण	जम्मा	विवाह नभएका	एक विवाह भएका	बहुविवाह भएका	पुनर्विवाह भएका	विधुवा/विधुर	पारपाचुके भएका	छुट्टिएका
महिला र पुरुष दुवै	३५१,२८६	१३३,०३१	१९६,३२०	४,०६६	५,८४९	११,३४३	२६०	४१७
पुरुष	१६४,१९७	७१,०३६	८३,३२५	३,४१६	३,७७५	२,३४६	१५१	१४८
महिला	१८७,०८९	६१,९९५	११२,९९५	६५०	२,०७४	८,९९७	१०९	२६९

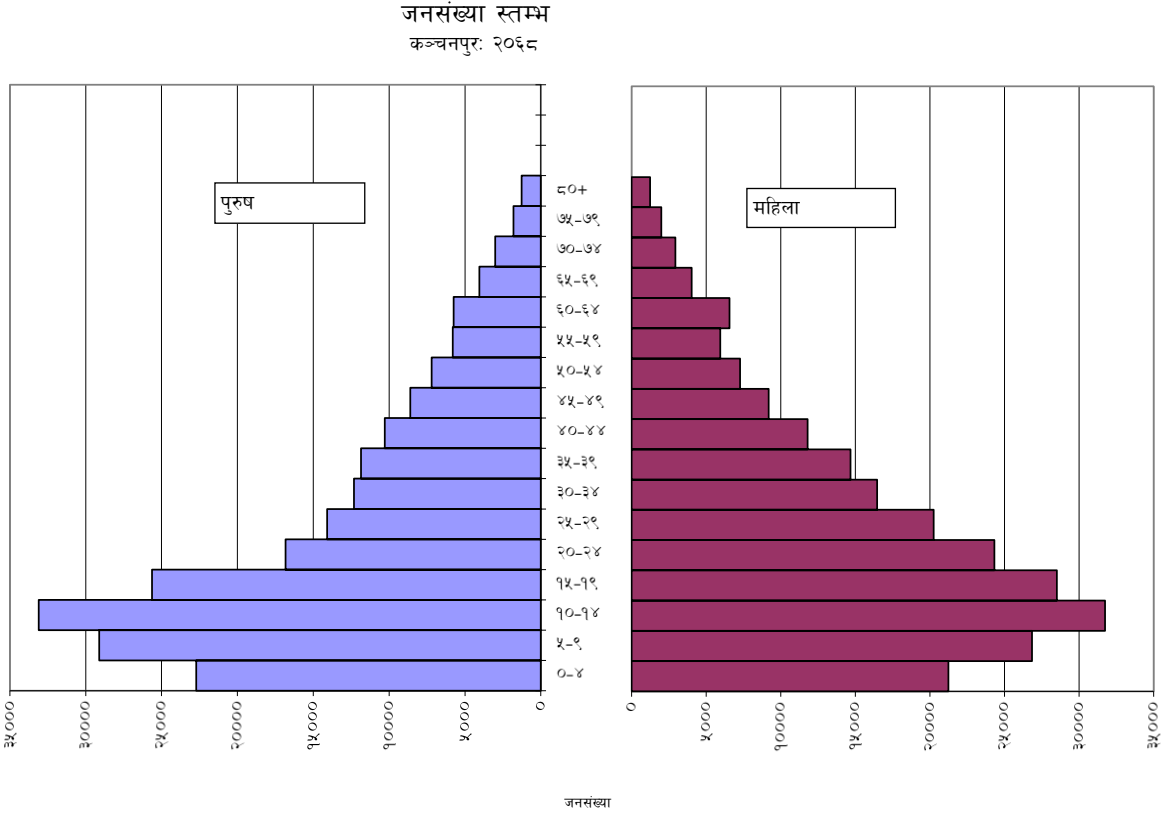
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

चित्र ३: पहिलो बिबाह हुँदाको उमेर अनुसार जनसङ्ख्या

१६ जनसङ्ख्याको उमेरगत संरचना:

चित्र ४. कञ्चनपुर जिल्लाको ५ वर्ष उमेर समूह अनुसारको जनसङ्ख्या स्तम्भ:

तालिका ९: वार्षिक उमेर अनुसारको जनसङ्ख्या:

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मूनी	४,२३३	३,४४०	७,६७३	३८	२,३२०	३,१४५	५,४६५
१	४,०७७	३,२८१	७,३५८	३९	९९१	१,४०७	२,३९८
२	४,८८२	४,५३०	९,४१२	४०	५,१५७	५,९८७	११,१४४
३	४,८६६	४,८३०	९,६९६	४१	१,१३१	१,०३३	२,१६४
४	५,६०५	५,३०७	१०,९१२	४२	२,०३५	२,०२७	४,०६२
५	६,००७	५,५३०	११,५३७	४३	१,१६२	१,४२१	२,५८३
६	५,६०९	५,२७३	१०,८८२	४४	९७५	१,२०२	२,१७७
७	५,५७८	५,२४१	१०,८१९	४५	४,२२२	४,१४६	८,३६८
८	७,१०८	६,२७६	१३,३८४	४६	१,२३१	१,२७८	२,५०९
९	५,३९२	४,६९५	१०,०८७	४७	८३८	८७६	१,७१४
१०	७,५५२	६,६६१	१४,२१३	४८	१,६७१	२,०६४	३,७३५
११	५,८१७	५,५०४	११,३२१	४९	६६३	८०१	१,४६४

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१२	८,१०७	७,२३२	१५,३३९	५०	३,५८०	४,१०४	७,६८४
१३	५,९३३	५,८९५	११,८२८	५१	७९५	५३४	१,३२९
१४	६,३३३	६,४४७	१२,७८०	५२	१,५३९	१,१४६	२,६८५
१५	५,८९१	५,८१०	११,७०१	५३	७०३	६७२	१,३७५
१६	५,७५०	६,०९०	११,८४०	५४	७७८	८५८	१,६३६
१७	४,३८४	४,६११	८,९९५	५५	२,६६७	२,५५४	५,२२१
१८	६,२६१	६,९१८	१३,१७९	५६	१,००५	७९०	१,७९५
१९	३,२९०	३,९९६	७,२८६	५७	५७८	५४१	१,११९
२०	४,४६९	६,७२३	११,१९२	५८	१,२५६	१,१५५	२,४११
२१	२,७११	३,८१२	६,५२३	५९	५७९	६२०	१,१९९
२२	३,८३९	५,७०४	९,५४३	६०	२,९१९	३,९३०	६,८४९
२३	२,५२९	३,९६१	६,४९०	६१	७४०	५९०	१,३३०
२४	२,७५३	४,१८२	६,९३५	६२	७१४	१,०००	१,७१४
२५	३,९९३	६,१०५	१०,०९८	६३	५९१	६०४	१,१९५
२६	२,७४५	३,९१४	६,६५९	६४	५३८	५५८	१,०९६
२८	३,७२२	५,०२२	८,७४४	६६	७०३	४१९	१,१२२
२९	१,५६७	२,१६६	३,७३३	६७	४५८	३२३	७८१
३०	४,६८४	६,६५८	११,३४२	६८	८७५	६६५	१,५४०
३१	१,३८१	१,५८८	२,९६९	६९	३३४	२२८	५६२
३२	२,९३०	३,७४४	६,६७४	७०	१,७६३	१,९४१	३,७०४
३३	१,७७२	२,३६९	४,१४१	७१	२९५	३६५	६६०
३४	१,५७९	२,२९४	३,८७३	७२	४९१	५५८	१,०४९
३५	५,०७६	६,२४७	११,३२३	७३	२५२	२१५	४६७
३६	१,९४३	२,४६१	४,४०४	७४	१९१	२०२	३९३
३७	१,४४४	१,२७६	२,७२०	७५ +	३,११२	३,५११	६,६२३
जम्मा					२१६,०४२	२३५,२०६	४५१,२४८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

१७ घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार:

तालिका १०: जिल्लामा घर जग्गामा महिलाको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको विवरण :

विवरण	जम्मा घरपरिवार	महिलाको स्वामित्वमा रहेको			
		घर र जमिन दुवैमा	जग्गा मात्र	घर र जग्गा कुनै पनि नभएको	नखुलेका
संख्या	८२,१३४	८,१८३	४,१५१	६९,३०७	४९३
प्रतिशत	१००	१०.०	५.१	८४.४	०.६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

१८ जातजातिको आधारमा जनसङ्ख्या:

तालिका ११: जातजातिको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण (प्रतिशत):

जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला	जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा	१००	१००	१००	घर्ती/भुजेल	०.०३	०.०२	०.०३
क्षेत्री	२८.९३	२८.५६	२९.२७	राजपुत	०.०२	०.०२	०.०२
थारू	२५.६८	२६.४८	२४.९४	राजी	०.०२	०.०२	०.०२
ब्राह्मण	१५.९६	१६.१०	१५.८३	चमार	०.०२	०.०२	०.०२
कामी	७.७२	७.५१	७.९२	सुनुवार	०.०२	०.०१	०.०२
ठकुरी	५.६२	५.४५	५.७८	मार्वाडी	०.०१	०.०१	०.०१
मगर	२.८३	२.८४	२.८१	यादव	०.०१	०.०२	०.०१
दमाई/ढोली	२.३०	२.२५	२.३५	मुसहर	०.०१	०.०१	०.०१
सार्की	१.६०	१.५५	१.६४	कुर्मी	०.०१	०.०१	०.०१
दसनामी/सन्यासी	१.४७	१.४१	१.५२	कायस्थ	०.०१	०.०१	०.०१
तामाङ्ग	१.४२	१.३५	१.४८	धोबी	०.०१	०.०१	०.०१
लोहार	०.५७	०.५७	०.५७	राजवंसी	०.०१	०.०१	०.०१
गुरूङ्ग	०.४३	०.४१	०.४५	राउटे	०.०१	०.०१	०.०१
बादी	०.२८	०.२६	०.२९	भोटे	०.०१	०.०१	०.०१
नेवार	०.२६	०.२५	०.२६	कलवार	०.००	०.०१	०.००
कथवनीया	०.१२	०.१४	०.०९	शेर्पा	०.००	०.००	०.००
मुसलमान	०.१०	०.१३	०.०८	ढाँडी	०.००	०.००	०.००
कुमाल	०.१०	०.०९	०.१०	कुंवर	०.००	०.००	०.००
हजाम/ठाकुर	०.०९	०.०९	०.०८	सरदार	०.००	०.००	०.००
धानुक	०.०५	०.०५	०.०५	कुशावाहा	०.००	०.००	०.००
राई	०.०५	०.०४	०.०५	पंजावी/सिख	०.००	०.००	०.००
बोटे	०.०४	०.०५	०.०४	नटुवा	०.००	०.००	०.००
ब्राह्मण तराई	०.०४	०.०५	०.०४	सुढी	०.००	०.००	०.००
हलुवा	०.०४	०.०५	०.०४	थकाली	०.००	०.००	०.००
तेली	०.०४	०.०४	०.०४	पहरी	०.००	०.००	०.००
लिम्बु	०.०४	०.०३	०.०४	अन्य दलित	३.७४	३.७३	३.७५
भाँगड/धागर	०.०४	०.०४	०.०३	अन्य जनजाति	०.०१	०.०१	०.०१
थामी	०.०३	०.०३	०.०३	अन्य तराई	०.०७	०.०७	०.०७
माझी	०.०३	०.०४	०.०३	पहिचान नभएका	०.०३	०.०२	०.०३
बंगाली	०.०३	०.०४	०.०३	विदेशी	०.०४	०.०४	०.०३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

१९ मातृभाषा अनुसारको जनसङ्ख्या:

तालिका १२: मातृभाषाको आधारमा जनसङ्ख्या (प्रतिशत) :

मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला	मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा	१००	१००	१००	उर्दु	०.०२	०.०३	०.०२
डोट्याली	३९.६९	३९.३५	४०.०१	खाश	०.०२	०.०२	०.०२
थारू	२५.४३	२६.२३	२४.७०	राजी	०.०२	०.०२	०.०२
नेपाली	१६.०९	१५.९८	१६.१८	अवधी	०.०२	०.०२	०.०२
वैतडेली	५.२०	५.१७	५.२३	माझी	०.०२	०.०२	०.०२
बभ्राङ्गी	४.०३	३.८३	४.२१	सोनहा	०.०१	०.०१	०.०१
अछामी	२.२८	२.१३	२.४२	लिम्बु	०.०१	०.०१	०.०१
मगर	१.६५	१.६९	१.६१	राई	०.०१	०.०१	०.०१
वाजुरेली	१.५२	१.४७	१.५६	सुरेल	०.०१	०.०१	०.०१
तामाङ्ग	१.३३	१.२७	१.३९	भुजेल	०.०१	०.०१	०.०१
दाचुलेली	१.०५	१.०५	१.०५	खाम	०.०१	०.०१	०.०१
हिन्दी	०.४२	०.५१	०.३४	शेर्पा	०.०१	०.०१	०.००
मैथली	०.२७	०.२९	०.२४	पहरी	०.००	०.००	०.०१
दैलेखी	०.२१	०.२०	०.२३	राजवंशी	०.००	०.००	०.००
गुरूङ्ग	०.११	०.१०	०.१२	जोङ्खा	०.००	०.००	०.००
नेवार	०.१०	०.१०	०.१०	थकाली	०.००	०.००	०.००
भोजपुरी	०.०५	०.०५	०.०४	अंग्रेजी	०.००	०.००	०.००
भोटे	०.०४	०.०५	०.०४	गढवाली	०.००	०.००	०.००
साँकेतिक	०.०४	०.०३	०.०४	पंजाबी	०.००	०.००	०.००
जुम्ली	०.०३	०.०३	०.०३	अन्य	०.११	०.१०	०.१२
डडेल्धुरी	०.०३	०.०३	०.०३	नखुलेका	०.०७	०.०७	०.०७
उँराउ	०.०३	०.०३	०.०३				

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

२० सदस्य संख्याको आधारमा परिवार:

तालिका १३: जिल्लाको घरपरिवारमा भएका सदस्य संख्याको आधारमा घरपरिवारको विवरण :

सदस्य	जम्मा परिवार	१ सदस्य भएका	२ सदस्य भएका	३ सदस्य भएका	४ सदस्य भएका	५ सदस्य भएका	६ सदस्य भएका	७ सदस्य भएका	८ सदस्य भएका	≥९ सदस्य भएका
संख्या	८२,१५२	२,४४८	५,६१६	८,८८६	१४,९९७	१६,२३३	१३,०२९	७,५३९	४,६४७	८,७५७
प्रतिशत	१००.००	२.९८	६.८४	१०.८२	१८.२६	१९.७६	१५.८६	९.१८	५.६६	१०.६६

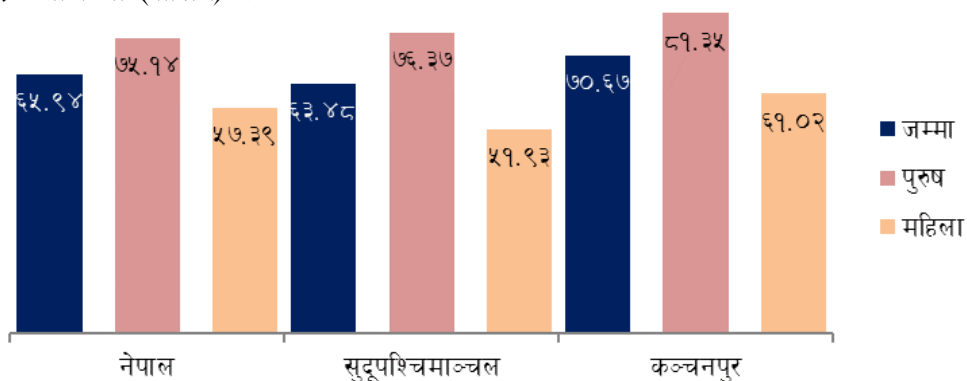
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

२१ सामाजिक तथ्याङ्क तथा सूचकहरू :

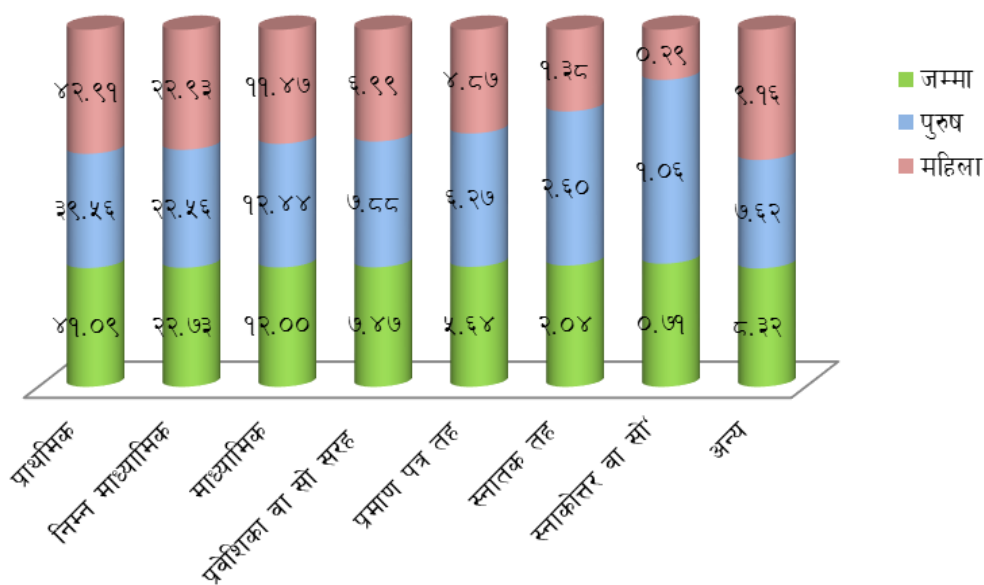
२१.१ शैक्षिक तथ्याङ्क:

पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ अनुसार यस जिल्लाको साक्षरता दर ७०.६७ प्रतिशत (नेपालको ६५.९४ प्रतिशत) रहेको छ। यस जिल्लाको पुरुषको साक्षरता दर ८१.३५ प्रतिशतको तुलनामा महिलाको साक्षरता दर ६१.०२ प्रतिशत मात्र रहेको छ। साक्षरता दरको आधारमा कञ्चनपुर जिल्ला नेपालका ७५ जिल्ला मध्ये २४ औं स्थानमा रहेको छ। १५ वर्ष तथा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहको साक्षरता दरको कुरा गर्दा यस जिल्लाको समग्र प्रौढ साक्षरता दर ६२.६२ प्रतिशत रहेको छ भने पुरुषको प्रौढ साक्षरता दर ७७.३९ प्रतिशत र महिलाको प्रौढ साक्षरता दर ५०.४७ प्रतिशत मात्र रहेको छ। कुल साक्षर जनसङ्ख्या २,८७,८२६ जना मध्ये २४,६६० जनाले मात्र प्रवेशिका तथा सो भन्दा माथिल्लो शैक्षिकस्तर प्राप्त गरेका छन्। त्यस्तै १,५७,२७० जना साक्षर पुरुष मध्ये १५,९३४ जनाले मात्र प्रवेशिका तथा सो भन्दा माथिल्लो शैक्षिकस्तर प्राप्त गरेका छन् भने १,३०,२७० जना साक्षर महिला मध्ये ८,७२६ जनाले मात्र प्रवेशिका तथा सो भन्दा माथिल्लो शैक्षिकस्तर प्राप्त गरेका छन्। प्राप्त शैक्षिकस्तरको तथ्याङ्क हर्ने हो भने यस जिल्लामा ठूलो जनसङ्ख्याले प्राथमिक तह पूरा गरेकाहरू रहेका छन्।

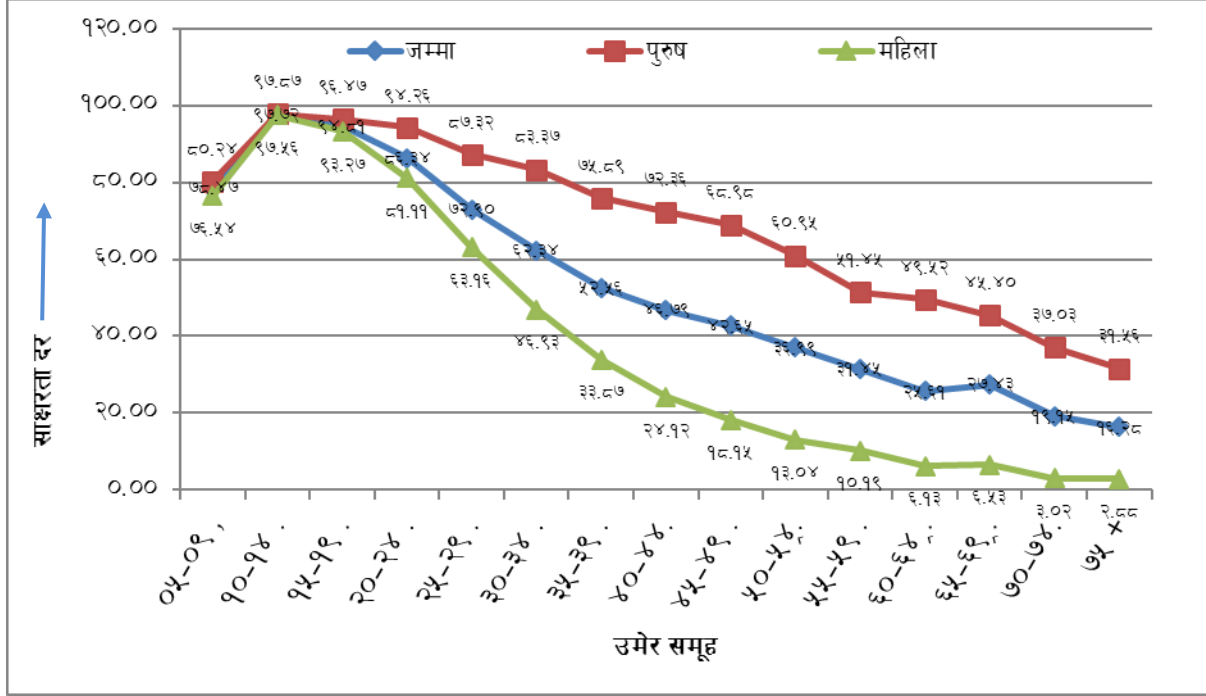
चित्र ५: साक्षरता (प्रतिशत) दर

चित्र ६: शैक्षिकस्तर (प्रतिशत)

चित्र ७ : उमेर समूह अनुसारको साक्षरता दर (प्रतिशत)

तालिका १४: शिक्षा सम्बन्धी आधारभूत विवरणहरू

सि.नं.	विवरण	Female	Male	Total
१	कक्षा १ को खूद प्रवेश दर (NIR)	७२.७	७०.७	७१.७
२	सहजै देखिने भर्ना दर (GER) प्राथमिक तह (कक्षा १-५)	१३१.६	१११.४	१२१
३	सहजै देखिने भर्ना दर (GER) नि.मा.वि. तह (कक्षा ६-८)	९७.८	७९.७	९८.३
४	सहजै देखिने भर्ना दर (GER) आधारभूत तह (कक्षा १-८)	११७.३	९८.३	१०७.४
५	सहजै देखिने भर्ना दर (GER) माध्यमिक तह (९-१०)	८२	७८.२	८०.१
६	सहजै देखिने भर्ना दर (GER) उच्च माध्यमिक तह (११-१२)	३८.३	३८	३८.१५
७	सहजै देखिने भर्ना दर (GER) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	६०.३	५८.६	५९.५
८	खूद भर्ना दर (NER) कक्षा १	८८.५	९२.१	९०.४
९	खूद भर्ना दर (NER) प्राथमिक तह (कक्षा १-५)	९७.१	९४	९५.४
१०	खूद भर्ना दर (NER) निम्न माध्यमिक तह (कक्षा ६-८)	९२.२	७५.१	८३.४
११	खूद भर्ना दर (NER) आधारभूत तह (कक्षा १-८)	९५.०	८६.१	९०.४
१२	खूद भर्ना दर (NER) माध्यमिक तह			
१३	खूद भर्ना दर (NER) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०)	६२.६	५९.६	६१.२
१४	खूद भर्ना दर (NER) माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२)	२४.०	२२.९	२३.४
१५	खूद भर्ना दर (NER) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	४३.४	४१.९	४२.६
१६	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात			
१७	प्राथमिक तह	२०.२	१५.३	३५.५

सि.नं.	विवरण	Female	Male	Total
१८	निम्न माध्यमिक तह	४२.१	३१.२	७३.२
१९	माध्यमिक तह	२८.४	२३.२	५१.६
२०	कक्षा छोडने दर			
२१	कक्षा छोडने दर (कक्षा १)	११.९	१४.२	१३
२२	कक्षा छोडने दर (कक्षा २)	२.६	७	४.८
२३	कक्षा छोडने दर (कक्षा ३)	३	४.२	३.६
२४	कक्षा छोडने दर (कक्षा ४)	१.५	४.५	२.९
२५	कक्षा छोडने दर (कक्षा ५)	३.८	३.९	३.९
२६	प्राथमिक तह १/५	४.६	६.८	५.७
२७	कक्षा छोडने दर (कक्षा ६)	३.९	७.७	५.७
२८	कक्षा छोडने दर (कक्षा ७)	४.३	६.४	५.३
२९	कक्षा छोडने दर (कक्षा ८)	५.४	५.५	५.५
३०	कक्षा छोडने दर (कक्षा ९)	५.०	५.३	
३१	कक्षा छोडने दर (कक्षा १०)	६.६	७.६	७.१
३२	निम्न माध्यमिक तह ६/८	४.५	६.५	५.५
३३	माध्यमिक तह ९/१०	५.७	६.३	६.०

स्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय कञ्चनपुर

२२. स्वास्थ्य तथा सरसफाइ:

२२.१ स्वास्थ्य सम्बन्धी आधारभूत विवरण :

- जिल्लामा रहेका सरकारी स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण :
 - ✓ अस्पतालको संख्या (अञ्चल अस्पताल): १
 - ✓ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रहरूको संख्या : ३
 - ✓ स्वास्थ्य चौकीहरूको संख्या : १८
 - ✓ शहरी स्वस्थ केन्द्रको संख्या : ११
 - ✓ सामुदायिक स्वस्थ इकाइ: ५
 - ✓ आयुर्वेद केन्द्र: ४
- चिकित्सकहरूको दरवन्दी : ३ जना
- स्वास्थ्य सहायकहरूको संख्या : १७ जना
- अ.हे.व.हरूको संख्या : ३८ जना
- ग्रा.स्वा.का. को संख्या : २१
- मासिकाहरूको संख्या : ११ जना
- महिला स्वयंसेविकाहरूको संख्या : ८१७ जना
- परिवार स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण:
 - ✓ CPR 46 %
- मातृ स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण :
 - ✓ ANC 1st Coverage 67%
 - ✓ ANC 4th Coverage 47%
 - ✓ Institutional Delivery 46%
 - ✓ PNC 1st Coverage 46%

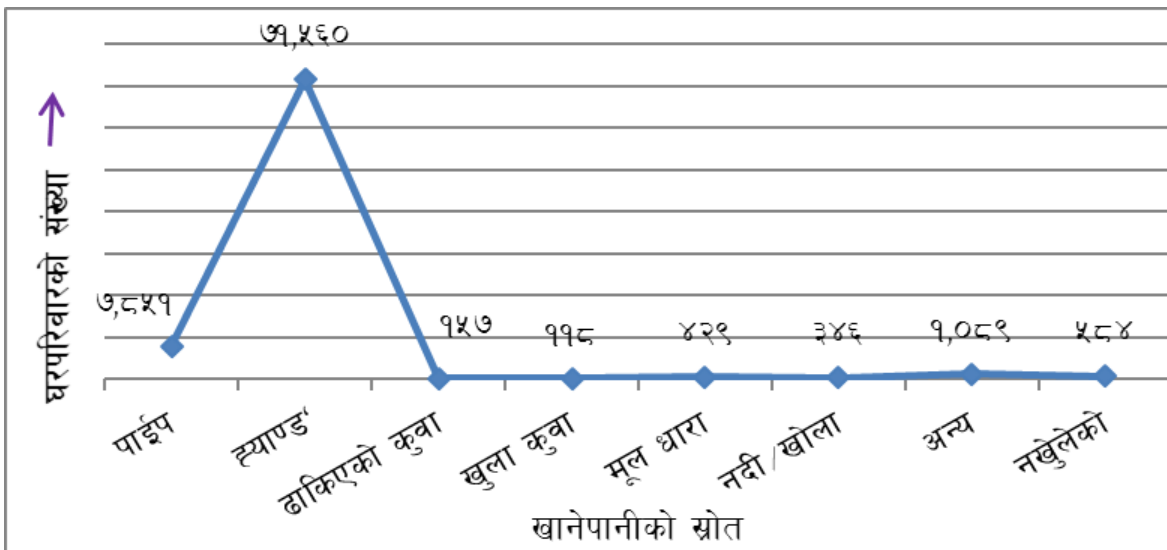
- २.३.४. खोप सम्बन्धी विवरण :
 - BCG Coverage 85%
 - Pentavalent 3 Coverage 86%
 - Polio 3 Coverage 86%
 - Measles Coverage 83%
 - JE Coverage 73%
 - TT 2 & 2+ Coverage 56%
- २.३.५. क्षयरोगको अवस्था :
 - ✓ Case Finding Rate 91%
 - ✓ Sputum Conversion Rate 90%
 - ✓ Treatment Success Rate 93%
- २.३.६. मलेरियाको अवस्था :
 - ✓ Annual BoLod Examination Rate 3.6
 - ✓ Annual Parasite Incidence 0.5
 - ✓ Slide Positivity Rate 18.9

(स्रोत : जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय कञ्चनपुर)

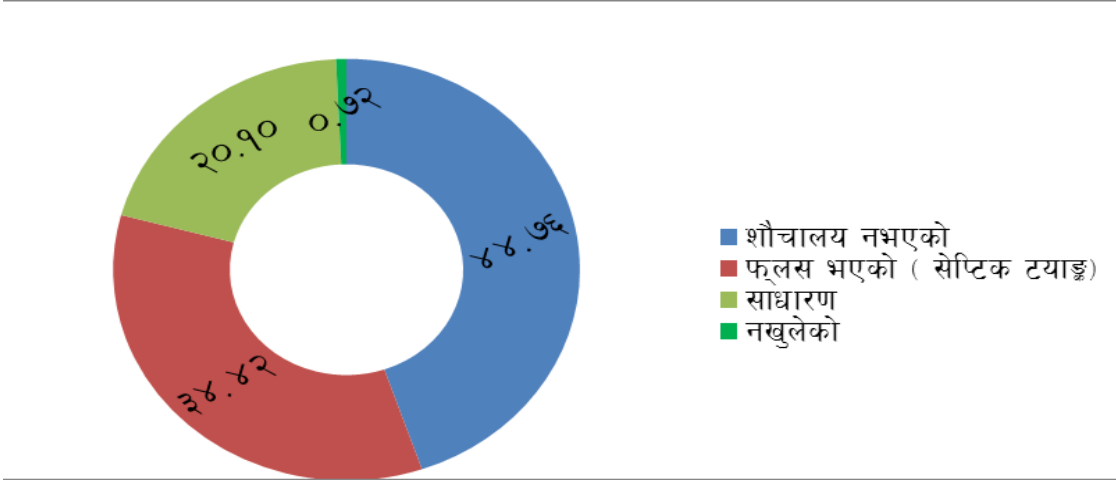
२२.२: खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी आधारभूत विवरण :

खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय महेन्द्रनगर कञ्चनपुरबाट प्राप्त विवरण अनुसार यस जिल्लाका कुल ८२,१५२ घरपरिवार मध्ये ७१,४७२ घरपरिवार व्यवस्थित खानेपानी सुविधाबाट लाभान्वित भएका छन् र बाँकी घरपरिवारले पनि व्यवस्थित खानेपानी सुविधाको माग गरीरहेका छन् । यो तराईको जिल्ला भएको र जिल्लाको सबै भागमा जमिनको बाहिरी सतहदेखि १५ फिट देखि ६० फिट सम्ममा भूमिगत पानीको तह भेटिने भएकोले गर्दा जिल्लाका सबै विद्यालयहरूमा खानेपानी (ह्याण्ड पम्प) को सुविधा पुगेको पाईन्छ । त्यस्तै जिल्ला शिक्षा कार्यालयका अनुसार सबै विद्यालयहरूमा शौचालयको व्यवस्था गरिएको छ । लक्ष्मीपुर, दोधारा र चाँदनी खुल्ला दिशामुक्त गरिएका गा.वि.स.हरू हुन । पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना अनुसार संस्थागत बाहेकका यस जिल्लाको कुल घरपरिवार संख्या ८२,१३४ मध्ये खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवारको वितरण तथा शौचालयको प्रकारको आधारमा घरपरिवारको वितरण तलको ग्राफचित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

चित्र ८: खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार

चित्र नं. ९: शौचालयको प्रकारको आधारमा घरपरिवारको वितरण (प्रतिशतमा)

२३. आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी सूचकहरू :

कञ्चनपुर जिल्लाको १० वर्ष तथा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहकाको कुल जनसङ्ख्या ३,४८,५७७ मध्ये १,७८,३४८ जना आर्थिकरूपमा सक्रिय (Economically Active) १,६७,३६२ जना आर्थिकरूपमा निस्क्रिय (Not Economically Active) तथा २,८६७ जनाले आफ्नो आर्थिक क्रियाकलाप बारे केही नखुलाएको तथ्य पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ को अन्तिम नतिजामा भेटाउन सकिन्छ। आर्थिकरूपले सक्रिय जनसङ्ख्या मध्ये १,६३,१२३ जना अक्सर सक्रिय (Usually Active) र १५,२२५ जना अक्सर निस्क्रिय (Not Usually Active) रहेका छन्।

तालिका नं. १४: १० वर्ष तथा सो भन्दा माथिका आर्थिकरूपमा सक्रिय तथा निस्क्रिय जनसङ्ख्या विवरण :

१० वर्ष तथा सो भन्दा माथिको कुल जनसङ्ख्या	आर्थिक क्रियाकलाप									
	आर्थिकरूपमा सक्रिय						आर्थिकरूपमा निस्क्रिय		नखुलेका	
	अक्सर सक्रिय				अक्सर निस्क्रिय					
	रोजगार		बेरोजगार		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला						
३४८,५७७	८६,२९५	७५,१०६	१,१४३	५८०	३,६५१	११,५७४	६९,२८०	९८,०८३	१,१९१	१,६७६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका १४: केही महत्वपूर्ण आर्थिक सूचकहरू :

**आर्थिक सूचकहरू	मान
** कुल आर्थिक क्रियाकलाप दर (प्रतिशतमा)	४६.८
** पुरुषहरूको आर्थिक क्रियाकलाप दर (प्रतिशतमा)	५४.१
** महिलाहरूको आर्थिक क्रियाकलाप दर (प्रतिशतमा)	४०.५
** आर्थिक दृष्टिले क्रियाशील महिला पुरुषको अनुपात (प्रतिशतमा)	८६.५६

**आर्थिक सूचकहरू	मान
** आर्थिक दृष्टिले क्रियाशील युवती-युवकको अनुपात (प्रतिशतमा)	८६.११
* कुल गार्हस्थ उत्पादन (बजार मूल्यमा, रू. १० लाखमा)	१८,७६७
* कुल राष्ट्रिय आय (बजार मूल्यमा, रू. १० लाखमा)	१८,९३१
* श्रमिक उत्पादकत्व (बजार मूल्यमा, रू. मा)	१०००४२.४
* नेपालको राष्ट्रिय औषतको सापेक्षमा श्रमिक उत्पादकत्व	८४.७
*काठमाण्डौं को सापेक्षमा श्रमिक उत्पादकत्व	३१.२
* प्रतिव्यक्ति आय (बजार मूल्यमा, रू. मा)	४१,९५३
* प्रतिव्यक्ति आय (अमेरिकी डलर मा)	५८०

स्रोत: **जनगणना, २०६८ को नतिजाको आधारमा विश्लेषित र *नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४

२४. कृषि सम्बन्धी सूचकहरू :

कृषि सम्बन्धी संक्षिप्त व्याख्या परिचय खण्डमा नै दिइ सकिएको छ । यस खण्डमा राष्ट्रिय कृषि गणना, २०६८ बाट प्राप्त महत्वपूर्ण नतिजाहरू प्रस्तुत गरिएका छन् । कञ्चनपुर जिल्लामा ७० हजार ५ सय ७३ कृषक परिवार छन्, जसमध्ये ८ सय ५ खेतीपाती नगरेका तर पशुपालन गरेका कृषक परिवार पाइएको छ । १० वर्ष अघिको तुलनामा कृषक परिवारको संख्यामा १७ हजार १५ ले वृद्धि भएको देखिएको छ । कृषक परिवारको चलनमा रहेको जग्गाको क्षेत्रफल ४४ हजार ३ सय ५३ हेक्टर भएको अनुमान छ, जुन १० वर्ष अघिको तुलनामा करिब २ हजार ६ सय ९६ हेक्टरले कमी देखिएको छ । अघिल्लो कृषि गणना २०५८ मा प्रतिपरिवारले चलन गरेको सबै जग्गाको औषत क्षेत्रफल ०.८८ हेक्टर थियो भने पछिल्लो कृषि गणना २०६८ मा यो घटेर ०.६४ हेक्टर हुन पुगेको छ । अघिल्लो कृषि गणना, २०५८ मा प्रति परिवारले चलन गरेको कित्ताको संख्या १.९ बाट घटेर पछिल्लो कृषि गणना, २०६८ मा १.७ हुन पुगेको छ । प्रति कित्ताको औषत क्षेत्रफल ०.४६ हेक्टरबाट घटेर ०.३७ हेक्टर भएको छ । यस जिल्लाको वाली सघनता १.९५ रहेको छ, जुन नेपालको राष्ट्रिय औषत १.८३ भन्दा बढी हो । अघिल्लो कृषि गणना, २०५८ मा कुल खेतीयोग्य जग्गाको ५३ प्रतिशत जग्गामा मात्र सिंचाई सुविधा उपलब्ध थियो भने पछिल्लो कृषि गणना २०६८ मा यो बढेर ८९ प्रतिशत पुगेको देखिन्छ । पछिल्लो कृषि गणना २०६८ अनुसार १५.४ प्रतिशत कृषक परिवारले कृषि ऋण लिएको जनाएका छन् भने २२.५ प्रतिशत ले कृषि ऋण चाहिएको जनाएका छन् । १० वर्ष अघि मुख्य कृषक मध्ये ३.५ प्रतिशत महिला थिए भने हाल १८.९ प्रतिशत मुख्य कृषक महिला छन् । ७६ प्रतिशत कृषकको मुख्य आयको स्रोत कृषि रहेको बताईएको छ । ३९.४ प्रतिशत कृषकको आफ्नो उत्पादन वार्षिक उपभोगका लागि नपुग रहेको देखिन्छ ।

तालिका १६: कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गा र जग्गाको खण्डीकरण सम्बन्धी विवरण :

कृषि चलनको जग्गा क्षेत्रफलको वर्गीकरण	कृषक परिवारको संख्या	क्षेत्रफल	कित्ता संख्या	प्रति परिवार कित्ता संख्या
चलन गरेको जग्गा बाहेक पाल्तु चौपायाको आधारमा कृषक परिवार	८०५	४.०	८०५	१.०
चलन गरेको जग्गाको आधारमा कृषक परिवार	६९,७६८	४४,३३५.३	१,२०,४०७	१.७
चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल ०.१ हेक्टर भन्दा कम भएका कृषक परिवार	७,४५०	४५९.७	७,५८४	१.०
चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल ०.१ हेक्टर वा सो भन्दा बढी र ०.२ हेक्टर भन्दा कम भएका कृषक परिवार	११,८१३	२,०३१.९	१३,८२६	१.२

कृषि चलनको जम्मा क्षेत्रफलको वर्गीकरण	कृषक परिवारको संख्या	क्षेत्रफल	कित्ता संख्या	प्रति परिवार कित्ता संख्या
चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल ०.२ हेक्टर वा सो भन्दा बढी र ०.५ हेक्टर भन्दा कम भएका कृषक परिवार	१९,६९९	७,१५६.३	२८,२५६	१.४
चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल ०.५ हेक्टर वासो भन्दा बढी र १ हेक्टर भन्दा कम भएका कृषक परिवार	१९,०२८	१३,५५२.७	३५,६०५	१.९
चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल १ हेक्टर वा सोभन्दा बढी र २ हेक्टर भन्दा कम भएका कृषक परिवार	९,०६१	१२,९१३.४	२४,०९५	२.७
चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल २ हेक्टर वा सो भन्दा बढी र ३ हेक्टर भन्दा कम भएका कृषक परिवार	१,६४४	४,०१७.०	५,७०५	३.५
चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल ३ हेक्टर वा सो भन्दा बढी र ४ हेक्टर भन्दा कम भएका कृषक परिवार	७३८	२,५३५.९	३,५५७	४.८
चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल ४ हेक्टर वा सो भन्दा बढी र ५ हेक्टर भन्दा कम भएका कृषक परिवार	२३५	१,०६५.३	१,२७५	५.४
चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल ५ हेक्टर वा सो भन्दा बढी र १० हेक्टर भन्दा कम भएका कृषक परिवार	१०१	६०३.२	५०३	५.०
चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल १० हेक्टर र सो भन्दा माथि भएका कृषक परिवार	०			
जम्मा	७०,७५३	४४,३५२.९	१,२१,२१२	१.७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १७: कृषिचलनको संख्या र क्षेत्रफल :

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
कृषिचलन संख्या		
कृषिचलन (जग्गा भएका)	५३०६२	६९७६८
कृषिचलन (पशुपंक्षी मात्र भएका)	४९६	८०५
जम्मा	५३५५८	७०५७३
कृषिचलनको क्षेत्रफल (हे.)		
खेत	४१२८८.९	४३४३६.०
पाखो	५४५९.६	९९६.९
जम्मा	४६७४८.५	४४३५२.९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १८: कृषिचलन अन्तर्गत क्षेत्रफल तथा कित्ता :

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
कृषिचलनको क्षेत्रफल (हे.)	४६७४८.१	४४३३५.३
कृषिचलनको सरदर क्षेत्रफल (हे.)	०.८८	०.६४
कित्ता संख्या	१०१३३७	१२०४०७
कृषिचलनमा सरदर कित्ता संख्या	१.९	१.७
कित्ताको सरदर क्षेत्रफल (हे.)	०.४६	०.३७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १९: कृषिचलनमा सिंचाइको स्थिति र सिञ्चित क्षेत्रफल:

विवरण	२०५८	२०६८
कृषिचलन संख्या	५३५५८	७०५७३
जग्गा सिंचाई गरेका कृषक परिवार संख्या	३४९३७	६५६४०
क्षेत्रफल		
कृषिचलनको जम्मा क्षेत्रफल(हे.)	४६७४९	४४३५३
सिंचित क्षेत्रफल (हे.)	३०६२९	३९६८५
सिंचित क्षेत्रफल प्रतिशत	६५.५२	८९.४८

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २०: भू-उपयोग

भू-उपयोग	२०५८		२०६८	
	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत
कृषि जग्गा	४४१७२.५	९४.४९	४१६९०.३	९४.००
खेतियोग्य जग्गा	४३८६९.७	९३.८४	४१४६५.३	९३.४९
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	४३७७९.२	९३.६५	४१४५३.९	९३.४६
अन्य खेतियोग्य जग्गा	९०.५	०.१९	११.४	०.०३
स्थायी बाली लागेको जग्गा	२९८.८	०.६४	२२५	०.५१
स्थायी चौरचरण भएको जग्गा	४	०.०१	०	०.००
पोखरी	४०	०.०९	५.१	०.०१
गैर कृषि जग्गा	२५३६	५.४२	२६५७.५	५.९९
निजी वनवनेलो	१६५.५	०.३५	१३.४	०.०३
अन्य जग्गा	२३७०.५	५.०७	२६४४.१	५.९६
जम्मा	४६७४८.५	१००.००	४४३५२.९	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २३: स्वामित्वको आधारमा कृषक परिवार सम्बन्धी विवरण :

स्वामित्वको प्रकार	कृषक परिवार संख्या	
	२०५८	२०६८
एक प्रकारको स्वामित्व	४८७४२	६१४७९
परिवारको हकको जग्गामात्र कमाउने	२६३	६७
अरूको हकको जग्गामात्र कमाउने	६४२	६७
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	३४४४	८३५६
जम्मा	५३५५८	७०५७३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २४: पशुपंछी पालन गर्ने कृषक परिवार तथा पशुपंछीको संख्या :

पशुपंछीको प्रकार	कृषक परिवार संख्या		पशुपंछीको संख्या		फरक प्रतिशत
	२०५८	२०६८	२०५८	२०६८	
पाल्तु चौपाया ★					
गाईगोरू	४४४२२	५३३९३	१५८३१०	१५११२२	-४.५४
रागाभैसी	२४१०८	२९४९३	५६४७७	५८८४१	४.१९
बाखा	१८०६७	३५०६९	६८०९३	११०३६६	६२.०८
भेडा	१३४३	१५२६	४८७४	६४५८	३२.५०
बंगुर	३९९९	८४३५	५३७०	१२८१५	१३८.६४
पाल्तु चराचुरूंगी					
कुखुरा (स्थानीय)	२१०७३	२४९३४	१७९६७५	१५४४०२	-१४.०७
कुखुरा (उन्नत)	...	६७१	६७२८४
हाँस	१२८४	३०२	४२६१	६७१	-८४.२५
परेवा	१७५	३४	१५१८	६७	-९५.५९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २५: विविध कृषि तथ्याङ्क :

विवरण	२०५८	२०६८
जम्मा कृषिचलन संख्या	५३५५८	७०५७३
बाली सघनताको स्थिती	१.९५	१.९१
कृषि ऋण लिएका कृषिपरिवार संख्या	११००३	१०८३९
कृषि ऋण लिएका कृषिक परिवार प्रतिशत	२०.५	१५.४
कृषि ऋणको आवश्यकता छ भन्ने कृषक परिवार	७५५९	१५९०७
कृषि ऋण को आवश्यकता छ भन्ने कृषक परिवार प्रतिशत	१४	२३
मुख्य कृषक महिला भएका कृषिचलन संख्या	१८९७	१३३५६
मुख्य कृषक पुरुष भएका कृषिचलन संख्या	५१६६१	५७२१७
परिवारको मुली नै मुख्य कृषक भएका कृषि चलन संख्या	५२९७४	६८२२४
आम्दानीको मुख्य स्रोत कृषि हुने कृषक परिवार प्रतिशत	७६
जम्मा घरपरिवार संख्या	६०१५८	८२१५२
जम्मा कृषक परिवार संख्या	५३५५८	७०५७३
कृषक परिवार प्रतिशत	८९	८६
कृषक परिवारको औसत आकार	६.६	५.८

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८ केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

२५. मानव विकास सूचकाङ्क (Human development index):

हरेक देश/ठाउँका जनताको स्वास्थ्य स्थिति, शैक्षिक अवस्था तथा औषत आम्दानीको अवस्था मापन गरी जीवनस्तर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रम (UNDP) ले विकास गरेको शिक्षा, स्वास्थ्य तथा प्रतिव्यक्ति आयका सूचकहरूको संयुक्त सूचकाङ्क नै मानव विकास सूचकाङ्क हो । UNDP नेपालले नेपाल सन् २०१४ मा प्रकाशन गरेको मानव विकास प्रतिवेदन अनुसार कञ्चनपुर जिल्लाको समग्र मानव विकास सूचकाङ्क ०.४७५ (नेपालको ०.४९०) रहेको छ । देशका ७५ जिल्लाहरूको समूहमा कञ्चनपुर ३७ औं स्थानमा रहेको छ ।

२६ मानव गरीबी सूचकाङ्क (Human poverty index):

अपेक्षित औषत आयु ४० वर्ष वा सो भन्दा कम भएको जनसङ्ख्याको प्रतिशत, प्रौढ निरक्षरता, सुरक्षित खानेपानी नपुगेको जनसङ्ख्याको प्रतिशत तथा कुपोषित ५ वर्ष भन्दा मुनिका बालबालिकाहरूको प्रतिशत जस्ता सूचकहरूको संयुक्त सूचकाङ्कको रूपमा विकास गरिने मानव गरीबी सूचकाङ्क यस जिल्लाको हकमा २६.६ (नेपालको ३१.१२) रहेको छ । यो सूचकाङ्कको मान जति कम भयो त्यति राम्रो मानिन्छ । नेपालका ७५ जिल्लाहरूमा यो जिल्ला १५ औं स्थानमा रहेको छ । नेपालमा गरीबीको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८ अनुसार कञ्चनपुर जिल्ला न्युन समृद्धिस्तर भएका जिल्लाहरूको श्रेणीमा पर्दछ । ७५ जिल्लाहरू मध्ये यो जिल्ला ५१ औं स्थानमा रहेको छ र गरीबीको दर ३१.४ प्रतिशत रहेको छ । गरीबीको दरको आधारमा सबैभन्दा माथिल्लो स्थान ओगट्न सफल कास्की जिल्लाको गरीबीको दर ४ प्रतिशत रहेको छ भने न्युन स्थानमा रहेको बाजुरा जिल्लाको गरीबीको दर ६४.१ प्रतिशत रहेको छ ।

खण्ड ख. नगरपालिकाहरूको वस्तुगत अवस्था
१ भीमदत्त नगरपालिका

१.१ संक्षिप्त परिचय

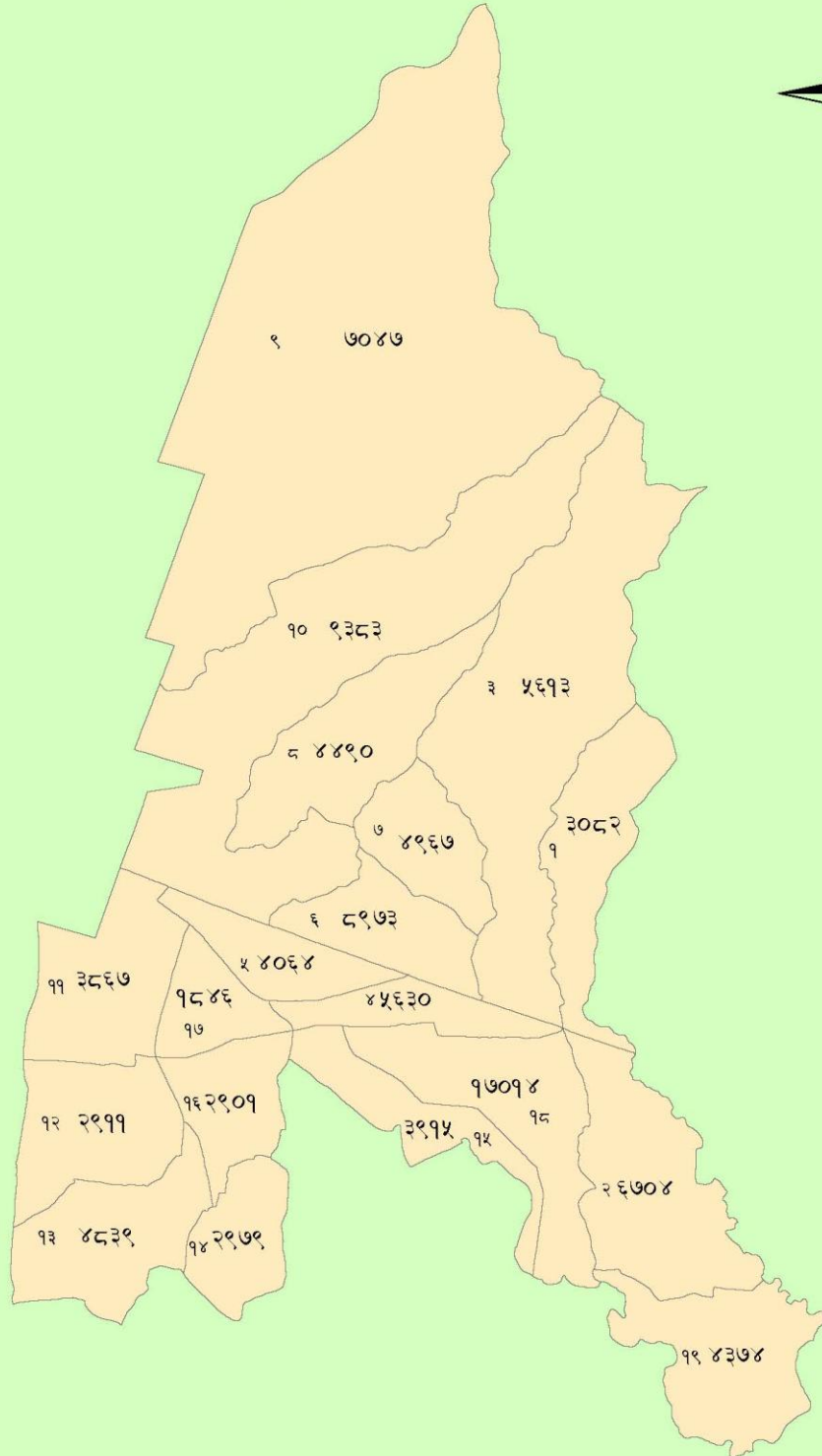
साविकमा महेन्द्रनगर नगरपालिकाको नामले चिनिने हालको भीमदत्त नगरपालिका कञ्चनपुर जिल्लाको सबै भन्दा पुरानो नगरपालिका हो । कुल १७१.८ व.कि.मि. क्षेत्रफलमा फैलिएको यो नगरमा कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकाम समेत रहेको छ । पूर्वमा वेदकोट नगरपालिका, उत्तरमा डडेल्धुरा जिल्ला तथा दक्षिण र पश्चिममा भारतको सिमानासँग जोडिएको यो नगर देशको राजधानीबाट ७४० किलोमिटरको दूरीमा पश्चिमतर्फ अवस्थित छ । कुल १९ वटा वडाहरूमा विभक्त नगर भौतिक पूर्वाधारको विकासका हिसावले पनि जिल्लाका अन्य क्षेत्रको तुलनामा अगाडी रहेको छ । । राज्य पुनर्संरचना पश्चात प्रदेश नं. ७ अर्न्तगत पर्ने कञ्चनपुर जिल्लाको मौजुदा संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं ३ र ४ मा यो नगर अवस्थित छ ।

समुद्र सतहबाट १०० मिटरदेखि १००० मिटरसम्मको उचाइमा अवस्थित यो नगरपालिका २८°५२' देखि २९°०८' उत्तरी अक्षांश र ८०° ०६' देखि ८०° १४.५' पूर्वी देशान्तरमा फैलिएर रहेको छ । स्थानीय तहहरूको पुनःसंरचना गर्दा यस नगरपालिकाको साविक संरचनामा कुनै फेरवदल गरिएको छैन ।

तालिका नं. १.१ स्थानीय तह पुनर्संरचनामा भीमदत्त नगरपालिका

वडा नं.	साविक गा.वि.स. न.पा.	साविक वडा नं.	जनसङ्ख्या	मतदाता संख्या (२०७३)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.)
१	भीमदत्त नगरपालिका	१	३,०८२	१६२३	१७१.८
२	भीमदत्त नगरपालिका	२	६,७०४	३७४२	
३	भीमदत्त नगरपालिका	३	५,६१३	३०५७	
४	भीमदत्त नगरपालिका	४	५,६३०	२३८३	
५	भीमदत्त नगरपालिका	५	४,०६४	२५५०	
६	भीमदत्त नगरपालिका	६	८,९७३	४४४४	
७	भीमदत्त नगरपालिका	७	४,९६७	२९५२	
८	भीमदत्त नगरपालिका	८	४,४९०	२५९२	
९	भीमदत्त नगरपालिका	९	७,०४७	३४८५	
१०	भीमदत्त नगरपालिका	१०	९,३८३	५२७७	
११	भीमदत्त नगरपालिका	११	३,८६७	२१३८	
१२	भीमदत्त नगरपालिका	१२	२,९११	१७६०	
१३	भीमदत्त नगरपालिका	१३	४,८३९	२७८१	
१४	भीमदत्त नगरपालिका	१४	२,९७९	१६८१	
१५	भीमदत्त नगरपालिका	१५	३,९१५	२३४३	
१६	भीमदत्त नगरपालिका	१६	२,९०१	१६५६	
१७	भीमदत्त नगरपालिका	१७	१,८४६	११४६	
१८	भीमदत्त नगरपालिका	१८	१७,०१४	७८१४	
१९	भीमदत्त नगरपालिका	१९	४,३७४	२४०७	
जम्मा जनसङ्ख्या			१०४,५९९	५५८३१	

भीमदत्त नगरपालिकाको वार्ड अनुसारको जनसंख्या

तयारी : तथ्यांक कार्यालय कंचनपुर

१.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

वि.सं. २०३४ सालमा तत्कालिन भुजेला, सिद्धनाथ र आदर्श गाउँ पञ्चायतका सबै भू-भाग र सुडा तथा ऐरी गाउँ पञ्चायतको आंशिक भू-भाग मिलाएर महेन्द्रनगर नगरपञ्चायतको रूपमा गठित यस नगरपालिकाको नाम वि.सं. २०६५ कार्तिक २० देखि परिवर्तन भई भिमदत्त रहन गएको हो । सुदूर-पश्चिममा किसान आन्दोलनका अगुवा सहिद भिमदत्त पन्तको नामबाट यस नगरको मौजुदा नामाङ्कन गरिएको देखिन्छ । महेन्द्रनगर नगरपञ्चायत गठन हुनु पूर्व यसको बजार क्षेत्रलाई घुसुडी बजार भनिन्थ्यो ।

१.३ हावापानी

तराईको नगरपालिका भएकाले यहाँको हावापानी उष्ण तथा उपोष्ण प्रकारको छ । नगरपालिका क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम गर्मी याममा ४३ डिग्री सेल्सियसदेखि जाडो याममा न्यूनतम ६.९६ डिग्री सेल्सियससम्म रेकर्ड गरिएको छ । यहाँ वार्षिक सरदर १५७५ मि.मि. सम्म वर्षा हुने गर्दछ ।

१.५ भू-धरातल तथा भिरालोपना

यस नगरपालिकाको अधिकांश भू-धरातल समतल रहेको पाइन्छ । उत्तरी सीमातर्फको जमिन भने समुद्र सतहबाट करिब १००० मिटरसम्मको उचाईमा रहेको हुनाले अधिकांश भू-भाग उत्तरबाट दक्षिणतर्फ पानीको बहाव हुने समतल किसिमको रहेको पाइन्छ ।

१.६ भू-उपयोग

सदरमुकाम र बजार क्षेत्रसमेत रहेको यो नगरपालिकाको ५८.९४ प्रतिशत बसोबास क्षेत्र, ३९.०१ प्रतिशत जंगल क्षेत्र र २.५ प्रतिशत शहरी क्षेत्र रहेको छ । बसोबास क्षेत्रको बीचमा कुल ११९५० हेक्टर खेतियोग्य जमिन रहेको छ । उत्तरी सीमातर्फको जमिन भने समुद्र सतहबाट करिब १००० मिटरसम्मको उचाईमा रहेको छ । अधिकांस भू-भाग उत्तरबाट दक्षिणतर्फ पानी बग्ने गरी समतल रहेको पाइन्छ ।

१.७ पर्यटकीय र सांस्कृतिक स्थलहरू

राष्ट्रिय निकुञ्ज, महाकाली नदी, फिलिमिला ताल तथा चुरे पर्वत लगायतका प्राकृतिक सम्पदाहरू रहेको यस नगरमा विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्वका वस्तु तथा स्थान रहेका छन् । सिद्धनाथ मन्दिर, वैजनाथ मन्दिर, शिव धाम, भमकेनी धाम, साकेत धाम, महाकालीको भोलङ्ग पुल आदि सम्पदाहरू यस नगरपालिकामा अवस्थित छन् ।

१.८ चाडपर्व तथा सस्कृति

यस नगरपालिकामा मुख्यतया गौरा, दशैं, तिहार, होली, तीज, विषु, चैतेली, माघी, हरेली, गुरेली, होली, चैते दशैं आदि चाडपर्वहरू मनाइन्छन् । आदिवासी थारू समुदाय र पहाडे बाहुन, क्षेत्री, ठकुरीहरूको आधिक्यता रहेको यस नगरका बासिन्दाहरूको संस्कृतिमा पनि जातीय विम्ब देखिने गर्दछ । । सुदूरपश्चिम पहाडी क्षेत्रका बासिन्दाको बसाइसराइको आकर्षक गन्तव्य भएकाले यहाँ पहाडी क्षेत्रको लोक सांस्कृतिक प्रभाव वढी मात्रामा देख्न सकिन्छ ।

१.९ भौतिक पूर्वाधार

पूर्व-पश्चिम लोकमार्गको ११ कि.मि. खण्डसहित पक्की, ग्रावेल र कच्ची शहरी सहकहरू निर्माण भएको यस भिमदत्त नगरपालिकामा विगतमा हवाई यातायातको समेत सुविधा उपलब्ध थियो । हाल यो सेवा बन्द रहेको छ । भौतिक पूर्वाधारको रूपमा सुदूर-पश्चिम विश्वविद्यालय भवन, अस्पताल भवन, क्याम्पसहरू, सामुदायिक विद्यालय, सरकारी कार्यालयका भवन, सार्वजनिक उद्यान, सभाहल, कभर्ड हल, खेल मैदान, बसपार्क, जियसएम/सिडिएमएको टावर आदि निर्माण भएका छन् । कृषक परिवारहरूलाई सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराउँदै आएको महाकाली सिंचाइको नहर, खानेपानी ट्याङ्की तथा पाइपलाइन विस्तारमार्फत सेवा उपलब्ध भइरहेको छ । इन्टरनेट सुविधा प्रदायक संस्थाहरू समेत रहेको यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइल फोन तथा इन्टरनेटको पहुँचमा वृद्धि भइरहेको पाइन्छ ।

१.१० बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरू

नगरपालिका क्षेत्रभित्र राष्ट्रियस्तरका बाणिज्य बैंक तथा विकास बैंकका शाखाहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । भिमदत्तमा नै केन्द्रीय कार्यालय रहने गरी विकास बैंकको समेत स्थापना भएको छ । विभिन्न विषयगत कार्य क्षेत्र भएका सहकारी संस्थाहरू तथा लघु वित्त संस्थाहरूसमेत यस नगरपालिकामा सञ्चालनमा रहेका छन् । नेपाल बैंक लिमिटेड, राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक, कृषि विकास बैंक लिमिटेडका शाखाहरू सरकारी बैंकका रूपमा कार्यरत छन् भने धेरै संख्यामा निजी क्षेत्रका बाणिज्य बैंक तथा विकास बैंकका शाखाहरूले समेत बैंकिङ सेवा उपलब्ध गराइरहेका छन् । कञ्चन डेभलपमेन्ट बैंक, महाकाली विकास बैंक जस्ता विकास बैंकहरू यस नगरमै केन्द्रीय कार्यालय रहने गरी स्थापना भएका छन् ।

१.२ आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि.	१७१.८
कुल जनसङ्ख्या	संख्या	१०४५९९
पुरुष	संख्या/प्रतिशत	५१०८७ (४८.८४%)
महिला	संख्या/प्रतिशत	५३५१२ (५१.१६%)
लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	९५.४७
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	२.५८
जिल्लाको जनसङ्ख्यामा न.पा.को अंश	प्रतिशत	२३.३२
जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि (वर्ष)	वर्ष	२७
परिवार संख्या	संख्या	२०६४८
परिवारका औषत सदस्य संख्या	जना प्रति परिवार	५.०६
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	६०९
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका परिवार	संख्या/प्रतिशत	४४२४ (२१.४२%)
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	६८.२९
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	५४.९३
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१३.३५

स्रोत: Population Monograph of Nepal 2014 र केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

१.११ जनसांख्यिक विवरण

तालिका १.३: भीमदत्त नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या वितरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात	परिवारका औषत सदस्य संख्या
१	६४४	१४८४	१५९८	३०८२	९२.८६	४.७९
२	११५५	३२९७	३४०७	६७०४	९६.७७	५.८०
३	११३७	२७८३	२८३०	५६१३	९८.३३	४.९४
४	१२७८	२९०७	२७२३	५६३०	१०६.७६	४.४१
५	६७९	२०६२	२००२	४०६४	१०३.००	५.९९
६	१९३६	४४१३	४५६०	८९७३	९६.७७	४.६३
७	९६९	२३५६	२६११	४९६७	९०.२३	५.१३

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात	परिवारका औषत सदस्य संख्या
८	८९७	२०८६	२४०४	४४९०	८६.७७	५.०१
९	१२५९	३४४५	३६०२	७०४७	९५.६४	५.६०
१०	१७७७	४४३८	४९४५	९३८३	८९.७४	५.२८
११	७३०	१८५०	२०१७	३८६७	९१.७२	५.३०
१२	५३७	१३५१	१५६०	२९११	८६.६०	५.४२
१३	८६२	२१९७	२६४२	४८३९	८३.१५	५.६१
१४	५६४	१३१७	१६६२	२९७९	७९.२४	५.२८
१५	७९०	१८६३	२०५२	३९१५	९०.७८	४.९६
१६	५८१	१३६८	१५३३	२९०१	८९.२३	४.९९
१७	३२६	९१७	९२९	१८४६	९८.७०	५.६६
१८	३८०५	८८७७	८१३७	१७०१४	१०९.०९	४.४७
१९	७५८	२०७६	२२९८	४३७४	९०.३३९	५.७७
जम्मा	२०६८४	५१०८७	५३५१२	१०४५९९	९५.४६	५.०६

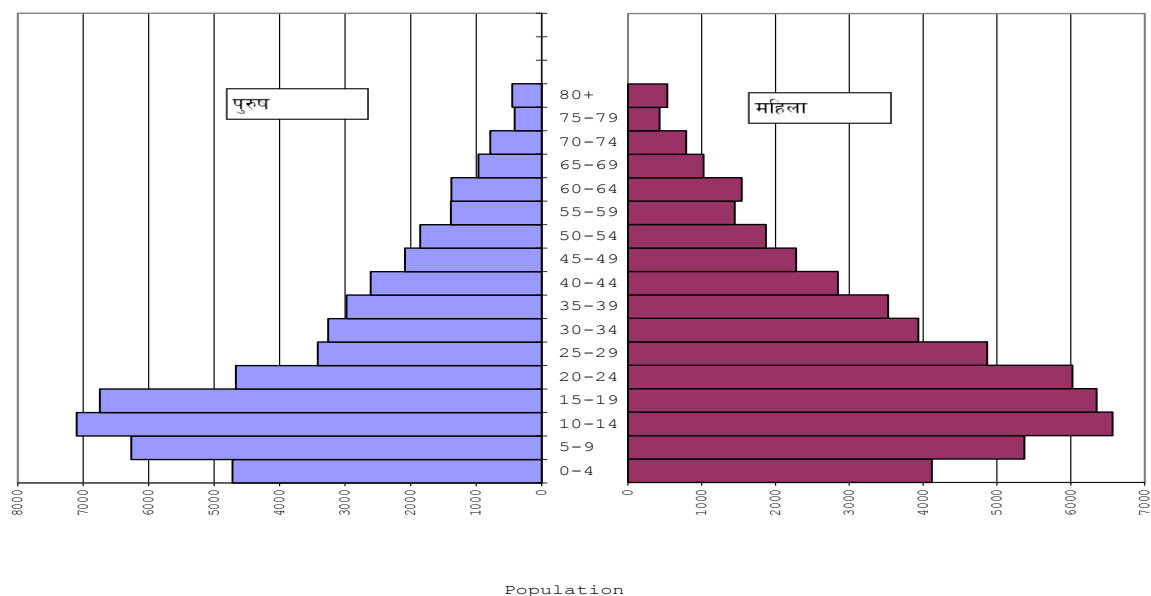
तालिका १.४: उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	५४३	४७१	१०१४	८३३	१०००	१८३३	१०८	१२७	२३५	१४८४	१५९८	३०८२
२	११४५	९३४	२०७९	१८५३	२१६२	४०१५	२९९	३११	६१०	३२९७	३४०७	६७०४
३	८७७	८२६	१७०३	१७२६	१७९२	३५१८	१८०	२१२	३९२	२७८३	२८३०	५६१३
४	९२९	७५५	१६८४	१७९८	१७८६	३५८४	१८०	१८२	३६२	२९०७	२७२३	५६३०
५	६८६	५३२	१२१८	१२१२	१२८८	२५००	१६४	१८२	३४६	२०६२	२००२	४०६४
६	१४८९	१२५१	२७४०	२६१८	२९४२	५५६०	३०६	३६७	६७३	४४१३	४५६०	८९७३
७	८९४	८०६	१७००	१२४५	१५७८	२८२३	२१७	२२७	४४४	२३५६	२६११	४९६७
८	८०१	७५४	१५५५	१०९०	१४६७	२५५७	१९५	१८३	३७८	२०८६	२४०४	४४९०
९	१३३९	१३१३	२६५२	१८५८	२०२२	३८८०	२४८	२६७	५१५	३४४५	३६०२	७०४७
१०	१६६६	१५२८	३१९४	२३४७	२९६२	५३०९	४२५	४५५	८८०	४४३८	४९४५	९३८३
११	६५७	६३१	१२८८	१०३१	१२१०	२२४१	१६२	१७६	३३८	१८५०	२०१७	३८६७
१२	५४१	४८३	१०२४	६७५	९२३	१५९८	१३५	१५४	२८९	१३५१	१५६०	२९११
१३	९१०	९१४	१८२४	१०९१	१४९९	२५९०	१९६	२२९	४२५	२१९७	२६४२	४८३९
१४	५५४	५११	१०६५	६५१	१००४	१६५५	११२	१४७	२५९	१३१७	१६६२	२९७९
१५	६१४	५६१	११७५	१०६०	१२९५	२३५५	१८९	१९६	३८५	१८६३	२०५२	३९१५
१६	५०१	४२९	९३०	७४०	९७६	१७१६	१२७	१२८	२५५	१३६८	१५३३	२९०१

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१७	२८५	२३४	५१९	५४८	५९३	११४१	८४	१०२	१८६	९१७	९२९	१८४६
१८	२८४४	२३३६	५१८०	५५२५	५२८७	१०८१२	५०८	५१४	१०२२	८८७७	८९३७	१७०१४
१९	८१४	७८६	१६००	११११	१३५७	२४६८	१५१	१५५	३०६	२०७६	२२९८	४३७४
जम्मा	१८०८९	१६०५५	३४१४४	२९०१२	३३१४३	६२१५५	३९८६	४३१४	८३००	५१०८७	५३५१२	१०४५९९

चित्र १.१ जनसङ्ख्या स्तम्भ

भिमदत्त नगरपालिकाको जनसङ्ख्या स्तम्भ

तालिका १.५ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	वर्ष अनुसार प्रक्षेपित जनसङ्ख्या				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
०-४	१०३१९	१०५८९	१०८६५	१११४९	११४४१
५-९	१३५८९	१३९४४	१४३०८	१४६८२	१५०६६
१०-१४	१५९५३	१६३७०	१६७९८	१७२३७	१७६८७
१५-१९	१५२९१	१५६९१	१६१०१	१६५२१	१६९५३
२०-२४	१२४८०	१२८०६	१३१४१	१३४८४	१३८३६
२५-२९	९६७४	९९२७	१०१८७	१०४५३	१०७२६
३०-३४	८४०१	८६२०	८८४६	९०७७	९३१४

उमेर समूह	वर्ष अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
३५-३९	७५९८	७७९६	८०००	८२०९	८४२४
४०-४४	६३६९	६५३६	६७०७	६८८२	७०६२
४५-४९	५०९८	५२३९	५३६८	५५०८	५६५२
५०-५४	४३४५	४४५९	४५७५	४६९५	४८१८
५५-५९	३३०५	३३९९	३४८०	३५७९	३६६४
६०-६४	३४०७	३४९६	३५८७	३६८९	३७७७
६५-६९	२३२३	२३८४	२४४६	२५१०	२५७६
७०-७४	१८३४	१८८२	१९३९	१९८२	२०३३
७५-७९	९८९	१००६	१०३३	१०६०	१०८७
८०+	११४५	११७५	१२०६	१२३७	१२७०
जम्मा	१२२१११	१२५३०३	१२८५७८	१३१९३८	१३५३८७

नोट: रा.ज.ग २०६८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको।

तालिका १.६ : पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसार जनसङ्ख्या

भीमदत्त न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
५	२	२८	३०	३०	४७२	६६	५३८
६	२	५२	५४	३१	१०१	१६	११७
७	७	१५६	१६३	३२	१३४	९	१४३
८	१६	२३४	२५०	३३	३५	६	४१
९	४३	४५३	४९६	३४	३९	०	३९
१०	८२	७६४	८४६	३५	१०४	१०	११४
११	७५	६१९	६९४	३६	१६	०	१६
१२	१८५	१२१८	१४०३	३७	११	१२	२३
१३	१७२	१३८०	१५५२	३८	२२	०	२२
१४	३८५	२१४६	२५३१	३९	६	१	७
१५	९४९	३६६७	४६१६	४०	३०	५	३५
१६	१०४३	३७१८	४७६१	४१	२	२	४
१७	९७२	२७८३	३७५५	४२	३	१	४
१८	२८४४	४३५८	७२०२	४३	४	१	५
१९	१२६२	१९३२	३१९४	४४	३	०	३
२०	३५११	२५५७	६०६८	४५	१०	२	१२
२१	१३५५	१०२९	२३८४	४६	१	०	१
२२	२०३१	८६८	२९९९	४७	२	०	२
२३	९१५	४७०	१३८५	४८	२	०	२
२४	११३३	३८९	१५२२	४९	१	०	१

भीमदत्त न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
२५	१६६७	३८२	२०४९	५०	९	०	९
२६	६७०	११६	७८६	५२	१	०	१
२७	५००	७३	५७३	५४	१	१	२
२८	६६२	५८	७२०	५५	१	०	१
२९	२५८	३६	२९४	६०	१	१	२
				जम्मा	२१७५२	२९६१९	५१३७१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १.७ : भीमदत्त नगरपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	थारू	ब्राम्हण	ठकुरी	मगर	दमाइ	सन्ध्यासी	सार्की	मगर	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१	संख्या	१२००	६६०	५२५	१२९	६२	२६	२४	२३	१४	३८२	३७	३०८२
	प्रतिशत	३८.९	२१.४	१७.०	४.२	२.०	०.८	०.८	०.७	०.५	१२.४	१.२	१००
२	जात जाति	ब्राम्हण	क्षेत्री	थारू	ठकुरी	कामी	दमाइ	तेली	सन्ध्यासी	लोहार	अन्य	अन्य	जम्मा
	संख्या	२२२४	१५६५	१२६६	८९९	३७६	८७	६१	५७	२३	४२	१०४	६७०४
	प्रतिशत	३३.१	२३.३	१८.८	१३.४	५.६	१.३	०.९	०.८	०.	०.६	१.६	१००
३	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	थारू	कामी	ठकुरी	दमाइ	लोहार	वादी	सन्ध्यासी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	२६९७	१०४१	५१६	५११	३६१	१३५	९४	४५	३२	५१	१३०	५६९३
	प्रतिशत	४८.१	१८.६	९.२	९.१	६.४	२.४	१.७	०.८	०.६	०.९	२.३	१००
४	जात जाति	ब्राम्हण	क्षेत्री	कामी	ठकुरी	दमाइ	काठ बनिया	थारू	सन्ध्यासी	साकी	मुसल वान	अन्य	जम्मा
	संख्या	१८१४	१६२२	३५१	३५०	२४०	२२१	१८३	१३३	१२२	११३	४८१	५६३०
	प्रतिशत	३२.२२	२८.८	६.२३	६.२२	४.३	३.९३	३.२५	२.३६	२.१७	२.१	८.५४	१००.००
५	जात जाति	क्षेत्री	ठकुरी	ब्राम्हण	दमाइ	कामी	वादी	गुरूग	थारू	नेवार	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	९३१	८२७	६६७	१०६	६५	४२	४१	३८	३०	१२६९	४८	४०६४
	प्रतिशत	२२.९	२०.४	१६.४	२.६	१.६	१.०३	१.०१	०.९	०.७	३१.३	१.१८	१००
६	जात जाति	ब्राम्हण	क्षेत्री	ठकुरी	कामी	थारू	दमाइ	मगर	सन्ध्यासी	साकी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	२८२९	२२९२	१५६९	५६९	४५९	१३७	१३३	१०५	७७	५५९	२४४	८९७३
	प्रतिशत	३१.५३	२५.५	१७.४९	६.३४	५.२	१.५३	१.४८	१.१७	०.८६	६.२३	२.७२	१००
७	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	कामी	दमाइ	लोहार	सन्ध्यासी	सार्की	सुनुवार	यादव	तेली	जम्मा
	संख्या	२१६२	१२३०	६९२	३७१	२१७	१६८	८८	३३	४	१	१	४९६७
	प्रतिशत	४३.५३	२४.७	१३.९३	७.४७	४.३	३.३८	१.७७	०.६६	०.१	०.०२	०.०२	१००.००
८	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	कामी	दमाइ	साकी	लोहार	सन्ध्यासी	मगर	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	२५८२	१००५	२५६	१७३	१६२	५८	२९	२७	१९	१४७	३२	४४९०
	प्रतिशत	५७.५१	२२.३८	५.७०	३.८५	३.६१	१.२९	०.६५	०.६०	०.४२	३.२७	०.७१	१००.००
९	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	सन्ध्यासी	कामी	सार्की	ठकुरी	दमाइ	मगर	लोहार	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	२७६८	१२०४	९३२	४९३	४४६	३२९	२८७	७४	१५	४५०	४९	७०४७

तालिका १.७ : भीमदत्त नगरपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

	प्रतिशत	३९.२८	१७.०९	१३.२३	७.००	६.३३	४.६७	४.०७	१.०५	०.२१	६.३९	०.७०	१००.००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	कामी	ठकुरी	सन्ध्यासी	साकी	दमाइ	लोहार	गुरूंग	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१०	संख्या	३४३८	२०९५	१०४६	९३६	४३६	२३३	१९०	८२	४१	७३६	१५०	९३८३
	प्रतिशत	३६.६४	२२.३३	११.१५	९.९८	४.६५	२.४८	२.०२	०.८७	०.४४	७.८४	१.६०	१००.००
वडा नं.	जात जाति	ब्राम्हण	क्षेत्री	कामी	सार्की	मगर	लोहार	ठकुरी	दमाइ	सन्ध्यासी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
११	संख्या	१०८५	९१३	७९९	३९३	२१४	१३२	१२०	१०८	३६	२८	११९	३८६७
	प्रतिशत	२८.०६	२३.६१	१८.५९	१०.१६	५.५३	३.४१	३.१०	२.७९	०.९३	०.७२	३.०८	१००.००
वडा नं.	जात जाति	ब्राम्हण	क्षेत्री	कामी	थारू	दमाइ	नेवार	सार्की	लोहार	ठकुरी	सन्ध्यासी	अन्य	जम्मा
१२	संख्या	९६५	७३७	४६३	२५३	९३	८९	८९	६८	४३	३९	७२	२९११
	प्रतिशत	३३.१५	२५.३२	१५.९१	८.६९	३.१९	३.०६	३.०६	२.३४	१.४८	१.३४	२.४७	१००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	कामी	ब्राम्हण	ठकुरी	थारू	दमाइ	सार्की	मगर	सन्ध्यासी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१३	संख्या	१७९३	८४२	८१३	३०८	२२५	१२१	८५	६७	५७	४६२	६६	४८३९
	प्रतिशत	३७.०५	१७.४०	१६.८०	६.३६	४.६५	२.५०	१.७६	१.३८	१.१८	९.५५	१.३६	१००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठाकुर	थारू	कामी	दमाइ	ठकुरी	सार्की	मगर	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१४	संख्या	१५६९	५६०	२१५	१९१	१८६	६७	५८	३५	१७	६५	१६	२९७९
	प्रतिशत	५२.६७	१८.८०	७.२२	६.४१	६.२४	२.२५	१.९५	१.१७	०.५७	२.१८	०.५४	१००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	थारू	कामी	दमाइ	सन्ध्यासी	नेवार	मगर	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१५	संख्या	१२२३	११९३	५१०	३४५	२१३	१४८	८९	३८	२८	६६	६२	३९१५
	प्रतिशत	३१.२४	३०.४७	१३.०३	८.८१	५.४४	३.७८	२.२७	०.९७	०.७२	१.६९	१.५८	१००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	थारू	मगर	ठकुरी	कामी	दमाइ	सार्की	लोहार	राजवंशी	अन्य	जम्मा
१६	संख्या	११२८	७५२	३१९	२१९	१९२	६३	५२	३४	२८	२७	८७	२९०१
	प्रतिशत	३८.८८	२५.९२	११.००	७.५५	६.६२	२.१७	१.७९	१.१७	०.९७	०.९३	३.००	१००.००
वडा नं.	जात जाति	ब्राम्हण	क्षेत्री	थारू	ठकुरी	सार्की	सन्ध्यासी	कुशववा	मगर	तमांग	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१७	संख्या	७४४	७०४	१०४	८४	२७	८	३	२	१	१६६	३	१८४६
	प्रतिशत	४०.३०	३८.१४	५.६३	४.५५	१.४६	०.४३	०.१६	०.११	०.०५	८.९९	०.१६	१००
वडा नं.	जात जाति	ब्राम्हण	क्षेत्री	थारू	ठकुरी	दमाइ	कामी	सन्ध्यासी	कठवानिया	मगर	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१८	संख्या	४९०२	३४४७	२१८०	२०७१	५०९	३५३	३३०	१८७	१६८	१९४१	९२६	१७०१४
	प्रतिशत	२८.८१	२०.२६	१२.८१	१२.१७	२.९९	२.०७	१.९४	१.१०	०.९९	११.४१	५.४४	१००
वडा नं.	जात जाति	थारू	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	दमाइ	कामी	कुर्मी	सार्की	मगर	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१९	संख्या	१८०४	११३१	८३२	२८०	१६८	६३	२९	१६	८	३२	११	४३७४
	प्रतिशत	४१.२४	२५.८६	१९.०२	६.४०	३.८४	१.४४	०.६६	०.३७	०.१८	०.७३	०.२५	१००
भीम दत्त नगर पालिकाको जम्मा	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	थारू	कामी	दमाइ	सन्ध्यासी	सार्की	मगर	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	३३९०२	२६४८०	१००१४	८६१३	६८६९	२८५३	२४२२	१८०८	११७३	६४६३	४००२	१०४५९९
	प्रतिशत	३२.४१	२५.३२	९.५७	८.२३	६.५७	२.७३	२.३२	१.७३	१.१२	६.१८	३.८३	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १.८: भीमदत्त नगरपालिकाको वडा र धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	३०६८	१४	०	०	०	०	०	०	३०८२
प्रतिशत	९९.५५	०.४५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१००.००
२	६६५५	०	०	०	४९	०	०	०	६७०४
प्रतिशत	९९.२७	०.००	०.००	०.००	०.७३	०.००	०.००	०.००	१००.००
३	५४२८	२१	१	०	३७	०	१२६	०	५६१३
प्रतिशत	९६.७०	०.३७	०.०२	०.००	०.६६	०.००	२.२४	०.००	१००
४	५४६०	३२	११३	०	२४	०	०	१	५६३०
प्रतिशत	९६.९८	०.५७	२.०१	०.००	०.४३	०.००	०.००	०.०२	१००
५	४०५७	१	०	०	४	०	०	२	४०६४
प्रतिशत	९९.८३	०.०२	०.००	०.००	०.१०	०.००	०.००	०.०५	१००.००
६	८८८३	११	३४	१	३६	०	०	८	८९७३
प्रतिशत	९९.००	०.१२	०.३८	०.०१	०.४०	०.००	०.००	०.०९	१००.००
७	४९०१	०	०	०	०	०	०	६६	४९६७
प्रतिशत	९८.६७	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.३३	१००.००
८	४४८८	०	२	०	०	०	०	०	४४९०
प्रतिशत	९९.९६	०.००	०.०४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१००.००
९	७००७	२१	०	०	१७	०	०	२	७०४७
प्रतिशत	९९.४३	०.३०	०.००	०.००	०.२४	०.००	०.००	०.०३	१००.००
१०	९३७६	१	६	०	०	०	०	०	९३८३
प्रतिशत	९९.९३	०.०१	०.०६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१००.००
११	३८११	३६	०	०	५	०	०	१५	३८६७
प्रतिशत	९८.५५	०.९३	०.००	०.००	०.१३	०.००	०.००	०.३९	१००.००
१२	२८४२	४	०	०	६४	१	०	०	२९११
प्रतिशत	९७.६३	०.१४	०.००	०.००	२.२०	०.०३	०	०	१००
१३	४८३०	०	०	०	७	०	०	२	४८३९
प्रतिशत	९९.८१	०.००	०.००	०.००	०.१४	०.००	०.००	०.०४	१००.००
१४	२९७६	०	०	०	१	१	०	१	२९७९
प्रतिशत	९९.९०	०.००	०.००	०.००	०.०३	०.०३	०.००	०.०३	१००.००
१५	३८८२	०	१५	०	१७	०	०	१	३९१५
प्रतिशत	९९.१६	०.००	०.३८	०.००	०.४३	०.००	०.००	०.०३	१००.००
१६	२७८६	५५	०	०	५९	०	०	१	२९०१
प्रतिशत	९६.०४	१.९०	०.००	०.००	२.०३	०.००	०.००	०.०३	१००.००
१७	१८४६	०	०	०	०	०	०	०	१८४६
प्रतिशत	१००	०	०	०	०	०	०	०	१००
१८	१६५४९	१५१	४२	०	१६४	०	१०५	३	१७०१४
प्रतिशत	९७.२७	०.८९	०.२५	०.००	०.९६	०.००	०.६२	०.०२	१००.००
१९	४३३०	०	०	०	४४	०	०	०	४३७४
प्रतिशत	९८.९९	०.००	०.००	०.००	१.०१	०.००	०.००	०.००	१००.००
जम्मा	१०३१७५	३४७	२१३	१	५२८	२	२३१	१०२	१०४५९९
प्रतिशत	९८.६४	०.३३	०.२०	०.००	०.५०	०.००	०.२२	०.१०	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १.९: मातृभाषा अनुसार भीमदत्त नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	नेपाली	अछामी	मगर	अन्य	जम्मा
१	संख्या	१९०४	६४७	३०३	१२३	४९	५६	३०८२
	प्रतिशत	६१.७८	२०.९९	९.८३	३.९९	१.५९	१.८२	१००.००
२	मातृभाषा	डोटेली	थारू	बैतडेली	नेपाली	दार्चुलेली	अन्य	जम्मा
	संख्या	३९४४	१२६५	८९७	३३२	८९	१७७	६७०४
३	मातृभाषा	डोटेली	बैतडेली	नेपाली	थारू	अछामी	अन्य	जम्मा
	संख्या	२५२८	७९०	६४०	५११	४५९	६८५	५६१३
४	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	हिन्दी	थारू	मैथिली	अन्य	जम्मा
	संख्या	२५८६	१७००	५२०	१६९	१६८	४८७	५६३०
५	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	बैतडेली	वभांगी	थारू	अन्य	जम्मा
	संख्या	३७७६	१२०	६४	५६	३२	१६	४०६४
६	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	थारू	बैतडेली	वभांगी	अन्य	जम्मा
	संख्या	६८७०	९४२	४३७	२८५	१३०	२०९	८८७३
७	मातृभाषा	डोटेली	बैतडेली	नेपाली	वभांगी	अछामी	अन्य	जम्मा
	संख्या	३४३५	८३९	२५६	२२९	८१	१२७	४९६७
८	मातृभाषा	डोटेली	बैतडेली	वभांगी	दार्चुलेली	नेपाली	अन्य	जम्मा
	संख्या	२१०२	१२२३	७१८	१८९	८१	१७७	४४९०
९	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	वभांगी	बैतडेली	हिन्दी	अन्य	जम्मा
	संख्या	६८०३	१५४	२१	११	१०	४८	७०४७
१०	मातृभाषा	डोटेली	बैतडेली	नेपाली	दार्चुलेली	वभांगी	अन्य	जम्मा
	संख्या	५२५८	२६६९	७६१	२८८	२३७	१७०	९३८३
११	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	वभांगी	अछामी	मगर	अन्य	जम्मा
	संख्या	१६४९	१४९९	३३५	३१२	१४	५८	३८६७
१२	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	थारू	अछामी	बाजुरेली	अन्य	जम्मा
	संख्या	२२३८	३२७	२४७	६३	१६	२०	२९११
१३	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	बाजुरेली	थारू	वभांगी	अन्य	जम्मा
	संख्या	३६५४	४०९	१७४	१५५	१२७	३२०	४८३९
१४	मातृभाषा	वभांगी	डोटेली	थारू	नेपाली	बैतडेली	अन्य	जम्मा
	संख्या	१३५२	१०६८	४००	६३	६१	९६	२९७९
१५	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	थारू	बैतडेली	पहरी	अन्य	जम्मा
	संख्या	१९७३	११९५	३४४	३२८	२२	५३	३९१५

तालिका १.९: मातृभाषा अनुसार भीमदत्त नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	प्रतिशत	५०.४०	३०.५२	८.७९	८.३८	०.५६	१.३५	१००.००
	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	थारू	बभ्रंगी	मगर	अन्य	जम्मा
१६	संख्या	१२६५	८२५	२९९	२०३	१०५	२०४	२९०१
	प्रतिशत	४३.६१	२८.४४	१०.३१	७.००	३.६२	७.०३	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	बैतडेली	दाचुलेली	थारू	नेपाली	अन्य	जम्मा
१७	संख्या	१२४६	२९८	१२४	९५	५६	२७	१८४६
	प्रतिशत	६७.५०	१६.१४	६.७२	५.१५	३.०३	१.४६	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	थारू	बैतडेली	हिन्दी	अन्य	जम्मा
१८	संख्या	७८४०	४०७७	२१३४	१४१९	५१६	१०२८	१७०१४
	प्रतिशत	४६.०८	२३.९६	१२.५४	८.३४	३.०३	६.०४	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	थारू	डोटेली	बैतडेली	नेपाली	दाचुलेली	अन्य	जम्मा
१९	संख्या	१७९२	११३१	९३३	१४८	१३०	२४०	४३७४
	प्रतिशत	४०.९७	२५.८६	२१.३३	३.३८	२.९७	५.४९	१००.००
भीमदत्त नगरपालिकाको जम्मा	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	बैतडेली	थारू	बभ्रंगी	अन्य	जम्मा
	संख्या	६१२७०	१३८८८	१०१०९	८३६२	४२८३	६६८७	१०४५९९
	प्रतिशत	५८.५८	१३.२८	९.६६	७.९९	४.०९	६.३९	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १.१०: भीमदत्त नगरपालिकाको वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता

वडा नं.	साक्षरता दर (प्रतिशत)		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१	८६.८९	७४.०७	७६.५९
२	८८.९०	७०.२२	७७.८७
३	८८.६९	७०.१८	७८.३७
४	९३.४१	७३.१२	८५.८४
५	८९.६६	६९.१८	७९.९५
६	९२.४६	७९.१६	८३.३३
७	८६.७२	७५.८९	७६.१६
८	८४.७५	७५.२५	७३.३९
९	८४.५५	६५.९०	७३.०२
१०	८८.१८	७४.४४	७५.९८
११	८३.१३	६८.७९	७२.२७
१२	८३.३१	७२.९२	७९.४९
१३	८४.३२	७४.८४	७९.१८
१४	८३.८०	७८.८२	७०.५१
१५	९१.५७	८३.१४	८२.००
१६	८५.६९	७५.८२	७४.५४
१७	८७.४७	७२.९५	७८.८७
१८	८७.६९	६६.२७	८०.१०
१९	८१.७३	६८.४८	७०.८०
जम्मा	८७.६२	७२.११	७७.३४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

२.१२ पारिवारिक विवरण

तालिका १.११: भिमदत्त न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	८२.५	१६.३	०.०	०.०	६४४
२	९२.४	३.५	०.३	०.०	११५५
३	८४.२	१५.०	०.१	०.०	११३७
४	५२.८	३६.९	८.८	०.०	१२७८
५	९४.८	२.७	०.०	०.०	६७९
६	७३.५	२३.८	०.२	०.०	१९३६
७	९७.३	२.५	०.१	०.०	९६९
८	९५.०	४.२	०.०	०.०	८९७
९	९६.२	३.३	०.०	०.०	१२५९
१०	९५.६	२.८	०.१	०.०	१७७७
११	९२.६	२.१	०.३	०.१	७३०
१२	९६.१	०.४	०.०	०.०	५३७
१३	९८.६	०.८	०.०	०.०	८६२
१४	९६.१	३.५	०.०	०.०	५६४
१५	८३.२	६.८	०.५	०.१	७९०
१६	८६.७	१०.७	१.७	०.०	५८१
१७	९१.१	१.५	०.०	०.१	३२६
१८	६७.२	२७.८	२.१	०.०	३८०५
१९	९७.४	०.७	०.०	०.०	७५८
जम्मा	८३.८	१२.८	१.१	०.०	२०६८४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १.१२: भीमदत्त न.पा.मा घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार संख्या

वडा नं.	घरको स्वामित्व(प्रतिशत)		जग्गामा स्वामित्व(प्रतिशत)	
	भएको	नभएको	भएको	नभएको
१	१०.७१	८९.२९	१८.१७	८१.८३
२	१९.३१	८०.६९	२५.८०	७४.२०
३	१५.४८	८४.५२	२२.०८	७७.९२
४	११.११	८८.८९	१९.९५	८०.०५
५	१९.१५	८०.८५	२२.६८	७७.३२
६	१७.१०	८२.९०	२३.०४	७६.९६
७	१०.३२	८९.६८	१५.१७	८४.८३
८	७.५८	९२.४२	११.८२	८८.१८
९	७.३९	९२.६१	११.५२	८८.४८
१०	१०.५८	८९.४२	१४.३५	८५.६५

वडा नं.	घरको स्वामित्व(प्रतिशत)		जग्गामा स्वामित्व(प्रतिशत)	
	भएको	नभएको	भएको	नभएको
११	११.१०	८८.९०	१९.७३	८०.२७
१२	१०.०६	८९.९४	१३.५९	८६.४१
१३	५.६८	९४.३२	१६.८२	८३.१८
१४	१३.८३	८६.१७	१६.८४	८३.१६
१५	१८.६१	८१.३९	२३.१६	७६.८४
१६	१५.१५	८४.८५	२१.३४	७८.६६
१७	११.०४	८८.९६	२०.२५	७९.७५
१८	१७.२४	८२.७६	२२.३९	७७.६१
१९	१२.९३	८७.०७	१८.०७	८१.९३
जम्मा	१३.५७	८६.४३	१९.३०	८०.७०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १.१३: भिमदत्त नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)							
	धारा/पाइप	हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मुलको पानी	नदी/खोला	अन्य	जम्मा
१	१७.८६	७८.८८	०.००	०.००	०.००	२.४८	०.७८	६४४
२	०.९५	९६.८८	०.१७	०.००	०.०९	०.००	१.९०	११५५
३	३८.२६	६०.७७	०.६२	०.००	०.००	०.०९	०.२६	११३७
४	४५.१५	५३.२१	०.३९	०.००	०.४७	०.०८	०.७०	१२७८
५	०.८८	९७.०५	०.००	०.००	०.००	०.२९	१.७७	६७९
६	५.१७	९३.६५	०.०५	०.००	०.१०	०.००	१.०३	१९३६
७	७६.२६	२१.१६	०.४१	०.२१	०.००	०.००	१.९६	९६९
८	६७.३४	२१.७४	०.७८	०.२२	६.०२	०.००	३.९०	८९७
९	४०.९८	४२.५७	०.००	१.२७	५.६४	३.२६	६.२७	१२५९
१०	१०.९२	८२.६१	०.८४	२.३१	०.५१	०.६८	२.१४	१७७७
११	०.२७	९०.९६	०.१४	०.००	०.००	०.२७	८.३६	७३०
१२	०.९३	९५.९०	०.३७	०.००	०.००	०.००	२.७९	५३७
१३	१.१६	९४.२०	०.३५	०.००	०.४६	०.००	३.८३	८६२
१४	०.५३	९७.७०	०.७१	०.००	०.००	०.००	१.०६	५६४
१५	१.३९	९७.०९	०.००	०.१३	०.३८	०.००	१.०१	७९०
१६	०.५२	९६.३९	०.००	०.००	०.८६	०.००	२.२४	५८१
१७	०.००	९९.०८	०.३१	०.००	०.००	०.००	०.६१	३२६
१८	३१.४८	६२.५०	०.११	०.०३	०.००	०.०५	५.८३	३८०५
१९	०.२६	९७.६३	०.४०	०.००	०.००	०.००	१.७२	७५८
जम्मा	२१.९१	७३.४१	०.२९	०.३०	०.७५	०.३७	२.९७	२०६८४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १.१४ शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	सार्वजनिक ढलमा जोडिएको	सेफिट ट्याङ्कमा जोडिएको	साधारण शौचालय	शौचालय नभएको	अन्य	जम्मा
१	०.१६	३५.०९	९.०१	५५.२८	०.४७	६४४
२	२.६८	५४.२९	१२.९९	२८.१४	१.९०	११५५
३	२.२०	६५.२६	७.५६	२४.८०	०.१८	११३७
४	३.८३	८४.९८	३.८३	६.७३	०.६३	१२७८
५	०.८८	६४.५१	१८.७०	१५.०२	०.८८	६७९
६	०.५२	८०.७३	८.८३	९.५०	०.४१	१९३६
७	१.७५	५६.६६	२.८९	३६.९५	१.७५	९६९
८	१.००	३६.४५	७.८०	५३.४०	१.३४	८९७
९	०.५६	२५.९७	६.८३	६६.२४	०.४०	१२५९
१०	१.२९	५०.९८	९.६८	३७.४२	०.६२	१७७७
११	०.६८	३९.७३	१.७८	५३.२९	४.५२	७३०
१२	०.३७	४९.३५	१.६८	४८.०४	०.५६	५३७
१३	१.३९	२८.१९	१.५१	६७.८७	१.०४	८६२
१४	१.०६	४५.५७	१२.२३	४०.४३	०.७१	५६४
१५	०.८९	६८.२३	६.३३	२३.८०	०.७६	७९०
१६	१.५५	६९.७१	२.९३	२३.७५	२.०७	५८१
१७	०.००	७८.२२	१३.८०	७.३६	०.६१	३२६
१८	१.०२	६९.६७	९.६५	१८.२९	१.३७	३८०५
१९	०.२६	२२.८२	७.९२	६८.६०	०.४०	७५८
जम्मा	१.२६	५७.३८	७.९३	३२.३८	१.०५	२०६८४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका १.१५: खाना पकाउन र वत्ति बाल्का लागि प्रयोग गर्ने साधनको आधारमा परिवारसंख्या

वडा नं.	भीमदत्त न.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती बाल्का लागि प्रयोग गर्ने साधनको आधारमा परिवार						
	वत्ती बाल्का लागि (प्रतिशत)			खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	एल. पि.ग्याँस	दाउरा	वायो ग्याँस	अन्य
१	८४.३२	१४.६०	१.०९	१३.६६	७७.०२	७.९२	१.४०
२	९०.४८	६.६७	२.८६	८.७४	६४.५९	२३.८१	२.८६
३	९१.७३	७.४८	०.७९	३६.५९	५२.६८	८.८०	१.९३
४	९५.१५	२.५०	२.३५	६२.६०	३१.२२	३.३६	२.८२
५	८७.७८	१०.०१	२.२१	२१.३५	६०.०९	१५.७६	२.८०
६	९५.६६	३.४६	०.८८	४९.४३	३४.५६	१४.८८	१.१४
७	९०.९२	६.१९	२.८९	१६.१०	६६.०५	१५.२७	२.५८
८	८०.२७	१५.३८	४.३५	४.३५	७३.८०	१९.७३	२.१२
९	६७.५९	१७.१६	१५.२५	१.११	९१.१८	६.४३	१.२७
१०	८३.३४	१५.१४	१.५२	९.२९	६५.२८	२३.४१	२.०३

भीमदत्त न.पा.मा खाना पकाउन र वती बालको लागि प्रयोग गर्ने साधनको आधारमा परिवार							
वडा नं.	वती बालको लागि (प्रतिशत)			खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	एल. पि. ग्याँस	दाउरा	वायो ग्याँस	अन्य
११	७८.०८	१३.९७	७.९५	७.१२	७०.५५	१६.१६	६.१६
१२	८१.९४	१६.९५	१.१२	२.६१	६६.२९	२९.४२	१.६८
१३	६९.१४	२८.५४	२.३२	०.५८	८२.१३	१४.६२	२.६७
१४	८४.९३	१३.६५	१.४२	१.९५	७४.११	२०.७४	३.१९
१५	९२.४१	५.४४	२.१५	१८.६१	५७.७२	२१.६५	२.०३
१६	९०.५३	६.५४	२.९३	१२.५६	५०.९५	३३.९१	२.५८
१७	९१.१०	७.६७	१.२३	१०.१२	४४.१७	४५.०९	०.६१
१८	८५.६५	१२.०४	२.३१	४८.४४	४४.७३	४.२८	२.५५
१९	८०.७४	१८.४७	०.७९	०.००	९४.४६	४.८८	०.६६
जम्मा	८५.७५	११.२५	३.००	२४.४६	५९.१७	१४.१२	२.२६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

१.१३ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ बाट निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका १.१६: भीमदत्त नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
१	सुरेन्द्र बहादुर बिष्ट	प्रमुख	११८३१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सुशिला चन्द	उप प्रमुख	१२७७५	नेपाली काँग्रेस
१	आसेफ कुँवर	अध्यक्ष	६३७	नेपाली काँग्रेस
	जानकी कुमारी खत्री	महिला सदस्य	५९३	नेपाली काँग्रेस
	माया सार्की	दलित महिला सदस्य	५८४	नेपाली काँग्रेस
	कालु राम डंगौरा	खुला सदस्य	५७४	नेपाली काँग्रेस
	भोज राज पान्डेय	खुला सदस्य	६०९	नेपाली काँग्रेस
२	डम्बर सिंह कार्की	अध्यक्ष	७९०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	शान्ती भट्ट	महिला सदस्य	९३८	नेपाली काँग्रेस
	गुणवती देबी पार्की	दलित महिला सदस्य	९१३	नेपाली काँग्रेस
	प्रेम राज चौधरी	खुला सदस्य	८७१	नेपाली काँग्रेस
	रबेन्द्र प्रसाद तिवारी	खुला सदस्य	८७८	नेपाली काँग्रेस
३	राम बहादुर जप्रेल	अध्यक्ष	५५७	नेपाली काँग्रेस
	श्रीमती वेवी वोहरा	महिला सदस्य	६०८	नेपाली काँग्रेस
	आशा कुमारी वि.क.	दलित महिला सदस्य	६८९	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	कर्ण बहादुर बोहरा	खुला सदस्य	७०१	नेपाली काँग्रेस
	रमेश चौधरी (डगौरा)	खुला सदस्य	६२३	नेपाली काँग्रेस
४	लक्ष्मी दत्त बोहरा	अध्यक्ष	५९२	नेपाली काँग्रेस
	सीता देवी भट्ट	महिला सदस्य	६२२	नेपाली काँग्रेस
	पुष्पा जैरु	दलित महिला सदस्य	७१३	नेपाली काँग्रेस
	ईश्वरी प्रसाद जोशी	खुला सदस्य	६५२	नेपाली काँग्रेस
	शुशील कुमार भट्ट	खुला सदस्य	७१६	नेपाली काँग्रेस
५	मदन बहादुर चन्द	अध्यक्ष	६२२	नेपाली काँग्रेस
	राधिका थापा	महिला सदस्य	६५५	नेपाली काँग्रेस
	देविका लोहार	दलित महिला सदस्य	६३२	नेपाली काँग्रेस
	सुरेश सिंह घटाल	खुला सदस्य	६८०	नेपाली काँग्रेस
	भीम बहादुर ठकुराठी	खुला सदस्य	६४०	नेपाली काँग्रेस
६	हरक सिंह धामी	अध्यक्ष	१०५५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सरस्वती देवी रावल	महिला सदस्य	१०६२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सुनकेसा नेपाली	दलित महिला सदस्य	१०२३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	दल बहादुर बोहरा	खुला सदस्य	९४७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	अर्जुन देव भट्ट	खुला सदस्य	९४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
७	शंकर सिंह कुवंर	अध्यक्ष	७४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	लक्ष्मी देवी बोहरा	महिला सदस्य	५७०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सरस्वती देवी नेपाली	दलित महिला सदस्य	५१९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	गोपाल जागी	खुला सदस्य	५५९	नेपाली काँग्रेस
	उत्तम बहादुर बोहरा	खुला सदस्य	५०७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
८	ध्वज बहादुर विष्ट	अध्यक्ष	७५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	उत्तरा कुमारी साउद	महिला सदस्य	७४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	भानु देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	६९०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पुने दमाई	खुला सदस्य	५५३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	खगेन्द्र सिंह विष्ट	खुला सदस्य	६६८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
९	राम नाथ	अध्यक्ष	८१०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	रामा देवी पाल	महिला सदस्य	७३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	जयन्ती सार्की	दलित महिला सदस्य	६६८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	दानी नाथ	खुला सदस्य	५९३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	जय वहादुर जोशी	खुला सदस्य	६७१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१०	पर्मानन्द जोशी	अध्यक्ष	११२४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सरस्वती कार्की	महिला सदस्य	१०३०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	जमुना देवी कोली	दलित महिला सदस्य	११२३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	भवान सिंह ठगुन्ना	खुला सदस्य	११०८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	प्रेम वहादुर चन्द	खुला सदस्य	१०५२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
११	प्रेम प्रसाद जैशी	अध्यक्ष	४३०	नेपाली काँग्रेस
	गिता ओली	महिला सदस्य	४४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	धनकला सुनार	दलित महिला सदस्य	४१८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	रतन सिंह खडका	खुला सदस्य	४१६	नेपाली काँग्रेस
	बल बहादुर रोकाया	खुला सदस्य	४३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१२	कृष्ण सिंह देउपा	अध्यक्ष	३७९	नेपाली काँग्रेस
	द्रोपती देवी जोशी	महिला सदस्य	३९४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	गिता सार्की(भुल)	दलित महिला सदस्य	३७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	अशोक वहादुर साउद	खुला सदस्य	३७७	नेपाली काँग्रेस
	डम्मर दत्त भट्ट	खुला सदस्य	३६३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१३	लाल वहादुर शाही	अध्यक्ष	७५४	नेपाली काँग्रेस
	गंगा देवी भट्ट	महिला सदस्य	६४४	नेपाली काँग्रेस
	पारभती देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	६८२	नेपाली काँग्रेस
	शंकर प्रसाद उपाध्याय	खुला सदस्य	६४२	नेपाली काँग्रेस
	अजव सिंह ठगुन्ना	खुला सदस्य	६४०	नेपाली काँग्रेस
१४	उत्तम बहादुर बिष्ट	अध्यक्ष	४३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	बशन्ती राना	महिला सदस्य	४२४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	जानकी दमाई	दलित महिला सदस्य	४३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	हिकमत बहादुर विष्ट	खुला सदस्य	४०२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	धुव राज भट्ट	खुला सदस्य	४४६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१५	भिम बहादुर साहु	अध्यक्ष	६८६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सानु कुमारी बुडथापा	महिला सदस्य	६९५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	लक्ष्मी दमाई	दलित महिला सदस्य	७१३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	नन्द राम भाट	खुला सदस्य	६९६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	दामोदर भट्ट	खुला सदस्य	६८१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१६	सुरेन्द्र बिष्ट	अध्यक्ष	४४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सन्ध्या थापा	महिला सदस्य	४४८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पार्वती सुनार	दलित महिला सदस्य	४३८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	गोपाल सिंह कार्की	खुला सदस्य	४१५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पदम बहादुर सिंह	खुला सदस्य	३६४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१७	हिमाल बहादुर चन्द	अध्यक्ष	३७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	श्रीमती चन्द्रकला पाठक	महिला सदस्य	३३४	नेपाली काँग्रेस
	मालती देवी कोली	दलित महिला सदस्य	३२९	नेपाली काँग्रेस
	लाल सिंह धामी	खुला सदस्य	३७७	नेपाली काँग्रेस
	जय राज कलौनी	खुला सदस्य	३१२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१८	राजेन्द्र पाण्डेय	अध्यक्ष	१८९३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	कमला देवी देवकोटा	महिला सदस्य	१९३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सिद्ध कला नेपाली	दलित महिला सदस्य	१७९३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	नारद सुनार	खुला सदस्य	१७८०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	प्रशान्त भट्ट	खुला सदस्य	१८६१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१९	दामोदर महारा	अध्यक्ष	६२९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सन्तोषी कुमारी साउद ऐरी	महिला सदस्य	५९७	नेपाली काँग्रेस
	चम्फु देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	५९५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	धर्मा नन्द भट्ट	खुला सदस्य	६०१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	साहेव राना	खुला सदस्य	५९५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर ।

२. वेदकोट नगरपालिका

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

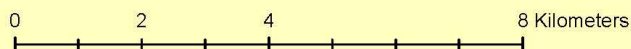
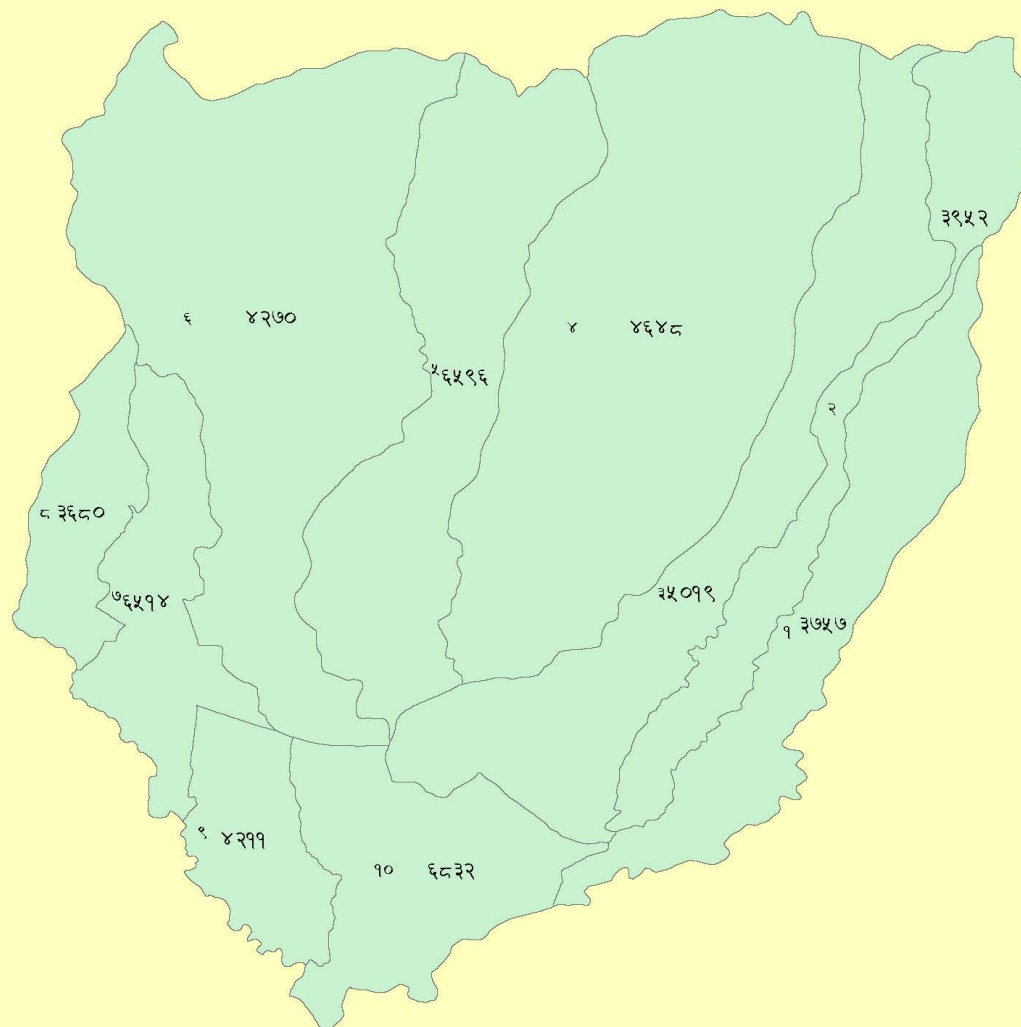
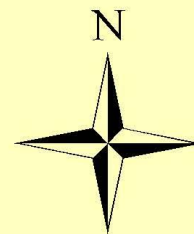
कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकाम महेन्द्रनगरसँगै जोडिएको वेदकोट नगरपालिका संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं ३ मा पर्दछ। यो नगरपालिकाको भू-क्षेत्र २१.४० डिग्री उत्तरी अक्षांस तथा ४०.५६ डिग्री पूर्वी देशान्तरबाट प्रारम्भ हुन्छ। समुद्र सतहबाट २८० मिटरदेखि ८०० मिटर उचाईसम्म रहेको यस नगरमा उष्ण र उपोष्ण किसिमको हावापानी पाइन्छ। नगरपालिकाको उत्तर दिशामा डडेल्धुरा जिल्ला, दक्षिणमा भिमदत्त नगरपालिका, पूर्वमा शुक्लाफाँटा नगरपालिका र पश्चिममा भिमदत्त नगरपालिका पर्दछन्। यस नगरपालिकाबाट सबैभन्दा नजिकको बजार भिमदत्त नगरपालिकाको महेन्द्रनगर हो। यो नगर क्षेत्र अधिकांशतः समतल भूभागले बनेको छ। यस नगरपालिकाकामा सामान्यतया वार्षिक वर्षा सरदर १५७५ मि.मि. तथा तापक्रम अधिकतम ४३ डिग्री र न्यूनतम ६.९६ डिग्री सेल्सियस भएको पाइन्छ।

तालिका नं. २.१ स्थानीय निकाय पुनर्संरचनामा वेदकोट नगरपालिका

हालको वडा नं.	साविक गा.वि.स. न.पा.	साविक वडा नं.	जनसङ्ख्या	मतदाता संख्या (२०७३)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.)
१	वेदकोट नगरपालिका	१	३,७५७	१९३७	१५९.९२
२	वेदकोट नगरपालिका	२	३,९५२	२०१३	
३	वेदकोट नगरपालिका	३, १३	५,०१९	३४१३	
४	वेदकोट नगरपालिका	४	४,६४८	२३३९	
५	वेदकोट नगरपालिका	५	६,५९६	२६७५	
६	वेदकोट नगरपालिका	६	४,२७०	२१८५	
७	वेदकोट नगरपालिका	७,९	६,५१४	३६५८	
८	वेदकोट नगरपालिका	८	३,६८०	२०९५	
९	वेदकोट नगरपालिका	१०	४,२११	२२८९	
१०	वेदकोट नगरपालिका	११, १२	६,८३२	३५४१	
जम्मा			४९,४७९	२६१४५	

स्रोत: स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोग।

वेदकोट नगरपालिकाको वार्ड अनुसारको जनसंख्या

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामांकरण

बेदकोट नगरपालिकाको ऐतिहासिक नामांकरणका सन्दर्भमा बेदकोट ताल संलग्न हुन आउँछ । बेद ऋषिले बसेर ध्यान गर्ने ठाँउमा रहेकाले यहाँस्थित तालको नाम बेदकोट रहन गएको र त्यही तालको नामबाट बेदकोट नगरपालिकाको नामाकरण गरिएको पाइन्छ । तत्कालीन गाविसको रूपमा रहेका सुडा र दैजिको भू-भाग मिलाएर यो नगरपालिकाको गठन गरिएको छ ।

२.३ प्रशासनिक विभाजन

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा नेपालको प्रदेश नं. ७ अर्न्तगत पर्ने कञ्चनपुर जिल्लाको संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं ३ मा यो नगरपालिका अवस्थित छ । यसलाई १० वटा वडाहरूमा थप विभक्त गरिएको छ ।

२.४ भू-धरातल तथा भिरालोपना

यस नगरपालिकाको सम्पूर्ण भू-धरातल समतल रहेको पाइन्छ । अधिकांस भू-भाग उत्तरबाट दक्षिणतर्फ पानी बग्ने किसिमको समतल रहेको पाइन्छ ।

२.५ नदीनाला तथा तालतलैया

प्रसिद्ध बेदकोट ताल यस नगरपालिकाको सम्पत्ति हो । नदितर्फ करीब १० किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको खानीखोला र पनाल खोलाले यस नगरपालिकाको कृषि उत्पादनमा योगदान पुऱ्याइरहेको पाइन्छ । यस नगरपालिकामा सुख्खा दह पनि छ, जसलाई प्रवर्द्धन तथा सुधार गर्न सकेमा सिंचाइ सेवा विकासका लागि थप सहयोग पुग्नेछ ।

२.६ पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

सामुदायिक वन क्षेत्र तथा विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्वको सम्पदाहरू जस्तै बेदकोट ताल, भम्केश्वर महादेव, रौटेला धाम, बन्दा ताल लगायतका सम्पदाहरू यस नगरपालिकामा अवस्थित छन् । ब्राह्मण, क्षेत्री, ठकुरी तथा दलितको बाहुल्यता रहेको यस नगरपालिकामा मुख्यतया गौरा, दशैं, तिहार, होली, तीज, विषु, चैतली, माघी, हरेली, गुरेली, चैते दशैं आदि चाडपर्वहरू मनाइन्छन् ।

तालिका २.२: मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रासम्बन्धी विवरण

जातजातिको नाम	मनाइने चाड पर्वको नाम तथा तीथि मिति
बाहुन, क्षेत्री, ठकुरी,	गौरा, दशैं, तिहार, माघी, तीज, होली, जनैपूर्णिमा, नयाँ वर्ष
थारू	दशैं, तिहार, माघी, तीज, होली, कृष्ण अष्टमी, अतवारी जनैपूर्णिमा, नयाँ वर्ष
दलित	दशैं, तिहार, माघी, तीज, होली, जनैपूर्णिमा, नयाँ वर्ष
राजी	दशैं, तिहार, माघी, तीज, होली
मगर	दशैं, तिहार, माघी, तीज, होली

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

२.७ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

उपलब्ध सेवा तथा सुविधाका सन्दर्भमा यस नगरपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्यचौकी, तथा विभिन्न तहका सामुदायिक विद्यालयहरू छन् । यसका साथै सहकारी संस्थाहरू,

लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समूह, बचत तथा स्वावलम्बन समूहहरू सक्रिय छन् । यसका साथै यस नगरपालिकामा सुशासन, स्थानीय शासन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले कार्य गरिरहेको पाइन्छ । विद्युत सेवाको रूपमा यस नगरपालिकाका नागरिकहरूले सौर्य उर्जाको उपयोग केही मात्रामा गरेको पाइन्छ । नेपाल टेलीकमको टेलिफोन सुविधा, जियसएम, सिडिएमएको टावर, एनसेलको टावर तथा इन्टरनेटको सुविधा प्रदायक संस्था रहेको यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइलको पहुँच तथा ईन्टरनेटको प्रयोगमा वृद्धि भएको पाइन्छ । स्थानीय सडक सञ्जालीकरणको विकासका साथ साथै मुख्य सडक पूर्व पश्चिम लोकमार्गको १२ कि.मि. खण्ड यस नगर क्षेत्रमा रहेको पाइन्छ ।

२.८ सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

नगरवासीहरूमा विभिन्न वित्तीय संस्थाहरूमा पहुँच सम्बन्धी विश्लेषण गर्दा यस नगरपालिकामा विकास बैङ्क तथा ऋण सहकारी संस्थाले वित्तीय सेवा पुर्‍याइरहेका छन् । नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालित बैङ्क तथा सहकारीको विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २.३ : नगरपालिकामा रहेका सहकारी संस्थासम्बन्धी विवरण

क्र.स.	सहकारीको नाम	ठेगाना
१	कञ्चन विकास बैङ्क	वडा नं. १२
२	सिर्जनशील बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	वडा नं. १२
३	उदयदेव बहुउद्देशीय सहकारी संस्था	वडा नं. १२
४	फरवडा माइक्रोफाइनान्स वित्तीय संस्था लि.	वडा नं. १२
५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था	वडा नं. १२

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

२.९ नगरपालिका क्षेत्रका पर्यटकिय स्थलहरूको विवरण (प्राकृतिक धार्मिक/ऐतिहासिक/पुरातात्विक)

तालिका नं. २.४ : नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका पर्यटकिय स्थलहरूको विवरण

क्र.सं.	स्थलको नाम	वडा	स्थलको महत्व	दैनिक आगन्तुक (औसत)
१.	वेदकोट ताल	३	बैजनाथ धाम	५०-६०
२.	सिद्धसरोवर बन्दाताल	६	जल उत्पन्न	४०-५०
३.	बैजनाथ मन्दिर बछेला र रौटेला	६	मन्दिर	४०-५०
४	भम्केश्वर महादेव	६	जल उत्पन्न	४०-५०
५.	शिवलिङ्गा कृति			
६	सिद्धबैजनाथ धाम			
७	बैजनाथ बृद्धाश्रम	८		

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

२.१० औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसायसम्बन्धी विवरण

तालिका २.५: नगरपालिका क्षेत्र भित्र सेवा दिइरहेका व्यापार व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

सि.नं	व्यापार, व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या	सि.नं	व्यापार, व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
१	आर्ट व्यवसाय	३	१४	अटो वर्कसप	२
२	मदिरा व्यवसाय	८	१५	राइस मिल	१०
३	कृषि फर्म	१	१६	घडि रेडियो टि.भी मर्मत	२
४	कार्ड बोर्ड उत्पादन	२	१७	पेट्रोल पम्प	३
५	बोर्डिंग स्कुल	१६	१८	पुस्तक पसल तथा फोटोकपी	३
६	ग्यास डिलर	५	१९	सहकारी	३
७	जुत्ता पसल		२०	बैंक	१
८	फोटो स्टुडियो	२	२१	भेटनरी	१
९	फर्निचर	५	२२	कम्प्युटर टेनिंग सेन्टर तथा साईवर	५
१०	किनारा पसल	५०	२३	खाजाघर तथा चिया पसल	६९
११	मल बिउ उत्पादन	१	२४	बिज्ञापन, मिडिया र केवल सेवा	१
१२	टयुसन सेन्टर	३	२५	इटा भट्टी	६
१३	फर्निचर तथा स मिल	३			

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

२.११ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

तालिका २.६: खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	स्थलको नाम	क्षेत्रफल/आकार (विघा)	स्वामित्व	उपयोग विवरण (के के कार्यका लागि उपयोग हुने गरेको छ?)
६	सिसैया		न.पा.	खेलन, मनोरञ्जन गर्न
३	चोरपानी		समुदाय	पिकनिक
७	गाऊँजी	३	समुदाय	खेलकुद
३	भम्का	२.५	न.पा.	खेलकुद
१३	जयशंकर सा.ब.		समुदाय	पार्क
६	बेदकोट न.पा.		न.पा.	खेलकुद

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

२.१२ सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी

तालिका २.७: नगरपालिका क्षेत्रभित्र सुरक्षा निकाय तथा प्रहरी चौकी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	वस्तीको नाम	सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी संख्या		वस्तीदेखि दूरी (कि.मी.)	सुरक्षाकर्मी सङ्ख्या	
		जनपथ प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी		जनपथ प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी
११	सुडा चौकी	१		४	८	
१३	अ.प्र.पोष्ट दैजी	१		५	११	
११	द.नि.प्रहरी.गण		१	५		३५०

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

२.१३ युवा क्लवसम्बन्धी विवरण

तालिका २.८: नगरपालिका क्षेत्रभित्र युवा क्लव सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	युवा क्लवको नाम	वडा नं.	सदस्य संख्या	कार्य क्षेत्र
१	ग्यालेक्सी युवा क्लव	१३	४२	सामादैजी
२	भानुभक्त युवा क्लव	३	५१	शान्तिपुर
३	त्रिपुरा युवा क्लव	१	२५	चम्फापुर
४	बेदकोट युवा स्तरिय युवाक्लव	६	१७	बेदकोट नपा.

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

२.१४ वन क्षेत्रको अवस्था

समुदायले व्यवस्थापन गरेको करिव २४९८.८१ हे. भू-भाग यस नगरपालिकाको क्षेत्रमा पर्दछ । मुख्यरूपमा सामुदायिक वनका रूपमा रहेको वन क्षेत्रअन्तर्गत १२ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरू रहेका छन् । नगरपालिकाको क्षेत्रमा दर्ता गरिएका सामुदायिक वन, ती वनले ओगटेको क्षेत्र, समेटिएका परिवार तथा ती वनमा पाइने मुख्य रूखका प्रजातिहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २.८: सामुदायिक वनसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	वडा नं.	सामुदायिक वन	क्षेत्रफल (हे.)	समेटेको परिवार	मुख्य रूख, प्रजातिहरू
१	१	बैजनाथ म.सा.वन	२४.८३	७००	खैर, साल, सिसौ, जामुन
२	२	शिव शान्ति सा.व	२४.५५	१३१	सल्लो, साल, सिसौ, जामुन
७	६	गणेश सा.व	४१२.३९	५५३२	खयर, हरो, बरो, बेल, अमला
४	१३	जय शंकर सा.व.	३९.४९	१२४९	असना, कर्मा, हल्दु, कुरिलो, दुधे
५	४	सिंह बैजनाथ सा.व	४९५.३८	३८४	खैर, साल, सिसौ, जामुन
६	२	जनचेतना सा.व.	१८८	५१८	खैर, साल, सिसौ, जामुन
८	७	आदीशक्ति सा.व.	१५	२००	खयर, हरो, बरो, बेल, अमला
९	४	बैतडा सा.व.	४७६	६१५	खयर, हरो, बरो, बेल, अमला
१०	५	बछेला सा.व.	५१३	१०४५	साल, सिमल, जामुन, अमला, खयर
११	७	अमर सा.व.	३०५.१७	५५०	साल, सिमल, पिपल, जमुना, हरो, बरो
१२	७	प्रगति सा.व.	५	६०	साल, सिमल
		जम्मा	२४९८.८१	१०९८४	
सरकारी वन					
१	२,३,४,५, ६, ७, ८	चुरे राष्ट्रिय वन			साल, सिमल, खैर, जमुना, बेल, पिपल, खयर, हरो, बरो, बेल, अमला
२	३	शुक्लाफाँटा आरक्ष			साल, सिमल, खैर, जमुना, बेल
धार्मिक वन					
१	३	बेदकोट धार्मिक व	१८.२९		साल, सिमल, खयर, जमुना, बेल, पिपल

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

२.१५ जलाधार तथा जलस्रोत र उपयोगको स्थिति

नगरपालिका क्षेत्रको विभिन्न वडाभित्र जलाधार तथा जलस्रोतको रूपमा खोलाहरू रहेका छन्, जसबाट यस क्षेत्रका बासिन्दाले सिंचाइ तथा विभिन्न किसिमबाट उपयोग गरिरहेका छन् । यस नगरपालिकामा भएको जलाधार तथा जलस्रोत र त्यसले समेटेका वडाहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २.९ : जलाधार, जलस्रोत तथा उपयोगसम्बन्धी विवरण

नाम	समेटेका वडाहरू
नदी र खोला	
शाज माई खोला	१३,३,४
मुलपानी खोला	५,६,७
चौधर खोला	६,५,११,१३,१२,१
ताल	
बेदकोट	३ (५.१ हे.)
सिद्धसरोवर (वन्दा ताल)	६
सिमसार क्षेत्र	
सिसैया देखि वगुन	६,५,४,३,११,१३ (४.१ हे.)

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

२.१६ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती क्षेत्र

नगरपालिका क्षेत्रको विभिन्न वडाभित्र राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्तीहरू रहेका छन् जसले समेटेका वस्ती तथा वडा साथसाथै यसका असरहरू र उपलब्धी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २.१० : जलाधार, जलस्रोत तथा उपयोग सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती क्षेत्र	समेटेका वस्तिहरू	छोएका वडाहरू	असरहरू	उपलब्धिहरू
शुक्लाफाँट आरक्ष	चम्फापुर	१	धानवाली नोक्सान	घाँस, दाउरा,जडिबुटी
	चतहरी	१२	जनावरको डर	काठपात
	नयाँ गाऊँ	११		
राष्ट्रिय निकुञ्ज	वैतडा,रौटिला	४,७,५	खेतीमा नोक्सान	स्वच्छ हावा, घाँस

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३ ।

२.१७ जङ्गली जनावर तथा चराचुरूङ्गीहरू

नगरपालिका क्षेत्रको विभिन्न सामुदायिक तथा अन्य वनभित्र जङ्गली जनावर तथा चराचुरूङ्गीहरू रहेका छन् । मुख्य मुख्य पाईने जनावर तथा चराचुरूङ्गीहरूको विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २.११ : जङ्गली जनावर तथा चराचुरूङ्गीहरू

वडा नं.	वासस्थानको नाम	मुख्य जंगली जनावरहरू	मुख्य जंगली चराचुरूङ्गीहरू
६	गणेश सामुदायिक वन	चित्तल, रतुवा, बँदेल, स्याल	मयूर, तित्ता, बनकुखुरा
१३	जय शंकर वन	चित्तल, भेडे बाघ, हुन्सी	मयूर, तित्ता, बनकुखुरा
४	सिंह बजनाथ सा.वन	चित्तल, भेडे बाघ, बदेल, दुम्सी	मयूर, तित्ता, बनकुखुरा
२	जनचेतना सा.वन	चित्तल, भेडे बाघ, बदेल, दुम्सी	मयूर, तित्ता, भगेरा, सुगा आदी

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३ ।

२.१८ आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका २.१२ : आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि.	१५९.९२
कुल जनसङ्ख्या	संख्या	४९४७९
पुरुष	संख्या/प्रतिशत	२३४९२ (४७.४८%)
महिला	संख्या/प्रतिशत	२५९८७ (५२.५२%)
लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	९०.४०
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.९४
जिल्लाको जनसङ्ख्यामा न.पा.को अंश	प्रतिशत	११.०३
जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि (वर्ष)	वर्ष	३६
परिवार संख्या	संख्या	९२१९
परिवारका औषत सदस्य संख्या	जना प्रति परिवार	५.३७
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	३०९
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका परिवार	संख्या/प्रतिशत	२६१५ (२८.३६%)
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	८१.४८
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	६७.४६
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१४.०२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

२.१९ जनसांख्यिक सूचकहरू

तालिका २.१३: वेदकोट नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	६९३	१७३७	२०२०	३७५७	८६.०	५.४२
२	७३१	१८७८	२०७४	३९५२	९०.५	५.४१
३	९१६	२३८१	२६३८	५०१९	९०.३	५.४८
४	८६८	२१३५	२५१३	४६४८	८५.०	५.३५
५	१२५७	३१६१	३४३५	६५९६	९२.०	५.२५
६	७४१	२०८९	२१८१	४२७०	९५.८	५.७६
७	१२७५	३१२६	३३८८	६५१४	९२.३	५.११
८	७०७	१७२५	१९५५	३६८०	८८.२	५.२१
९	७७४	१९८८	२२२३	४२११	८९.४	५.४४
१०	१२५७	३२७२	३५६०	६८३२	९१.९	५.४४
जम्मा	९२१९	२३४९२	२५९८७	४९४७९	९०.४	५.३७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

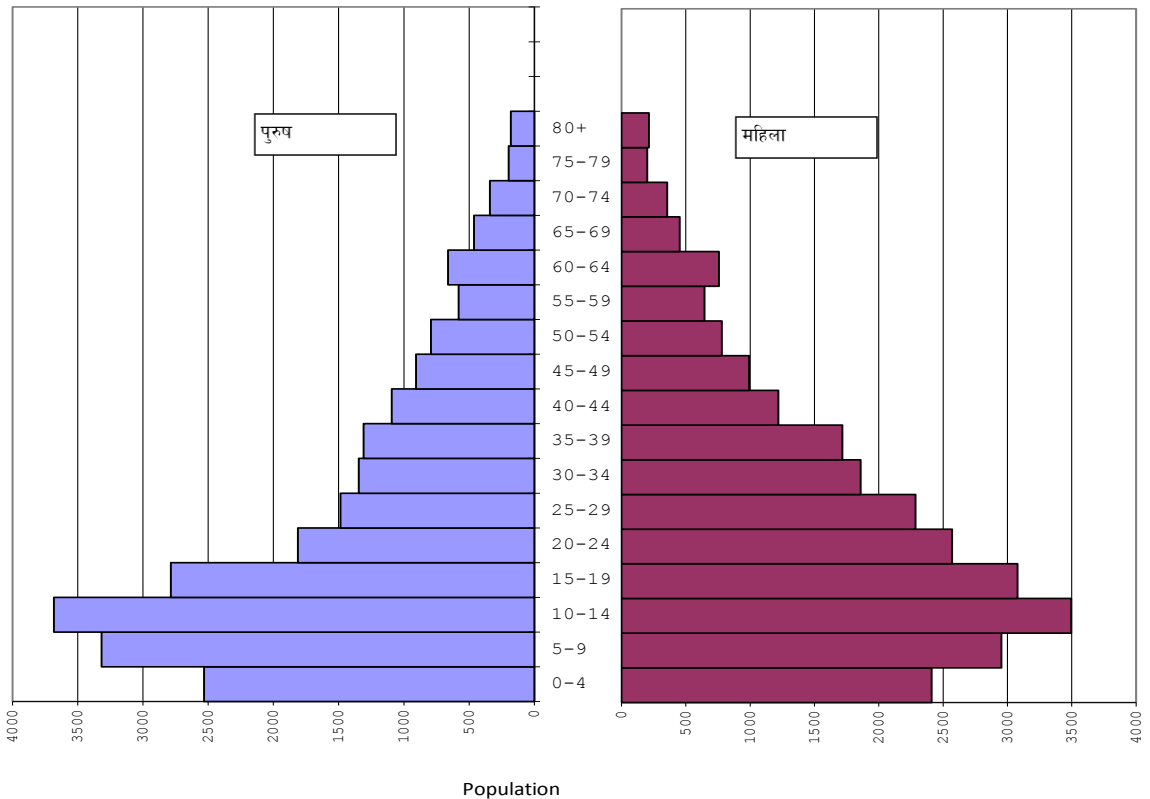
तालिका २.१४: वेदकोट नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	७०८	७०७	१४१५	८६६	११४१	२००७	१६३	१७२	३३५	१७३७	२०२०	३७५७
२	८४७	७६२	१६०९	८८८	११६४	२०५२	१४३	१४८	२९१	१८७८	२०७४	३९५२
३	९८६	८७०	१८५६	११९९	१५३३	२७३२	१९६	२३५	४३१	२३८१	२६३८	५०१९
४	९९३	९३१	१९२४	९६१	१३९८	२३५९	१८१	१८४	३६५	२१३५	२५१३	४६४८
५	१३४८	१२८१	२६२९	१५५५	१८९४	३४४९	२५८	२६०	५१८	३१६१	३४३५	६५९६
६	७३६	६९९	१४३५	१२१५	१३२५	२५४०	१३८	१५७	२९५	२०८९	२१८१	४२७०
७	१०९५	१०१५	२११०	१७७०	२१०५	३८७५	२६१	२६८	५२९	३१२६	३३८८	६५१४
८	६३७	६०३	१२४०	९४६	१२०३	२१४९	१४२	१४९	२९१	१७२५	१९५५	३६८०
९	८०१	७५१	१५५२	१०६५	१३१३	२३७८	१२२	१५९	२८१	१९८८	२२२३	४२११
१०	१३८३	१२४०	२६२३	१६५१	२०७२	३७२३	२३८	२४८	४८६	३२७२	३५६०	६८३२
जम्मा	९५३४	८८५९	१८३९३	१२११६	१५१४८	२७२६४	१८४२	१९८०	३८२२	२३४९२	२५९८७	४९४७९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

चित्र :२.१ जनसंख्या स्तम्भ

वेदकोट नगरपालिकाको जनसंख्या स्तम्भ

तालिका २.१५: उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	वर्ष अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
०-४	५५५३	५६६२	५७७३	५८८६	६००१
५-९	७०४५	७१८३	७३२४	७४६७	७६१४
१०-१४	८०६५	८२२३	८३८४	८५४९	८७१६
१५-१९	६५८९	६७१८	६८५०	६९८४	७१२१
२०-२४	४९२४	५०२१	५११९	५२१९	५३२१
२५-२९	४२३८	४३२१	४४०५	४४९२	४५८०
३०-३४	३६०२	३६७२	३७४४	३८१८	३८९२
३५-३९	३४०१	३४६७	३५३५	३६०४	३६७५
४०-४४	२६००	२६५१	२७०३	२७५५	२८०९
४५-४९	२१३२	२१७४	२२१७	२२६०	२३०४
५०-५४	१७६७	१८०२	१८३७	१८७३	१९१०
५५-५९	१३७७	१४०४	१४३२	१४६०	१४८८
६०-६४	१५९५	१६२७	१६५८	१६९१	१७२४
६५-६९	१०२९	१०४९	१०७०	१०९१	१११२
७०-७४	७८३	७९८	८१४	८३०	८४६
७५-७९	४४५	४५४	४६२	४७२	४८१
८०+	४४२	४५०	४५९	४६८	४७७
जम्मा	५५५८७	५६६७६	५७७८६	५८९१८	६००७२

नोट: रा.ज.ग २०६८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको ।

तालिका २.१६: बेदकोट नगरपालिकामा पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसार जनसंख्या

बेदकोट नपाको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
५	०	७	७	२६	१७९	४१	२२०
६	२	२४	२६	२७	१४३	३१	१७४
७	२	७३	७५	२८	१८८	१६	२०४
८	७	११२	११९	२९	५५	१०	६५
९	९	१८२	१९१	३०	१४३	२२	१६५
१०	५०	३६०	४१०	३१	२२	५	२७
११	३०	२८१	३११	३२	३७	३	४०
१२	१४०	६९३	८३३	३३	१३	५	१८
१३	८८	६७४	७६२	३४	१५	०	१५
१४	२४२	११८५	१४२७	३५	३६	४	४०
१५	५४०	१९८४	२५२४	३६	८	१	९
१६	६३८	१८३९	२४७७	३७	२	२	४

बेदकोट नपाको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१७	५८६	१४९८	२०८४	३८	५	१	६
१८	१५७२	१९१५	३४८७	३९	२	०	२
१९	६१२	८१२	१४२४	४०	१०	२	१२
२०	१६९९	११०५	२८०४	४३	२	०	२
२१	५५०	३२१	८७१	४४	२	०	२
२२	७८६	३०४	१०९०	४५	३	०	३
२३	३०७	१५८	४६५	४८	०	१	१
२४	४१४	१२४	५३८	४९	१	०	१
२५	६०९	११६	७२५	५०	१	०	१
				जम्मा	९७५०	१३९११	२३६६१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २.१७: बेदकोट नगरपालिकामा वडाअनुसार जातजाति

वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	थारू	सन्ध्यासी	धानुक	सार्की	लोहार	दमाइ	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१	संख्या	१८०८	७४३	२७३	२३१	२२६	८१	५१	४५	३६	१७७	८६	३७५७
	प्रतिशत	४८.१२	१९.७८	७.२७	६.१५	६.०२	२.१६	१.३६	१.२०	०.९६	४.७१	२.२९	१००.००
२	संख्या	१३१३	१०३९	५४०	३०८	२८२	११६	९१	९१	३२	१२६	१४	३९५२
	प्रतिशत	३३.२२	२६.२९	१३.६६	७.७९	७.१४	२.९४	२.३०	२.३०	०.८१	३.१९	०.३५	१००
३	संख्या	१७०८	१०८२	७३०	४४९	३६५	२३३	१२८	४७	२९	२३८	१०	५०१९
	प्रतिशत	३४.०३	२१.५६	१४.५४	८.९५	७.२७	४.६४	२.५५	०.९४	०.५८	४.७४	०.२०	१००
४	संख्या	१७३७	१२५८	५१२	३७१	२७२	११३	१०९	९३	७०	८४	२९	४६४८
	प्रतिशत	३७.३७	२७.०७	११.०२	७.९८	५.८५	२.४३	२.३५	२.००	१.५१	१.८१	०.६२	१००
५	संख्या	२०३५	१७६८	१३२६	५४५	३३९	१९५	१३१	९७	१८	१२१	२१	६५९६
	प्रतिशत	३०.८५	२६.८०	२०.१०	८.२६	५.१४	२.९६	१.९९	१.४७	०.२७	१.८३	०.३२	१००
६	संख्या	१५३९	११४५	९०८	१९५	११३	९२	७३	५७	५४	४३	५१	४२७०
	प्रतिशत	३६.०४	२६.८१	२१.२६	४.५७	२.६५	२.१५	१.७१	१.३३	१.२६	१.०१	१.१९	१००
७	संख्या	२३७३	१६३५	१०७७	४६१	२८९	२०४	१६७	७७	४५	४५	१४१	६५१४
	प्रतिशत	३६.०४	२६.८१	२१.२६	४.५७	२.६५	२.१५	१.७१	१.३३	१.२६	१.०१	१.१९	१००

	प्रतिशत	३६.४३	२५.१०	१६.५३	७.०८	४.४४	३.१३	२.५६	१.१८	०.६९	०.६९	२.१६	१००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	कामी	सन्यासी	थारू	सार्की	दमाइ	वादी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
८	संख्या	१४६९	७६५	५८७	२७१	२२४	२११	४८	४६	१०	३१	१८	३६८०
	प्रतिशत	३९.९२	२०.७९	१५.९५	७.३६	६.०९	५.७३	१.३०	१.२५	०.२७	०.८४	०.४९	१००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	थारू	ठकुरी	दमाइ	कामी	मगर	सार्की	लोहार	चमार	अन्य	जम्मा
९	संख्या	१५५६	१००८	७९०	२४२	१८१	१३४	११९	१०५	६५	६	५	४२११
	प्रतिशत	३६.९५	२३.९४	१८.७६	५.७५	४.३०	३.१८	२.८३	२.४९	१.५४	०.१४	०.१२	१००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	थारू	ब्राम्हण	सार्की	कामी	दमाइ	ठकुरी	लोहार	सन्यासी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१०	संख्या	२२११	१७२५	८७४	६४४	२९७	२२४	१९५	८३	४२	४९३	४४	६८३२
	प्रतिशत	३२.३६	२५.२५	१२.७९	९.४३	४.३५	३.२८	२.८५	१.२१	०.६१	७.२२	०.६४	१००
वेदकोट नगरपालिकाको जम्मा	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	थारू	कामी	ठकुरी	साकी	दमाइ	सन्यासी	मगर	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	१६३४३	१०८७७	९३८४	३०३०	२७५५	१६०६	१४३३	९४७	८८८	१३०४	९१२	४९४७९
	प्रतिशत	३३.०३	२१.९८	१८.९७	६.१२	५.५७	३.२५	२.९०	१.९१	१.७९	२.६४	१.८४	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २.१८: वेदकोट नगरपालिकाको वडा र धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.		हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	संख्या	३७५४	०	३	०	०	०	०	०	३७५७
	प्रतिशत	९९.९	०.०	०.१	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१००
२	संख्या	३१५०	१२४	०	०	७०	१	६०४	३	३९५२
	प्रतिशत	७९.७	३.१	०.०	०.०	१.८	०.०	१५.३	०.१	१००
३	संख्या	४९१०	७१	०	०	७	०	३१	०	५०१९
	प्रतिशत	९७.८	१.४	०.०	०.०	०.१	०.०	०.६	०.०	१००
४	संख्या	४४१५	२२२	२	०	०	०	०	९	४६४८
	प्रतिशत	९५.०	४.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.२	१००
५	संख्या	६१६२	१९८	०	०	२३६	०	०	०	६५९६
	प्रतिशत	९३.४	३.०	०.०	०.०	३.६	०.०	०.०	०.०	१००
६	संख्या	४०८०	५४	७३	०	३९	०	२१	३	४२७०
	प्रतिशत	९५.६	१.३	१.७	०.०	०.९	०.०	०.५	०.१	१००
७	संख्या	६२४३	४	१	०	२१	०	२४४	१	६५१४
	प्रतिशत	९५.८	०.१	०.०	०.०	०.३	०.०	३.८	०.०	१००
८	संख्या	३५९४	१	०	०	२२	०	०	६३	३६८०
	प्रतिशत	९७.७	०.०	०.०	०.०	०.६	०.०	०.०	१.७	१००
९	संख्या	४११३	८४	२	०	१२	०	०	०	४२११
	प्रतिशत	९७.७	२.०	०.१	०.०	०.३	०.०	०.०	०.०	१००

वडा नं.		हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
१०	संख्या	५३०७	२	४	०	१४	०	१५०५	०	६८३२
	प्रतिशत	७७.७	०.०	०.१	०.०	०.२	०.०	२२.०	०.०	१००
जम्मा	संख्या	४५७२८	७६०	८५	०	४२१	१	२४०५	७९	४९४७९
	प्रतिशत	९२.४	१.५	०.२	०.०	०.९	०.०	४.९	०.२	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २.१९: मातृभाषा अनुसार वेदकोट नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	वभांगी	बैतडेली	थारू	अछामी	अन्य	जम्मा
१	संख्या	१८६०	९१२	४६२	२३०	११६	१७७	३७५७
	प्रतिशत	४९.५१	२४.२७	१२.३०	६.१२	३.०९	४.७१	१००
२	संख्या	२२७६	१३०३	२५२	७३	२९	१९	३९५२
	प्रतिशत	५७.५९	३२.९७	६.३८	१.८५	०.७३	०.४८	१००
३	संख्या	२३४१	९१२	६७३	५८३	२९९	२११	५०१९
	प्रतिशत	४६.६४	१८.१७	१३.४१	११.६२	५.९६	४.२०	१००
४	संख्या	२९०५	५०६	५०५	३६१	१३४	२३७	४६४८
	प्रतिशत	६२.५०	१०.८९	१०.८६	७.७७	२.८८	५.१०	१००.००
५	संख्या	२२७६	१७५०	८६६	७११	३५३	६४०	६५९६
	प्रतिशत	३४.५१	२६.५३	१३.१३	१०.७८	५.३५	९.७०	१००
६	संख्या	१५३६	१५२८	४२८	३८४	२७६	११८	४२७०
	प्रतिशत	३५.९७	३५.७८	१०.०२	८.९९	६.४६	२.७६	१००
७	संख्या	३४६१	१०७०	६८१	४९६	३९३	४१३	६५१४
	प्रतिशत	५३.१३	१६.४३	१०.४५	७.६१	६.०३	६.३४	१००
८	संख्या	२६४०	३७१	२६५	२०९	११३	८२	३६८०
	प्रतिशत	७१.७४	१०.०८	७.२०	५.६८	३.०७	२.२३	१००
९	संख्या	२००२	८८२	७७७	२६१	१०८	१८१	४२११
	प्रतिशत	४७.५४	२०.९५	१८.४५	६.२०	२.५६	४.३०	१००
१०	संख्या	३९१४	१७०१	४९८	१९१	१४४	३८४	६८३२
	प्रतिशत	५७.२९	२४.९०	७.२९	२.८०	२.११	५.६२	१००
वेदकोट नगरपालिकाको जम्मा	संख्या	२५२११	९२४१	३८१०	३५५२	२२३८	५४२७	४९४७९
	प्रतिशत	५०.९५	१८.६८	७.७०	७.१८	४.५२	१०.९७	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २.२०: ५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर

वडा नं.	वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१	७९.८२	६४.३६	६५.९१
२	७१.८५	५८.६६	६१.१७
३	८०.१०	६८.३७	७०.०९
४	८१.६४	७०.९८	६९.७०
५	७२.६७	६१.१४	६३.९४
६	८०.०२	६५.६७	७०.७४
७	८७.७९	७५.६५	७७.९४
८	८५.८२	७५.६२	७४.८५
९	८७.९९	७२.९५	७४.९८
१०	८०.०५	६५.१५	६८.५२
जम्मा	८०.७०	६७.८१	६९.८९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

२.२० पारिवारिक सूचकहरू

तालिका २.२१: वेदकोट न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार					
वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९८.३	०.१	०.०	१.६	६९३
२	९८.८	०.४	०.०	०.९	७३१
३	९८.४	१.७	०.०	०.४	९१६
४	९९.८	०.३	०.०	०.०	८६८
५	९८.१	०.३	०.०	३.२	१२५७
६	९६.९	३.२	०.१	०.०	७४१
७	९२.९	१०.७	०.१	२.३	१२७५
८	९६.५	१.६	०.३	१.७	७०७
९	९३.८	२.५	१.६	२.९	७७४
१०	९५.५	५.५	०.३	२.५	१२५७
जम्मा	९६.७	२६.३	२.५	१५.४	९२१९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २.२२: वेदकोट न.पा.मा घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार संख्या

वडा नं.	घरको स्वामित्व(प्रतिशत)		जग्गामा स्वामित्व(प्रतिशत)	
	भएको	नभएको	भएको	नभएको
१	१०.१०	८९.९०	१३.८५	८६.१५
२	२.०५	९७.९५	६.०२	९३.९८
३	५.०२	९४.९८	१०.३७	८९.६३
४	३.२३	९६.७७	४.१५	९५.८५

वडा नं.	घरको स्वामित्व(प्रतिशत)		जग्गामा स्वामित्व(प्रतिशत)	
	भएको	नभएको	भएको	नभएको
५	१०.१०	८९.९०	११.६१	८८.३९
६	१३.२३	८६.७७	१४.३०	८५.७०
७	१९.५३	८०.४७	२६.५१	७३.४९
८	१७.६८	८२.३२	२३.६२	७६.३८
९	१६.९३	८३.०७	२०.२८	७९.७२
१०	१०.८२	८९.१८	१२.३३	८७.६७
जम्मा	११.१२	८८.८८	१४.५४	८५.४६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २.२३: बेदकोट नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)							
	धारा/पाइप	हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मुलको पानी	नदी/खोला	अन्य	जम्मा
१	२.८९	९५.९६	०.००	०.१४	०.४३	०.१४	०.४३	६९३
२	१.०९	९५.३५	०.२७	१.९२	०.२७	०.००	१.०९	७३१
३	२.४०	९३.६७	०.५५	०.५५	०.११	०.५५	२.१८	९१६
४	५०.२३	४८.१६	०.००	०.४६	०.४६	०.१२	०.५८	८६८
५	११.९३	८६.९५	०.००	०.०८	०.००	०.२४	०.८०	१२५७
६	११.२०	८३.६७	०.००	०.००	०.००	०.००	५.१३	७४१
७	१७.४१	८०.१६	०.००	०.००	०.०८	०.६३	१.७३	१२७५
८	२७.१६	७१.००	०.००	०.१४	०.५७	०.००	१.१३	७०७
९	०.३९	९६.५१	०.००	०.१३	०.१३	१.१६	१.६८	७७४
१०	०.५६	९६.०२	०.१६	०.१६	०.१६	१.१९	१.७५	१२५७
जम्मा	१२.४०	८४.९२	०.१०	०.३१	०.२०	०.४६	१.६२	९२१९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २.२४: बेदकोट नगरपालिकामा शौचालयको सुविधाअनुसार परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	सार्वजनिक ढलमा जोडिएको	सेफ्टि ट्याङ्कमा जोडिएको	साधारण शौचालय	शौचालय नभएको	अन्य	जम्मा
१	१.०१	१६.१६	९.५२	७३.०२	०.२९	६९३
२	१.०९	२९.१४	१०.१२	५९.२३	०.४१	७३१
३	४.३७	२८.०६	२७.८४	३९.५२	०.२२	९१६
४	०.८१	१५.९०	११.५२	७१.७७	०.००	८६८
५	१.११	१३.६८	७.५६	७७.०१	०.६४	१२५७
६	०.९४	३०.५०	२३.४८	४३.७२	१.३५	७४१
७	७.८४	४३.३७	१४.९८	३३.७३	०.०८	१२७५

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	सार्वजनिक ढलमा जोडिएको	सेफ्ट टयाङ्कमा जोडिएको	साधारण शौचालय	शौचालय नभएको	अन्य	जम्मा
८	०.४२	३२.५३	२४.०५	४३.००	०.००	७०७
९	०.५२	४२.९२	६.९८	४९.८७	०.५२	७७४
१०	०.६४	२६.९७	७.०८	६५.९६	०.९६	१२५७
जम्मा	२.९५	२७.८३	१३.७५	५५.९२	०.३५	९२९९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका २.२५: वेदकोट न.पा.मा खाना पकाउन र बत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं.	खाना पकाउन र बत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण						
	बत्ती बल्नको लागि (प्रतिशत)			खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	ग्यास	दाउरा	वायो ग्यास	अन्य
१	९१.७७	५.४८	२.७४	०.७२	९२.६४	५.९२	०.७२
२	७१.१४	२५.३१	३.५६	०.१४	९१.९३	६.७०	१.२३
३	८७.२३	९.५०	३.२८	३.८२	८७.३४	६.६६	२.१८
४	८६.८७	११.२९	१.८४	०.००	९२.६३	७.२६	०.१२
५	६१.५८	३५.५६	२.८६	०.१६	९४.५१	३.९०	१.४३
६	८४.४८	१३.७७	१.७५	५.५३	८६.१०	६.६१	१.७५
७	८८.१६	९.८८	१.९६	१४.७५	६८.१६	१५.९२	१.१८
८	८६.१४	१३.५८	०.२८	५.५२	८६.५६	७.२१	०.७१
९	८५.०१	१२.१४	२.८४	६.९८	७६.८७	१३.३१	२.८४
१०	८१.४६	१४.३२	४.२२	२.३९	८५.८४	८.९९	२.७८
जम्मा	८१.६१	१५.७६	२.६३	४.२८	८५.६८	८.४८	१.५५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

२.२१ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका २.२६: वेदकोट नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीको			
	नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
१	अशोक कुमार चन्द	प्रमुख	६४३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शुशिला सिंह	उप प्रमुख	६८६५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१	हरि गिरी	अध्यक्ष	६७७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीको			
	नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	वसन्ती राना	महिला सदस्य	६०७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	तुलसी कामी	दलित महिला सदस्य	६४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	अम्बर वहादुर चन्द	खुला सदस्य	६३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	दिल वहादुर वोहरा	खुला सदस्य	६०४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
२	नरेश बहादुर सिंह	अध्यक्ष	५८२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सविता देवी वोहरा	महिला सदस्य	५८८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पिडकी दमाई	दलित महिला सदस्य	५९८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	लक्ष्मण राना	खुला सदस्य	६१५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	जोग राम डगौरा	खुला सदस्य	५५८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
३	तिलक बहादुर ठकुल्ला	अध्यक्ष	९०२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	गोमती देवी कुवर	महिला सदस्य	९५५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	देउमा लुहार (बाब्ली)	दलित महिला सदस्य	९५५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शेर बहादुर राना	खुला सदस्य	१००२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पल्टा डगौरा	खुला सदस्य	९८६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
४	भास्कर दत्त भट्ट	अध्यक्ष	६४५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	माया कुमारी महरा	महिला सदस्य	६८२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पारवती देवी सार्की	दलित महिला सदस्य	६८८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	अर्जुन धानुक	खुला सदस्य	६६१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	नन्दकली पुलामी	खुला सदस्य	६३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
५	गणेश वहादुर वि.क. (लुहार)	अध्यक्ष	५५२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	जगनी डगौरा	महिला सदस्य	५४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	गोमती टानटा	दलित महिला सदस्य	५३१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	जय वहादुर वोहरा	खुला सदस्य	५२०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	अन्ते बोहरा	खुला सदस्य	५३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
६	फट्टे राम राना	अध्यक्ष	५५५	नेपाली काँग्रेस
	विरमा देवी वडु	महिला सदस्य	६०८	नेपाली काँग्रेस
	सिता आउजी	दलित महिला सदस्य	६१३	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीको			
	नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	सागर सिंह साउँद	खुला सदस्य	६४७	नेपाली काँग्रेस
	धन सिंह पुजारा	खुला सदस्य	५९३	नेपाली काँग्रेस
७	वीर बहादुर डगौरा	अध्यक्ष	७४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	कल्पना गिरी	महिला सदस्य	७६८	नेपाली काँग्रेस
	जानकी देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	८९३	नेपाली काँग्रेस
	विर बहादुर धामी	खुला सदस्य	८०९	नेपाली काँग्रेस
	चन्द्र बहादुर कुंवर	खुला सदस्य	८६०	नेपाली काँग्रेस
८	दुर्गा सिंह भण्डारी	अध्यक्ष	४८६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	रेस्मी डगौरा	महिला सदस्य	४३०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	धौली देवि महर (कामी)	दलित महिला सदस्य	४६०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	गणेश बहादुर विष्ट	खुला सदस्य	४१४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	उत्तर सिंह भाट	खुला सदस्य	४२७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
९	राम सिंह धामी	अध्यक्ष	८७०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	गंगोत्री जोशी	महिला सदस्य	८२६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	हिमा कुमारी टमटा	दलित महिला सदस्य	७४६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	मोहन बहादुर राना	खुला सदस्य	७७२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	जनक बहादुर विष्ट	खुला सदस्य	८२४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१०	केशब बहादुर रावल	अध्यक्ष	८०५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	निर्मला कुमारी विष्ट	महिला सदस्य	८४७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	लक्ष्मी लुहार	दलित महिला सदस्य	८१८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	भजन सिंह राना	खुला सदस्य	७५५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	डम्बर दत्त भट्ट	खुला सदस्य	७७८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर

३ बेलौरी नगरपालिका

३.१ भौतिक अवस्थिति

कञ्चनपुर जिल्लाको दक्षिण-पूर्वमा सीमावर्ती भारतसँग जोडिएको बेलौरी नगरपालिका क्षेत्र साँस्कृतिक, आर्थिक एवं प्रशासनिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण क्षेत्र हो । यो क्षेत्र राणा काल र पछिल्लो डेढ दशक गरी १०३ वर्षसम्म कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकामको रूपमा रहेको थियो । २०१९ सालमा जिल्ला सदरमुकाम हालको भिमदत्तमा सरेपछि राजनीतिक एवं आर्थिक रूपले यो क्षेत्र पछाडि परेको देखिन्छ । सदरमुकामलाई महेन्द्रनगर सारेको ५२ वर्षपछि २०७१ वैशाख २५ गते साविक श्रीपुर, रामपुर विलासपुर र लक्ष्मीपुर गाविस समाहित गरी नेपाल सरकारबाट बेलौरी बजारलाई केन्द्र मानी नगरपालिका घोषणा गरिएको छ । यो नगरपालिका २८ डिग्री ४० मिनेट ५६ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश तथा ८० डिग्री २१ मिनेट ४० सेकेण्ड पूर्वी देशान्तरमा फैलिएर रहेको छ । यस नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १२३.३७ वर्ग किलोमिटर छ । यसको उत्तर दिशामा लालझाडी, दक्षिणमा भारत, पूर्वमा पुनर्वास नगरपालिका र पश्चिममा बेलडाँडी गाउँपालिका पर्दछन् ।

तालिका ३.१: स्थानीय निकाय पुनर्संरचनामा बेलौरी नगरपालिका

वडा नं.	साविक गा.वि.स. / न.पा.	साविक वडा नं.	जनसङ्ख्या	मतदाता संख्या (२०७३)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.)
१	बेलौरी नगरपालिका	१	३,१६८	१९४५	१२३.३७
२	बेलौरी नगरपालिका	२,३	५,४६१	३०५९	
३	बेलौरी नगरपालिका	४	५,०९८	२८८४	
४	बेलौरी नगरपालिका	६	५,१२१	२६८५	
५	बेलौरी नगरपालिका	७	६,१६१	३०२५	
६	बेलौरी नगरपालिका	५,८	६,६०५	३७११	
७	बेलौरी नगरपालिका	९	३,५००	१९०१	
८	बेलौरी नगरपालिका	१०,११	५,८५५	३२८०	
९	बेलौरी नगरपालिका	१२,१५	४,३२५	२८९४	
१०	बेलौरी नगरपालिका	१३,१४	६,८२१	४०३४	
जम्मा			५३,५४४	२९४१८	

स्रोत: स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोग ।

३.२ हावापानी

समुद्र सतहदेखि १७५ मिटर उचाईमा रहेको यस नगरपालिकामा उष्ण र उपोष्ण प्रकारको हावापानी पाइन्छ । वार्षिक सरदर १५७५ मि.मि. वर्षा हुने गरेको यस नगरपालिका क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम ४२ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने न्यूनतम तापक्रम ६.६९ डिग्री सेल्सियससम्म झर्ने गर्दछ ।

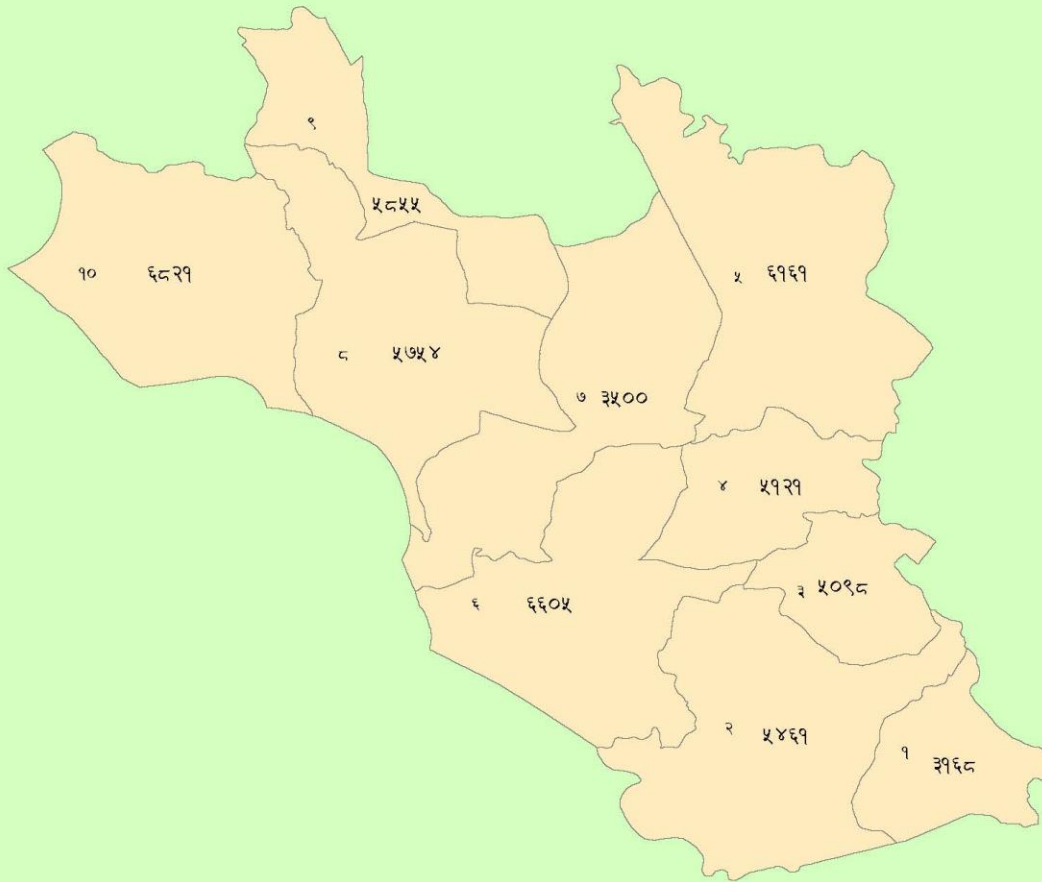
३.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा प्रदेश नं ७ अन्तर्गत महाकाली अञ्चलको कञ्चनपुरमा अवस्थित यस नगरपालिकालाई १० वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । दक्षिणमा भारतसँग जोडिएको यो नगरपालिका संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं १ मा पर्दछ ।

३.४ भू-धरातल तथा भिरालोपना

यस नगरपालिकाको सम्पूर्ण भू-धरातल समथर रहेको पाइन्छ । तराईको समथर जमिन भएकोले यस क्षेत्रमा वर्षाको समयमा केही भाग बाढीबाट प्रभावित हुने गरेको पाइन्छ ।

बेलौरी नगरपालिकाको वार्ड अनुसारको जनसंख्या

Date: 5/22/2017
Time: 10:59:44 AM

तयारी : तथ्यांक कार्यालय कञ्चनपुर

३.५ नदीनाला तथा तालतलैया

यस क्षेत्र भएर बग्ने नदि तथा खोलाहरूमा ढोंडा नदी र खप्ती खोला पर्दछन् । यी नदिहरूबाट सिंचाइको सुविधा उपलब्ध भइरहेको छ । ताल तलैयाहरूमा बन्दा ताल, पुरैनी ताल,, बन्तरीया ताल, लामा ताल, सिक्री कुण्ड ताल, शोभा तालहरू मुख्य हुन् । बन्दा ताल र पुरैना ताललाई माछापालनको लागि प्रयोगमा ल्याइएको छ ।

३.६ पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

यस क्षेत्रमा अन्तर्गत पर्ने ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्वको सम्पदाहरूमा शिवमन्दिर, पुरैना ताल, कालेश्वर मन्दिर, बन्दाताल प्रमुख मानिन्छन् ।

३.७ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

यस क्षेत्रमा उपलब्ध सेवा तथा सुविधाका सन्दर्भमा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी तथा विभिन्न तहका सामुदायिक विद्यालयहरू छन् । यसका अलावा सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समूह, बचत तथा स्वावलम्बन समूहहरू पनि क्रियाशील रहेको पाइन्छ । बत्तीको प्रमुख स्रोतमा बिजुली नै प्रमुख रहेको छ । सञ्चारको सुविधाको लागि नेपाल टेलिकमको जिएसएम र एनसेलबाट सेवा प्राप्त भइरहेको छ । सडक सुविधा नगरका सबै वडाहरूले प्राप्त गरेका छन् ।

३.८ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरू

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र विकास बैङ्क तथा वाणिज्य बैङ्कहरूको शाखाहरूले वित्तीय सेवा पुर्‍याइरहेका छन् । यहाँ सेवा दिइरहेका बैङ्कहरूमा कृषि विकास बैङ्क, मालिका विकास बैङ्क, महाकाली विकास बैङ्क, ग्रामिण विकास बैङ्क, राष्ट्रिय वाणिज्य बैङ्क, निर्धन उत्थान बैङ्क तथा बैङ्क अफ काठमाण्डौ लुम्बिनी मुख्य हुन् ।

३.९ चाडपर्व तथा सस्कृति

विभिन्न जातजाति तथा धर्मबालम्बीहरूको बसोबास रहेको यस नगरपालिकामा मुख्यतः दशैं, तिहार, माघी, तीज, गौरा पर्व, जनैपूर्णिमा, बुद्धजयन्ती, तमु ल्होसार, क्रिसमस डे लगायतका चाडपर्वहरू मनाइन्छ । यहाँ मनाइने मुख्य चाडपर्व, जात्रा, मेलाहरूको नाम, मनाइने महिना, तिथि, मनाउने जातजाति, मनाइने स्थान सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३.२: मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	चाड पर्व	मनाइने महिना	तिथि	मनाउने जातजाति
१	दशैं	असोज		ब्राहमण, क्षेत्री, थारू
२	तिहार	कार्तिक		ब्राहमण, क्षेत्री, थारू
३	तीज	भदौ		ब्राहमण, क्षेत्री, थारू
४	फागु पूर्णिमा	फागुन		ब्राहमण, क्षेत्री, थारू
५	माघी	माघ	१ गते	ब्राहमण, क्षेत्री, थारू
६	गौरा	भाद्र		ब्राहमण, क्षेत्री, थारू
७	कृष्ण जन्माष्टमी	भाद्र		ब्राहमण, क्षेत्री, थारू
८	आइतवारी पर्व	भाद्र		ब्राहमण, क्षेत्री, थारू

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

३.१० खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

नगर क्षेत्र भित्र रहेका खेलमैदानको किसिम, अनुमानित क्षेत्रफल, रहेको स्थान तथा उपयोगको अवस्था सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३.३: नगरपालिका क्षेत्रभित्र खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	खेल मैदानको किसिम	अनुमानित क्षेत्रफल विगाहा	स्थान तथा वडा	उपयोगको अवस्था र सञ्चालक
१	भिमदत्त स्मृति मञ्च	५	५	
२	मटैया सार्वजनिक फिल्ड	२	१	
३	उभिया फाँटा फिल्ड	३	१	

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

३.११ सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी

नगरको शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नका लागि फटिया, टेढुवा र बेलौरीमा प्रहरी कार्यालय स्थापना गरिएका छन् । प्रहरी चौकी रहेको वडा, बस्तीको नाम, सुरक्षा निकायमा कार्यरत जनपद तथा सशस्त्र प्रहरी तथा प्रहरी चौकी रहेको स्थानदेखि वस्तुसिमको औषत दुरी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३.४: नगरपालिका क्षेत्रभित्र सुरक्षा निकाय तथा प्रहरी चौकी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	वस्तीको नाम	सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी संख्या		वस्तीदेखि दूरी (कि.मी.)
		जनपथ प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी	
१	फटिया चौकी	६ जना		
३	टेढुवा चौकी	६ जना		
५	इलाका प्रहरी कार्यालय	४२ जना		
६	सशस्त्र प्रहरी		४८ जना	
१०	पचुई	७ जना		

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

३.१२ नगरपालिकाको शहरी विद्युतीकरण

नेपाल विद्युत प्राधिकरणबाट विद्युतीकरण गरिएका ग्राहस्थ लाईन संख्या, औद्योगिक लाइन संख्या, व्यापारिक संख्या, खानेपानीको लागि वितरित, सडक बत्ती, अस्थायी बत्ती, सिंचाइको लागि वितरण गरिएको परिमाण तथा विद्युत सेवा नपुगेको घर परिवार सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिका दिइएको छ ।

तालिका ३.५: शहरी विद्युतीकरण सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विवरण	परिमाण (संख्या)	विद्युत सेवा नपुगेका घर परिवार संख्या
१	ग्राहस्थ लाईन संख्या	६२९३	
२	औद्योगिक लाइन संख्या	११७	
३	व्यापारिक संख्या	२७	
४	मन्दिरमा वितरित संख्या	३	
५	खानेपानी	१	
८	सिंचाई	६३	
९	स्विचिङ स्टेशन -	१	
१०	ट्रान्स्फार्मर संख्या	६५	

स्रोत : नेपाल विद्युत प्राधिकरण भिमदत्तनगर, २०७३ ।

३.१३ नगर भित्र पक्की,, कल्भर्ट तथा भोलुङ्गे पुलहरूको विवरण

नगर क्षेत्र भित्र निर्माण गरिएका पक्की पुल, कल्भर्ट तथा भोलुङ्गे पुल निर्माण गरिएको खोलाको नाम, पुलको दायाँ तथा बायाँ किनाराको स्थान तथा निर्मित साल सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३.६ : पुल, कल्भर्ट भोलुङ्गे पुल सम्बन्धी विवरण

पुल/खोलाको नाम	दायाँ किनाराको स्थान	बायाँ किनाराको स्थान	निर्मित साल
वैसाखा पुल खोला	वैशाखा बेलौरी बजार	छोटी भन्सार भारत	२०७३ निर्माणाधिन
कलकत्ता पुल चौघर	कलकत्ता गाउँ	कलकत्ता	
जोरिया सिमरा कलभट	गोकुलपुर ३	रिछाहा ५	
खोपियापुर कलभर्ट	खोपियापुर ४	खोपियापुर ५	
रामनगर कलभर्ट	रामनगर	वल्मी शंकरपुर	
गोकुलपुर नाला कलभर्ट	गोकुलपुर बजार ४,२	गोकुलपुर ३ बजार	
कानी खोला	सडकघाट	सडकघाट	
कलकत्ता	कलकत्ता		

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

३.१४ सामुदायिक भवनहरूको विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र निर्माण गरिएका सामुदायिक भवनहरूको नाम, रहेको बस्ती तथा हालको उपयोग सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३.७ : नगर क्षेत्र भित्र सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सामुदायिक भवनहरूको नाम	वडा नं. बस्ती
१	सामुदायिक वनको भवन	७ वन्तरिया
२	सामुदायिक वनको भवन	९ सिंहपुर
३	सामुदायिक वनको भवन	१५ कुण्डा
४	सामुदायिक वनको भवन	७ रामनगर
५	पशु हाट बजार भवन	७ मैनाहा
६	पशु हाट बजार भवन	४ गोकुलपुर बजार
७	कृषि/पशु हाट बजार भवन	५ बेलौरी बजार
८	पशु हाट बजार भवन	११ कलकत्ता

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

३.१५ वन क्षेत्रको अवस्था

तालिका ३.८: सामुदायिक वन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	सामुदायिक वन	क्षेत्रफल (हे.)	समेटेको परिवार	मुख्य रूख, प्रजातिहरू
६ र ८	परिजात सा.व.उ.स.	९८	४१४	साल
७	पुष्पलाल स्मृति सा.वन उ.स.	१५५.७	२३७	साल
७	रामनगर सा.व.उ.स.	१९७.२	१८५	साल
७	सितानगर सा.व.उ.स.	४८.०३	७९	साल

वडा नं.	सामुदायिक वन	क्षेत्रफल (हे.)	समेटेको परिवार	मुख्य रूख, प्रजातिहरू
९	सिहवाल सा.व.उ.स.	२४९.७	४२२	साल
७ र ९	अमर स्मृति सा.व.उ.स.	१९०.१	१३९	साल
९ र १०	रामघाट सा.व.उ.स.	१२५	१५२	साल
१५	गोरखनाथ सा.व.उ.स.	१४२	१८७	साल
७	सिताराम धार्मिक वन	१०३	१०४	साल
जम्मा		१२०५.६५	१३०९	

स्रोत :लक्षित समुह छलफल, २०७३

३.१६ जलाधार तथा जलस्रोत र उपयोगको स्थिति

तालिका ३.९ : जलाधार, जलस्रोत तथा उपयोग सम्बन्धी विवरण

नाम	समेटेका वडाहरू	उपयोगको विवरण
नदि र खोला		
ढोंडा नदि	७	सिंचाई
खप्ती नाला	९ र १५	सिंचाई
सुतिया नदि	१०, ११, १२, १३	सिंचाई
ताल		
बन्दा ताल लक्ष्मीपुर मटैया	१,२,४	माछापालन
पुरैनी ताल भुराकोट	५	माछापालन
बन्तरिया ताला बेलौरी	७	माछापालन
लामा ताल बेलौरी	७	माछापालन
शोभा ताल बेलौरी	७	माछापालन
चक्रिया कुण्डा ताल	१३	स्थानीय जातको माछापालन
सिमसार		
कुण्डा	१५	
कानपुर	११	

स्रोत :लक्षित समुह छलफल, २०७३

३.१७ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्रको विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रमा शुक्ला फाँटा मध्यवर्ती क्षेत्रले छोएको छ । यस क्षेत्रमा पाइने मुख्य जंगली जनावर, मुख्य जंगली चराचुरूङ्गीहरूको नाम देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३.१० : मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र तथा जङ्गली जनावर तथा चराचुरूङ्गीहरू को विवरण

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्रको विवरण	समेटेका वस्तीहरू	मुख्य जंगली जनावरहरूको नाम	मुख्य जंगली चराचुरूङ्गीहरूको नाम
शुक्ला फाँटा मध्यवर्ती क्षेत्र	कुण्डा, चानदेउ	बंदेल, खरायो, चित्तल, निलगाई, विरालो, बाँदर, न्याउरी मुसा, स्याल, हात्ती	ढुकुर, मैना, मयुर, कोइली, बाज, सुगा, बाज, उल्लु

३.१८ आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका ३.११: आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि.	१२३.३७
कुल जनसङ्ख्या	संख्या	५३५४४
पुरुष	संख्या/प्रतिशत	२५४५७ (४७.५४%)
महिला	संख्या/प्रतिशत	२८०८७ (५२.४६%)
लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	९०.६४
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.५५
जिल्लाको जनसङ्ख्यामा न.पा.को अंश	प्रतिशत	११.९४
जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि (वर्ष)	वर्ष	४५
परिवार संख्या	संख्या	८६५७
परिवारका औषत सदस्य संख्या	जना प्रति परिवार	६.१९
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	४३४
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका परिवार	संख्या/प्रतिशत	२१४७ (२४.८०%)
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	७२.५९
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	६०.७७
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	११.८२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका ३.१२ बेलौरी नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या (२०६८)

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	५४७	१४५६	१७१२	३१६८	८५.०५	५.७९
२	८०५	२५७५	२८८६	५४६१	८९.२२	६.७८
३	८२३	२४३०	२६६८	५०९८	९१.०८	६.१९
४	१००२	२३७९	२७४२	५१२१	८६.७६	५.११
५	९०६	२९६६	३१९५	६१६१	९२.८३	६.८०
६	११५१	३१४९	३४५६	६६०५	९१.१२	५.७४
७	४९५	१७२९	१७७१	३५००	९७.६३	७.०७
८	८५८	२७३४	३०२०	५७५४	९०.५३	६.७१
९	९९६	२८१४	३०४१	५८५५	९२.५४	५.८८
१०	१०७४	३२२५	३५९६	६८२१	८९.६८	६.३५
जम्मा	८६५७	२५४५७	२८०८७	५३५४४	९०.६४	६.१९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

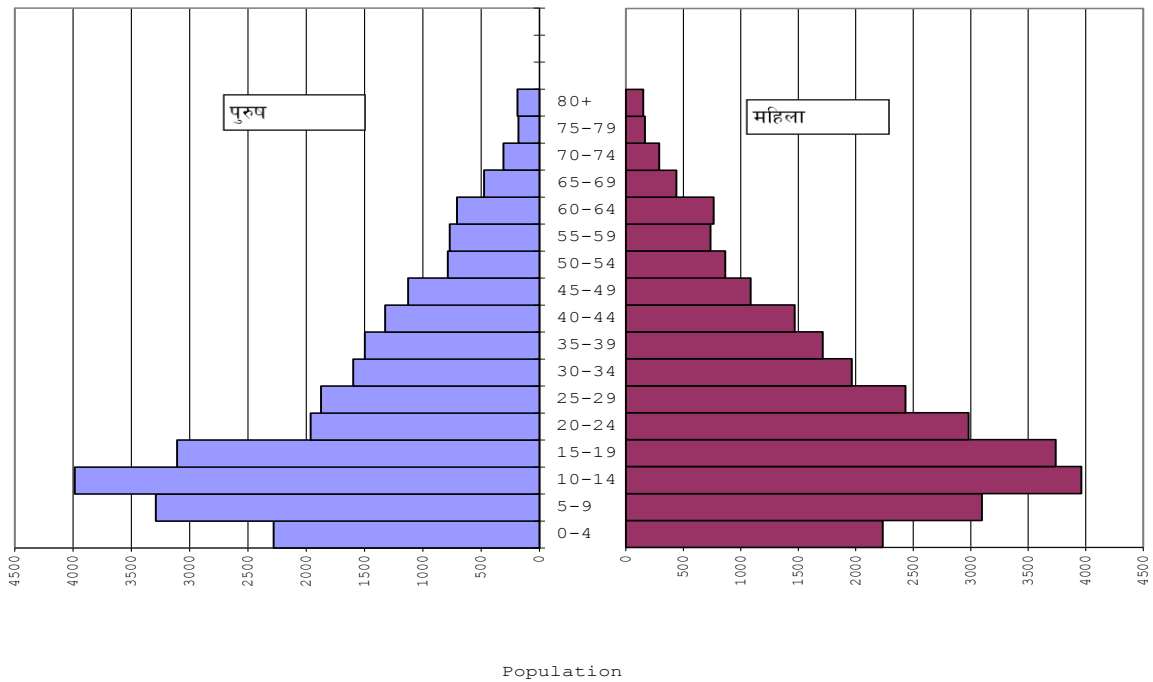
तालिका ३.१२: उमेर समूह अनुसार बेदकोट न.पा. को जनसंख्या

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	५६२	५५१	१११३	७७६	१०३४	१८१०	११८	१२७	२४५	१४५६	१७१२	३१६८
२	९२१	९३७	१८५८	१४६९	१७६५	३२३४	१८५	१८४	३६९	२५७५	२८८६	५४६१
३	९६३	९०५	१८६८	१२९७	१५७२	२८६९	१७०	१९१	३६१	२४३०	२६६८	५०९८
४	९०१	८९४	१७९५	१२९५	१६५८	२९५३	१८३	१९०	३७३	२३७९	२७४२	५१२१
५	११११	११२७	२२३८	१६५०	१९०१	३५५१	२०५	१६७	३७२	२९६६	३१९५	६१६१
६	१०९०	१००३	२०९३	१८०६	२१९५	४००१	२५३	२५८	५११	३१४९	३४५६	६६०५
७	६६०	५७५	१२३५	९५७	१०९८	२०५५	११२	९८	२१०	१७२९	१७७१	३५००
८	१०००	१०४१	२०४१	१५४२	१८११	३३५३	१९२	१६८	३६०	२७३४	३०२०	५७५४
९	११४९	१०८९	२२३८	१४४९	१७४३	३१९२	२१६	२०९	४२५	२८१४	३०४१	५८५५
१०	१२०१	११७२	२३७३	१८०१	२२०५	४००६	२२३	२१९	४४२	३२२५	३५९६	६८२१
जम्मा	९५५८	९२९४	१८८५२	१४०४२	१६९८२	३१०२४	१८५७	१८११	३६६८	२५४५७	२८०८७	५३५४४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

चित्र: ३.१: जनसंख्या स्तम्भ

बेलौरी नगरपालिको जनसंख्या स्तम्भ

तालिका ३.१३: उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	वर्ष अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
०-४	४९५५	५०३२	५१११	५१९१	५२७२
५-९	७०११	७१२०	७२३१	७३४४	७४५९
१०-१४	८७२४	८८६०	८९९८	९१३९	९२८२
१५-१९	७५१४	७६३२	७७५१	७८७२	७९९५
२०-२४	५४२६	५५११	५५९७	५६८४	५७७३
२५-२९	४७२५	४७९८	४८७३	४९४९	५०२७
३०-३४	३९०९	३९७०	४०३२	४०९५	४१५९
३५-३९	३५२३	३५७८	३६३४	३६९१	३७४८
४०-४४	३०६३	३१११	३१५९	३२०९	३२५९
४५-४९	२४२६	२४६४	२५०३	२५४२	२५८२
५०-५४	१८१०	१८३८	१८६७	१८९६	१९२५
५५-५९	१६५२	१६७७	१७०४	१७३०	१७५७
६०-६४	१६१२	१६३७	१६६३	१६८९	१७१५
६५-६९	१००४	१०२०	१०३६	१०५२	१०६८
७०-७४	६५८	६६९	६७९	६९०	७०१
७५-७९	३८०	३८६	३९२	३९८	४०४
८०+	३७१	३७७	३८३	३८९	३९५
जम्मा	५८७६२	५९६८०	६०६१३	६१५५९	६२५२१

नोट: रा.ज.ग २०६८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको ।

तालिका ३.१४: उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित जनसङ्ख्या

बेलौरी-पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसार जनसङ्ख्या							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
५	१	६	७	२६	२११	६४	२७५
६	०	९	९	२७	१३८	३४	१७२
७	१	६२	६३	२८	१५७	२६	१८३
८	९	४४	५३	२९	५१	७	५८
९	१५	१०४	११९	३०	१११	२३	१३४
१०	२५	१९१	२१६	३१	२७	३	३०
११	४२	१७३	२१५	३२	३९	३	४२
१२	९३	३२७	४२०	३३	८	०	८
१३	१०१	५६६	६६७	३४	७	१	८
१४	२१३	१०५७	१२७०	३५	३६	२	३८
१५	५७६	१८२५	२४०१	३६	७	१	८

बेलौरी-पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसार जनसङ्ख्या							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१६	८९४	२३१७	३२११	३७	५	२	७
१७	९१४	१७५७	२६७१	३८	१	०	१
१८	१८७८	२००३	३८८१	३९	२	०	२
१९	१०६९	१०९४	२१६३	४०	५	३	८
२०	१८१०	१२७३	३०८३	४१	१	०	१
२१	७७८	५०३	१२८१	४२	२	१	३
२२	९४७	४०६	१३५३	४३	१	२	३
२३	४०५	२८३	६८८	४४	२	०	२
२४	४१२	१५५	५६७	४५	१	१	२
२५	५८३	१२८	७११	५१	२	०	२
				जम्मा	११५८०	१४४५६	२६०३६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ३.१५: बेलौरी नगरपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

वडा नं.	जात जाति	थारू	ठकुरी	क्षेत्री	ब्राम्हण	कामी	दमाइ	मगर	गुरूंग	सन्ध्यासी	सार्की	लोपा	जम्मा
१	संख्या	१०६७	७८९	७०३	२९१	१८७	७९	२०	१५	१०	५	२	३१६८
	प्रतिशत	३३.६८	२४.९१	२२.१९	९.१९	५.९०	२.४९	०.६३	०.४७	०.३२	०.१६	०.०६	१००.००
२	जात जाति	थारू	मगर	क्षेत्री	ब्राम्हण	कामी	गुरूंग	तराइ ब्राम्हण	ठकुरी	सन्ध्यासी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	३९६२	४७७	४५९	१४६	१२७	३९	३६	२७	१५	६२	१११	५४६१
	प्रतिशत	७२.५५	८.७३	८.४१	२.६७	२.३३	०.७१	०.६६	०.४९	०.२७	१.१४	२.०३	१००.००
३	जात जाति	थारू	क्षेत्री	ब्राम्हण	कामी	ठकुरी	सन्ध्यासी	दमाइ	लोहार	सार्की	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	२३४८	१०५७	५४९	२८०	२४०	११५	१०१	३८	३१	३०५	३४	५०९८
	प्रतिशत	४६.०६	२०.७३	१०.७७	५.४९	४.७१	२.२६	१.९८	०.७५	०.६१	५.९८	०.६७	१००.००
४	जात जाति	थारू	ब्राम्हण	क्षेत्री	ठकुरी	सन्ध्यासी	कामी	तेली	मगर	नेवार	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	१९९६	१३६७	८५३	२९२	१०४	८९	६४	३८	३८	१६२	११८	५१२१
	प्रतिशत	३८.९८	२६.६९	१६.६६	५.७०	२.०३	१.७४	१.२५	०.७४	०.७४	३.१६	२.३०	१००.००
५	जात जाति	थारू	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	सन्ध्यासी	कामी	सार्की	सन्ध्यासी	अन्य दलित			जम्मा
	संख्या	५२५२	६१६	१९२	३१	२०	४	२	११	३३	०	०	६१६१
	प्रतिशत	८५.२५	१०.००	३.१२	०.५०	०.३२	०.०६	०.०३	०.१८	०.५४	०.००	०.००	१००.००
६	जात जाति	थारू	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	मगर	वोटे	कामी	गुरूंग	सार्की	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	३२४४	१४६३	८६९	२२४	१०३	१०१	६४	४९	४८	३१९	१२१	६६०५

तालिका ३.१५: बेलौरी नगरपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

वडा नं.	जात जाति	थारू	क्षेत्री	नेवार	मगर	ब्राम्हण	ठकुरी	सन्यासी	कामी	राइ	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
७	संख्या	३०८९	१६४	७५	६०	५२	२३	९	६	६	६	१०	३५००
	प्रतिशत	८८.२६	४.६९	२.१४	१.७१	१.४९	०.६६	०.२६	०.१७	०.१७	०.१७	०.२९	१००.००
८	संख्या	४६५२	३८८	२१८	१७९	१०५	९७	२९	२७	२२	१७	२०	५७५४
	प्रतिशत	८०.८५	६.७४	३.७९	३.११	१.८२	१.६९	०.५०	०.४७	०.३८	०.३०	०.३५	१००.००
९	संख्या	२६७७	९८९	९१६	५४७	२८७	१३४	८४	६२	५४	३३	७२	५८५५
	प्रतिशत	४५.७२	१६.८९	१५.६४	९.३४	४.९०	२.२९	१.४३	१.०६	०.९२	०.५६	१.२३	१००.००
१०	संख्या	४१९२	८०७	६४१	६१५	२३९	१७९	५५	४१	२८	१९	५	६८२९
	प्रतिशत	६१.४६	११.८३	९.४०	९.०२	३.५०	२.६२	०.८१	०.६०	०.४१	०.२८	०.०७	१००.००
बेलौरी नगरपालिकाको जम्मा	जात जाति	थारू	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	कामी	मगर	दमाइ	सन्यासी	वादी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	संख्या	३२४७९	७३०७	५२०२	२७८५	१६४८	११७४	४०३	३३३	१९८	९४०	१०७५	५३५४४
	प्रतिशत	६०.६६	१३.६५	९.७२	५.२०	३.०८	२.१९	०.७५	०.६२	०.३७	१.७६	२.०१	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ३.१६: बेलौरी नगरपालिकाको वडा र धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	संख्या	हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	संख्या	३१३८	०	०	०	३०	०	०	०	३१६८
	प्रतिशत	९९.१	०.०	०.०	०.०	१.०	०.०	०.०	०.०	१००
२	संख्या	५२४८	२०	७	०	१३६	०	५०	०	५४६१
	प्रतिशत	९६.१	०.४	०.१	०.०	२.५	०.०	०.९	०.०	१००
३	संख्या	४९३७	२	०	०	१५९	०	०	०	५०९८
	प्रतिशत	९६.८	०.०	०.०	०.०	३.१	०.०	०.०	०.०	१००
४	संख्या	४९८६	८	१६	०	१०६	१	०	४	५१२१
	प्रतिशत	९७.४	०.२	०.३	०.०	२.१	०.०	०.०	०.१	१००
५	संख्या	५९१५	१	०	०	२४०	०	५	०	६१६१
	प्रतिशत	९६.०	०.०	०.०	०.०	३.९	०.०	०.१	०.०	१००

वडा नं.		हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
६	संख्या	६४६०	६०	१	०	७४	१	०	९	६६०५
	प्रतिशत	९७.८	०.९	०.०	०.०	१.१	०.०	०.०	०.१	१००
७	संख्या	३२८५	०	०	६	२०८	१	०	०	३५००
	प्रतिशत	९३.९	०.०	०.०	०.२	५.९	०.०	०.०	०.०	१००
८	संख्या	५१२३	४	०	०	५६३	६४	०	०	५७५४
	प्रतिशत	८९.०	०.१	०.०	०.०	९.८	१.१	०.०	०.०	१००
९	संख्या	५६९१	४	०	१	१५१	०	०	८	५८५५
	प्रतिशत	९७.२	०.१	०.०	०.०	२.६	०.०	०.०	०.१	१००
१०	संख्या	६४८७	१	०	०	३३३	०	०	०	६८२१
	प्रतिशत	९५.१	०.०	०.०	०.०	४.९	०.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	संख्या	५१२७०	१००	२४	७	२०००	६७	५५	२१	५३५४४
	प्रतिशत	९५.८	०.२	०.०	०.०	३.७	०.१	०.१	०.०	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ३.१७: बेलौरी नगरपालिकाको वडा र मातृभाषा अनुसार जनसङ्ख्या

वडा नं.	मातृभाषा	नेपाली	थारू	बैतडेली	डोटेरी	जुम्ली	अन्य	जम्मा
१	संख्या	१४०५	१०६६	४२१	१५४	६४	५८	३१६८
	प्रतिशत	४४.३५	३३.६५	१३.२९	४.८६	२.०२	१.८३	१००.००
२	संख्या	३९२६	८१५	३६१	१३४	९०	१३५	५४६१
	प्रतिशत	७१.८९	१४.९२	६.६१	२.४५	१.६५	२.४७	१००.००
३	संख्या	२३४४	१२१४	७४८	४५८	१९७	१३७	५०९८
	प्रतिशत	४५.९८	२३.८१	१४.६७	८.९८	३.८६	२.६९	१००.००
४	संख्या	२०६३	१९७७	८१०	११५	३८	११८	५१२१
	प्रतिशत	४०.२९	३८.६१	१५.८२	२.२५	०.७४	२.३०	१००.००
५	संख्या	५२४८	६२६	२४२	४१	२	२	६१६१
	प्रतिशत	८५.१८	१०.१६	३.९३	०.६७	०.०३	०.०३	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	थारू	डोटेरी	नेपाली	बैतडेली	दैलेखि	अन्य	जम्मा
५	संख्या	५२४८	६२६	२४२	४१	२	२	६१६१
	प्रतिशत	८५.१८	१०.१६	३.९३	०.६७	०.०३	०.०३	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	थारू	डोटेरी	नेपाली	भोटे	मगर	अन्य	जम्मा

६	संख्या	३२१८	१९७२	११२९	१०१	४६	१३९	६६०५
	प्रतिशत	४८.७२	२९.८६	१७.०९	१.५३	०.७०	२.१०	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	थारू	नेपाली	डोटेली	नेवार	मगर	अन्य	जम्मा
७	संख्या	३०८८	१६५	१०८	७५	५१	१३	३५००
	प्रतिशत	८८.२३	४.७१	३.०९	२.१४	१.४६	०.३७	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	थारू	बैतडेली	वभांगी	डोटेली	नेपाली	अन्य	जम्मा
८	संख्या	४६४४	४७१	१६२	१३६	११७	२२४	५७५४
	प्रतिशत	८०.७१	८.१९	२.८२	२.३६	२.०३	३.८९	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	थारू	डोटेली	बैतडेली	वभांगी	मगर	अन्य	जम्मा
९	संख्या	२६६९	१८५६	५३४	३२२	२५९	२१५	५८५५
	प्रतिशत	४५.५८	३१.७०	९.१२	५.५०	४.४२	३.६७	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	थारू	नेपाली	वभांगी	मगर	बाजुरेली	अन्य	जम्मा
१०	संख्या	४१९३	९९३	८००	१७८	१७४	४८३	६८२१
	प्रतिशत	६१.४७	१४.५६	११.७३	२.६१	२.५५	७.०८	१००.००
बेलौरी नगरपालिकाको जम्मा	मातृभाषा	थारू	नेपाली	डोटेली	बैतडेली	वभांगी	अन्य	जम्मा
	संख्या	३२३७३	८२०७	६३२५	१७६२	१५०७	३३७०	५३५४४
	प्रतिशत	६०.४६	१५.३३	११.८१	३.२९	२.८१	६.२९	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ३.१८: वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)

वडा नं.	५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१	८६.९८	८२.१७	७७.४९
२	८६.३३	८६.५०	८०.६६
३	८३.०७	७१.८१	७३.३९
४	८३.३८	७४.४०	७३.१८
५	७७.८०	६५.५६	६८.७९
६	८३.८३	७१.५१	७३.४७
७	७७.८४	६३.२१	६९.३१
८	६९.७९	५५.६०	५९.२४
९	७४.५२	५७.४२	६२.९४
१०	८२.१५	७०.४३	७१.७७
जम्मा	८०.३०	६९.२८	७०.७१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

३.१९ पारिवारिक सूचकहरु

तालिका ३.१९: बेलौरी न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार				
	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९९.१	०.४	०.०	०.०	५४७
२	९८.०	०.६	०.२	०.०	८०५
३	९८.४	०.९	०.०	०.०	८२३
४	९०.२	९.४	०.१	०.०	१००२
५	९९.६	०.२	०.१	०.०	९०६
६	९५.०	३.५	०.९	०.०	११५१
७	९९.४	०.०	०.२	०.०	४९५
८	९८.१	१.२	०.१	०.०	८५८
९	९९.६	०.१	०.०	०.०	९९६
१०	९९.४	०.२	०.०	०.०	१०७४
जम्मा	९७.४	१.९	०.२	०.०	८६५७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका ३.२०: घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या

वडा नं.	घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या			
	घरको स्वामित्व(प्रतिशत)		जग्गामा स्वामित्व(प्रतिशत)	
	भएको	नभएको	भएको	नभएको
१	६.७६	९३.२४	१२.६१	८७.३९
२	४.७२	९५.२८	१२.६७	८७.३३
३	७.७८	९२.२२	१७.७४	८२.२६
४	११.७८	८८.२२	२२.७५	७७.२५
५	५.८५	९४.१५	८.०६	९१.९४
६	१०.९५	८९.०५	२१.२०	७८.८०
७	४.०४	९५.९६	१०.५१	८९.४९
८	१.२८	९८.७२	१३.९९	८६.०१
९	५.२२	९४.७८	७.३३	९२.६७
१०	४.६६	९५.३४	२१.४२	७८.५८
जम्मा	६.५७	९३.४३	१५.४४	८४.५६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका ३.२१: खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)							
	धारा/पाइप	हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मुलको पानी	नदी/खोला	अन्य	जम्मा
१	०.१८	९९.६३	०.००	०.००	०.१८	०.००	०.००	५४७
२	०.८७	९८.३९	०.१२	०.००	०.००	०.००	०.६२	८०५
३	०.२४	९९.३९	०.००	०.००	०.००	०.००	०.३६	८२३
४	३५.८३	६२.४८	०.००	०.००	०.००	०.००	१.७०	१००२
५	०.९९	९८.६८	०.२२	०.११	०.००	०.००	०.००	९०६
६	१६.७७	७९.५८	०.२६	०.००	०.०९	०.००	३.३०	११५१
७	०.२०	९८.९९	०.००	०.००	०.००	०.००	०.८१	४९५
८	०.००	९९.६५	०.१२	०.००	०.००	०.००	०.२३	८५८
९	०.६०	७४.६०	०.००	०.१०	२३.८०	०.००	०.९०	९९६
१०	०.७४	९८.५१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.७४	१०७४
जम्मा	६.७७	८९.३७	०.०८	०.०२	२.७६	०.००	०.९९	८६५७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ३.२२: बेलौरी नगरपालिकामा शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	सार्वजनिक ढलमा जोडिएको	सेफिट ट्याङ्कमा जोडिएको	साधारण शौचालय	शौचालय नभएको	अन्य	जम्मा
१	०.००	७३.१३	९.६९	१७.१८	०.००	५४७
२	०.२५	७३.४२	१७.८९	७.८३	०.६२	८०५
३	०.००	६६.४६	२६.००	७.५३	०.००	८२३
४	०.५०	४८.८०	३०.६४	१८.४६	१.६०	१००२
५	०.७७	११.४८	२५.६१	६१.९२	०.२२	९०६
६	०.५२	४५.००	३६.४९	१४.६८	३.३०	११५१
७	०.००	११.९२	४३.६४	४३.६४	०.८१	४९५
८	०.००	१३.५२	२१.३३	६४.९२	०.२३	८५८
९	१.३१	११.२४	१४.८६	७१.६९	०.९०	९९६
१०	०.६५	२०.४८	३५.४७	४२.६४	०.७४	१०७४
जम्मा	०.४६	३६.४६	२६.५४	३५.५७	०.९७	८६५७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ३.२३: बेलौरी न.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती बाल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

खाना पकाउन र वत्ती बाल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण							
वडा नं.	वत्ती बाल्नको लागि (प्रतिशत)			खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	ग्यास	दाउरा	वायो ग्यास	अन्य
१	८७.९३	११.८८	०.१८	१.२८	८४.४६	८.७८	५.४८
२	९५.०३	३.७३	१.२४	०.७५	८६.८३	५.०९	७.३३
३	८८.४६	१०.६९	०.८५	२.३१	९२.१०	५.३५	०.२४
४	८९.५२	८.४८	२.००	१२.५७	७६.७५	८.३८	२.३०
५	७३.०७	२६.०५	०.८८	०.३३	९८.४५	०.८८	०.३३
६	८९.६६	६.७८	३.५६	४.६९	८१.९३	९.४७	३.९१
७	७६.९७	२२.०२	१.०१	१.४१	८६.२६	११.११	१.२१
८	८१.००	१८.३०	०.७०	१.२८	९१.७२	३.८५	३.१५
९	२३.९०	६३.७६	१२.३५	०.३०	९४.२८	२.९१	२.५१
१०	७८.१२	२०.२०	१.६८	०.०९	८१.३८	१७.०४	१.४९
जम्मा	७७.६०	१९.६४	२.७६	२.७४	८७.२१	७.३२	२.७३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ३.२४: बेलौरी न.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती बाल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

खाना पकाउन र वत्ती बाल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण							
वडा नं.	वत्ती बाल्नको लागि (प्रतिशत)			खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	ग्यास	दाउरा	वायो ग्यास	अन्य
१	८७.९३	११.८८	०.१८	१.२८	८४.४६	८.७८	५.४८
२	९५.०३	३.७३	१.२४	०.७५	८६.८३	५.०९	७.३३
३	८८.४६	१०.६९	०.८५	२.३१	९२.१०	५.३५	०.२४
४	८९.५२	८.४८	२.००	१२.५७	७६.७५	८.३८	२.३०
५	७३.०७	२६.०५	०.८८	०.३३	९८.४५	०.८८	०.३३
६	८९.६६	६.७८	३.५६	४.६९	८१.९३	९.४७	३.९१
७	७६.९७	२२.०२	१.०१	१.४१	८६.२६	११.११	१.२१
८	८१.००	१८.३०	०.७०	१.२८	९१.७२	३.८५	३.१५
९	२३.९०	६३.७६	१२.३५	०.३०	९४.२८	२.९१	२.५१
१०	७८.१२	२०.२०	१.६८	०.०९	८१.३८	१७.०४	१.४९
जम्मा	७७.६०	१९.६४	२.७६	२.७४	८७.२१	७.३२	२.७३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

३.२० स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका ३.२५ बेलौरी नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
१	पोती लाल चौधरी	प्रमुख	६७६४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	चित्र कुमारी चौधरी	उप प्रमुख	६७४८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१	रतन बहादुर शाही	अध्यक्ष	४८३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	राम दुलारी गिरी	महिला सदस्य	४७९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सविना नेपाली खडका	दलित महिला सदस्य	४८६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	अशोक कुमार चौधरी	खुला सदस्य	४८९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	धन वहादुर विष्ट	खुला सदस्य	४९५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
२	करविर चौधरी	अध्यक्ष	८३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	इकरानी कुमारी राना	महिला सदस्य	७८८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	गणेश लुहार्नी	दलित महिला सदस्य	७८९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	मिश्रीलाल राना	खुला सदस्य	७५९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	विष्णुप्रसाद खनाल	खुला सदस्य	८१३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
३	नेत्रराज तिवारी	अध्यक्ष	८२२	नेपाली काँग्रेस
	देवु थापा	महिला सदस्य	८११	नेपाली काँग्रेस
	रामप्यारी वि.क.	दलित महिला सदस्य	८१६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	डेठु राना	खुला सदस्य	७९५	नेपाली काँग्रेस
	जनन्नाथ डगौरा	खुला सदस्य	७९४	नेपाली काँग्रेस
४	अर्जुन ढकाल	अध्यक्ष	६०२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	तुलसी श्रेष्ठ (रानामगर)	महिला सदस्य	६०१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शान्तीदेवी वि.क.	दलित महिला	५९६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
		सदस्य		माक्सवादी-लेनिनवादी)
	रुद्रप्रसाद अधिकारी	खुला सदस्य	६०५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	शिवराज राना	खुला सदस्य	५८४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
५	साहुत कुमार चौधरी	अध्यक्ष	१०६५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	निर्मला कुमारी डगौरा	महिला सदस्य	१२५०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सितादेवी विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	१२२९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	कृपाराम चौधरी	खुला सदस्य	११८७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	अशाराम डगौरा चौधरी	खुला सदस्य	१२४८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
६	रामप्रकाश वडायक	अध्यक्ष	५८७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	सोमति राना	महिला सदस्य	६४४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	मिना लावड	दलित महिला सदस्य	६४७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	प्रदीप कुमार महत्तरा	खुला सदस्य	६४४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	भोजराज चौधरी	खुला सदस्य	६४८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
७	प्रकाश श्रेष्ठ	अध्यक्ष	५७७	नेपाली काँग्रेस
	विन्द्रावती राना	महिला सदस्य	५३४	नेपाली काँग्रेस
	हुमादेवि विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	४७८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	कमानसिंह चौधरी	खुला सदस्य	५३४	नेपाली काँग्रेस
	प्रकाश राज भट्ट	खुला सदस्य	५७९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
८	नन्दकुमार राना	अध्यक्ष	९५३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	कमली चौधरी	महिला सदस्य	९७९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	असिना कुमारी कामी	दलित महिला	९५८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
		सदस्य		माक्सवादी-लेनिनवादी)
	महेशसिंह विष्ट	खुला सदस्य	९८२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	राजमान चौधरी	खुला सदस्य	९२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
९	शमशेरसिंह पेला	अध्यक्ष	७०३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	गितादेवि डगौरा	महिला सदस्य	६७९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	सुनादेवि दमाइ	दलित महिला सदस्य	६८०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	चमरू राना	खुला सदस्य	६६५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	किशोर कुमार चुनारा	खुला सदस्य	६५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
१०	हरिलाल चौधरी	अध्यक्ष	१३०७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	लक्ष्मी चौधरी	महिला सदस्य	१११९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	देविसरा कामी	दलित महिला सदस्य	१३२६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	हिरालाल चौधरी	खुला सदस्य	११५३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	रामनाथ चौधरी	खुला सदस्य	१२९०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर ।

४. कृष्णपुर नगरपालिका

४.१ भौगोलिक अवस्थिति

कृष्णपुर नगरपालिका कञ्चनपुर जिल्लाको पूर्वी प्रवेशद्वारको रूपमा रहेको नगरपालिका हो । जिल्ला सदरमुकाम महेन्द्रनगरबाट ३२ कि.मि.को दूरीमा रहेको यो नगरपालिकाको क्षेत्रफल २५२.७५ वर्ग कि.मी. छ । साविक कृष्णपुर नगरपालिका र रैकवार विचवाका सबै वडा तथा देखतभूली गा.वि.स. को वडा नं. ९ समावेश गरेर यसको पुनर्गठन गरिएको छ । हाल यस नगरपालिकामा ९ वटा वडाहरू रहेका छन् । यसको पूर्वमा कैलालीको गोदावरी नगरपालिका, पश्चिममा शुक्लाफाँटा नगरपालिका, उत्तरमा कैलालीको गोदावरी नगरपालिका र डडेल्धुराको चुरे पर्वत तथा दक्षिणमा लालभाडी गाउँपालिका र पुनर्वास नगरपालिका रहेका छन् । तत्कालिन गा.वि.स. पार्श्वचित्र २०६८ ले उल्लेख गरे अनुसार राना थारूहरूको बसोबास रहेको किचाई गाउँको नामबाट यस नगरको नाम कृष्णपुर रहन गएको हो । सो ठाउँमा वढि हिलो (किच) हुने भएकाले किचाहाको अपभ्रंश भएर कृष्णपुर नाम रहन गएको देखिन्छ ।

तालिका ४.१ स्थानीय निकाय पुनर्संरचनामा कृष्णपुर नगरपालिका

वडा नं.	साविक गा.वि.स. न.पा.	साविक वडा नं.	जनसङ्ख्या	मतदाता सङ्ख्या (२०७३)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.)
१	कृष्णपुर नगरपालिका	१	५,५७३	३४६१	२५२.७५
२	कृष्णपुर नगरपालिका	२	९,७१९	४५७१	
३	देखतभूली	९	३,११६	१७३८	
४	कृष्णपुर नगरपालिका	३, ४	८,८१२	४७४३	
५	कृष्णपुर नगरपालिका	५, ६	७,२३१	३४४८	
६	कृष्णपुर नगरपालिका	७, ८, ९	५,३७१	२८३९	
७	रैकवार गा.वि.स.	३, ४, ५	७,०५३	३३८६	
८	रैकवार गा.वि.स.	१, २, ६	३,७९४	२०२१	
९	रैकवार गा.वि.स.	७, ८, ९	५,९७४	१७२०	
जम्मा			५६,६४३	२७९२७	

स्रोत: स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोग ।

४.२ हावापानी

यस नगरपालिका क्षेत्रको हावापानी पनि समग्र कञ्चनपुर जिल्लाको जस्तै उष्ण र उपोष्ण प्रकारको छ । वार्षिक सरदर १५७५ मि.मि. को हाराहारीमा वर्षा हुने गरेको यस नगरपालिका क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम गर्मी याममा ४५ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने जाडो याममा न्यूनतम तापक्रम ५ डिग्री सेल्सियससम्म भर्ने गर्दछ ।

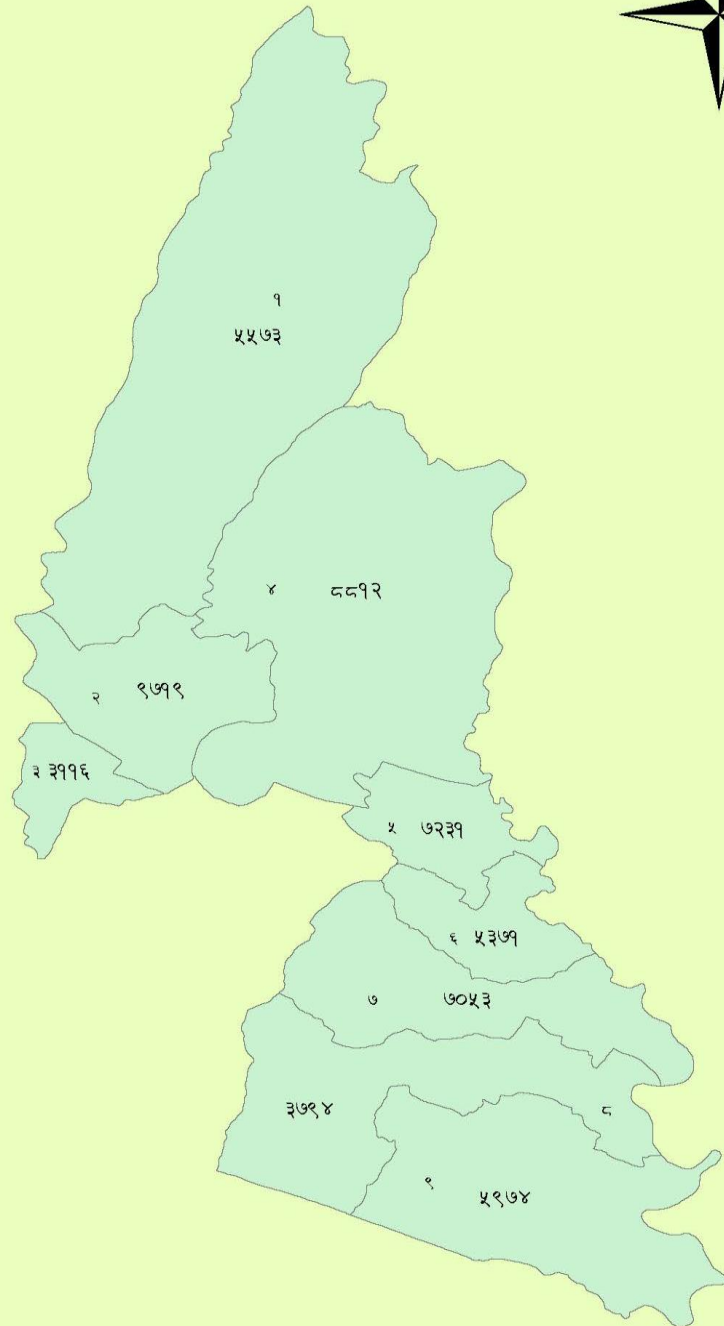
४.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा कञ्चनपुर जिल्लाको यस नगरपालिकालाई हाल ९ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं २ मा पर्ने यो नगर रहेको क्षेत्र साविकको इलाका नं १ मा पर्दथ्यो ।

४.६ नदीनाला तथा तालतलैया

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र पर्ने नदिहरूमा दोदा, मछेली, मोहना, स्याली, बनारा मुख्य हुन् । चुरे पहाड उद्गम रहेका यी नदी/खोलाहरू हिउँदमा प्रायः सुख्या रहन्छन् । ताल तलैयामा गडविजला ताल, शिद्धनाथ ताल, गडैया आदि नाम आउने गर्दछ ।

कृष्णपुर नगरपालिकाको वार्ड अनुसार जनसंख्या

तयारी : तथ्यांक कार्यालय कञ्चनपुर

0 2 4 8 Kilometers

४.५ सांस्कृतिक अवस्था र चाडपर्वहरू

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र विविधतायुक्त बसोबास रहेकाले धर्म, संस्कृति र चाडपर्वमा समेत निकै विविधता पाउन सकिन्छ। आदिवासी थारू समुदाय र पहाडबाट बसाइसराई गरी आएको समुदायको विशेष बसोबास रहेको यस क्षेत्रका वासिन्दाले कार्तिक पूर्णिमा, ताजिया, दशैं, तिहार, माघी, तीज, गौरा पर्व, जनै पूर्णिमा, बुद्ध जयन्ती, तमु ल्होसार, क्रिसमस डे, ऐतवारी, रामनवमी आदि चाडपर्वहरू मनाउने गर्दछन्।

४.६ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

कृष्णपुर नगरपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्यचौकी तथा विभिन्न तहका अध्यापन हुने सामुदायिक विद्यालय र क्याम्पसहरू रहेका छन्। यसका साथै सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समूह, बचत तथा स्वावलम्बन समूहहरू मौजूदा छन्। यसका साथै यस नगरपालिकामा सुशासन, स्थानीय शासन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले काम गरिरहेको पाइन्छ। यहाँका नागरिकहरूले नेपाल विद्युत प्राधिकरणको केन्द्रीय प्रसारणबाट विद्युत सेवा प्राप्त गरिरहेका छन्। नेपाल टेलिकमको जिएसएम र सिडिएमएको टावर रहेको यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइलको पहुँच रहेको पाइन्छ। सडक सञ्जालीकरणको हकमा पूर्व-पश्चिम लोकमार्गले समेत छोएको यस नगरपालिकामा प्रशस्त शाखा सडकहरू रहेको पाइन्छ।

४.७ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका ४.२: आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि.	२५२.७५
कुल जनसङ्ख्या	सङ्ख्या	५६६४३
पुरुष	सङ्ख्या/प्रतिशत	२७०५९ (४७.७७%)
महिला	सङ्ख्या/प्रतिशत	२९५८४ (५२.२३%)
लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	९९.४६
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	२.७४
जिल्लाको जनसङ्ख्यामा न.पा.को अंश	प्रतिशत	१२.६३
जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि (वर्ष)	वर्ष	२६
परिवार सङ्ख्या	सङ्ख्या	१००९६
परिवारका औषत सदस्य सङ्ख्या	जना प्रति परिवार	५.०६
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	२२४
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका परिवार	सङ्ख्या/प्रतिशत	२८४३ (२८.३८%)
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	८३.८३
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	७९.२६
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१२.५७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका ४.३: कृष्णपुर नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या वितरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात	औषत परिवार सङ्ख्या
१	९१७	२७७४	२७९९	५५७३	९९.१	६.०८
२	१८७६	४६६५	५०५४	९७१९	९२.३	५.१८
३	५०९	१५१९	१५९७	३११६	९५.१	६.१२
४	१७०९	४१७६	४६३६	८८१२	९०.१	५.१६
५	१२८१	३४६०	३७७१	७२३१	९१.८	५.६४
६	९४०	२४७७	२८९४	५३७१	८५.६	५.७१
७	११९४	३२७४	३७७९	७०५३	८६.६	५.९१
८	५९६	१८५८	१९३६	३७९४	९६.०	६.३७
९	९९४	२८५६	३११८	५९७४	९१.६	६.०१
जम्मा	१००१६	२७०५९	२९५८४	५६६४३	९१.५	५.६६

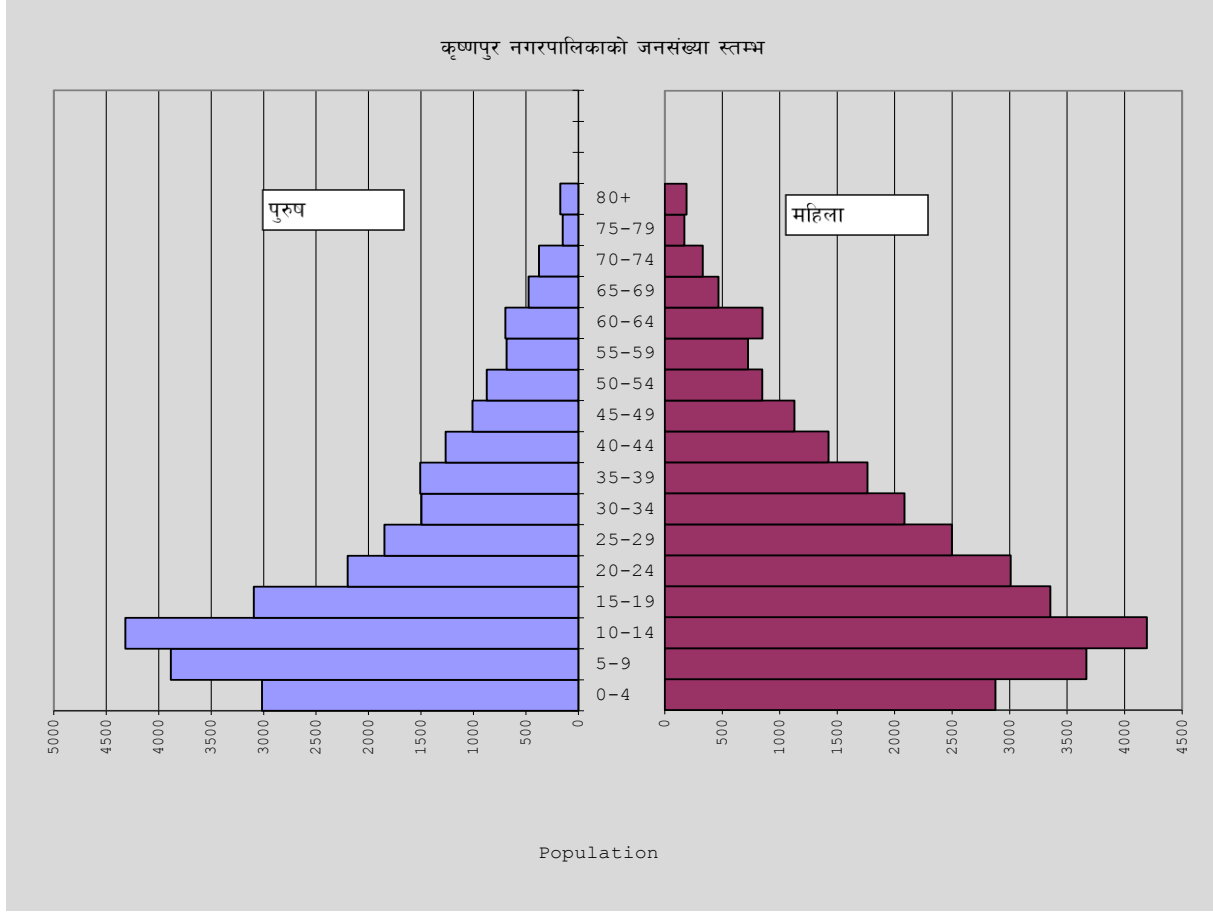
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ४.४: उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	१०९४	१०४२	२१३६	१५१२	१५७५	३०८७	१६८	१८२	३५०	२७७४	२७९९	५५७३
२	२०७५	१९२८	४००३	२२६६	२७७७	५०४३	३२४	३४९	६७३	४६६५	५०५४	९७१९
३	५८६	५४६	११३२	८३८	९५९	१७९७	९५	९२	१८७	१५१९	१५९७	३११६
४	१७५७	१७३१	३४८८	२११३	२५५१	४६६४	३०६	३५४	६६०	४१७६	४६३६	८८१२
५	१४०४	१३१६	२७२०	१८४४	२२०२	४०४६	२१२	२५३	४६५	३४६०	३७७१	७२३१
६	१०९९	१००२	२१०१	१२०४	१७०९	२९१३	१७४	१८३	३५७	२४७७	२८९४	५३७१
७	१३५६	१३७२	२७२८	१६९५	२१८४	३८७९	२२३	२२३	४४६	३२७४	३७७९	७०५३
८	७१०	६७४	१३८४	१००२	११२२	२१२४	१४६	१४०	२८६	१८५८	१९३६	३७९४
९	११३८	११२८	२२६६	१५०१	१७५८	३२५९	२१७	२३२	४४९	२८५६	३११८	५९७४
जम्मा	११२१९	१०७३९	२१९५८	१३९७५	१६८३७	३०८१२	१८६५	२००८	३८७३	२७०५९	२९५८४	५६६४३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

चित्र ४.१ : जनसंख्या स्तम्भ

तालिका ४.५: उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	वर्ष				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
०-४	२५१७	२५५१	२५८५	२६२०	२६५५
५-९	३१०५	३१४७	३१८९	३२३२	३२७५
१०-१४	३७९१	३८४२	३८९३	३९४५	३९९८
१५-१९	२९७८	३०१८	३०५९	३१००	३१४१
२०-२४	२०६८	२०९५	२१२३	२१५२	२१८१
२५-२९	१६८०	१७०२	१७२५	१७४८	१७७२
३०-३४	१४१७	१४३६	१४५५	१४७४	१४९४
३५-३९	१३७८	१३९६	१४१५	१४३४	१४५३
४०-४४	११००	१११५	११३०	११४५	११६१
४५-४९	८२६	८३७	८४९	८६०	८७२

उमेर समूह	वर्ष				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
५०-५४	६८५	६९४	७०३	७१२	७२२
५५-५९	६२२	६३०	६३८	६४७	६५६
६०-६४	६१४	६२२	६३१	६३९	६४८
६५-६९	४१२	४१७	४२३	४२८	४३४
७०-७४	२९२	२९६	३००	३०४	३०८
७५-७९	१४७	१४९	१५१	१५३	१५५
८०+	१४१	१४३	१४५	१४७	१४८
जम्मा	२३७७२	२४०९१	२४४१३	२४७४०	२५०७१

नोट: रा.ज.ग २०६८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको ।

तालिका ४.६: पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर (वर्ष)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्ष)	पुरुष	महिला	जम्मा
५	०	२०	२०	२६	१६१	३३	१९४
६	२	१७	१९	२७	११९	२५	१४४
७	३	३७	४०	२८	१२८	२३	१५१
८	६	६७	७३	२९	३८	६	४४
९	१२	१७२	१८४	३०	११४	१८	१३२
१०	५३	२३६	२८९	३१	१७	२	१९
११	६४	२५३	३१७	३२	२५	६	३१
१२	१३१	५४५	६७६	३३	६	०	६
१३	१३८	७३४	८७२	३४	६	१	७
१४	३१८	१२९८	१६१६	३५	२५	५	३०
१५	५८४	२०७८	२६६२	३६	३	१	४
१६	८८३	२३९२	३२७५	३७	२	१	३
१७	८६३	१८४१	२७०४	३८	४	०	४
१८	२०८३	२३२७	४४१०	४०	१०	१	११
१९	८३९	१०२९	१८६८	४१	१	०	१
२०	२०८५	१२८२	३३६७	४२	१	०	१
२१	६६३	३७८	१०४१	४५	४	२	६
२२	८४६	३२७	११७३	४८	१	०	१
२३	३१५	१४७	४६२	५५	२	०	२
२४	३८९	९८	४८७	५७	०	१	१
२५	५७५	१०६	६८१	जम्मा	११५१९	१५५०९	२७०२८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ४.७: वडा अनुसार जातजातिको विवरण

वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	थारू	ब्राम्हण	कामी	दमाइ	ठकुरी	लोहार	सार्की	सन्त्यासी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	३३८४	८३०	७३८	१६८	१४८	११५	९५	३७	२१	२३	१४	५५७३
	प्रतिशत	६०.७२	१४.८९	१३.२४	३.०१	२.६६	२.०६	१.७०	०.६६	०.३८	०.४१	०.२५	१००.००
२	सङ्ख्या	३३६२	२४३५	८९७	८०८	५४३	४८८	४०३	१५९	१०५	२४२	२७७	९७९९
	प्रतिशत	३४.५९	२५.०५	९.२३	८.३१	५.५९	५.०२	४.१५	१.६४	१.०८	२.४९	२.८५	१००.००
३	सङ्ख्या	१९३९	६१३	३११	९२	५४	३८	२१	१२	९	२७	०	३९९६
	प्रतिशत	६२.२३	१९.६७	९.९८	२.९५	१.७३	१.२२	०.६७	०.३९	०.२९	०.८७	०.००	१००.००
४	सङ्ख्या	३०५६	२७५७	११४९	४६३	३८९	३५२	१६२	१२८	६५	१५९	१३२	८८१२
	प्रतिशत	३४.६८	३१.२९	१३.०४	५.२५	४.४१	३.९९	१.८४	१.४५	०.७४	१.८०	१.५०	१००.००
५	सङ्ख्या	२१०३	१७९९	१२४७	५७५	३८९	१४३	११३	९८	३५	५५६	१७३	७२३१
	प्रतिशत	२९.०८	२४.८८	१७.२५	७.९५	५.३८	१.९८	१.५६	१.३६	०.४८	७.६९	२.३९	१००.००
६	सङ्ख्या	२०९३	१४५५	८५८	४७०	७०	२६	५	२	२	३८६	४	५३७१
	प्रतिशत	३८.९७	२७.०९	१५.९७	८.७५	१.३०	०.४८	०.०९	०.०४	०.०४	७.१९	०.०७	१००.००
७	सङ्ख्या	३३१८	१५६२	९३५	५७०	११२	६९	२९	११	८	४२८	११	७०५३
	प्रतिशत	४७.०४	२२.१५	१३.२६	८.०८	१.५९	०.९८	०.४१	०.१६	०.११	६.०७	०.१६	१००.००
८	सङ्ख्या	२२६३	७३२	४०३	१७६	८०	७१	४८	५	३	५	८	३७९४
	प्रतिशत	५९.६५	१९.२९	१०.६२	४.६४	२.११	१.८७	१.२७	०.१३	०.०८	०.१३	०.२१	१००.००
९	सङ्ख्या	२४७१	१३९२	५७५	५६१	४१५	११५	८४	६५	५७	६६	१७३	५९७४
	प्रतिशत	४१.३६	२३.३०	९.६३	९.३९	६.९५	१.९३	१.४१	१.०९	०.९५	१.१०	२.९०	१००.००
कृष्णपुर नगरपालिकाको जम्मा	सङ्ख्या	२०५०८	१७०५६	७११३	३२७६	१८२०	१७०९	९३०	७३२	५२९	१८८७	१०८३	५६६४३
	प्रतिशत	३६.२१	३०.११	१२.५६	५.७८	३.२१	३.०२	१.६४	१.२९	०.९३	३.३३	१.९१	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ४.८: कृष्णपुर नगरपालिकाको वडा र धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.		हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	सङ्ख्या	५५३१	०	०	०	३६	०	०	६	५५७३
	प्रतिशत	९९.२५	०	०	०	०.६५	०	०	०.११	१००
२	सङ्ख्या	९४३२	०	१	०	२७९	१	०	६	९७१९
	प्रतिशत	९७.०५	०	०.०१	०	२.८७	०.०१	०	०.०६	१००
३	सङ्ख्या	२९९९	०	०	०	११७	०	०	०	३११६
	प्रतिशत	९६.२५	०	०	०	३.७५	०	०	०	१००
४	सङ्ख्या	८३०३	१०	०	०	४८२	०	१३	४	८८१२
	प्रतिशत	९४.२२	०.११	०	०	५.४७	०	०.१५	०.०५	१००
५	सङ्ख्या	७०५९	१२	०	०	१५९	०	१	०	७२३१
	प्रतिशत	९७.६२	०.१७	०	०	२.२	०	०.०१	०	१००
६	सङ्ख्या	५३२०	७	१	०	२७	०	१४	२	५३७१
	प्रतिशत	९९.०५	०.१३	०.०२	०	०.५	०	०.२६	०.०४	१००
७	सङ्ख्या	६८९२	४	०	०	१४७	०	०	१०	७०५३
	प्रतिशत	९७.७२	०.०६	०	०	२.०८	०	०	०.१४	१००
८	सङ्ख्या	३६२२	०	१	०	१७१	०	०	०	३७९४
	प्रतिशत	९५.४७	०	०.०३	०	४.५१	०	०	०	१००
९	सङ्ख्या	५७५०	१	०	०	१५२	०	०	७१	५९७४
	प्रतिशत	९६.२५	०.०२	०	०	२.५४	०	०	१.१९	१००
जम्मा	सङ्ख्या	५४९०८	३४	३	०	१५७०	१	२८	९९	५६६४३
	प्रतिशत	९६.९४	०.०६	०.०१	०	२.७७	०	०.०५	०.१७	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ४.९: मातृभाषा अनुसार कृष्णपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	अछामी	नेपाली	वभांगी	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	३३८९	८२३	८१२	४१२	७२	६५	५५७३
	प्रतिशत	६०.८१	१४.७७	१४.५७	७.३९	१.२९	१.१७	१००.००
२	सङ्ख्या	४५३२	२४००	७७५	६४४	४८४	८८४	९७१९
	प्रतिशत	४६.६३	२४.६९	७.९७	६.६३	४.९८	९.१०	१००.००
३	सङ्ख्या	१९३४	७००	२५२	१९०	१८	२२	३११६
	प्रतिशत	६२.०७	२२.४६	८.०९	६.१०	०.५८	०.७१	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	नेपाली	अछामी	मगर	अन्य	जम्मा

४	सङ्ख्या	३१९१	२९४६	९२४	८४५	३३३	५७३	८८१२
	प्रतिशत	३६.२१	३३.४३	१०.४९	९.५९	३.७८	६.५०	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	मगर	नेपाली	हिन्दी	अन्य	जम्मा
५	सङ्ख्या	४५२६	२०२७	३७९	११८	४८	१३३	७२३१
	प्रतिशत	६२.५९	२८.०३	५.२४	१.६३	०.६६	१.८४	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	अछामी	बैतडेली	वभांगी	अन्य	जम्मा
६	सङ्ख्या	२४९६	२०८१	३२०	२६१	११९	९४	५३७१
	प्रतिशत	४६.४७	३८.७५	५.९६	४.८६	२.२२	१.७५	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	नेपाली	बैतडेली	मैथिलि	अन्य	जम्मा
७	सङ्ख्या	३६१०	३२८४	७१	५६	९	२३	७०५३
	प्रतिशत	५१.१८	४६.५६	१.०१	०.७९	०.१३	०.३३	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	थारू	डोटेली	मगर	बैतडेली	नेपाली	अन्य	जम्मा
८	सङ्ख्या	२२२५	११११	१७६	१५२	८८	४२	३७९४
	प्रतिशत	५८.६५	२९.२८	४.६४	४.०१	२.३२	१.११	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	मगर	नेपाली	अछामी	अन्य	जम्मा
९	सङ्ख्या	२६५४	२४५४	४०६	२०१	१८२	७७	५९७४
	प्रतिशत	४४.४३	४१.०८	६.८०	३.३६	३.०५	१.२९	१००.००
कृष्णपुर नगरपालिकाको जम्मा	मातृभाषा	डोटेली	थारू	नेपाली	अछामी	मगर	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	२६२०९	२०१७४	२५३९	२३२४	१७६९	३६२८	५६६४३
	प्रतिशत	४६.२७	३५.६२	४.४८	४.१०	३.१२	६.४१	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ४.१०: वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर

वार्ड नं.	५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१	८४.५३	६१.०३	७२.३०
२	७४.०४	६१.६१	६४.१३
३	७६.६१	५९.२४	६६.०६
४	७३.७४	६५.४८	६५.२२
५	८०.१२	६२.२०	६७.९१
६	८५.८७	७६.७६	७३.९३
७	७१.५४	६१.१७	६१.१७
८	७६.३८	६०.२५	६६.१२
९	७६.६६	५९.०४	६४.७१
जम्मा	७७.२१	६३.०४	६६.४४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

४.८: पारिवारिक सूचकहरु

तालिका ४.११: बसोबास गरिरहेका घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार				
	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९९.८	०.१	०.०	०.०	९१७
२	९८.७	१.३	०.०	०.०	१८७६
३	९९.६	०.४	०.०	०.०	५०९
४	९९.५	०.१	०.१	०.०	१७०९
५	९४.६	४.४	०.२	०.०	१२८१
६	९८.६	०.९	०.१	०.०	९४०
७	९९.३	०.३	०.०	०.०	११९४
८	९८.२	१.०	०.०	०.०	५९६
९	९५.८	०.४	०.१	०.०	९९४
जम्मा	९८.२	१.१	०.०	०.०	१००१६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका ४.१२: घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या

वडा नं.	घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या			
	घरको स्वामित्व(प्रतिशत)		जग्गामा स्वामित्व(प्रतिशत)	
	भएको	नभएको	भएको	नभएको
१	०.७६	९९.२४	४.३६	९५.६४
२	२.४०	९७.६०	६.८२	९३.१८
३	५.७०	९४.३०	६.४८	९३.५२
४	७.३७	९२.६३	८.८४	९१.१६
५	१२.८०	८७.२०	१६.७१	८३.२९
६	७.९८	९२.०२	१२.७७	८७.२३
७	१०.९७	८९.०३	१५.७५	८४.२५
८	१२.७५	८७.२५	१५.१०	८४.९०
९	३.०२	९६.९८	६.९४	९३.०६
जम्मा	६.८२	९३.१८	१०.३१	८९.६९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका ४.१३: खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)							
	धारा/पाइप	हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मुलको पानी	नदी/खोला	अन्य	जम्मा
१	१.९६	९७.६०	०.००	०.००	०.११	०.००	०.३३	९१७
२	११.३५	८७.०५	०.३२	०.००	०.०५	०.००	१.२३	१८७६
३	२९.४७	७०.५३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५०९
४	३.१०	८४.४९	०.२९	०.४१	०.२९	११.००	०.४१	१७०९
५	२.६५	९१.८८	०.१६	०.००	०.००	०.३१	५.००	१२८१
६	०.११	९८.६२	०.११	०.००	०.००	०.००	१.१७	९४०
७	०.९२	९७.९९	०.००	०.००	०.१७	०.००	०.९२	११९४
८	२.८५	९३.९६	०.१७	०.००	०.००	०.००	३.०२	५९६
९	०.३०	९८.२९	०.२०	०.००	०.००	०.१०	१.११	९९४
जम्मा	४.९९	९१.२७	०.१७	०.०७	०.०९	१.९३	१.४८	१००१६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका ४.१४: शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	सार्वजनिक ढलमा जोडिएको	सेफ्ट ट्याङ्कमा जोडिएको	साधारण शौचालय	शौचालय नभएको	अन्य	जम्मा
१	०.३३	१३.६३	१४.८३	७१.२१	०.००	९१७
२	५.३३	२३.१३	२४.७९	४६.१६	०.५९	१८७६
३	०.२०	११.००	९.०४	७९.७६	०.००	५०९
४	०.९९	२१.०१	३५.१७	४२.६६	०.१८	१७०९
५	०.३१	३८.०२	१२.९६	४८.४०	०.३१	१२८१
६	०.३२	२१.३८	३०.००	४७.७७	०.५३	९४०
७	०.७५	१७.७६	१२.४०	६८.५१	०.५९	११९४
८	०.५०	११.९१	२१.१४	६४.९३	१.५१	५९६
९	१.५१	१३.२८	१२.८८	७१.७३	०.६०	९९४
जम्मा	१.५५	२०.७४	२०.९५	५६.३२	०.४५	१००१६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका ४.१४: कृष्णपुर न.पा.मा खाना पकाउन र बत्ती वालको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

खाना पकाउन र बत्ती वालको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार (प्रतिशत)							
वडा नं.	बत्ती वालको लागि			खाना पकाउनको लागि			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	ग्यास	दाउरा	वायो ग्यास	अन्य
१	७१.३२	२७.८१	०.८७	०.००	९८.१५	०.९८	०.८७
२	९४.२४	४.८०	०.९६	०.५३	९८.५१	०.२१	०.७५
३	९८.४३	१.३८	०.२०	०.००	१००.००	०.००	०.००
४	७८.९४	१९.४३	१.६४	०.०६	९६.७२	२.११	१.११
५	८५.६४	१३.५१	०.८६	२.२६	८९.०७	७.९६	०.७०
६	८९.४७	९.३६	१.१७	०.११	९४.०४	५.००	०.८५
७	७७.३०	२१.२७	१.४२	०.१७	९५.६४	३.३५	०.८४
८	७५.८४	१४.६०	९.५६	०.००	९१.७८	६.३८	१.८५
९	७७.३६	१९.७२	२.९२	०.२०	९४.४७	४.४३	०.९१
जम्मा	८३.४१	१४.८०	१.८०	०.४५	९५.४८	३.१९	०.८८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

४.९ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका ४.१५: कृष्णपुर नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	कर्ण बहादुर हमाल	प्रमुख	६७०६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	रमिता कुमारी राना	उप प्रमुख	७०१८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१	मोहन बहादुर बस्नेत	अध्यक्ष	८८१	नेपाली काँग्रेस
	बिमला कुमारी थापा	महिला सदस्य	८३९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सिता देवी सार्की	दलित महिला सदस्य	८०९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	काली दास डगौरा	खुला सदस्य	७८८	नेपाली काँग्रेस
	तेज बहादुर चौधरी	खुला सदस्य	७७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
२	जय नारायण जोशी	अध्यक्ष	११५०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	तुलसी देवी कलौनी	महिला सदस्य	१०९८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	जगु देवी सुनारनी	दलित महिला सदस्य	१०९०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	कासी राम जैसी	खुला सदस्य	१०९८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	बहादुर चौधरी	खुला सदस्य	१०२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
३	सुन्दर चौधरी	अध्यक्ष	५२१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	कमलफुल राना	महिला सदस्य	४९१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सुन्नरी देवी कडारा	दलित महिला सदस्य	५०७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	जहर सिंह कुवर	खुला सदस्य	४८४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	रघुवीर राना	खुला सदस्य	४८८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
४	तेज बहादुर रावल	अध्यक्ष	९४१	नेपाली काँग्रेस
	श्रीमती बसन्ती देवी रावल	महिला सदस्य	१०३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	आशा देवी ओड	दलित महिला सदस्य	१००४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	ईश्वरी दत्त भट्ट	खुला सदस्य	१०२६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सन्तराम चौधरी	खुला सदस्य	९३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
५	आसु राम चौधरी	अध्यक्ष	६६१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	लक्ष्मी देवी चौधरी	महिला सदस्य	६५२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सावित्री वि.क.	दलित महिला सदस्य	६५३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	बल बहादुर महारा	खुला सदस्य	६५८	नेपाली काँग्रेस
	गगन बहादुर खड्का	खुला सदस्य	७०८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
६	नथु राम चौधरी	अध्यक्ष	७८७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सीता देवि चौधरी	महिला सदस्य	८०२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	आशा तामाकार	दलित महिला सदस्य	८२६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	चन्द्रकान्त भण्डारी	खुला सदस्य	७७९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	दशी राम थारु डगौरा	खुला सदस्य	७६३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
७	कल्लु राना	अध्यक्ष	६६२	नेपाली काँग्रेस
	मिना देवी कार्की	महिला सदस्य	६४६	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	संगीता ताम्राकार	दलित महिला सदस्य	६७३	नेपाली काँग्रेस
	कमल सिंह खडका	खुला सदस्य	६८५	नेपाली काँग्रेस
	अगर वहादुर डगौरा	खुला सदस्य	६७५	नेपाली काँग्रेस
८	अमर सिंह बडायक	अध्यक्ष	६५६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	पबित्रा बिष्ट	महिला सदस्य	६४२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	अर्चना नेपाली	दलित महिला सदस्य	६२३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	हरि राम डंगौरा	खुला सदस्य	६१८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	जय बहादुर भण्डारी	खुला सदस्य	५९४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
९	छत्र बहादुर महारा	अध्यक्ष	८२६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शारदा देबी चौधरी	महिला सदस्य	८००	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	धर्मा देवी विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	८१३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	चन्द्र बहादुर राना	खुला सदस्य	७७२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	नन्दलाल राना थारू	खुला सदस्य	८०७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर ।

५. महाकाली नगरपालिका

५.१ भौगोलिक अवस्थिति

साविक दोधारा-चाँदनी नगरपालिकाको नामले चिनिने हालको महाकाली नगरपालिका नेपाल भारतबीच सीमा नदीको रूपमा बग्ने महाकाली नदी पारी अवस्थित नगरपालिका हो । दोधारा-चाँदनी नगरपालिका गठन हुनु अघि चाँदनी र दोधारा गरी दुई वटा गाउँ विकास समितिहरू अस्तित्वमा थिए । पछिल्लो पटक भएको स्थानीय तह पुनर्संरचनामा यस नगरको नाम महाकाली राखिएको हो । कञ्चनपुर जिल्लाको पश्चिमी सीमानामा रहेको यो नगरलाई महाकाली नदीले जिल्ला सदरमुकाम समेत रहेको भिमदत्त नगरपालिकासँग छुट्टयाएको छ । जिल्ला सदरमुकामबाट केवल १० कि.मि. को दूरीमा सीमाना आरम्भ हुने यो नगरपालिकाको क्षेत्रफल ५६.८४ वर्ग कि.मी. छ । हाल यस नगरमा १० वटा वडाहरू रहेका छन् । यस क्षेत्रमा धेरै जातजाती, धर्म वर्णका मानिसहरूको मिश्रित बसोबास रहेको छ । यसको पूर्वमा भिमदत्त नगरपालिका र शुक्लाफाँटा बन्धनजन्तु आरक्ष रहेका छन् भने अन्य सबै दिशामा मित्रराष्ट्र भारत रहेको छ ।

तालिका ५.१: स्थानीय निकाय पुनर्संरचना अनुसार महाकाली नगरपालिका

वडा नं.	साविक गा.वि.स. न.पा.	साविक वडा नं.	जनसङ्ख्या	मतदाता सङ्ख्या (२०७३)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.)
१	दोधारा चादनी न.पा.	१	४,५७७	२२५९	५६.८४
२	दोधारा चादनी न.पा.	२	३,८८१	२००६	
३	दोधारा चादनी न.पा.	३	४,५६१	२०६८	
४	दोधारा चादनी न.पा.	४	४,१५६	२१०६	
५	दोधारा चादनी न.पा.	५	२,३७५	१२५१	
६	दोधारा चादनी न.पा.	६	३,६०९	१७४६	
७	दोधारा चादनी न.पा.	७	५,१०९	२६८७	
८	दोधारा चादनी न.पा.	८	३,२०३	१६३४	
९	दोधारा चादनी न.पा.	९	३,५५८	१७५५	
१०	दोधारा चादनी न.पा.	१०	४,२२४	२१२३	
जम्मा			३९,२५३	१९६३५	

स्रोत: स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोग ।

५.२ हावापानी

यस नगरपालिका क्षेत्रको हावापानी पनि समग्र कञ्चनपुर जिल्लाको जस्तै उष्ण र उपोष्ण प्रकारको छ । वार्षिक सरदर १६०० मि.मि. को हाराहारीमा वर्षा हुने गरेको यस क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम गर्मी याममा ४५ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने जाडो याममा न्यूनतम तापक्रम ५ डिग्री सेल्सियससम्म भर्ने गर्दछ ।

५.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा कञ्चनपुर जिल्लाको यस नगरपालिकालाई हाल १० वटा वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं ४ मा पर्ने यो नगर रहेको क्षेत्र साविकको इलाका नं ७ अन्तर्गत पर्दथ्यो ।

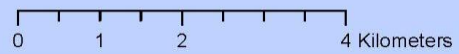
५.४ सांस्कृतिक अवस्था र चाडपर्वहरू

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र विविधतायुक्त बसोबास रहेकाले धर्म, संस्कृति र चाडपर्वमा समेत निकै विविधता पाउन सकिन्छ । आदिवासी जनजाति, थारू समुदाय र पहाडबाट बसाइसराई गरी आएको समुदायको मिश्रित बसोबास रहेको यस क्षेत्रका वासिन्दाले कार्तिक पूर्णिमा, ताजिया, दशैं, तिहार, माघी, तीज, गौरा पर्व, जनै पूर्णिमा, बुद्ध जयन्ती, तमु ल्होसार, क्रिसमस डे, ऐतवारी, रामनवमी आदि चाडपर्वहरू मनाउने गर्दछन् ।

महाकाली नगरपालिकाको वार्ड अनुसारको जनसंख्या

तयारी : तथ्यांक कार्यालय कञ्चनपुर

५.५ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

महाकाली नगरपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्यचौकी तथा विभिन्न तहका अध्यापन हुने सामुदायिक विद्यालय र क्याम्पसहरू रहेका छन् । यसका साथै सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समूह, बचत तथा स्वावलम्बन समूहहरू मौजुदा छन् । यसका साथै यस नगरपालिकामा सुशासन, स्थानीय शासन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा गैरसरकारी संघ संस्थाहरूले काम गरिरहेको पाइन्छ । यहाँका नागरिकहरूले नेपाल विद्युत प्राधिकरणको केन्द्रीय प्रशारणबाट विद्युत सेवा प्राप्त गरिरहेका छन् । नेपाल टेलीकमको जिएसएम र सिडिएमएको टावर रहेको यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइलको पहुँच रहेको पाइन्छ । सडक सञ्जालीकरणको हकमा महाकाली नदी माथि पक्की पुल नभएकाले देशको अन्य भू-भागसँग सडक सञ्जालमा नजोडिएको भए पनि नगर क्षेत्रभित्र थोरै लम्बाइको पक्की सडकसहित कच्ची र ग्राबेल सडकको निर्माण भएको छ । एशियाकै तेस्रो लामो भोलुङ्ग पुलले सदरमुकामसँग जोडेको यो नगर क्षेत्र पछिल्ला दिनहरूमा पर्यटकीय दृष्टिकोणले समेत महत्वपूर्ण मानिन्छ ।

५.६ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका ५.२: आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि.	५६.८४
कुल जनसङ्ख्या	सङ्ख्या	३९२५३
पुरुष	सङ्ख्या/प्रतिशत	१८१३० (४६.१९%)
महिला	सङ्ख्या/प्रतिशत	२११२३ (५३.८१%)
लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	८५.८३
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.०३
जिल्लाको जनसङ्ख्यामा न.पा.को अंश	प्रतिशत	८.७५
जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि (वर्ष)	वर्ष	६८
परिवार सङ्ख्या	सङ्ख्या	७३९२
परिवारका औषत सदस्य सङ्ख्या	जना प्रति परिवार	५.३१
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	६९१
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका परिवार	सङ्ख्या/प्रतिशत	२९८६ (४०.४०%)
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	८५.६४
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	७२.४६
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१३.१८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ५.३: महाकाली न.पा. को वडा अनुसारको जनसंख्या र परिवार

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात	औषत परिवार सङ्ख्या
१	८६५	२१२४	२४५३	४५७७	८६.५९	५.२९
२	७२८	१८००	२०८१	३८८१	८६.५०	५.३३
३	८६१	२१४३	२४१८	४५६१	८८.६३	५.३०
४	७७०	१९६५	२१९१	४१५६	८९.६९	५.४०
५	४३६	११०२	१२७३	२३७५	८६.५७	५.४५
६	६६९	१६७८	१९३१	३६०९	८६.९०	५.३९
७	१००१	२२६२	२८४७	५१०९	७९.४५	५.१०
८	५९९	१४८४	१७१९	३२०३	८६.३३	५.३५
९	६७१	१६२५	१९३३	३५५८	८४.०७	५.३०
१०	७९२	१९४७	२२७७	४२२४	८५.५१	५.३३
जम्मा	७३९२	१८१३०	२११२३	३९२५३	८५.८३	५.३१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

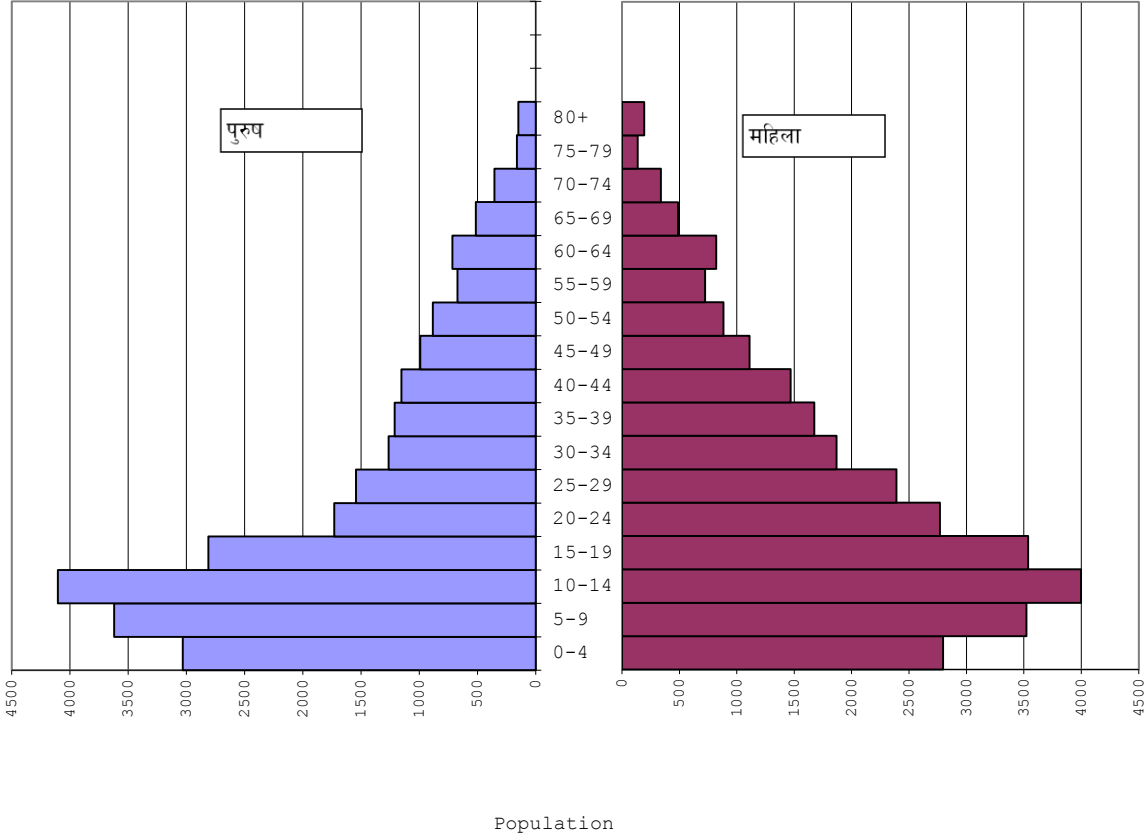
तालिका ५.४ : उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या र परिवार

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	८८७	८७५	१७६२	१०७१	१३९९	२४७०	१६६	१७९	३४५	२१२४	२४५३	४५७७
२	७८०	७३३	१५१३	८७२	११६५	२०३७	१४८	१८३	३३१	१८००	२०८१	३८८१
३	९३१	८८५	१८१६	१०६२	१३७६	२४३८	१५०	१५७	३०७	२१४३	२४१८	४५६१
४	८७३	७९०	१६६३	९४२	१२३६	२१७८	१५०	१६५	३१५	१९६५	२१९१	४१५६
५	४४६	४४९	८९५	५६४	७३३	१२९७	९२	९१	१८३	११०२	१२७३	२३७५
६	७००	६६७	१३६७	८६२	११५२	२०१४	११६	११२	२२८	१६७८	१९३१	३६०९
७	९८८	९९०	१९७८	११०७	१६६५	२७७२	१६७	१९२	३५९	२२६२	२८४७	५१०९
८	६३७	६०१	१२३८	७४६	१०१२	१७५८	१०१	१०६	२०७	१४८४	१७१९	३२०३
९	७१६	६९४	१४१०	८१६	११२३	१९३९	९३	११६	२०९	१६२५	१९३३	३५५८
१०	८८३	७९६	१६७९	९२२	१३२०	२२४२	१४२	१६१	३०३	१९४७	२२७७	४२२४
जम्मा	७८४१	७४८०	१५३२१	८९६४	१२१८१	२११४५	१३२५	१४६२	२७८७	१८१३०	२११२३	३९२५३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

चित्र ५.१: जनसंख्या स्तम्भ

महाकाली नगरपालिकाको जनसंख्या स्तम्भ

तालिका ५.५ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	वर्ष				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
०-४	४६३५	४६८३	४७३१	४७८०	४८३०
५-९	५४८८	५५४५	५६०२	५६६०	५७१९
१०-१४	६१७५	६२३९	६३०४	६३६९	६४३५
१५-१९	४७७७	४८२७	४८७७	४९२७	४९७८
२०-२४	३५८९	३६२६	३६६४	३७०२	३७४०
२५-२९	३१२३	३१५६	३१८८	३२२१	३२५५
३०-३४	२५१४	२५४०	२५६६	२५९३	२६१९
३५-३९	२४३९	२४६४	२४९०	२५१६	२५४२
४०-४४	२०१२	२०३२	२०५३	२०७५	२०९६

उमेर समूह	वर्ष				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
४५-४९	१५९२	१६०९	१६२६	१६४२	१६५९
५०-५४	१३४२	१३५६	१३७०	१३८५	१३९९
५५-५९	११०४	१११६	११२७	११३९	११५१
६०-६४	११७७	११८९	१२०१	१२१३	१२२६
६५-६९	७१९	७२७	७३४	७४२	७४९
७०-७४	५२९	५३४	५४०	५४५	५५१
७५-७९	२३८	२४१	२४३	२४६	२४८
८०+	३०२	३०५	३०८	३१२	३१५
जम्मा	४१७५५	४२१८८	४२६२४	४३०६६	४३५१२

नोट: रा.ज.ग २०६८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको ।

तालिका ५.६ : महाकाली न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

महाकाली न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
५	१	८	९	२९	४६	८	५४
६	०	७	७	३०	१४८	२२	१७०
७	०	३०	३०	३१	२४	५	२९
८	०	२७	२७	३२	४२	१०	५२
९	७	८०	८७	३३	१६	२	१८
१०	१५	१२२	१३७	३४	१२	४	१६
११	२०	१४४	१६४	३५	४१	१२	५३
१२	३०	२६९	२९९	३६	७	२	९
१३	४५	४३०	४७५	३७	५	३	८
१४	१११	८८६	९९७	३८	४	१	५
१५	२३०	१५६८	१७९८	३९	४	०	४
१६	३२९	१७७७	२१०६	४०	१५	५	२०
१७	४१९	१३५४	१७७३	४१	५	१	६
१८	१००५	१८५०	२८५५	४२	४	२	६
१९	६२८	७७१	१३९९	४३	३	०	३
२०	११२९	८५९	१९८८	४४	२	०	२
२१	६६४	२८४	९४८	४५	३	१	४
२२	७५१	२६७	१०१८	४६	२	०	२
२३	३२६	११६	४४२	४७	२	०	२
२४	३३१	९४	४२५	४८	१	०	१
२५	५०१	१२७	६२८	४९	०	१	१

महाकाली न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
२६	१९४	३७	२३१	५०	२	२	४
२७	११३	२५	१३८	५५	१	०	१
२८	१४९	३२	१८१	५८	१	०	१
				जम्मा	७३८८	११२४५	१८६३३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ५.७ : महाकाली नगरपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

वडा नं.	जातजाति	ब्राम्हण	क्षेत्री	कामी	दमाइ	सन्ध्यासी	लोहार	सार्की	कामी	दमाइ	वादी	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	१४२१	९५६	७१३	६१८	२८७	२३५	१३४	१०६	८७	८	१२	४५७७
	प्रतिशत	३१.१	२०.९	१५.६	१३.५	६.३	५.१	२.९	२.३	१.९	०.२	०.३	१००
२	सङ्ख्या	१४६५	५८८	५४५	५०१	२६५	१७०	१५१	७८	२३	३२	६३	३८८१
	प्रतिशत	३७.८	१५.२	१४.०	१२.९	६.८	४.४	३.९	२.०	०.६	०.८	१.६	१००
३	सङ्ख्या	१८८०	१२६५	४७०	२९१	२७२	२२७	३४	३१	२४	१९	४८	४५६१
	प्रतिशत	४१.२	२७.७	१०.३	६.४	६.०	५.०	०.८	०.७	०.५	०.४	१.१	१००
४	सङ्ख्या	१६७३	९९३	४८३	२८२	१९५	१५८	१३८	५९	३२	६५	७८	४१५६
	प्रतिशत	४०.३	२३.९	११.६	६.८	४.७	३.८	३.३	१.४	०.८	१.६	१.९	१००
५	सङ्ख्या	१०५०	४५२	३६९	१६२	१५०	१३४	२०	१५	१०	५	८	२३७५
	प्रतिशत	४४.२	१९.०	१५.५	६.८	६.३	५.६	०.८	०.६	०.४	०.२	०.३	१००
६	सङ्ख्या	१०९१	८९३	७०७	२७४	२१९	१४६	९६	५७	४६	१६	६४	३६०९
	प्रतिशत	३०.२	२४.७	१९.६	७.६	६.१	४.१	२.७	१.६	१.३	०.४	१.८	१००
७	सङ्ख्या	१५३५	१०१०	९८३	३६८	३२३	२०९	२०७	१९९	६५	४३	१६७	५१०९
	प्रतिशत	३०.१	१९.८	१९.२	७.२	६.३	४.१	४.१	३.९	१.३	०.८	३.३	१००
८	सङ्ख्या	१३९३	७३१	४३२	१५१	१३६	१२८	८२	७१	५५	८	१६	३२०३
	प्रतिशत	४३.५	२२.८	१३.५	४.७	४.३	४.०	२.६	२.२	१.७	०.३	०.५	१००
वडा नं.	जातजाति	क्षेत्री	कामी	मगर	ब्राम्हण	दमाइ	ठकुरी	सन्ध्यासी	गुरूंग	अन्य दलित	अन्य तराइ	अन्य	जम्मा

९	सङ्ख्या	१६०२	४६४	३६३	२५०	१६७	६७	५२	३५	५१३	११	३४	३५५८
	प्रतिशत	४५.०	१३.०	१०.२	७.०	४.७	१.९	१.५	१.०	१४.४	०.३	१.०	१००
वडा नं.	जातजाति	क्षेत्री	कामी	सार्की	दमाइ	ठकुरी	मगर	सन्ध्यासी	गुरूंग	ब्राम्हण	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	१७४६	१६६५	१८८	१७७	१३२	८२	७१	५०	४९	१३	५१	४२२४
१०	प्रतिशत	४१.३	३९.४	४.५	४.२	३.१	१.९	१.७	१.२	१.२	०.३	१.२	१००
	जातजाति	क्षेत्री	कामी	ब्राम्हण	मगर	ठकुरी	दमाइ	सन्ध्यासी	सार्की	गुरूंग	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
जम्मा	सङ्ख्या	१३६६८	८९७५	३९६२	३४९०	२८१०	२०४३	७३७	७१३	६९२	६६४	१४९९	३९२५३
	प्रतिशत	३४.८	२२.९	१०.१	८.९	७.२	५.२	१.९	१.८	१.८	१.७	३.८	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ५.८ : मातृभाषा अनुसार महाकाली नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	वभाङ्गी	बैतडेली	वाजुरेली	नेपाली	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	२७८६	६०८	५०५	३४६	२५६	७६	४५७७
	प्रतिशत	६०.८७	१३.२८	११.०३	७.५६	५.५९	१.६६	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	वभाङ्गी	अछामी	वाजुरेली	अन्य	जम्मा
२	सङ्ख्या	२३३१	६३४	३७७	३०२	२१७	२०	३८८१
	प्रतिशत	६०.०६	१६.३४	९.७१	७.७८	५.५९	०.५२	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	नेपाली	डोटेली	बैतडेली	दाचुलेली	भोजपुरी	अन्य	जम्मा
३	सङ्ख्या	२५४७	११५४	८२२	२२	४	१२	४५६९
	प्रतिशत	५५.८४	२५.३०	१८.०२	०.४८	०.०९	०.२६	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	वाजुरेली	बैतडेली	वभाङ्गी	अन्य	जम्मा
४	सङ्ख्या	१६४८	१३१४	७०२	२५६	८४	१५२	४९५६
	प्रतिशत	६९.३९	३१.६२	१६.८९	६.१६	२.०२	३.६६	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	नेपाली	डोटेली	बैतडेली	मैथिलि	मगर	अन्य	जम्मा
५	सङ्ख्या	११३०	१०१२	६०	८	२	१६३	२३७५
	प्रतिशत	४७.५८	४२.६१	२.५३	०.३४	०.०८	६.८६	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	नेपाली	डोटेली	बैतडेली	मगर	वभाङ्गी	अन्य	जम्मा
६	सङ्ख्या	३११२	३०९	९१	६३	२१	१३	३६०९
	प्रतिशत	८६.२३	८.५६	२.५२	१.७५	०.५८	०.३६	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	नेपाली	डोटेली	मगर	बैतडेली	मैथिलि	अन्य	जम्मा
७	सङ्ख्या	४६२१	२५७	११५	३६	२०	६०	५१०९
	प्रतिशत	९०.४५	५.०३	२.२५	०.७०	०.३९	१.१७	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	नेपाली	दैलेखि	वभाङ्गी	वाजुरेली	मगर	अन्य	जम्मा
८	सङ्ख्या	२५०२	२४१	२३९	१२३	५०	४८	३२०३
	प्रतिशत	७८.११	७.५२	७.४६	३.८४	१.५६	१.५०	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	नेपाली	वाजुरेली	मगर	बैतडेली	डोटेली	अन्य	जम्मा

तालिका ५.८ : मातृभाषा अनुसार महाकाली नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

९	सङ्ख्या	२५७७	५८३	२०५	८५	४५	६३	३५५८
	प्रतिशत	७२.४३	१६.३९	५.७६	२.३९	१.२६	१.७७	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	नेपाली	वाजुरेली	बभाङ्गी	गुरूग	अछामी	अन्य	जम्मा
१०	सङ्ख्या	२४५०	१३४७	३७२	२७	१०	१६२१	५८२७
	प्रतिशत	५८.००	३१.८९	८.८१	०.६४	०.२४	३८.३८	१३७.९५
जम्मा	मातृभाषा	नेपाली	डोटेली	वाजुरेली	बैतडेली	बभाङ्गी	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	२११४३	९५९६	३३१८	१८५५	१७२०	१६२१	३९२५३
	प्रतिशत	५३.८६	२४.४५	८.४५	४.७३	४.३८	४.१३	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ५.९: महाकाली नगरपालिकाको वडा र धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मान	हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	सङ्ख्या	४५७५	१	०	०	०	०	०	१	४५७७
	प्रतिशत	९९.९६	०.०२	०	०	०	०	०	०.०२	१००
२	सङ्ख्या	३८७७	४	०	०	०	०	०	०	३८८१
	प्रतिशत	९९.९	०.१	०	०	०	०	०	०	१००
३	सङ्ख्या	४५५८	०	०	०	३	०	०	०	४५६१
	प्रतिशत	९९.९३	०	०	०	०.०७	०	०	०	१००
४	सङ्ख्या	४११९	२४	०	०	१३	०	०	०	४१५६
	प्रतिशत	९९.११	०.५८	०	०	०.३१	०	०	०	१००
५	सङ्ख्या	२३६९	०	०	०	६	०	०	०	२३७५
	प्रतिशत	९९.७५	०	०	०	०.२५	०	०	०	१००
६	सङ्ख्या	३४१०	१५६	०	०	३४	०	०	९	३६०९
	प्रतिशत	९४.४९	४.३२	०	०	०.९४	०	०	०.२५	१००
७	सङ्ख्या	४७३३	२७८	०	१६	५८	११	०	१३	५१०९
	प्रतिशत	९२.६४	५.४४	०	०.३१	१.१४	०.२२	०	०.२५	१००
८	सङ्ख्या	३१७८	०	०	०	९	०	०	१६	३२०३
	प्रतिशत	९९.२२	०	०	०	०.२८	०	०	०.५	१००
९	सङ्ख्या	३३१९	२०५	२	०	२३	९	०	०	३५५८
	प्रतिशत	९३.२८	५.७६	०.०६	०	०.६५	०.२५	०	०	१००
१०	सङ्ख्या	४२१७	०	०	०	५	०	१	१	४२२४
	प्रतिशत	९९.८३	०	०	०	०.१२	०	०.०२	०.०२	१००
जम्मा	सङ्ख्या	३८३५५	६६८	२	१६	१५१	२०	१	४०	३९२५३
	प्रतिशत	९७.७१	१.७	०.०१	०.०४	०.३८	०.०५	०	०.१	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ५.१० : वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)

वडा नं.	पुरुष	महिला	जम्मा
१	७९.८०	६९.३७	६८.३७
२	७९.७०	६७.७७	६७.५२
३	८३.९४	७०.२०	७१.४०
४	८०.०६	६६.८६	६८.८८
५	८३.८१	७८.०७	७४.३९
६	८७.५६	८१.२०	७७.४६
७	८४.६२	८४.४७	७४.००
८	८३.०८	७७.६९	७३.०३
९	८०.५१	७६.६१	७०.६३
१०	७३.७८	६६.०६	६३.६२
जम्मा	८१.५७	७३.५५	७०.७१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

५.७ पारिवारिक सूचकहरू

तालिका ५.११ : महाकाली न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार					
वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९८.५	०.९	०.३	०.०	८६५
२	९९.०	०.३	०.१	०.०	७२८
३	९९.०	०.८	०.०	०.०	८६१
४	९१.२	४.५	०.३	०.०	७७०
५	९८.४	०.२	०.०	०.०	४३६
६	९७.९	०.३	०.४	०.०	६६९
७	९८.८	०.९	०.०	०.०	१००१
८	९९.०	०.३	०.०	०.०	५९९
९	९८.५	०.६	०.०	०.०	६७१
१०	९८.९	१.०	०.०	०.०	७९२
जम्मा	९७.९	१.१	०.१	०.०	७३९२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ५.१२ : महाकाली न.पा.मा घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या

घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या				
वडा नं.	घरको स्वामित्व(प्रतिशत)		जग्गामा स्वामित्व(प्रतिशत)	
	भएको	नभएको	भएको	नभएको
१	९.६०	९०.४०	९.९४	९०.०६
२	१६.६२	८३.३८	१८.९६	८१.०४
३	१०.२२	८९.७८	१२.३१	८७.६९
४	२३.३८	७६.६२	२५.०६	७४.९४
५	१५.१४	८४.८६	१८.३५	८१.६५
६	१५.२५	८४.७५	१७.६४	८२.३६
७	११.२९	८८.७१	२३.०८	७६.९२
८	१५.५३	८४.४७	१७.५३	८२.४७
९	२०.५७	७९.४३	२४.७४	७५.२६
१०	२.४०	९७.६०	८.३३	९१.६७
जम्मा	१३.५७	८६.४३	१७.४४	८२.५६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ५.१३ : महाकाली नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)							
	धारा/पाइप	हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मुलको पानी	नदी/खोला	अन्य	जम्मा
१	२४.१६	७२.२५	०.३५	०.४६	०.१२	०.००	२.६६	८६५
२	१.२४	९७.३९	०.२७	०.००	०.००	०.२७	०.८२	७२८
३	३१.०१	६७.६०	०.००	०.१२	०.००	०.१२	१.१६	८६१
४	०.२६	९२.७३	०.००	०.००	०.००	०.००	७.०१	७७०
५	०.२३	९९.३१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.४६	४३६
६	०.७५	९५.०७	०.००	०.००	०.००	०.४५	३.७४	६६९
७	०.९०	९६.७०	०.००	०.००	०.००	०.००	२.४०	१००१
८	०.००	९८.३३	०.१७	०.००	०.००	०.००	१.५०	५९९
९	१.३४	९५.९८	०.३०	०.१५	०.००	०.८९	१.३४	६७१
१०	०.७६	९३.९४	०.३८	०.००	०.००	०.००	४.९२	७९२
जम्मा	६.९९	८९.८८	०.१५	०.०८	०.०१	०.१६	२.७२	७३९२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ५.१४ : शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	सार्वजनिक ढलमा जोडिएको	सेफ्टि ट्याङ्कमा जोडिएको	साधारण शौचालय	शौचालय नभएको	अन्य	जम्मा
१	६.३६	५.९०	४२.६६	४४.१६	०.९२	८६५
२	०.२७	२६.६५	६६.२१	६.७३	०.१४	७२८
३	२.६७	७.९०	५२.१५	३७.१७	०.१२	८६१
४	०.३९	१४.९४	५७.७९	२५.९७	०.९१	७७०
५	०.००	६१.०१	१३.९९	२४.५४	०.४६	४३६
६	०.७५	१७.६४	५०.०७	२९.१५	२.३९	६६९
७	०.४०	१३.५९	५०.७५	३४.८७	०.४०	१००१
८	०.८३	२२.७०	७२.६२	३.१७	०.६७	५९९
९	१.०४	२२.९५	६२.५९	१३.४१	०.००	६७१
१०	१.६४	४५.५८	१७.६८	३४.४७	०.६३	७९२
जम्मा	१.५८	२१.६३	४९.३०	२६.८४	०.६५	७३९२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ५.१५ : महाकाली न.पा.मा खाना पकाउन र बत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार

वडा नं.	खाना पकाउन र बत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार (प्रतिशत)						
	बत्ती बाल्नको लागि			खाना पकाउनको लागि			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	ग्यास	दाउरा	वायो ग्यास	अन्य
१	६४.८६	२९.३६	५.७८	०.३५	९२.६०	४.३९	२.६६
२	७०.०५	२९.२६	०.६९	०.८२	७९.४०	१८.१३	१.६५
३	३९.४९	५२.८५	७.६७	०.४६	८९.७८	८.४८	१.२८
४	५४.९४	४३.२५	१.८२	१.३०	८५.४५	११.९५	१.३०
५	७३.६२	२४.५४	१.८३	०.४६	६९.९५	२८.२१	१.३८
६	५६.५०	४०.३६	३.१४	१.४९	८२.८१	११.९६	३.७४
७	५०.१५	४७.२५	२.६०	२.८०	९०.३१	५.५९	१.३०
८	२४.८७	६९.७८	५.३४	०.१७	७४.४६	२४.०४	१.३४
९	५२.०१	४६.९४	१.०४	०.८९	८७.१८	१०.८८	१.०४
१०	२९.६७	६६.४१	३.९१	०.१३	८९.१४	८.९६	१.७७
जम्मा	५०.९७	४५.५१	३.५२	०.९६	८५.३६	११.९३	१.७५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

५.८ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका ५.१६ : महाकाली नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीहरू			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	बीर बहादुर सुनार	प्रमुख	५१३४	नेपाली काँग्रेस
	चीनी ओझा(गिरी)	उप प्रमुख	५२७१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१	अर्जुन दत्त भट्ट	अध्यक्ष	४१३	नेपाली काँग्रेस
	पारवती कुमारी भट्ट	महिला सदस्य	३९९	नेपाली काँग्रेस
	हिरा देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	३८५	नेपाली काँग्रेस
	हरी दत्त भट्ट	खुला सदस्य	४२५	नेपाली काँग्रेस
	गोविन्द सिंह धानुक	खुला सदस्य	४४५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
२	कमलापती भट्ट	अध्यक्ष	३८०	नेपाली काँग्रेस
	सिता देवी भण्डारी	महिला सदस्य	४४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	दुर्गा साकी	दलित महिला सदस्य	४१३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	भवै सुनार	खुला सदस्य	४४२	नेपाली काँग्रेस
	सुरज सुनार	खुला सदस्य	४४०	नेपाली काँग्रेस
३	पुष्कर दत्त जोशी	अध्यक्ष	५००	नेपाली काँग्रेस
	नारायणी देवी पन्त	महिला सदस्य	४८४	नेपाली काँग्रेस
	राधा सुनार	दलित महिला सदस्य	४९२	नेपाली काँग्रेस
	तेज सिंह थापा मगर	खुला सदस्य	५००	नेपाली काँग्रेस
	शेर सिंह भण्डारी	खुला सदस्य	४७२	नेपाली काँग्रेस
४	भक्त वहादुर सुनार	अध्यक्ष	३४६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	कमीला देवी बोहरा	महिला सदस्य	३७९	नेपाली काँग्रेस
	सेतु देवि वड	दलित महिला सदस्य	३७१	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीहरू			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	रत्न बहादुर पौडेल	खुला सदस्य	३८३	नेपाली काँग्रेस
	भीम वहादुर सिंह	खुला सदस्य	३७२	नेपाली काँग्रेस
५	गम्भीर सिंह भण्डारी	अध्यक्ष	३७३	नेपाली काँग्रेस
	विरमा देवी बुढाथोकी	महिला सदस्य	३७४	नेपाली काँग्रेस
	अनिता देवी औजी	दलित महिला सदस्य	३६५	नेपाली काँग्रेस
	नरेन्द्र सिंह भण्डारी	खुला सदस्य	३८२	नेपाली काँग्रेस
	करन बहादुर सुनार	खुला सदस्य	३७८	नेपाली काँग्रेस
६	दिल बहादुर सिजाली	अध्यक्ष	५६१	नेपाली काँग्रेस
	कलावती भांट	महिला सदस्य	५५९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सृजना सुनार	दलित महिला सदस्य	५६४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	योगेश चन्द्र राजपुत	खुला सदस्य	५५१	नेपाली काँग्रेस
	भुवन मगर	खुला सदस्य	५५५	नेपाली काँग्रेस
७	जानेन्द्र बहादुर वहेक	अध्यक्ष	९२१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	कमला देवी बोकटी	महिला सदस्य	८६६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पुजा सुनार	दलित महिला सदस्य	८८०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	केशव सिंह साउँद	खुला सदस्य	८७२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	तेज बहादुर राना	खुला सदस्य	८४६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
८	ओम प्रकाश रोकाया	अध्यक्ष	४३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीहरू			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	देवीसरा रोकाया	महिला सदस्य	४१३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सुनिता कुमारी सुनार	दलित महिला सदस्य	४१८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	जय वहादुर खड्का	खुला सदस्य	४०९	नेपाली काँग्रेस
	थिर वहादुर खड्का	खुला सदस्य	४०५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
९	गिरी बहादुर थापा	अध्यक्ष	६११	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पार्वती रावत	महिला सदस्य	६१०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शान्ता सुनारनी	दलित महिला सदस्य	६०५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	गोपीलाल कंडेल	खुला सदस्य	६३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	यम बहादुर थापा	खुला सदस्य	५९९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१०	नर बहादुर सुनार	अध्यक्ष	४९६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	उर्मिला दमाई	महिला सदस्य	५०७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	फुलमाया देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	५३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	बल बहादुर गुरुङ्ग	खुला सदस्य	५०३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	डबले धामी	खुला सदस्य	५३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर ।

६. पुनर्वास नगरपालिका

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

कञ्चनपुर जिल्लाको दक्षिण-पूर्वी भेगमा अवस्थित पुनर्वास नगरपालिका साविकका परासन, त्रिभुवनवस्ती र कालिका गरी तीन वटा गा.वि.स. गाभिएर बनेको छ । नेपाल सरकारको २०७१/१/२५ को निर्णयबाट यो नगरपालिकाको गठन भएको हो । जिल्ला सदरमुकामदेखि २२ कोष टाढा सुदूर दक्षिणमा रहेको नगरपालिकाले आफ्नो ऐतिहासिक भौगोलिक, राजनैतिक, सामाजिक र धार्मिक महत्व बोकेको छ । वि.स. २०२८ सालमा तत्कालिन नेपाल पुनर्वास कम्पनीद्वारा व्यवस्थित रूपले बसोबास गराएको हुँदा सोही समयदेखि नै यस क्षेत्रलाई पुनर्वास क्षेत्र भनिएको हो । यस क्षेत्रमा नेपाल पुनर्वास कम्पनीद्वारा वस्ती विकास गरी बसोबास गराउनु पूर्व अधिकांस आदिवासी राना थारूहरू नदि किनारमा बसाबवास गर्ने गरेको स्थानीय जानिफकारहरू बताउँछन् । वि.स. २०२४ सालमा विचफाँटाबाट बसोबास शुरू भई वि.स.२०२८ सालमा पुनर्वास कम्पनीद्वारा रामवस्ती, त्रिभुवनवस्ती, भानुवस्ती, मोतिवस्ती, अरनिको वस्ती, सितावस्ती, जनकवस्ती विकास गरी बसोबास गराइएको थियो । त्यस बेला प्रत्येक पुनर्वासीलाई कम्तिमा चार कठ्ठा र वढिमा तीन विगाहसम्म जमिन उपलब्ध गराइएको थियो ।

यस नगरपालिकाको पूर्वमा भारतको दुधवा नेशनल पार्क, पश्चिममा बेलौरी नगरपालिका, उत्तरमा लालभाडी गाउँपालिका र दक्षिणमा भारतको दुधवा नेशनल पार्क रहेका छन् । २८°३६'३५" उत्तरी अक्षांसदेखि २८°४३'३७" उत्तरी अक्षांस र ८०°२२'५०" पूर्वी देशान्तरदेखि ८०°३०'२०" पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको यस नगरको क्षेत्रफल १०३.७१ व.कि.मि. रहेको छ ।

तालिका ६.१ : स्थानीय निकाय पुनर्संरचनामा पुनर्वास नगरपालिका

वडा नं.	साविक गा.वि.स. न.पा.	साविक वडा नं.	जनसङ्ख्या	मतदाता सङ्ख्या (२०७३)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)
१	पुनर्वास नगरपालिका	१४,१५	६,७१४	३५८३	१०३.७१
२	पुनर्वास नगरपालिका	११,१३	६,४०४	३२१८	
३	पुनर्वास नगरपालिका	१२	२,२८३	१०३९	
४	पुनर्वास नगरपालिका	८	३,६११	२००५	
५	पुनर्वास नगरपालिका	९,१०	६,२८३	३३४४	
६	पुनर्वास नगरपालिका	६,७	४,२७४	२६४९	
७	पुनर्वास नगरपालिका	५	२,८५१	१४०८	
८	पुनर्वास नगरपालिका	२,४	४,४५०	२३८१	
९	पुनर्वास नगरपालिका	१,३	७,१२६	१९६९	
१०	वाइसेविचवा	५,६	४,७९७	२१११	
११	वाइसेविचवा	७,८९	४,८४०	२२६२	
जम्मा			५३,६३३	२५९६९	

स्रोत: स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोग ।

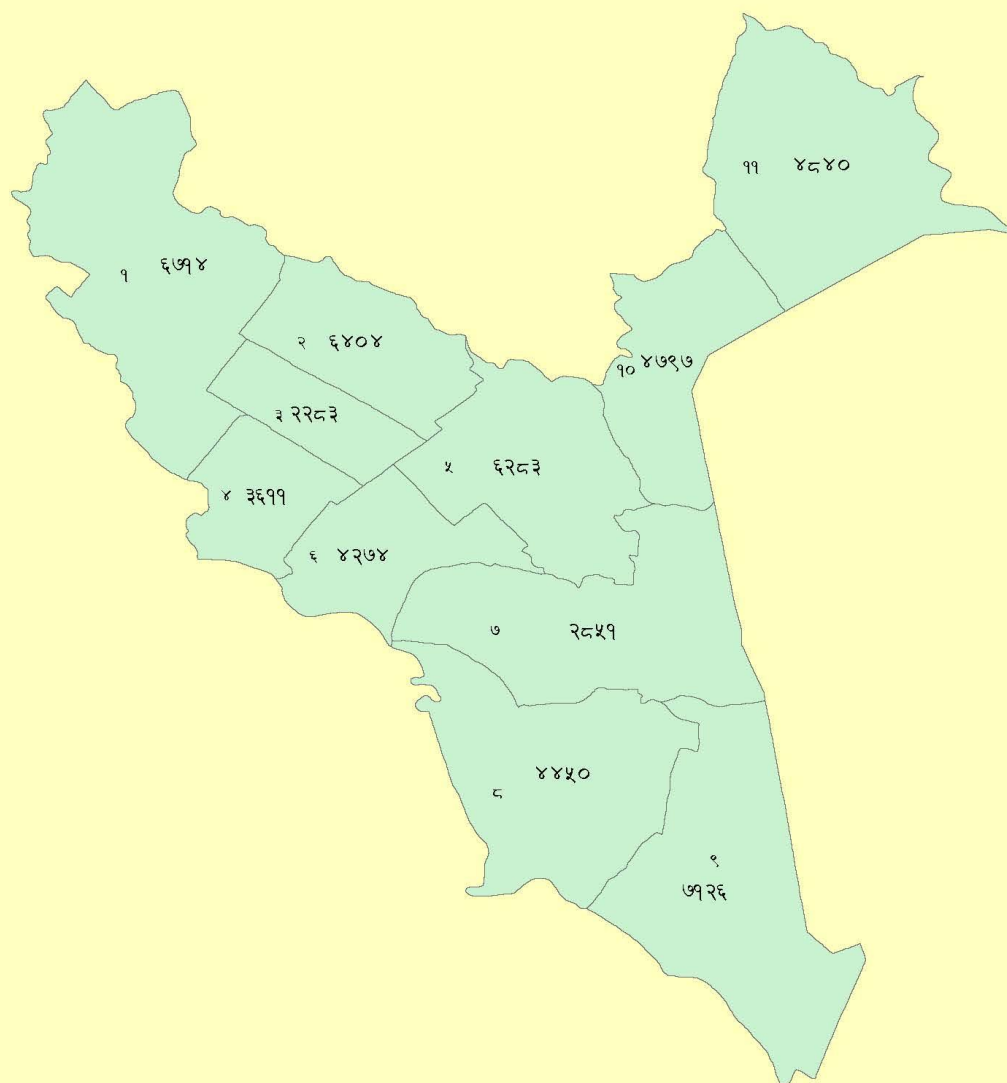
६.१ हावापानी :

उष्णप्रदेशीय हावापानी पाइने यस नगरमा वैशाख /जेष्ठ महिनामा अधिकतम तापक्रम ४५ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्छ भने पुष/ माघ महिनामा न्यूनतम तापक्रम २.६ डिग्री सेल्सियससम्म भर्दछ । यस नगर क्षेत्रमा साउन-भदौ महिनामा अधिक वर्षा हुने गर्दछ ।

६.२ राजनीतिक अवस्थिति

कुल ११ वटा वडाहरूमा विभक्त यो नगरपालिका राजनैतिक विभाजन अनुसार कञ्चनपुर जिल्लाको संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं १ र २ मा पर्दछ । साविकमा परासन, त्रिभुवनवस्ती र कालिका गा.वि.स.मा विभक्त यो नगरपालिका तत्कालिन इलाका नं. २ र ३ गरी दुईतर्फ विभाजित थियो ।

पुर्नवास नगरपालिकाको वार्ड अनुसारको जनसंख्या

0 2 4 8 Kilometers

तयारी : तथ्यांक कार्यालय कञ्चनपुर

६.३ नदी र ताल

दोन्दा नदी र कुर्सानाला यहाँका मुख्य नदी/खोला हुन् भने प्याराताल, गंगालाल ताल, नैनीताल, चुरेनी ताल, काक्री ताल, रातो ताल र आवताल जस्ता तालतलैयाहरू यस नगरका जलसम्पदाको रूपमा मौजुदा छन् ।

६.४ वन जंगल

पुनर्वास नगरपालिका क्षेत्रमा सामुदायिक तथा सरकारी वनको क्षेत्र पनि उल्लेख्य मात्रामा रहेको छ । यहाँको ग्रीन बेल्ट लगायत तल उल्लिखित सामुदायिक वनहरू प्रमुख मानिन्छन् ।

१. श्री जनजागरण सामुदायिक वन
२. लालभाडी सामुदायिक वन
३. हिमचुली सामुदायिक वन
४. शिवहरी सामुदायिक वन
५. नमूना सामुदायिक वन
६. शिव हरियाली सामुदायिक वन
७. महिला सामुदायिक वन
८. कोकिल सामुदायिक वन

६.५ प्रमुख धार्मिक सम्पदाहरू

शिव मन्दिर, कालिका मन्दिर, चर्च, गुम्वा, भिमसेन स्थान, राधाकृष्ण मन्दिर, कालेश्वर मन्दिर तथा कोटी होम आदि यस नगरपालिकाका प्रमुख धार्मिक सम्पदाहरू हुन् ।

६.६ प्रमुख चाडपर्व तथा जात्राहरू

दशैं, तिहार, मकर सक्रान्ती, तिज, जनै पूर्णिमा, होली, इद, क्रिसमस, गौरा, ल्होसार, देउडा, आदी चाडपर्वहरू यस नगरपालिकाका वासिन्दाले मनाउने प्रमुख चाडपर्वहरू हुन् ।

६.७ प्रमुख उद्योगहरू

यस नगर क्षेत्रमा उखु उद्योग, राइसमिल, सिमेन्ट टायल उद्योग, आरा मिल, इट्टा उद्योग, चिनी मिल, चाउमिन उद्योग, नागार्जुन तयारी पोशाक जस्ता उद्योगहरू सञ्चालनमा रहेका छन् ।

६.८ स्वास्थ्य सुविधा

यस नगरपालिकामा सरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने निकायहरू रहेका छन् । स्वास्थ्य चौकी २ वटा, उप-स्वास्थ्य चौकी एकवटा र निजि पोलिक्लिनिक एकवटाले सर्वसाधारणलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिरहेका छन् । डाक्टरको दरबन्दी रहेको स्वास्थ्य चौकीमा वर्थिङ सेन्टर समेत सञ्चालित छ ।

६.९ प्रहरी सुरक्षा

प्रहरी सुरक्षातर्फ यस नगर क्षेत्रमा एउटा इलाका प्रहरी कार्यालय र दुईवटा प्रहरी चौकीहरू मौजुदा रहेका छन् ।

६.१० नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका सरकारी कार्यालय

पुनर्वास नगरपालिका क्षेत्रमा सेवा प्रदान गरिरहेका सरकारी कार्यालयहरू निम्न अनुसार छन्:-

१. इलाका प्रशासन कार्यालय- १
२. इलाका वन कार्यालय- १
३. पशु सेवा केन्द्र- १
४. कृषि सेवा केन्द्र- १
५. इलाका हुलाक कार्यालय- १
६. अतिरिक्त हुलाक कार्यालय- १
७. नेपाल आवास कम्पनी लिमिटेड- १

६.११ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका ६.२ : आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि.	१०३.७१
कुल जनसङ्ख्या	सङ्ख्या	५३६३३
पुरुष	सङ्ख्या/प्रतिशत	२४९०७ (४६.४४%)
महिला	सङ्ख्या/प्रतिशत	२८७२६ (५३.५६%)
लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	८६.७१
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.४
जिल्लाको जनसङ्ख्यामा न.पा.को अंश	प्रतिशत	११.९६
जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि (वर्ष)	वर्ष	५०
परिवार सङ्ख्या	सङ्ख्या	९९०९
परिवारका औषत सदस्य सङ्ख्या	जना प्रति परिवार	४.४१
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	५१७
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका परिवार	सङ्ख्या/प्रतिशत	३९०० (३९.३६%)
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	८६.९४
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	७३.४६
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१३.४८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ६.३ : पुनर्वास नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या र परिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात	औषत परिवार सङ्ख्या
१	११५५	३१९८	३५१६	६७१४	९१.०	५.८१
२	११३४	२९९८	३४०६	६४०४	८८.०	५.६५
३	४७१	१०६६	१२१७	२२८३	८७.६	४.८५
४	७२६	१६०२	२००९	३६११	७९.७	४.९७
५	११०८	२९०२	३३८१	६२८३	८५.८	५.६७
६	८९०	१९७८	२२९६	४२७४	८६.१	४.८०
७	५०४	१३५३	१४९८	२८५१	९०.३	५.६६
८	८२२	२०७७	२३७३	४४५०	८७.५	५.४१
९	१३२५	३२१२	३९१४	७१२६	८२.१	५.३८
१०	८६२	२२९३	२५०४	४७९७	९१.६	५.५६
११	९१२	२२२८	२६१२	४८४०	८५.३	५.३१
जम्मा	९९०९	२४९०७	२८७२६	५३६३३	८६.७	५.४१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

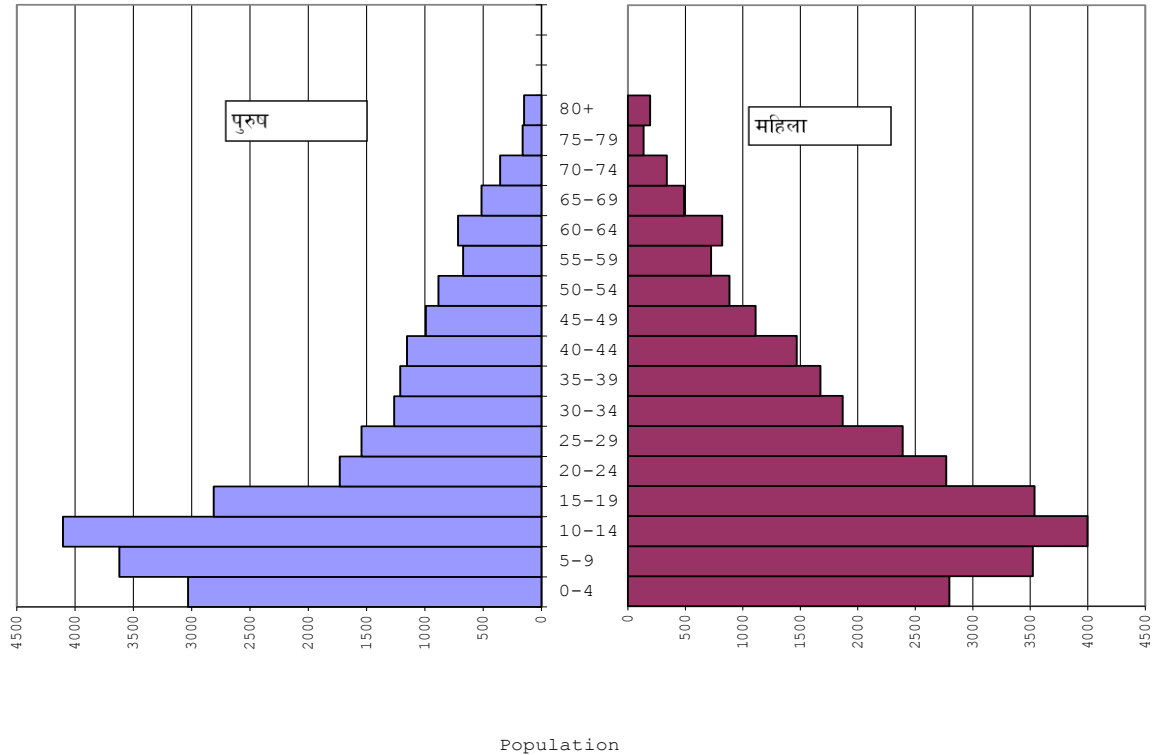
तालिका ६.४ : उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरण

बडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	१३५०	१२५६	२६०६	१६२१	२०३८	३६५९	२२७	२२२	४४९	३१९८	३५१६	६७१४
२	१२४८	१२०६	२४५४	१५२९	२००५	३५३४	२२१	१९५	४१६	२९९८	३४०६	६४०४
३	४२१	४२१	८४२	५६२	७०४	१२६६	८३	९२	१७५	१०६६	१२१७	२२८३
४	६८६	७११	१३९७	७६७	११६३	१९३०	१४९	१३५	२८४	१६०२	२००९	३६११
५	१२७८	११४४	२४२२	१४०७	१९८३	३३९०	२१७	२५४	४७१	२९०२	३३८१	६२८३
६	८४६	७४८	१५९४	९८२	१३८२	२३६४	१५०	१६६	३१६	१९७८	२२९६	४२७४
७	५६७	५४०	११०७	६८९	८३४	१५२३	९७	१२४	२२१	१३५३	१४९८	२८५१
८	८९६	८४५	१७४१	१०१३	१३५३	२३६६	१६८	१७५	३४३	२०७७	२३७३	४४५०
९	१५२२	१५८४	३१०६	१४४६	२०६४	३५१०	२४४	२६६	५१०	३२१२	३९१४	७१२६
१०	९६७	९२७	१८९४	११४९	१४१३	२५६२	१७७	१६४	३४१	२२९३	२५०४	४७९७
११	९७६	९३६	१९१२	१०९४	१४९२	२५८६	१५८	१८४	३४२	२२२८	२६१२	४८४०
जम्मा	१०७५७	१०३१८	२१०७५	१२२५९	१६४३१	२८६९०	१८९१	१९७७	३८६८	२४९०७	२८७२६	५३६३३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथाङ्ग विभाग ।

चित्र ६.१ : जनसंख्या स्तम्भ

पुनर्वास नगरपालिकाको जनसंख्या स्तम्भ

तालिका ६.५ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	वर्षअनुसार प्रक्षेपित जनसङ्ख्या				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
०-४	६३३८	६४२७	६५१८	६६०९	६७०३
५-९	७७७०	७८८०	७९९१	८१०३	८२१८
१०-१४	८८१४	८९३८	९०६४	९१९२	९३२२
१५-१९	६९०५	७००३	७१०१	७२०२	७३०३
२०-२४	४८९४	४९६३	५०३३	५१०४	५१७६
२५-२९	४२७८	४३३८	४३९९	४४६१	४५२४
३०-३४	३४०६	३४५४	३५०३	३५५३	३६०३
३५-३९	३१४१	३१८५	३२३०	३२७६	३३२२
४०-४४	२८५३	२८९३	२९३४	२९७५	३०१७
४५-४९	२२८७	२३२०	२३५२	२३८५	२४१९
५०-५४	१९२२	१९४९	१९७६	२००४	२०३३
५५-५९	१५१७	१५३९	१५६०	१५८२	१६०५
६०-६४	१६७१	१६९४	१७१८	१७४२	१७६७
६५-६९	१०९०	११०५	११२१	११३७	११५३
७०-७४	७५२	७६२	७७३	७८४	७९५
७५-७९	३२३	३२८	३३२	३३७	३४२
८०+	३७२	३७७	३८३	३८८	३९३
जम्मा	५८३३३	५९१५५	५९९८९	६०८३५	६१६९३

नोट: रा.ज.ग २०६८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको।

तालिका ६.६ : पुर्नवास न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
५	०	६	६	२६	२३५	५०	२८५
६	१	३	४	२७	१५४	३४	१८८
७	०	३५	३५	२८	१६८	२६	१९४
८	१	३८	३९	२९	७७	६	८३
९	११	१०२	११३	३०	१४५	३७	१८२
१०	१७	१४१	१५८	३१	३७	४	४१
११	३३	१६५	१९८	३२	५०	६	५६
१२	६१	४१९	४८०	३३	११	१०	२१
१३	८२	६७०	७५२	३४	१८	६	२४
१४	१८०	१११०	१२९०	३५	५४	११	६५
१५	४४६	२१६९	२६१५	३६	१६	५	२१
१६	६३४	२२६७	२९०१	३७	१	३	४

पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१७	७३७	१८०२	२५३९	३८	३	५	८
१८	१५६०	२०१६	३५७६	३९	४	२	६
१९	८३३	१०५८	१८९१	४०	९	७	१६
२०	१५५३	१२८३	२८३६	४१	१	२	३
२१	७७४	४८९	१२६३	४२	४	०	४
२२	९५५	४०४	१३५९	४३	१	०	१
२३	४२२	१९७	६१९	४५	४	१	५
२४	४५३	२०१	६५४	४८	१	०	१
२५	६७७	१७२	८४९	४९	२	०	२
				जम्मा	१०४२५	१४९६२	२५३८७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ६.७ : पुर्नवास नगरपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

जातजातिको जनसंख्या													
वडा नं.	जात जाति	थारू	तमाङ	क्षेत्री	मगर	कामी	ब्राम्हण	ठकुरी	सार्की	दमाइ	कुमाल	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	२२४३	११७१	१०६९	५७१	४९६	३१७	२८६	१७२	११७	७८	१९४	६७१४
	प्रतिशत	३३.४१	१७.४४	१५.९२	८.५०	७.३९	४.७२	४.२६	२.५६	१.७४	१.१६	२.८९	१००.००
२	सङ्ख्या	१७१४	१३०१	९४३	६३७	६२६	३६६	२८३	१८४	९१	८७	१७२	६४०४
	प्रतिशत	२६.७६	२०.३२	१४.७३	९.९५	९.७८	५.७२	४.४२	२.८७	१.४२	१.३६	२.६९	१००.००
३	सङ्ख्या	१४४७	१६२	१३७	९६	७८	७७	६६	३५	२९	८७	६९	२२८३
	प्रतिशत	६३.३८	७.१०	६.००	४.२०	३.४२	३.३७	२.८९	१.५३	१.२७	३.८१	३.०२	१००.००
४	सङ्ख्या	९९३	७८१	६३५	४२४	२००	७१	५९	५६	५४	१६४	१७४	३६११
	प्रतिशत	२७.५०	२१.६३	१७.५९	११.७४	५.५४	१.९७	१.६३	१.५५	१.५०	४.५४	४.८२	१००.००
५	सङ्ख्या	२६८०	११४१	८८०	५१५	३४१	१६१	१५४	१४७	८८	८७	८९	६२८३
	प्रतिशत	४२.६५	१८.१६	१४.०१	८.२०	५.४३	२.५६	२.४५	२.३४	१.४०	१.३८	१.४२	१००.००
६	सङ्ख्या	१०३३	९९८	९७०	२७२	२१८	१४५	१४२	१०७	९२	१५१	१४६	४२७४
	प्रतिशत	२४.१७	२३.३५	२२.७०	६.३६	५.१०	३.३९	३.३२	२.५०	२.१५	३.५३	३.४२	१००.००
७	सङ्ख्या	१५४०	११५०	४१	३७	१८	१७	१५	५	४	२०	४	२८५१
	प्रतिशत	२४.१७	२३.३५	२२.७०	६.३६	५.१०	३.३९	३.३२	२.५०	२.१५	३.५३	३.४२	१००.००

जातजातिको जनसंख्या													
	प्रतिशत	५४.०२	४०.३४	१.४४	१.३०	०.६३	०.६०	०.५३	०.१८	०.१४	०.७०	०.१४	१००.००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	थारू	ब्राम्हण	कामी	ठकुरी	दमाइ	तमाड	गुरूड	मगर	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
८	सङ्ख्या	१०६०	९८०	६५९	४३१	२८२	२१४	७५	४६	३३	६०२	६८	४४५०
	प्रतिशत	२३.८२	२२.०२	१४.८१	९.६९	६.३४	४.८१	१.६९	१.०३	०.७४	१३.५३	१.५३	१००.००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	कामी	ब्राम्हण	दमाइ	सार्की	ठकुरी	लोहार	मगर	सन्त्यासी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
९	सङ्ख्या	२७४९	२३९६	६५६	४६०	२३४	२१७	१६०	११३	३०	१८	९३	७९२६
	प्रतिशत	३८.५८	३३.६२	९.२१	६.४६	३.२८	३.०५	२.२५	१.५९	०.४२	०.२५	१.३१	१००.००
वडा नं.	जात जाति	थारू	क्षेत्री	कामी	ब्राम्हण	तमाड	ठकुरी	मगर	गुरूड	दमाइ	सार्की	अन्य	जम्मा
१०	सङ्ख्या	१८०८	१४०६	५०४	४०२	१४८	११४	९६	८४	७९	४७	१०९	४७९७
	प्रतिशत	३७.६९	२९.३१	१०.५१	८.३८	३.०९	२.३८	२.००	१.७५	१.६५	०.९८	२.२७	१००.००
वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	थारू	ब्राम्हण	कामी	ठकुरी	तमाड	गुरूड	मगर	सार्की	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
११	सङ्ख्या	१३०९	७६५	५५६	४०८	३८७	३५९	१५६	१४६	१३६	४६९	१४९	४८४०
	प्रतिशत	२७.०५	१५.८१	११.४९	८.४३	८.००	७.४२	३.२२	३.०२	२.८१	९.६९	३.०८	१००
पुनर्वास नगरपालिका को जम्मा	जात जाति	क्षेत्री	थारू	कामी	तमाड	ब्राम्हण	ठकुरी	मगर	सार्की	दमाइ	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	१३०५८	१०३४६	७५८७	६१४३	५५८२	२४०७	१६६५	१५६१	१४३२	१५७८	२२७४	५३६३३
	प्रतिशत	२४.३५	१९.२९	१४.१५	११.४५	१०.४१	४.४९	३.१०	२.९१	२.६७	२.९४	४.२४	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ६.८ : पुनर्वास नगरपालिकाको वडा र धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मान	हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	सङ्ख्या	५२८२	४१४	४	०	१०१४	०	०	०	६७१४
	प्रतिशत	७८.६७	६.१७	०.०६	०	१५.१	०	०	०	१००
२	सङ्ख्या	४६३८	५८४	८	०	१०७८	१९	७७	०	६४०४
	प्रतिशत	७२.४२	९.१२	०.१२	०	१६.८३	०.३	१.२	०	१००
३	सङ्ख्या	६७८	७२२	९	०	८७३	०	१	०	२२८३
	प्रतिशत	२९.७	३१.६३	०.३९	०	३८.२४	०	०.०४	०	१००
४	सङ्ख्या	३२७१	२६६	१८	०	४९	०	७	०	३६११
	प्रतिशत	९०.५८	७.३७	०.५	०	१.३६	०	०.१९	०	१००
५	सङ्ख्या	६१९९	५१	०	०	३२	१	०	०	६२८३
	प्रतिशत	९८.६६	०.८१	०	०	०.५१	०.०२	०	०	१००
६	सङ्ख्या	३७४१	३२१	१०	०	१९५	७	०	०	४२७४

वडा नं.	मान	हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
	प्रतिशत	८७.५३	७.५१	०.२३	०	४.५६	०.१६	०	०	१००
७	सङ्ख्या	१५२२	१४०	०	०	११६३	२६	०	०	२८५१
	प्रतिशत	५३.३८	४.९१	०	०	४०.७९	०.९१	०	०	१००
८	सङ्ख्या	४१८१	७७	०	०	१९२	०	०	०	४४५०
	प्रतिशत	९३.९६	१.७३	०	०	४.३१	०	०	०	१००
९	सङ्ख्या	७०४८	९	११	०	५७	०	०	१	७१२६
	प्रतिशत	९८.९१	०.१३	०.१५	०	०.८	०	०	०.०१	१००
१०	सङ्ख्या	४२७२	१८७	९	०	३२२	०	०	७	४७९७
	प्रतिशत	८९.०६	३.९	०.१९	०	६.७१	०	०	०.१५	१००
११	सङ्ख्या	४२७२	४४०	८	०	११३	१	६	०	४८४०
	प्रतिशत	८८.२६	९.०९	०.१७	०	२.३३	०.०२	०.१२	०	१००
जम्मा	सङ्ख्या	४५१०४	३२११	७७	०	५०८८	५४	९१	८	५३६३३
	प्रतिशत	८४.१	५.९९	०.१४	०	९.४९	०.१	०.१७	०.०१	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ६.९ : मातृभाषा अनुसार पुनर्वास नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	वभांगी	बैतडेली	वाजुरेली	नेपाली	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	२७८६	६०८	५०५	३४६	२५६	७६	४५७७
	प्रतिशत	६०.८७	१३.२८	११.०३	७.५६	५.५९	१.६६	१००.००
२	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	वभांगी	अछामी	वाजुरेली	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	२३३१	६३४	३७७	३०२	२१७	२०	३८८१
	प्रतिशत	६०.०६	१६.३४	९.७१	७.७८	५.५९	०.५२	१००.००
३	मातृभाषा	नेपाली	डोटेली	बैतडेली	दार्चुलेली	भोजपुरी	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	२५४७	११५४	८२२	२२	४	१२	४५६९
	प्रतिशत	५५.८४	२५.३०	१८.०२	०.४८	०.०९	०.२६	१००.००
४	मातृभाषा	डोटेली	नेपाली	वाजुरेली	बैतडेली	वभांगी	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	१६४८	१३१४	७०२	२५६	८४	१५२	४१५६
	प्रतिशत	६९.३९	३१.६२	१६.८९	६.१६	२.०२	३.६६	१००.००
५	मातृभाषा	नेपाली	डोटेली	बैतडेली	मैथिलि	मगर	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	११३०	१०१२	६०	८	२	१६३	२३७५
	प्रतिशत	४७.५८	४२.६१	२.५३	०.३४	०.०८	६.८६	१००.००

तालिका ६.९ : मातृभाषा अनुसार पुनर्वास नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषा	नेपाली	डोटेली	बैतडेली	मगर	वभांगी	अन्य	जम्मा
६	सङ्ख्या	३११२	३०९	९१	६३	२१	१३	३६०९
	प्रतिशत	८६.२३	८.५६	२.५२	१.७५	०.५८	०.३६	१००.००
७	सङ्ख्या	४६२१	२५७	११५	३६	२०	६०	५१०९
	प्रतिशत	९०.४५	५.०३	२.२५	०.७०	०.३९	१.१७	१००.००
८	सङ्ख्या	२५०२	२४१	२३९	१२३	५०	४८	३२०३
	प्रतिशत	७८.११	७.५२	७.४६	३.८४	१.५६	१.५०	१००.००
९	सङ्ख्या	२५७७	५८३	२०५	८५	४५	६३	३५५८
	प्रतिशत	७२.४३	१६.३९	५.७६	२.३९	१.२६	१.७७	१००.००
१०	सङ्ख्या	२४५०	१३४७	३७२	२७	१०	१६२१	५८२७
	प्रतिशत	५८.००	३१.८९	८.८१	०.६४	०.२४	३.३८	१३७.९५
महाकाली नगरपालिकाको जम्मा	मातृभाषा	नेपाली	डोटेली	बाजुरेली	बैतडेली	वभांगी	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	२११४३	९५९६	३३१८	१८५५	१७२०	१६२१	३९२५३
	प्रतिशत	५३.८६	२४.४५	८.४५	४.७३	४.३८	४.१३	१००.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ६.१० : वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर

वडा नं.	५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१	७९.२०	६६.४१	६८.१४
२	८०.१३	७२.६७	७०.८१
३	८४.२३	८३.९१	७७.५१
४	८०.२४	८३.०६	७१.६४
५	७९.१८	६७.७८	६६.७१
६	८२.२७	७६.७९	७२.३६
७	७५.२५	६२.१६	६४.२१
८	७८.३२	६७.४५	६७.३५
९	७३.६७	६५.८२	६२.०९
१०	७६.३२	६५.९४	६७.१७
११	७६.१९	७३.०८	६६.९९
जम्मा	७८.३३	७०.३३	६८.०३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

६.१२ पारिवारिक सूचकहरू

तालिका ६.११ : पुनर्वास न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार					
वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९९.१	०.४	०.०	०.०	११५५
२	९८.५	०.५	०.१	०.०	११३४
३	८३.२	१५.९	०.०	०.०	४७१
४	९६.८	०.७	१.०	०.०	७२६
५	९८.२	०.९	०.७	०.०	११०८
६	९६.०	३.८	०.१	०.०	८९०
७	९८.४	१.२	०.०	०.०	५०४
८	९८.५	१.१	०.०	०.०	८२२
९	९८.९	०.२	०.१	०.०	१३२५
१०	९४.८	१.९	३.२	०.०	८६२
११	९६.७	२.२	०.१	०.०	९१२
जम्मा	९७.०	१.९	०.५	०.०	९९०९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका ६.१२: पुनर्वास नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)							
	धारा/पाइप	हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मुलको पानी	नदी/खोला	अन्य	जम्मा
१	०.४३	९८.८७	०.१७	०.००	०.००	०.०९	०.४३	११५५
२	०.७१	९५.९४	०.००	०.२६	०.००	०.००	३.०९	११३४
३	०.००	९४.६९	०.२१	०.००	०.००	०.००	५.१०	४७१
४	०.५५	९५.७३	०.००	०.००	०.००	०.००	३.७२	७२६
५	२१.४८	७७.०८	०.१८	०.००	०.००	०.००	१.२६	११०८
६	६.८५	९०.४५	०.११	०.००	०.००	०.००	२.५८	८९०
७	२.५८	९७.२२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.२०	५०४
८	०.२४	९९.२७	०.१२	०.००	०.००	०.००	०.३६	८२२
९	०.५३	९६.८३	०.००	०.००	०.००	०.००	२.६४	१३२५
१०	०.१२	९८.२६	०.००	०.००	०.००	०.००	१.६२	८६२
११	१.७५	९५.१८	०.११	०.३३	०.००	०.००	२.६३	९१२
जम्मा	३.५८	९४.२०	०.०८	०.०६	०.००	०.०१	२.०७	९९०९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग।

तालिका ६.१३ : शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	सार्वजनिक ढलमा जोडिएको	सेफ्टि ट्याङ्कमा जोडिएको	साधारण शौचालय	शौचालय नभएको	अन्य	जम्मा
१	०.२६	२०.४३	३०.०४	४८.९२	०.३५	११५५
२	०.२६	२४.२५	४२.४२	३१.३१	१.७६	११३४
३	०.४२	५३.९३	२२.९३	२१.४४	१.२७	४७१
४	०.६९	२९.४८	३०.०३	३९.६७	०.१४	७२६
५	०.५४	३०.१४	३९.२६	२९.६०	०.४५	११०८
६	०.११	४८.४३	१७.३०	३१.८०	२.३६	८९०
७	१.३९	२२.४२	२६.१९	४९.८०	०.२०	५०४
८	०.२४	२६.६४	२०.६८	५२.०७	०.३६	८२२
९	०.३०	९.९६	१४.१९	७४.३४	१.२१	१३२५
१०	०.००	१५.४३	२८.४२	५५.५७	०.५८	८६२
११	०.४४	२९.८२	२८.७३	४०.९०	०.११	९१२
जम्मा	०.३७	२६.३७	२७.६५	४४.७७	०.८४	९९०९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ६.१४ : पुनर्वास न.पा.मा खाना पकाउन र बत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार

वडा नं.	खाना पकाउन र बत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण						
	बत्ती बाल्नको लागि (प्रतिशत)			खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	ग्यास	दाउरा	वायो ग्यास	अन्य
१	६६.३२	३३.०७	०.६१	१.१३	८६.६७	९.९६	२.२५
२	५३.१७	४४.३६	२.४७	०.५३	९१.४५	४.८५	३.१७
३	८८.७५	९.५५	१.७०	२८.०३	६१.७८	७.८६	२.३४
४	५७.०२	४२.४२	०.५५	२.२०	७९.०६	१६.५३	२.२०
५	६८.८६	३०.४२	०.७२	२.२६	८७.७३	९.१२	०.९०
६	६९.१०	२८.३१	२.५८	१४.६१	७३.६०	९.५५	२.२५
७	६४.८८	३२.९४	२.१८	१.१९	९०.०८	६.९४	१.७९
८	६७.१५	३२.२४	०.६१	१.८२	८८.५६	८.८८	०.७३
९	४९.८१	४८.७५	१.४३	०.००	९८.४९	०.००	१.५१
१०	६५.०८	३४.३४	०.५८	१.६२	९४.०८	३.२५	१.०४
११	८३.२२	१६.१२	०.६६	१.७५	९४.४१	३.६२	०.२२
जम्मा	६४.९७	३३.७८	१.२५	३.७६	८७.६९	६.८८	१.६७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

६.१३ : स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका ६.१५ : पुनर्वास नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारी			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	जीवन बहादुर थापा	प्रमुख	६०४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी - एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शारदा शर्मा बिष्ट	उप प्रमुख	६३६६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी - एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१	प्रताप बहादुर चन्द	अध्यक्ष	८८०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सुमित्रा राना	महिला सदस्य	८७७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	बसन्ती देवि लोहार	दलित महिला सदस्य	८७२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	फुर्वा तामाङ	खुला सदस्य	८५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पृथम सिंह राना	खुला सदस्य	८७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
२	सन्त कुमार चौधरी	अध्यक्ष	८६३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सुम माया तामाङ	महिला सदस्य	८७७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शोभा सूनार	दलित महिला सदस्य	८५६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	तिर्थ राम राना	खुला सदस्य	८३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	डिल्ली सार्की	खुला सदस्य	८५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	फैरु तामाङ	अध्यक्ष	४५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शान्ती माया तामाङ	महिला सदस्य	४७२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	दुर्गा कुमारी विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	४८९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	बम बहादुर तामाङ	खुला सदस्य	४६३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सुपा तामाङ	खुला सदस्य	४५२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारी			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
				लेनिनवादी)
४	प्रेम वहादुर वस्नेत	अध्यक्ष	४४२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	पार्वती देवी शाही	महिला सदस्य	४६९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	टिका सुनार	दलित महिला सदस्य	४३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	बिष्णु देवी सिग्देल	खुला सदस्य	४२४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	गोपाल सुवेदी	खुला सदस्य	४४२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
५	विर बहादुर बोगटी	अध्यक्ष	८३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शकुन्तला कोटाले क्षेत्री	महिला सदस्य	९२१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	देउसरा लुहार	दलित महिला सदस्य	९४४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	कलीभान थापा	खुला सदस्य	९००	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	लाल बहादुर राना	खुला सदस्य	९२१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
६	मन वहादुर गुरुङ	अध्यक्ष	६२२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	विमला सापकोटा	महिला सदस्य	६१९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	मोनिका सुनार	दलित महिला सदस्य	६१७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पृथ्वी गुरुङ	खुला सदस्य	५९९	नेपाली काँग्रेस
	गम बहादुर सुनार	खुला सदस्य	५८९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
७	रामदुलारे राना	अध्यक्ष	२५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	बदला राना	महिला सदस्य	२५८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारी			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
				लेनिनवादी)
	सुन्तली वि.क.	दलित महिला सदस्य	२४८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	जित वहादुर तामाङ्ग	खुला सदस्य	२४५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	मान बहादुर तामाङ्ग	खुला सदस्य	२५९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
८	राना श्रवण	अध्यक्ष	६८८	नेपाली काँग्रेस
	जानकी देवी अवस्थी	महिला सदस्य	६९५	नेपाली काँग्रेस
	गौमति लोहार	दलित महिला सदस्य	६८७	नेपाली काँग्रेस
	दल बहादुर धामी	खुला सदस्य	६२८	नेपाली काँग्रेस
	अम्मर बहादुर कामी	खुला सदस्य	६५०	नेपाली काँग्रेस
९	नारायण प्रसाद जैसी	अध्यक्ष	७७७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सरु सुनार	महिला सदस्य	७२०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	आरती कुमारी दमाई	दलित महिला सदस्य	७३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	दान वहादुर सुनार	खुला सदस्य	६९९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	कलिके कामी	खुला सदस्य	७३०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	शुक देव राना	अध्यक्ष	६१३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	नेन मती चौधरी	महिला सदस्य	५६४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	कोपिला वि.क.	दलित महिला सदस्य	५७३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	विर मान विष्ट	खुला सदस्य	५१९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	पदम राज उपाध्याय	खुला सदस्य	५८३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
११	तुलसी अर्याल	अध्यक्ष	६९८	नेपाली काँग्रेस
	अस्तुनी देवी चौधरी	महिला सदस्य	६१२	नेपाली काँग्रेस
	मनमाया सुनार	दलित महिला सदस्य	६२९	नेपाली काँग्रेस
	पदम सिंह धामी	खुला सदस्य	६१३	नेपाली काँग्रेस
	राम चन्द्र भट्टराइ	खुला सदस्य	५७७	नेपाली काँग्रेस

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर।

७. शुक्लाफाँटा नगरपालिका

७.१ भौगोलिक अवस्थिति

साविकमा भलारी-पिपलाडी नगरपालिकाको नामले चिनिएको हालको शुक्लाफाँटा नगरपालिका नेपाल सरकारको २०७१ साल मंसिर १६ गतेको निर्णयानुसार गठन भएका ६१ वटा नगरपालिकाहरू मध्ये कञ्चनपुर जिल्लाको एक नगरपालिका हो । यो नगरको सीमा २८° ९३' उत्तरी अक्षांस र ८०° ३७' पूर्वी देशान्तरबाट प्रारम्भ हुन्छ । नगरपालिका गठन हुनु अगाडी भलारी र पिपलाडी गरी दुई वटा गा.वि.स मौजुदा थिए र ती दुई वटा गा.वि.स समायोजन भै भलारी पिपलाडी नगरपालिका बनाइएको थियो । पछिल्लो पटक भलारी पिपलाडी नगरपालिकामा देखतभुली गा.वि.स.को वडा नं. ४ र ६ मिलाएर शुक्लाफाँटा नगरपालिका गठन गरिएको छ । प्रशिद्ध शुक्लाफाँटको नामबाट नामाङ्कण गरिएको यो नगरपालिकामा १२ वटा वडाहरू मौजुदा छन् । जिल्लाको सदरमुकाम भीमदत्त देखि २० कि.मि टाढा पूर्वतर्फ रहेको यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल १६२.५७ वर्ग कि.मी. छ । यस नगरपालिकाको पूर्वमा कृष्णपुर नगरपालिका, पश्चिममा शुक्लाफाँटा वन्यजन्तु आरक्ष र वेदकोट नगरपालिका, उत्तरमा डडेल्धुराको चुरे पर्वत र दक्षिणमा शुक्लाफाँटा वन्यजन्तु आरक्ष र देखतभुली गा.वि.स रहको छ ।

तालिका ७.१ : स्थानीय निकाय पुनर्संरचनामा शुक्लाफाँटा नगरपालिका

वडा नं.	साविक गा.वि.स. न.पा.	साविक वडा नं.	जनसङ्ख्या	मतदाता सङ्ख्या (२०७३)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.)
१	भलारी पिपलाडी न.पा.	१	५,२१७	२७३४	१६२.५७
२	भलारी पिपलाडी न.पा.	२	१,९६७	११७५	
३	भलारी पिपलाडी न.पा.	३	२,०८८	१०८५	
४	भलारी पिपलाडी न.पा.	४	३,२५६	१८९४	
५	भलारी पिपलाडी न.पा.	५	५,१५१	२७६९	
६	भलारी पिपलाडी न.पा.	६	१,८४१	९७६	
७	भलारी पिपलाडी न.पा.	७	५,२८३	२८६७	
८	भलारी पिपलाडी न.पा.	८	४,६५०	२४६४	
९	भलारी पिपलाडी न.पा.	९	२,५१९	१२३६	
१०	भलारी पिपलाडी न.पा.	१०	४,१३०	१९८०	
११	भलारी पिपलाडी न.पा.	११	५,९२४	२९२१	
१२	देखतभुली	४,६	४८०८	२४८३	
जम्मा			४६,८३४	२४५८४	

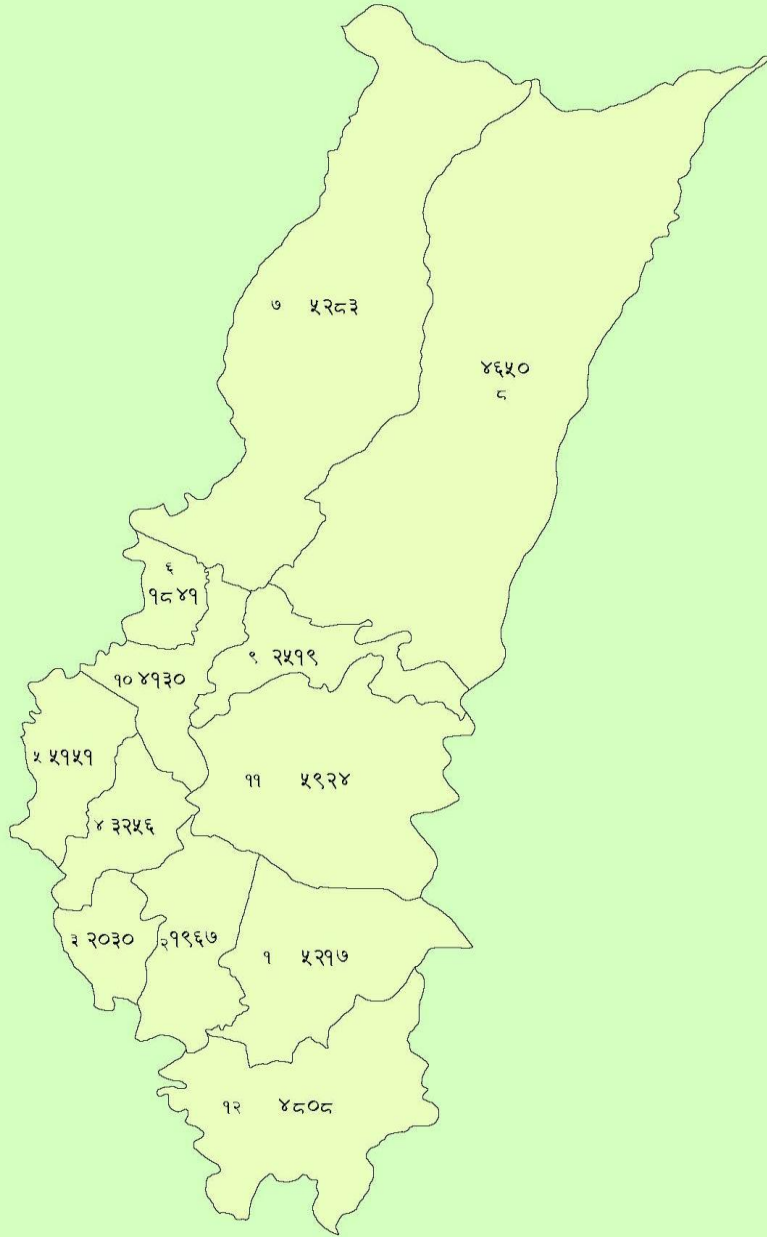
७.२ हावापानी

यो नगरपालिका समुद्र सतहदेखि २३० मि. उचाइमा रहेको छ । यस क्षेत्रको हावापानी उष्ण र उपोष्ण प्रकारको छ । वार्षिक सरदर वर्षा १५७५ मि.मि. सम्म हुने गरेको यस नगरपालिका क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम ३८ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने न्युनतम तापक्रम ९ डिग्री सेल्सियससम्म भर्ने गर्दछ ।

७.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा कञ्चनपुर जिल्लाको यस नगरपालिकालाई १२ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं २ र ३ मा पर्ने यो नगर क्षेत्र साविकको इलाका नं ११ मा पर्दथ्यो ।

शुक्लाफाटा नगरपालिकाको वार्ड अनुसारको जनसंख्या

तयारी कर्ता : तथ्यांक कार्यालय कञ्चनपुर

७.४ नदीनाला तथा तालतलैया

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र पर्ने नदिहरूमा सुनवरा, स्याली, बनारा, घरकटुवा मुख्य हुन् । खोलानालाहरूमा टोटी नाला, गौडी नाला, भरकुण्डा ताल, जयराम खोला, चितौरा खोला रहेका छन् भने ताल तलैयामा मणिका ताल, अजिङ्गर ताल, भारखण्डी तालको नाम उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

७.५ पर्यटकीय, सास्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र मणिका धाम, कृष्णसार, भारखण्ड मन्दिर, वैजनाथ मन्दिर जस्ता पर्यटकीय महत्व बोकेका क्षेत्रहरू रहेका छन् । यी क्षेत्रहरूमा प्रति वर्ष पर्यटकको सङ्ख्या बढ्दै गइरहेको छ । यस क्षेत्रमा रहेको मणिका धाममा वैजनाथको मन्दिर र ताल रहेको । शुक्लाफाँटा घाँसे मैदान र कृष्णसार जनावरको लागि प्रख्यात रहेको छ ।

७.६ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

यस नगरपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, भलारी र पिपलाडी गरी दुइवटा स्वास्थ्य चौकी तथा विभिन्न तहका अध्यापन हुने २७ वटा सामुदायिक विद्यालयहरू रहेका छन् । यसका साथै सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समूह, बचत तथा स्वावलम्बन समूहहरू मौजुदा छन् । यसका साथै यस नगरपालिकामा सुशासन, स्थानीय शासन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले काम गरिरहेको पाइन्छ । यहाँका नागरिकहरूले नेपाल विद्युत प्राधिकरणको केन्द्रीय प्रसारणबाट विद्युत सेवा प्राप्त गरिरहेका छन् । नेपाल टेलिकमको जिएसएम र सिडिएमएको टावर रहेको यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइलको पहुँच रहेको पाइन्छ । सडक सञ्जालीकरणको हकमा पूर्व-पश्चिम लोकमार्गले समेत छोएको यस नगरपालिकामा प्रशस्त शाखा सडकहरू रहेको पाइन्छ ।

७.७ बैंक तथा वित्तीय संस्था

तालिका ७.२ : नगरपालिकामा रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंकको नाम	ठेगाना
१	कञ्चन डेभलपमेण्ट बैंक, शाखा	भलारी बजार
२	महाकाली विकास बैंक, शाखा	भलारी बजार
३	निर्धन उत्थान बैंक, शाखा	भलारी बजार
४	कृषि विकास बैंक, शाखा	भलारी बजार
५	ग्रामिण विकास बैंक, शाखा	भलारी बजार

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

७.८ पर्यटकीय महत्वका स्थानहरू

तालिका ७.३ : नगरपालिका क्षेत्रका पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण (प्राकृतिक धार्मिक/ऐतिहासिक/पुरातात्विक)

क्र.सं.	स्थलको नाम	वडा	स्थलको प्रकार	दैनिक आगन्तुक (औसत)	कैफियत
१.	मणिका धाम	८	वैजनाथ मन्दिर, ताल	२५-३५	
२.	कृष्णसार	७	घाँसे मैदान, कृष्णसार, जनावर	३५-४०	
३.	भारखण्ड मन्दिर	२	ताल, मन्दिर, सामुदायिक वन	१०-२५	
४	वैजनाथ मन्दिर	७	मन्दिर	५-१५	
५	सुनदेवी ताल	८	ताल	५-२०	
६	सिद्धनाथ मन्दिर	११	मन्दिर		

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

७.९ चाडपर्व तथा संस्कृति

विभिन्न जातजाति तथा धर्मवालम्बीहरूको बसोबास रहेको यस नगरपालिकामा मुख्यतया दशैं, तिहार, माघी, तीज, गौरा पर्व, जनैपुर्णिमा, बुद्धजयन्ती, तमु ल्होसार, क्रिसमस डे लगायतका चाडपर्वहरू मनाइन्छ।

तालिका ७.४ : मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	चाड पर्व	मनाइने महिना	तिथि	मनाउने जातजाति
१	गौरा	भाद्र	गौरा अष्टमी	पहाडी बाहुन, क्षेत्री, दलित
२	शीव रात्री	फागुन	शीव चतुर्दशी	पहाडी बाहुन, क्षेत्री, दलित
३	मणिका धाम मेला	फागुन	दशमी	पहाडी बाहुन, क्षेत्री, दलित
४	विशु पर्व	वैशाख १ गते	विशु पर्व तिथि	पहाडी बाहुन, क्षेत्री, दलित

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

७.१० खेलकुद तथा मनोरञ्जन

तालिका ७.५ : खेल मैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	स्थलको नाम	क्षेत्रफल/आकार (हेक्टर, विघा, रोपनी)	स्वामित्व	उपयोग विवरण	राजश्वको अवस्था
१	खेल मैदान खुल्ला मञ्च	२ विघा	नगरपालिका	खेलकुद, अन्य कार्यक्रम	छैन
२	भलारी बन्साह खेल मैदान	४ विघा	नगरपालिका	खेलकुद, फुटबल, क्रिकेट, भलिबल	छैन
३	दिपनगर खेल मैदान	५ विघा	नगरपालिका	खेलकुद, फुटबल, क्रिकेट, भलिबल	छैन

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

७.११ सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी

नगरको शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नका लागि भलारीमा २ वटा प्रहरी चौकी र गर्जमुनीमा सशस्त्र प्रहरी गणको कार्यालय स्थापना गरिएका छन्। प्रहरी चौकी रहेको वडा, बस्तीको नाम, सुरक्षा निकायमा कार्यरत जनपद तथा सशस्त्र प्रहरी तथा प्रहरी चौकी रहेको स्थानदेखि वस्तीसम्मको औषत दुरी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ७.६.: नगरपालिका क्षेत्रभित्र सुरक्षा निकाय तथा प्रहरी चौकी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	वस्तीको नाम	सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी सङ्ख्या		वस्तीदेखि दूरी (कि.मी.)	सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी सङ्ख्या	
		जनपथ प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी		जनपथ प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी
५	गर्जमुनी		१ गण	५० मी		७६१
१०	भलारी	४०	२ वटा	२० मी	४०	

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

७.१२ स्थानीय पूर्वाधार

तालिका ७.७ स्थानीय पूर्वाधारको अवस्था

क्र.सं.	सडकको वर्गीकरण	देखि	सम्म	लम्वाई कि.मि.
१	भिमदत्त पृथ्वी राजमार्ग	बनहरा	चम्पापुर	७
२	सहायक राजमार्ग	कलुवापुर	बन्साहा चौराहा	३
३	नगर सडक (कालोपत्रे)	भलारी	भलारी स्वास्थ्य चौकी	१
		भलारी	कालिका मावि असैना	१
		कलुवापुर	बन्साह चौराहा	३
४	नगर सडक (ग्राभेल)	वन समिति	पिताम्बर	६
		वन समिति	खजुवा	५
		भलारी	नौखरी	८
		भलारी	बेलडाँडी	९
		भलारी	जोनापूरी	१०
		भलारी	लक्ष्मीपुर	४
		कलुवापुर	अमरपुर	५
		भूमही	कालापानी	११

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

तालिका ७.८ : नगरपालिकाको शहरी विद्युतीकरण

क्र.सं.	विवरण	परिमाण (सङ्ख्या)
१	गार्हस्थ लाईन सङ्ख्या	४८३९
२	औद्योगिक लाइन सङ्ख्या	२०
३	व्यापारिक लाइन सङ्ख्या	५
४	मन्दिरमा वितरीत सङ्ख्या	४
५	खानेपानीमा वितरीत सङ्ख्या	१
६	सिंचाईमा वितरीत सङ्ख्या	११८
जम्मा ग्राहक सङ्ख्या		४६९१

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

७.१३ वनजंगल

तालिका ७.९ : वन क्षेत्रको अवस्था

वडा नं.	सामुदायिक वन	क्षेत्रफल (हे.)	समेटेको परिवार	मुख्य रूख, प्रजातिहरू
१	श्री त्रिशक्ति मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति		५०००	सल्लो, साल, सादन, साज
२	श्री सुनदेवी उपभोक्ता समिति		४०००	सल्लो, साज, लालीगुराँस, काफल, सिरफूल
७	श्री जनज्योति सामुदायिक वा		२०००	सल्लो, साल
४	श्री भिलीमिली सामुदायिक वन		२०००	सल्लो, लालीगुराँस काउला, काफल

वडा नं.	सामुदायिक वन	क्षेत्रफल (हे.)	समेटेको परिवार	मुख्य रूख, प्रजातिहरू
५	श्री सिद्ध वैजनाथ सामुदायिक वन		१०००	काफल, साज, सल्लो
६	श्री वातावरण सामुदायिक वन		५००	सल्लो, साल, साज
८	श्री भगवती सामुदायिक वन		४००	सल्लो, साल, मालु
९	श्री वैजनाथ सामुदायिक वन		४००	सल्ला, साल, साज
१०	श्री कालिका सामुदायिक वन		३००	
११	श्री विन्द्रावन सामुदायिक वन		३००	
१२	श्री भगवती महिला सामुदायिक वन		४५०	
१३	श्री डिलासैनी सामुदायिक वन		२००	
१४	श्री लक्ष्मी सामुदायिक वन		२००	
१५	श्री जानकी महिला मध्यवर्ती सामुदायिक वन		२००	
१६	श्री नागेश्वर सामुदायिक वन		२५०	
१७	श्री बसन्त सामुदायिक वन		१२००	
१८	श्री कृष्ण सामुदायिक वन		७००	
१९	श्री कालिका सामुदायिक वन		२१८	
२०	श्री प्रगति महिला सामुदायिक वन		३५	
जम्मा				

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

७.१४ स्थानीय स्तरमा राज्यको उपस्थिति

तालिका नं.३ : नगरपालिका क्षेत्र रहेका सरकारी कार्यालयहरूको विवरण

सि. नं.	कार्यालयको नाम	ठेगाना
१.	पशु सेवा केन्द्र भलारी	वडा नं. १०
२.	कृषि सेवा केन्द्र भलारी	वडा नं. १०
३.	पशु सेवा केन्द्र भलारी	वडा नं. ४
४.	इलाका हुलाक कार्यालय भलारी	वडा नं. १०
५.	ईलाका हुलाक कार्यालय पिपलाडी	वडा नं. ४
६.	इलाका वन कार्यालय टोटीफुलेली	वडा नं. ११
७.	विद्युत फ्युज सेवा	वडा नं. १०
८.	नेपाल टेलिकम शाखा कार्यालय भलारी	वडा नं. १०
९.	स्वास्थ्य चौकी पिताम्बर	वडा नं. १०
१०.	स्वास्थ्य चौकी पिपलाडी	वडा नं. १
११.	स्वास्थ्य चौकी पिपलाडी	वडा नं. १
१२.	नगर स्वास्थ्य केन्द्र बन्साहा	वडा नं. ४
१३.	भलारी आयुर्वेदिक औषधालय	वडा नं. १०
१४.	भवानी बक्स गण अर्जुनी व्यारेक	अर्जुनी
१५.	सशस्त्र प्रहरी बल शैलेश्वरी गण	अर्जुनी
१६.	इलाका प्रहरी कार्यालय भलारी	वडा नं. १०

स्रोत : नगर वस्तुगत विवरण, २०७३

७.१५ : आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका ७.११ : आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि.	१६२.५७
कुल जनसङ्ख्या	सङ्ख्या	४६७७६
पुरुष	सङ्ख्या/प्रतिशत	२१८९८ (४६.८१%)
महिला	सङ्ख्या/प्रतिशत	२४८७८ (५३.१९%)
लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	८८.०२
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.७२
जिल्लाको जनसङ्ख्यामा न.पा.को अंश	प्रतिशत	१०.४
जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि (वर्ष)	वर्ष	४१
परिवार सङ्ख्या	सङ्ख्या	८८३८
परिवारका औषत सदस्य सङ्ख्या	जना प्रति परिवार	५.२९
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	२८८
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका परिवार	सङ्ख्या/प्रतिशत	२७५२ (३१.१४%)
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	८४.२१
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	७०.८८
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१३.३३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ७.१२ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात	औषत परिवार सङ्ख्या
१	९५२	२४४८	२७६९	५२१७	८८.४१	५.४८
२	३५०	८९९	१०६८	१९६७	८४.१८	५.६२
३	३२०	९३४	१०९६	२०३०	८५.२२	६.३४
४	५८७	१५५१	१७०५	३२५६	९०.९७	५.५५
५	१०१५	२३३८	२८१३	५१५१	८३.११	५.०७
६	३५८	८४३	९९८	१८४१	८४.४७	५.१४
७	१०२४	२४५७	२८२६	५२८३	८६.९४	५.१६
८	८९१	२१९२	२४५८	४६५०	८९.१८	५.२२
९	४९७	११४७	१३७२	२५१९	८३.६०	५.०७
१०	८५४	१९८१	२१४९	४१३०	९२.१८	४.८४
११	११५८	२७८७	३१३७	५९२४	८८.८४	५.१२
१२	८३२	२३२१	२४८७	४८०८	९३.३३	५.७८
जम्मा	८८३८	२१८९८	२४८७८	४६७७६	८८.०२	५.२९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

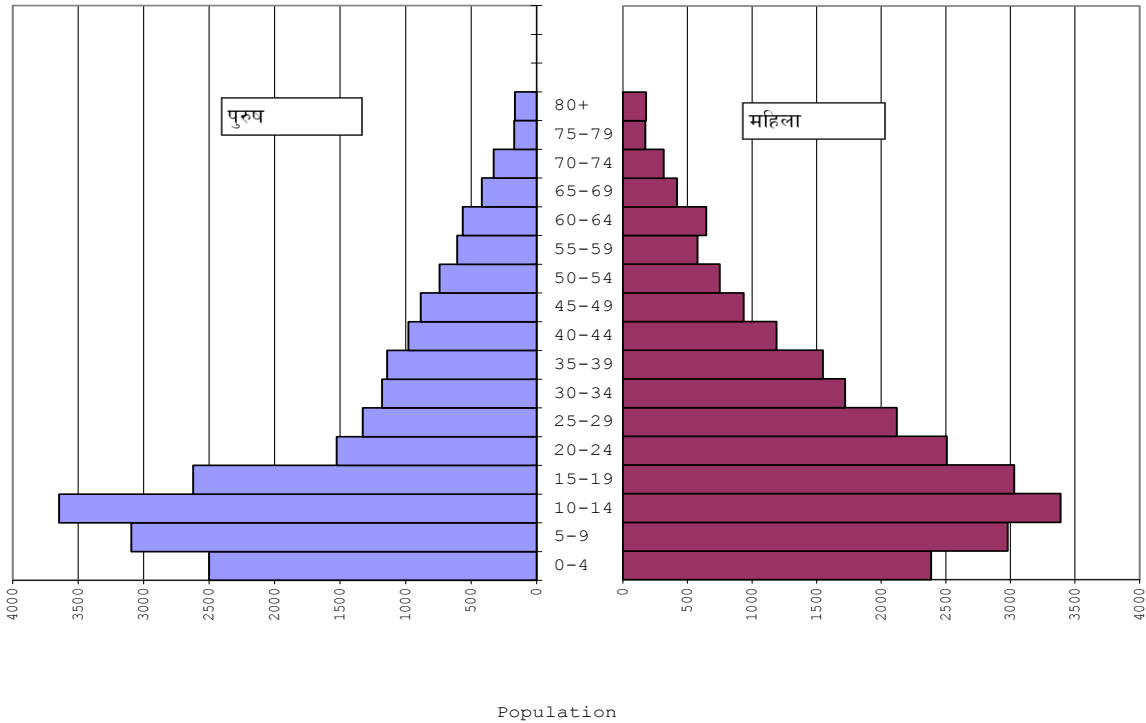
तालिका ७.१३ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	१०७२	१०२२	२०९४	१२०५	१५६२	२७६७	१७१	१८५	३५६	२४४८	२७६९	५२१७
२	३७८	३५६	७३४	४४७	६३७	१०८४	७४	७५	१४९	८९९	१०६८	१९६७
३	३३७	३८०	७१७	५३६	६५३	११८९	६१	६३	१२४	९३४	१०९६	२०३०
४	६६९	५७५	१२४४	७७७	१०१२	१७८९	१०५	११८	२२३	१५५१	१७०५	३२५६
५	९९४	१००६	२०००	११८३	१६२१	२८०४	१६१	१८६	३४७	२३३८	२८१३	५१५१
६	३६३	३४३	७०६	४२६	५८२	१००८	५४	७३	१२७	८४३	९९८	१८४१
७	१०२८	९५१	१९७९	१२१६	१६६९	२८८५	२१३	२०६	४१९	२४५७	२८२६	५२८३
८	९५६	९००	१८५६	१०४८	१३९८	२४४६	१८८	१६०	३४८	२१९२	२४५८	४६५०
९	४९९	५१०	१००९	५६९	७६४	१३३३	७९	९८	१७७	११४७	१३७२	२५१९
१०	७८३	७३०	१५१३	१०३६	१२६५	२३०१	१६२	१५४	३१६	१९८१	२१४९	४१३०
११	११६१	१०४०	२२०१	१४१७	१८३९	३२५६	२०९	२५८	४६७	२७८७	३१३७	५९२४
१२	१००३	९४३	१९४६	११४९	१३८२	२५३१	१६९	१६२	३३१	२३२१	२४८७	४८०८
जम्मा	९२४३	८७५६	१७९९९	११००९	१४३८४	२५३९३	१६४६	१७३८	३३८४	२१८९८	२४८७८	४६७७६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

चित्र ७.१: जनसंख्या स्तम्भ

शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको जनसंख्या स्तम्भ

तालिका ७.१४ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	वर्षअनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
०-४	५४१९	५५१३	५६०९	५७०६	५८०५
५-९	६७३५	६८५२	६९७१	७०९२	७२१५
१०-१४	७८०१	७९३६	८०७४	८२१४	८३५७
१५-१९	६२६९	६३७७	६४८८	६६०१	६७१५
२०-२४	४४७३	४५५०	४६२९	४७०९	४७९१
२५-२९	३८२५	३८९१	३९५९	४०२८	४०९७
३०-३४	३२१६	३२७२	३३२९	३३८७	३४४५
३५-३९	२९८४	३०३५	३०८८	३१४२	३१९६
४०-४४	२४०४	२४४५	२४८८	२५३१	२५७५
४५-४९	२०१८	२०५३	२०८८	२१२५	२१६२
५०-५४	१६५३	१६८२	१७११	१७४१	१७७१
५५-५९	१३१३	१३३५	१३५९	१३८२	१४०६
६०-६४	१३४२	१३६५	१३८८	१४१३	१४३७
६५-६९	९२९	९४५	९६२	९७८	९९५
७०-७४	७१५	७२८	७४०	७५३	७६६
७५-७९	३८३	३८९	३९६	४०३	४१०
८०+	३८४	३९०	३९७	४०४	४११
जम्मा	५१८६१	५२७६१	५३६७६	५४६०७	५५५५५

नोट: रा.ज.ग २०६८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको।

तालिका ७.१५ : शुक्लाफाँटा न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
५	२	११	१३	२८	११९	१५	१३४
६	१	२४	२५	२९	३५	६	४१
७	२	४५	४७	३०	१०२	१०	११२
८	५	१०७	११२	३१	१०	१	११
९	१४	१६५	१७९	३२	२२	१	२३
१०	३५	३३१	३६६	३३	८	३	११
११	५२	२६४	३१६	३४	६	२	८
१२	१२७	४८९	६१६	३५	१७	४	२१
१३	१११	७५६	८६७	३६	४	०	४
१४	२६१	११०९	१३७०	३७	२	१	३
१५	५८९	१८७०	२४५९	३८	८	०	८
१६	६९०	१९१०	२६००	३९	२	०	२

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१७	६५५	१४५४	२१०९	४०	६	१	७
१८	१५७९	२०२०	३५९९	४२	०	३	३
१९	६९६	८२१	१५१७	४४	१	०	१
२०	१४९५	१०२६	२५२१	४५	३	०	३
२१	५२०	२८८	८०८	४६	१	०	१
२२	७४०	२३७	९७७	४७	०	१	१
२३	३१३	११३	४२६	४८	१	०	१
२४	३०४	८५	३८९	५०	३	०	३
२५	४२४	८३	५०७	५४	०	१	१
२६	१५६	४३	१९९	५५	१	०	१
२७	१०३	१८	१२१	जम्मा	९२२५	१३३१८	२२५४३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ७.१६ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	थारू	मगर	कामी	ठकुरी	लोहार	दमाइ	साकी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	२४८१	१०५४	६६८	२९०	१८८	१४२	११४	११३	५८	२४	८५	५२१७
	प्रतिशत	४७.५६	२०.२०	१२.८०	५.५६	३.६०	२.७२	२.१९	२.१७	१.११	०.४६	१.६३	१००.००
२	सङ्ख्या	७६७	५३६	३६८	१४७	५९	४०	३९	१	१	९	०	१९६७
	प्रतिशत	३८.९९	२७.२५	१८.७१	७.४७	३.००	२.०३	१.९८	०.०५	०.०५	०.४६	०.००	१००.००
३	सङ्ख्या	१४२५	४२६	६५	३२	२१	१७	१४	६	५	१३	६	२०३०
	प्रतिशत	७०.२०	२०.९९	३.२०	१.५८	१.०३	०.८४	०.६९	०.३०	०.२५	०.६४	०.३०	१००.००
४	सङ्ख्या	१०४६	५७४	५०२	२२२	१४४	६५	३०	१६	३	६५४	०	३२५६
	प्रतिशत	३२.१३	१७.६३	१५.४२	६.८२	४.४२	२.००	०.९२	०.४९	०.०९	२०.०९	०.००	१००.००
५	सङ्ख्या	१९४६	१९२९	३१५	१५७	१२४	१०२	५०	२६	२२	४२२	५८	५१५१
	प्रतिशत	३७.७८	३७.४५	६.१२	३.०५	२.४१	१.९८	०.९७	०.५०	०.४३	८.१९	१.१३	१००.००
६	सङ्ख्या	६७६	५४२	४३८	४३	३७	३५	१८	१८	१६	६	१२	१८४१
	प्रतिशत	३३.३३	२६.६६	२१.९०	२.१५	१.८५	१.६५	०.९०	०.९०	०.७८	०.३०	०.६०	१००.००

तालिका ७.१६ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

वडा नं.	जात जाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	थारू	ठकुरी	कामी	दमाइ	लोहार	काठवनिया	हजाम	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
७	सङ्ख्या	२७२४	१५८०	३८५	२१२	८९	३२	२७	१०	२	२२०	२	५२८३
	प्रतिशत	५१.५६	२९.९१	७.२९	४.०१	१.६८	०.६१	०.५१	०.१९	०.०४	४.१६	०.०४	१००.००
८	सङ्ख्या	२४२६	१५३७	३००	१५५	१२२	२३	१५	२	१	६९	०	४६५०
	प्रतिशत	५२.१७	३३.०५	६.४५	३.३३	२.६२	०.४९	०.३२	०.०४	०.०२	१.४८	०.००	१००.००
९	सङ्ख्या	९०६	७१५	४६७	१४५	१४०	९२	२४	१९	१०	१	०	२५१९
	प्रतिशत	३५.९७	२८.३८	१८.५४	५.७६	५.५६	३.६५	०.९५	०.७५	०.४०	०.०४	०.००	१००.००
१०	सङ्ख्या	१३७४	१०८५	७८३	३१८	१२०	६१	२७	२५	१७	२४९	७१	४१३०
	प्रतिशत	३३.२७	२६.२७	१८.९६	७.७०	२.९१	१.४८	०.६५	०.६१	०.४१	६.०३	१.७२	१००.००
११	सङ्ख्या	२६३२	८६८	८४७	६११	२५२	१७३	१६०	१३०	२५	१८८	३८	५९२४
	प्रतिशत	४४.४३	१४.६५	१४.३०	१०.३१	४.२५	२.९२	२.७०	२.१९	०.४२	३.१७	०.६४	१००.००
१२	सङ्ख्या	२५२४	१६१२	५०१	४१	३९	३४	१४	१४	८	१०	११	४८०८
	प्रतिशत	५२.५०	३३.५३	१०.४२	०.८५	०.८१	०.७१	०.२९	०.२९	०.१७	०.२१	०.२३	१००.००
शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको जम्मा	जात जाति	क्षेत्री	थारू	ब्राम्हण	कामी	ठकुरी	दमाइ	सार्की	मगर	सन्ध्यासी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	१८१०५	११५०९	८८२६	२१६७	१३२१	८२१	६२४	६०८	३४४	१८६४	५८७	४६७७६
	प्रतिशत	३८.७१	२४.६०	१८.८७	४.६३	२.८२	१.७६	१.३३	१.३०	०.७४	३.९८	१.२५	१००.००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ७.१७ मातृभाषा अनुसार शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	मगर	वर्भङ्गी	नेपाली	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	४१११	६५६	२४९	१००	७०	३१	५२१७
	प्रतिशत	७८.८०	१२.५७	४.७७	१.९२	१.३४	०.५९	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	नेपाली	सांकेतिक	मैथिलि	अन्य	जम्मा
२	सङ्ख्या	११५४	७५८	३६	१७	१	१	१९६७

तालिका ७.१७ मातृभाषा अनुसार शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	प्रतिशत	५८.६७	३८.५४	१.८३	०.८६	०.०५	०.०५	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	थारू	डोटेली	दार्चुलेली	बैतडेली	नेपाली	अन्य	जम्मा
३	सङ्ख्या	१४२७	४२५	६३	४७	४६	२२	२०३०
	प्रतिशत	७०.३०	२०.९४	३.१०	२.३२	२.२७	१.०८	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	मगर	अछामी	नेपाली	अन्य	जम्मा
४	सङ्ख्या	१९११	१०२०	२२२	३९	१५	४९	३२५६
	प्रतिशत	५८.६९	३१.३३	६.८२	१.२०	०.४६	१.५०	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	नेपाली	बैतडेली	दार्चुलेली	अन्य	जम्मा
५	सङ्ख्या	४२६२	३०५	२४०	२३९	५३	५२	५१५१
	प्रतिशत	८२.७४	५.९२	४.६६	४.६४	१.०३	१.०१	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	बैतडेली	नेपाली	दार्चुलेली	अन्य	जम्मा
६	सङ्ख्या	८९३	५४२	१८६	१३८	४१	४१	१८४१
	प्रतिशत	४८.५१	२९.४४	१०.१०	७.५०	२.२३	२.२३	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	नेपाली	मैथिलि	भोजपुरी	अन्य	जम्मा
७	सङ्ख्या	४८१८	३७९	५९	१०	१०	७	५२८३
	प्रतिशत	९१.२०	७.१७	१.१२	०.१९	०.१९	०.१३	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	अछामी	नेपाली			जम्मा
८	सङ्ख्या	२७९४	१५३१	२७९	४६	०	०	४६५०
	प्रतिशत	६०.०९	३२.९२	६.००	०.९९	०.००	०.००	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	अछामी	नेपाली	वभाङ्गी	अन्य	जम्मा
९	सङ्ख्या	११५८	८९९	२५८	९६	४८	६०	२५१९
	प्रतिशत	४५.९७	३५.६९	१०.२४	३.८१	१.९१	२.३८	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	नेपाली	अछामी	हिन्दी	अन्य	जम्मा
१०	सङ्ख्या	२७७६	७९४	२३६	१२१	५०	१५३	४१३०
	प्रतिशत	६७.२२	१९.२३	५.७१	२.९३	१.२१	३.७०	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	बैतडेली	अछामी	थारू	नेपाली	अन्य	जम्मा
११	सङ्ख्या	२८७०	१२११	८३१	६००	१३५	२७७	५९२४
	प्रतिशत	४८.४५	२०.४४	१४.०३	१०.१३	२.२८	४.६८	१००.००
वडा नं.	मातृभाषा	थारू	डोटेली	बैतडेली	नेपाली	अछामी	अन्य	जम्मा
१२	सङ्ख्या	२५१९	१६७६	५६५	२१	११	१६	४८०८
	प्रतिशत	५२.३९	३४.८६	११.७५	०.४४	०.२३	०.३३	१००.००
शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको जम्मा	मातृभाषा	डोटेली	थारू	बैतडेली	अछामी	नेपाली	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	२८८४८	११४३०	२२८६	१५३९	११३८	१५३५	४६७७६
	प्रतिशत	६१.६७	२४.४४	४.८९	३.२९	२.४३	३.२८	१००.००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ७.१८ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको वडा र धर्म अनुसार जनसङ्ख्या

वडा नं.	मान	हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	सङ्ख्या	५१९८	०	०	०	१९	०	०	०	५२१७
	प्रतिशत	९९.६४	०	०	०	०.३६	०	०	०	१००
२	सङ्ख्या	१९६०	०	०	०	४	०	०	३	१९६७
	प्रतिशत	९९.६४	०	०	०	०.२	०	०	०.१५	१००
३	सङ्ख्या	२००२	०	०	०	१२	०	१६	०	२०३०
	प्रतिशत	९८.६२	०	०	०	०.५९	०	०.७९	०	१००
४	सङ्ख्या	२९२२	०	३	०	७२	१८	२४१	०	३२५६
	प्रतिशत	८९.७४	०	०.०९	०	२.२१	०.५५	७.४	०	१००
५	सङ्ख्या	५१३६	०	०	०	१४	०	०	१	५१५१
	प्रतिशत	९९.७१	०	०	०	०.२७	०	०	०.०२	१००
६	सङ्ख्या	१७६५	०	६	०	५	०	६५	०	१८४१
	प्रतिशत	९५.८७	०	०.३३	०	०.२७	०	३.५३	०	१००
७	सङ्ख्या	५२६९	१	०	०	१३	०	०	०	५२८३
	प्रतिशत	९९.७३	०.०२	०	०	०.२५	०	०	०	१००
८	सङ्ख्या	४५९८	१०	०	०	४२	०	०	०	४६५०
	प्रतिशत	९८.८८	०.२२	०	०	०.९	०	०	०	१००
९	सङ्ख्या	२४९४	७	०	०	१४	०	०	४	२५१९
	प्रतिशत	९९.०१	०.२८	०	०	०.५६	०	०	०.१६	१००
१०	सङ्ख्या	४०८७	४	१७	०	२२	०	०	०	४१३०
	प्रतिशत	९८.९६	०.१	०.४१	०	०.५३	०	०	०	१००
११	सङ्ख्या	५८६३	५	२५	०	२८	०	३	०	५९२४
	प्रतिशत	९८.९७	०.०८	०.४२	०	०.४७	०	०.०५	०	१००
१२	सङ्ख्या	४५८०	६	०	०	२२२	०	०	०	४८०८
	प्रतिशत	९५.२६	०.१२	०	०	४.६२	०	०	०	१००
जम्मा	सङ्ख्या	४५८७४	३३	५१	०	४६७	१८	३२५	८	४६७७६
	प्रतिशत	९८.०७	०.०७	०.११	०	१	०.०४	०.६९	०.०२	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ७.१९ : वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)

वडा नं.	५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१	८१.०७	६६.६४	६८.६८
२	७८.३२	६८.०५	६६.१४

वडा नं.	५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)		
	पुरुष	महिला	जम्मा
३	७८.३४	७०.६४	६८.९३
४	८३.४४	६४.७९	६९.४८
५	८३.८५	७६.९५	७२.३९
६	८८.७३	७५.६२	७४.७८
७	८३.९२	७२.४३	७९.३३
८	७२.६८	६४.३९	६३.६२
९	७०.७६	७९.२६	६३.४४
१०	८४.८०	७२.९९	७५.५०
११	८९.०३	६५.२४	६७.६०
१२	७२.५०	५६.७७	६९.९०
जम्मा	७९.९९	६८.९३	६८.५५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

७.१६ पारिवारिक सूचकहरू

तालिका ७.२० : शुक्लाफाँटा न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार					
वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९९.२	०.१	०.१	०.०	९५२
२	१००.०	०.०	०.०	०.०	३५०
३	९९.७	०.०	०.०	०.०	३२०
४	९८.६	०.२	०.०	०.०	५८७
५	९४.५	४.७	०.१	०.०	१०९५
६	९६.९	३.६	०.३	०.०	३५८
७	९८.८	०.३	०.०	०.०	१०२४
८	९९.६	०.२	०.०	०.०	८९९
९	९७.०	०.२	०.०	०.०	४९७
१०	८६.७	१२.६	०.५	०.०	८५४
११	९८.२	१.३	०.२	०.०	११५८
१२	९९.५	०.५	०.०	०.०	८३२
जम्मा	९७.९	२.२	०.१	०.०	८८३८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ७.२१ : शुक्लाफाँटा न.पा.मा घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या

घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या				
वडा नं.	घरको स्वामित्व(प्रतिशत)		जग्गामा स्वामित्व(प्रतिशत)	
	भएको	नभएको	भएको	नभएको
१	१.१६	९८.८४	३.९९	९६.०१
२	०.५७	९९.४३	७.४३	९२.५७
३	१.२५	९८.७५	६.५६	९३.४४
४	२.०४	९७.९६	८.६९	९१.३१
५	१८.३३	८१.६७	२०.५९	७९.४१
६	९.२२	९०.७८	१३.९७	८६.०३
७	४.३९	९५.६१	६.२५	९३.७५
८	३.५९	९६.४१	५.२७	९४.७३
९	१३.२८	८६.७२	१३.४८	८६.५२
१०	४.६८	९५.३२	१७.३३	८२.६७
११	६.३०	९३.७०	९.९३	९०.०७
१२	४.३३	९५.६७	४.८०७७	९५.१९
जम्मा	६.११	९३.८९	९.९१	९०.०९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ७.२२ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)							
	धारा/पाइप	हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मुलको पानी	नदी/खोला	अन्य	जम्मा
१	१.३७	९७.२७	०.४२	०.००	०.२१	०.००	०.७४	९५२
२	०.००	९७.१४	०.००	०.००	०.००	०.००	२.८६	३५०
३	०.९४	९७.१९	०.००	०.००	०.००	०.००	१.८८	३२०
४	२.२१	९६.२५	०.१७	०.३४	०.१७	०.००	०.८५	५८७
५	१.४८	९६.०६	०.००	०.१०	०.००	०.००	२.३६	१०१५
६	०.५६	९६.३७	०.००	०.००	०.००	२.५१	०.५६	३५८
७	६.७४	८९.६५	०.००	०.००	०.१०	०.००	३.५२	१०२४
८	०.९०	८८.७८	३.२५	०.००	०.००	१.१२	५.९५	८९१
९	०.६०	९७.५९	०.००	०.००	०.२०	०.४०	१.२१	४९७
१०	१.९९	९७.६६	०.००	०.१२	०.१२	०.००	०.१२	८५४
११	०.४३	९७.८४	०.००	०.००	०.००	०.००	१.७३	११५८
१२	२.६४	९५.९१	०.४८	०.००	०.००	०.००	०.९६	८३२
जम्मा	१.९२	९५.२८	०.४३	०.०५	०.०७	०.२४	२.०१	८८३८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ७.२३ : शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	सार्वजनिक ढलमा जोडिएको	सेफिट ट्याङ्कामा जोडिएको	साधारण शौचालय	शौचालय नभएको	अन्य	जम्मा
१	०.८४	१४.०८	९.६६	७५.००	०.४२	९५२
२	०.२९	११.७१	८.५७	७७.७१	१.७१	३५०
३	०.६३	१०.६३	२३.१३	६५.००	०.६३	३२०
४	०.३४	२३.३४	२०.७८	५५.५४	०.००	५८७
५	०.००	४५.९१	१४.५८	३८.८२	०.६९	१०१५
६	०.००	३७.९९	३५.४७	२६.५४	०.००	३५८
७	१.३७	२८.८१	१०.४५	५९.०८	०.२९	१०२४
८	०.४५	११.५६	१७.१७	७०.३७	०.४५	८९१
९	०.००	१३.२८	१६.१०	७०.४२	०.२०	४९७
१०	२.११	५१.८७	१८.३८	२७.६३	०.००	८५४
११	०.२६	२६.१७	७.८६	६५.७२	०.००	११५८
१२	०.७२	८.२९	२.०४	८८.४६	०.४८	८३२
जम्मा	०.६६	२५.२०	१३.५६	६०.२४	०.३५	८८३८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

तालिका ७.२४: शुक्लाफाँटा न.पा.मा खाना पकाउन र बत्ती वल्को लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं.	खाना पकाउन र बत्ती वल्को लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण						
	बत्ती वल्को लागि (प्रतिशत)			खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	ग्यास	दाउरा	वायो ग्यास	अन्य
१	९४.५४	३.७८	१.६८	०.२१	९७.५८	०.९५	१.२६
२	९५.४३	१.७१	२.८६	०.००	९४.००	४.२९	१.७१
३	९०.३१	८.४४	१.२५	०.००	९२.५०	५.९४	१.५६
४	८९.१०	१०.५६	०.३४	०.१७	९६.२५	३.२४	०.३४
५	९५.१७	२.६६	२.१७	२.७६	९१.८२	४.६३	०.७९
६	९०.२२	९.५०	०.२८	२.२३	९३.३०	४.१९	०.२८
७	८७.११	१०.२५	२.६४	०.००	८८.२८	१०.७४	०.९८
८	५६.३४	३७.२६	६.४०	०.११	९८.३२	०.३४	१.२३
९	६१.३७	३२.३९	६.२४	०.२०	९६.९८	१.६१	१.२१
१०	९०.१६	८.९०	०.९४	१२.४१	७७.७५	८.९०	०.९४
११	८९.५५	९.३३	१.१२	०.६९	९५.९४	३.२८	०.०९
१२	८७.९८	१०.४६	१.५६	०.१२	९७.६०	०.३६	१.९२
जम्मा	८५.६९	१२.००	२.३१	१.७७	९३.१७	४.१०	०.९७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ।

७.८ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका ७.२५ : स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीहरू			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	दिल बहादुर ऐर	प्रमुख	६४३२	नेपाली काँग्रेस
	तुलसी देवी हमाल	उप प्रमुख	५२९३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१	हरिश बिष्ट	अध्यक्ष	५८०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	लक्ष्मी राना	महिला सदस्य	६७३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सन्तोला कामी	दलित महिला सदस्य	६००	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	उत्तर देव भट्ट	खुला सदस्य	६२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	प्रमानन्द जोशी	खुला सदस्य	६२७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
२	शिव राज पनेरु	अध्यक्ष	२८९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	रतना देवी डगौरा	महिला सदस्य	२९६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	शान्ती देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	३२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	लाल वहादुर धानुक	खुला सदस्य	३३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	मोहन बहादुर डगौरा	खुला सदस्य	३३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	नरेन्द्र प्रसाद डगौरा चौधरी	अध्यक्ष	५३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सीता देवी डगौरा	महिला सदस्य	५१२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	बिस्ना देवी पार्की	दलित महिला सदस्य	५१३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	हरी लाल साँउद	खुला सदस्य	५०७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	विनोद डगौरा	खुला सदस्य	५१०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
४	ज्ञान बहादुर विष्ट	अध्यक्ष	५६४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	कमला देवी अवस्थी	महिला सदस्य	५३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	भागा लुहार	दलित महिला सदस्य	५१७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शिवचरण राना	खुला सदस्य	५५९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीहरु			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
				माक्सवादी-लेनिनवादी)
	काले लुहार	खुला सदस्य	४९१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
५	कमल राज गिरी	अध्यक्ष	७३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	सरला विष्ट	महिला सदस्य	८०५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	माया ओड	दलित महिला सदस्य	७१९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	मोहन सिंह साउद	खुला सदस्य	६५७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	बल राम पन्त	खुला सदस्य	७४५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
६	जगता राना	अध्यक्ष	३८१	नेपाली काँग्रेस
	यसोदा देवी भट्ट	महिला सदस्य	३१९	नेपाली काँग्रेस
	फुलमती देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	३४४	नेपाली काँग्रेस
	पल्टा राना	खुला सदस्य	३०८	नेपाली काँग्रेस
	तर्क राज भट्ट	खुला सदस्य	३१९	नेपाली काँग्रेस
७	जगत वहादुर सिंह	अध्यक्ष	६९९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	बिन्दु देबी साउँद	महिला सदस्य	६६६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	कलावती महर	दलित महिला सदस्य	६७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	ओम प्रकाश डगौरा	खुला सदस्य	५२१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
	देवी प्रसाद भट्ट	खुला सदस्य	४७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत माक्सवादी-लेनिनवादी)
८	बहादुर सिंह महरा	अध्यक्ष	६४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	बिमला देवी चौधरी	महिला सदस्य	५६९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सरीता देवी टमटा	दलित महिला सदस्य	५६९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	लाल सिंह महरा	खुला सदस्य	६०९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	जनक लाल डगौरा	खुला सदस्य	६३०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीहरु			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
९	रमेश बहादुर ऐर	अध्यक्ष	५२८	नेपाली काँग्रेस
	विमला कुमारी सार्की	महिला सदस्य	५११	नेपाली काँग्रेस
	राजमती सुनार	दलित महिला सदस्य	५१६	नेपाली काँग्रेस
	करन सिंह ऐर	खुला सदस्य	४७३	नेपाली काँग्रेस
	खडक बहादुर डगौरा	खुला सदस्य	४८८	नेपाली काँग्रेस
१०	लाल बहादुर ऐर	अध्यक्ष	८०५	नेपाली काँग्रेस
	लक्ष्मी शाह	महिला सदस्य	७२९	नेपाली काँग्रेस
	देवा दमाई	दलित महिला सदस्य	७३३	नेपाली काँग्रेस
	तारा दत्त अवस्थी	खुला सदस्य	७१४	नेपाली काँग्रेस
	राम बहादुर बस्नेत	खुला सदस्य	६६२	नेपाली काँग्रेस
११	दुल्ल बुढा	अध्यक्ष	७१९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	फूलमती राना	महिला सदस्य	७५३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	विसना देवी लुहार	दलित महिला सदस्य	७८६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शिव राव भट्ट	खुला सदस्य	६७७	नेपाली काँग्रेस
	जय बहादुर विष्ट	खुला सदस्य	८३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१२	बाले राना	अध्यक्ष	५४७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	पारवती भाट	महिला सदस्य	६४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सविता दमाई	दलित महिला सदस्य	६३८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	बल्देव भट्ट	खुला सदस्य	६२४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	वचन सिंह राना	खुला सदस्य	५५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर ।

खण्ड ग. गाउँपालिकाहरूको वस्तुगत अवस्था

१. बेलडाँडी गाउँपालिका

१.१ भौगोलिक अवस्थिति

बेलडाँडी गाउँपालिका कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकाम महेन्द्रनगरबाट दक्षिण-पूर्वतर्फ २४ कि.मी. को दूरिमा अवस्थित छ। यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ३६.७ वर्ग किलोमिटर रहेको छ। साविकमा बेलडाँडी नगरपालिका रहेको यो गाउँपालिकाको सीमा २१.४० डिग्री उत्तरी अक्षांश तथा ४०.५६ डिग्री पूर्वी देशान्तरबाट प्रारम्भ हुन्छ। समुद्र सतहबाट २८० मिटरदेखि ८०० मिटर उचाईमा रहेको यस नगरपालिकाको उत्तरमा शुक्लाफाँटा वन्यजन्तु आरक्ष, दक्षिणमा भारतको उत्तर प्रदेशको पिलिभित, पूर्वमा बेलौरी नगरपालिका र पश्चिममा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज रहेका छन्। साविकको नगरपालिका बन्नु अघि यो गाउँपालिका तत्कालिन बेलडाँडी गा.वि.स. र रौतेली बिचवा गा.वि.स.को भूभाग मिलाएर गठन गरिएको थियो।

तालिका १.१ : स्थानीय निकाय पुनर्संरचनामा बेलडाँडी गाउँपालिका

वडा नं.	साविक गा.वि.स. न.पा.	साविक वडा नं.	जनसङ्ख्या	मतदाता सङ्ख्या (२०७४)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.)
१	बेलडाँडी न.पा.	१, ४	४,७४४	२६३९	३६.७
२	बेलडाँडी न.पा.	२, ३, ५	६,१५०	३३३६	
३	बेलडाँडी न.पा.	६, ७	४,७५८	२४२९	
४	बेलडाँडी न.पा.	८	१,९१८	१०४०	
५	बेलडाँडी न.पा.	९, १०, ११	४,३७९	२२२०	
जम्मा			२१,९४९	११६६४	

१.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

बेलडाँडी गाउँपालिकाको ऐतिहासिक नामाकरणका सन्दर्भमा यस ठाउँमा बेलका रूखहरू भएको डाँडामा पुराना पुर्खाहरू बसोबास गरेको हुनाले बेलडाँडी नाम रहन गएको र सोही नामबाट गाउँपालिकाको नामाकरण गरिएको पाइन्छ।

१.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा कञ्चनपुर जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं. १ पर्ने यो गाउँपालिका साविकको इलाका नं २ मा रहेको थियो। हाल यस गाउँपालिकालाई ५ वटा वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ।

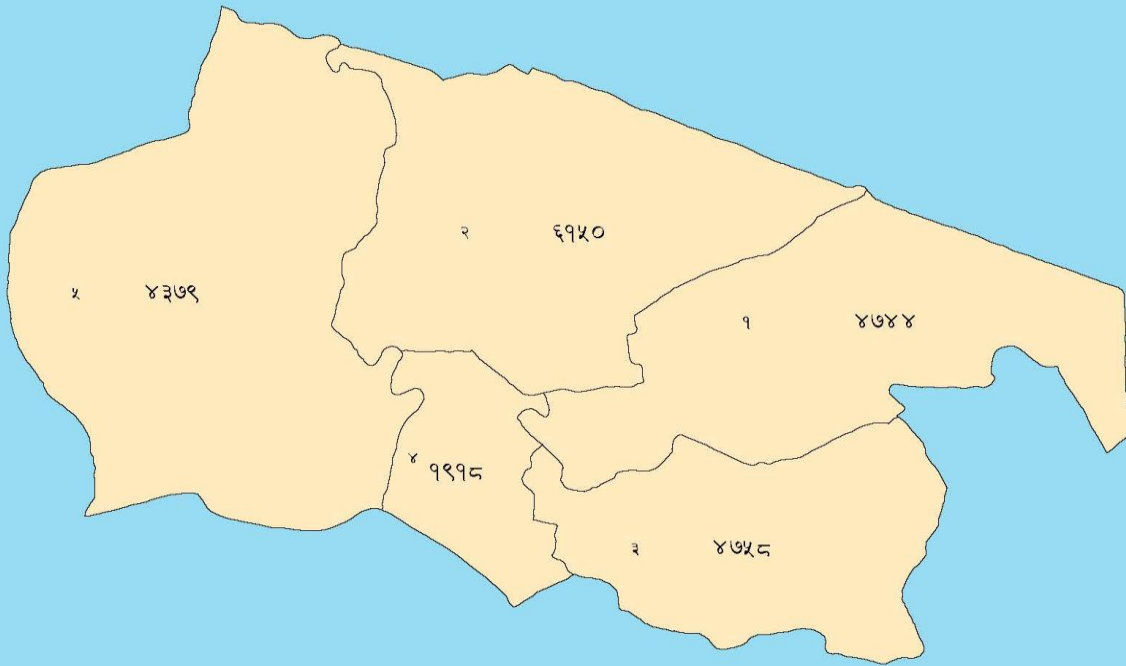
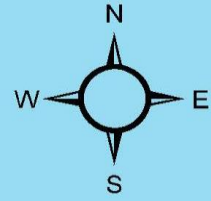
१.६ नदीनाला तथा तालतलैया

करीब १० किलोमिटर क्षेत्रमा फैलिएको खानीखोला र पनाल खोलाले यस गाउँपालिकाको जलाधारमा योगदान पुऱ्याइरहेको पाइन्छ। यहाँ सुख्खा दह पनि रहेको छ, जसलाई प्रवर्द्धन तथा सुधार गर्न सकेमा सिंचाइ सेवा विकासका लागि थप सहयोग पुग्ने देखिन्छ। कालिकच ताल, खप्रेश्वर मन्दिर, चुकुवा ताल, कुल्लाह ताल आदि यहाँका ताल तलैयाहरू हुन्।

१.७ पर्यटकीय, साँस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

विभिन्न तालतलैया, सामुदायिक वन क्षेत्र तथा ऐतिहासिक, धार्मिक तथा साँस्कृतिक महत्वका सम्पदाहरू (जस्तै शिवमन्दिर, कालिका मन्दिर, भोटेचूली भ्यू टावर तथा दह आदि) रहेको यस गाउँपालिकालाई आन्तरिक पर्यटनका लागि सम्भाव्य गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न सकिने देखिन्छ।

बेलडाडी गाउँपालिकाको वार्ड अनुसारको जनसंख्या

तयारी : तथ्यांक कार्यालय कंचनपुर

0 1 2 4 Kilometers

१.८ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

यस गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, तथा विभिन्न तहका सामुदायिक विद्यालयहरू छन् । यसका साथै सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समुह, बचत तथा स्वावलम्बन समुहहरू छन् । यसका साथै यहाँ सुशासन, स्थानीय शासन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको पाइन्छ । विद्युत सेवाको हकमा यस क्षेत्रका नागरिकहरूले केही मात्रामा सौर्य उर्जाको उपयोग गरिरहेको पाइन्छ । नेपाल टेलीकमको जिएसएम र सिडिएमको टावर रहेको यस गाउँपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइलको पहुँच रहेको पाइन्छ ।

१.९ विविध विवरण

तालिका १.२ : औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

सि.नं	व्यापार, व्यवसाय विवरण	जम्मा सङ्ख्या	सि.नं	व्यापार, व्यवसाय विवरण	जम्मा सङ्ख्या
१	आर्ट व्यवसाय	२	१३	ग्यास डिलर	४
२	बेकरी तथा मिष्ठान्न व्यवसाय	३	१४	मदिरा व्यवसाय	१००
३	भेटनरी	६	१५	इटा भट्टी	१
४	बैंक	२	१६	राइस मिल	२६
५	बोर्डिंग स्कुल	१२	१७	फर्निचर तथा स मिल	२
६	सहकारी	१२	१८	राइस मिल	२६
७	जुत्ता पसल	६	१९	घडि रेडियो टि.भी मर्मत	७
८	फोटो स्टुडियो	८	२०	खाजाघर तथा चिया पसल	१८
९	फर्निचर	२	२१	ढुवानी सेवा	२०
१०	किनारा पसल	८५	२२	मनी टान्सफर	१
११	सि.डि.पसल	२	२३	पुस्तक पसल तथा फोटोकपी	५
१२	अटो वर्कसप	५	२४	कम्प्युटर टेनिंग सेन्टर तथा साईवर	३

स्रोत : वस्तुगत विवरण २०७३, बेलडाँडी गाउँपालिका

तालिका १.३ : चाडपर्व तथा संस्कृति

जातजातिको नाम	मनाइने चाड पर्वको नाम तथा तिथि मिति
बाहुन, क्षेत्री, ठकुरी,	दशैं, तिहार, गौरा, माघी, तीज, होली, जनैपूर्णिमा, नयाँ बर्ष
थारू	दशैं, तिहार, माघी, तीज, होली, कृष्ण अष्टमी, अतवारी जनैपूर्णिमा, नयाँ बर्ष
दलित	दशैं, तिहार, माघी, तीज, होली, जनैपूर्णिमा, नयाँ बर्ष
नेवार	दशैं, तिहार, माघी,
मगर	दशैं, तिहार, माघी, तीज, होली

स्रोत : वस्तुगत विवरण २०७३, बेलडाँडी गाउँपालिका

तालिका १.४ : सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी

वडा नं.	वस्तीको नाम	सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी सङ्ख्या		वस्तीदेखि दूरी (कि.मी.)
		जनपथ प्रहरी	ठेगाना	
२	बेलडाडी	३० जना	बेलडाडी नपा २	०.५
१०	भिलमिला	७ जना	बेलडाडी नपा १०	०.३

स्रोत : वस्तुगत विवरण २०७३, बेलडाँडी गाउँपालिका

१.१० आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका १.५ : आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि.	३६.७
कुल जनसङ्ख्या	सङ्ख्या	२१९४९
पुरुष	सङ्ख्या/प्रतिशत	१०२४० (४६.६५%)
महिला	सङ्ख्या/प्रतिशत	११७०९ (५३.३५%)
लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	८७.४५
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.३३
जिल्लाको जनसङ्ख्यामा न.पा.को अंश	प्रतिशत	४.८९
जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि (वर्ष)	वर्ष	५३
परिवार सङ्ख्या	सङ्ख्या	३७६०
परिवारका औषत सदस्य सङ्ख्या	जना प्रति परिवार	५.८४
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	५९८.०७
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका परिवार	सङ्ख्या/प्रतिशत	१५४३ (४१.०४%)
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	८६.४०
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	७३.८१
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१२.५९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका १.६ : बेल्डाँडी गाउँपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात	औषत परिवार सङ्ख्या
१	८६८	२१५३	२५९१	४७४४	८३.१	५.४७
२	११०६	२८४१	३३०९	६१५०	८५.९	५.५६
३	७२८	२३३२	२४२६	४७५८	९६.१	६.५४
४	३२०	९१०	१००८	१९१८	९०.३	५.९९
५	७३८	२००४	२३७५	४३७९	८४.४	५.९३
जम्मा	३७६०	१०२४०	११७०९	२१९४९	८७.५	५.८४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका १.७ : बेल्डाँडी गाउँपालिकाको उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

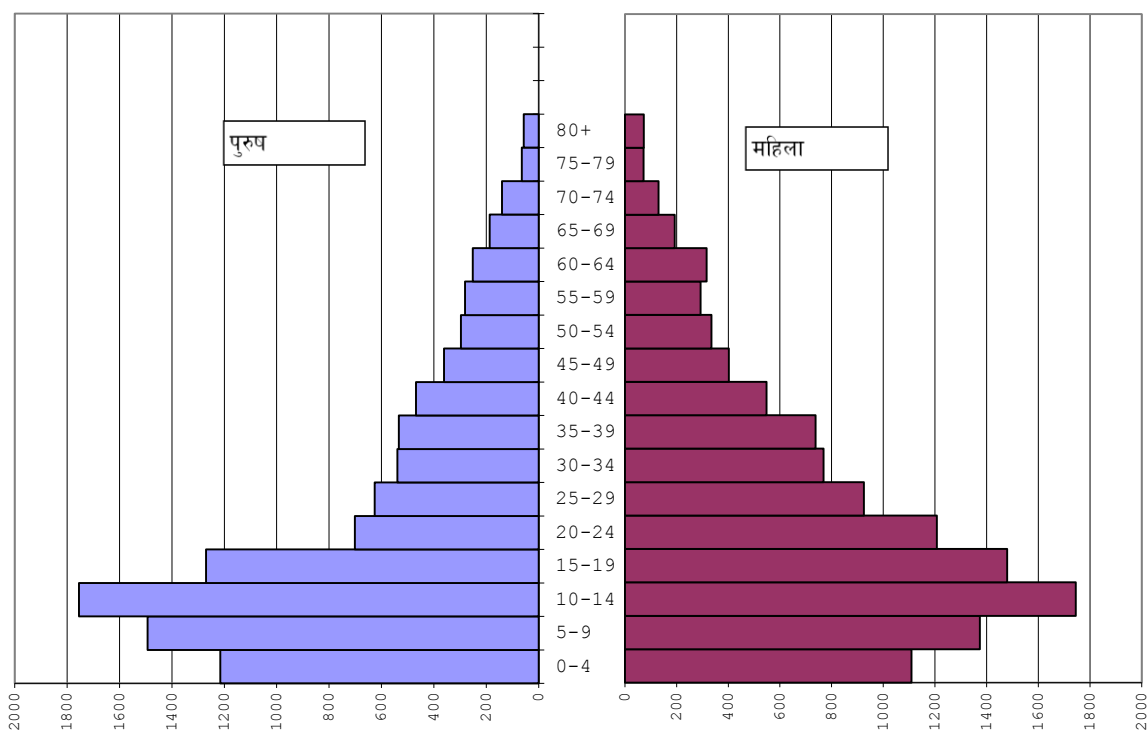
वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	९९७	९३०	१९२७	९८७	१४६०	२४४७	१६९	२०१	३७०	२१५३	२५९१	४७४४
२	१२५८	१२०२	२४६०	१३७३	१८७८	३२५१	२१०	२२९	४३९	२८४१	३३०९	६१५०
३	९३७	८१९	१७५६	१२५७	१४६०	२७१७	१३८	१४७	२८५	२३३२	२४२६	४७५८

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
४	३६४	३६७	७३१	४७९	५७२	१०५१	६७	६९	१३६	९१०	१००८	१९१८
५	९०७	९१०	१८१७	९८२	१३२७	२३०९	११५	१३८	२५३	२००४	२३७५	४३७९
जम्मा	४४६३	४२२८	८६९१	५०७८	६६९७	११७७५	६९९	७८४	१४८३	१०२४०	११७०९	२१९४९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

चित्र १.१: जनसंख्या स्तम्भ

बेल्डाँडी गाउँपालिकाको जनसंख्या स्तम्भ

Population

तालिका १.८ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	वर्षअनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
०-४	२५१७	२५५१	२५८५	२६२०	२६५५
५-९	३१०५	३१४७	३१८९	३२३२	३२७५

उमेर समूह	वर्षअनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
१०-१४	३७९१	३८४२	३८९३	३९४५	३९९८
१५-१९	२९७८	३०१८	३०५९	३१००	३१४१
२०-२४	२०६८	२०९५	२१२३	२१५२	२१८१
२५-२९	१६८०	१७०२	१७२५	१७४८	१७७२
३०-३४	१४१७	१४३६	१४५५	१४७४	१४९४
३५-३९	१३७८	१३९६	१४१५	१४३४	१४५३
४०-४४	११००	१११५	११३०	११४५	११६१
४५-४९	८२६	८३७	८४९	८६०	८७२
५०-५४	६८५	६९४	७०३	७१२	७२२
५५-५९	६२२	६३०	६३८	६४७	६५६
६०-६४	६१४	६२२	६३१	६३९	६४८
६५-६९	४१२	४१७	४२३	४२८	४३४
७०-७४	२९२	२९६	३००	३०४	३०८
७५-७९	१४७	१४९	१५१	१५३	१५५
८०+	१४१	१४३	१४५	१४७	१४८
जम्मा	२३७७२	२४०९१	२४४१३	२४७४०	२५०७१

नोट: रा.ज.ग २०६८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको।

तालिका १.९ : बेल्डाँडी गाउँपालिकाको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

बेल्डाँडी गाउँपालिकाको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
५	१	५	६	२४	१२२	३४	१५६
६	०	५	५	२५	२२९	३२	२६१
७	१	१७	१८	२६	६२	१३	७५
८	१	११	१२	२७	४४	१२	५६
९	४	३६	४०	२८	५०	७	५७
१०	१५	८५	१००	२९	१९	२	२१
११	१८	९६	११४	३०	४३	३	४६
१२	३०	१८५	२१५	३१	४	०	४
१३	३२	२७४	३०६	३२	१०	३	१३
१४	१००	५२६	६२६	३३	३	१	४
१५	१६४	७५३	९१७	३४	४	०	४
१६	३०९	१०२०	१३२९	३५	९	२	११
१७	२८१	६६३	९४४	३६	१	०	१

बेल्डाँडी गाउँपालिकाको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण							
उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१८	७७१	९८५	१७५६	३७	१	१	२
१९	४०७	४३८	८४५	३८	६	०	६
२०	६९७	५२२	१२१९	३९	२	०	२
२१	२६७	१३७	४०४	४०	२	०	२
२२	२८६	११०	३९६	४१	२	०	२
२३	१२५	४४	१६९	४२	१	०	१
जम्मा					४१२३	६०२२	१०१४५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका १.१० : बेल्डाँडी गाउँपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

वडा नं.	जातजाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	थारू	ठकुरी	थामी	सन्त्यासी	दमाइ	कामी	साकी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	१६०३	८८२	८५६	६३२	८९	२५	१२	८	७	५८८	४२	४७४४
	प्रतिशत	३३.८	१८.६	१८.०	१३.३	१.९	०.५	०.३	०.२	०.२	१२.४	०.९	१००
२	सङ्ख्या	२१४१	११५०	८१४	५२६	३९६	१८८	१२९	७१	१८	७६३	३४	६१५०
	प्रतिशत	३४.८	१८.७	१३.२	८.६	५.१	३.१	२.१	१.२	०.३	१२.४	०.६	१००.०
३	सङ्ख्या	१७९३	८१८	७७१	४८७	३५७	२४७	१७०	३९	२८	१४	३४	४७५८
	प्रतिशत	३७.७	१७.२	१६.२	१०.२	७.५	५.२	३.६	०.८	०.६	०.३	०.७	१००.०
४	सङ्ख्या	१००८	४२८	१५२	४८७	६८	६२	३१	२७	१८	११३	११	२४०५
	प्रतिशत	४१.९	१७.८	६.३	२०.३	२.८	२.६	१.३	१.१	०.८	४.७	०.५	१००.०
५	सङ्ख्या	१९६१	१४८६	२०३	१४५	७२	४९	३५	३३	१७	३६६	१२	४३७९
	प्रतिशत	४४.८	३३.९	४.६	३.३	१.६	१.१	०.८	०.८	०.४	८.४	०.३	१००.०
जम्मा	जातजाति	क्षेत्री	थारू	ब्राम्हण	ठकुरी	मगर	कामी	सन्त्यासी	दमाइ	साकी	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	७४८४	५३७७	२८७४	११७८	९६४	९१७	४८५	३८४	११३	१८४४	३२९	२१९४९
	प्रतिशत	३४.१	२४.५	१३.१	५.४	४.४	४.२	२.२	१.८	०.५	८.४	१.५	१००.०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका १.१२ : मातृभाषा अनुसार बेलडाँडी गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषा	डोटेली	थारू	बैतडेली	वभांगी	वाजुरेली	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	१८५३	८३६	७९७	५९७	३१५	३४६	४७४४
	प्रतिशत	३९.०६	१७.६२	१६.८	१२.५८	६.६४	७.२९	१००
२	सङ्ख्या	२६४९	१३७४	१०७२	८२६	८२	१४७	६१५०
	प्रतिशत	४३.०७	२२.३४	१७.४३	१३.४३	१.३३	२.३९	१००
३	सङ्ख्या	१७९२	१०५७	८१५	६५७	३३३	१०४	४७५८
	प्रतिशत	३७.६६	२२.२२	१७.१३	१३.८१	७	२.१९	१००
४	सङ्ख्या	१२४६	४२०	२३४	८	२	८	१९१८
	प्रतिशत	६४.९६	२१.९	१२.२	०.४२	०.१	०.४२	१००
५	सङ्ख्या	१४८५	१३२०	७६६	६३४	११९	५५	४३७९
	प्रतिशत	३३.९१	३०.१४	१७.४९	१४.४८	२.७२	१.२६	१००
जम्मा	मातृभाषा	डोटेली	थारू	वभांगी	नेपाली	बैतडेली	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	६०२७	५३५९	४३५६	३५५९	९११	१७३७	२१९४९
	प्रतिशत	२७.४६	२४.४२	१९.८५	१६.२१	४.१५	७.९१	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका १.१३ : बेलडाँडी गाउँपालिकाको वडा र धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.		हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	सङ्ख्या	४७११	०	०	०	२६	०	०	७	४७४४
	प्रतिशत	९९.३	०	०	०	०.५५	०	०	०.१५	१००
२	सङ्ख्या	६००३	०	०	०	१४६	१	०	०	६१५०
	प्रतिशत	९७.६१	०	०	०	२.३७	०.०२	०	०	१००
३	सङ्ख्या	४३०२	०	०	०	३४	१६	४०६	०	४७५८
	प्रतिशत	९०.४२	०	०	०	०.७१	०.३४	८.५३	०	१००
४	सङ्ख्या	१७४६	०	०	०	०	१६७	०	५	१९१८
	प्रतिशत	९१.०३	०	०	०	०	८.७१	०	०.२६	१००
५	सङ्ख्या	४२८४	०	०	०	८७	०	०	८	४३७९
	प्रतिशत	९७.८३	०	०	०	१.९९	०	०	०.१८	१००
जम्मा	सङ्ख्या	२१०४६	०	०	०	२९३	१८४	४०६	२०	२१९४९
	प्रतिशत	९५.८९	०	०	०	१.३३	०.८४	१.८५	०.०९	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका १.१४ : वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर

वडा नं.	साक्षरता दर (प्रतिशत)		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१	८१.४५	७१.१८	६८.३४
२	८३.५२	७१.८६	७०.६८
३	७१.९८	५३.८४	६०.८९
४	७९.२०	६८.००	६९.३८
५	७७.५०	६७.८०	६५.१३
जम्मा	७८.८७	६६.४३	६६.८२

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

१.११ पारिवारिक सूचकहरु

तालिका १.१४ : बेल्डाँडी गा.पा.मा घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या

वडा नं.	घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या			
	घरको स्वामित्व(प्रतिशत)		जग्गामा स्वामित्व(प्रतिशत)	
	भएको	नभएको	भएको	नभएको
१	६.६८	९३.३२	७.९५	९२.०५
२	६.६०	९३.४०	९.५८	९०.४२
३	८.७९	९१.२१	११.८१	८८.१९
४	१.८८	९८.१३	१२.५०	८७.५०
५	०.२७	९९.७३	०.५४	९९.४६
जम्मा	५.४०	९४.६०	८.११	९१.८९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका १.१५: बेल्डाँडी गाउँपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)							
	धारा/पाइप	हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मुलको पानी	नदी/खोला	अन्य	जम्मा (संख्या)
१	०.३५	९८.७३	०.१२	०.००	०.००	०.००	०.८९	८६८
२	०.६३	९८.१०	०.०९	०.००	०.००	०.००	१.१८	११०६
३	०.५५	९७.८०	०.००	०.००	०.००	०.००	१.६५	७२८
४	२.५०	९४.६९	०.००	०.००	०.३१	०.००	२.५०	३२०
५	०.४१	९८.६४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.९५	७३८
जम्मा	०.६६	९८.०१	०.०५	०.००	०.०३	०.००	१.२५	३७६०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका १.१६ : शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	सार्वजनिक ढलमा जोडिएको	सेफ्टि ट्याङ्कमा जोडिएको	साधारण शौचालय	शौचालय नभएको	अन्य	जम्मा (संख्या)
१	०.४६	२२.५८	२७.०७	४९.५४	०.३५	८६८
२	१.०८	२७.४९	३७.५२	३३.३६	०.५४	११०६
३	१.१०	१९.७८	७.९७	६९.७८	१.३७	७२८
४	२.१९	३३.१३	१८.७५	४५.६३	०.३१	३२०
५	०.२७	३.२५	१७.२१	७८.५९	०.६८	७३८
जम्मा	०.८८	२०.५९	२३.८०	५४.०७	०.६६	३७६०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका १.१७ : बेल्डाँडी गा.पा.मा खाना पकाउन र बत्ती बल्को लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं.	खाना पकाउन र बत्ती बल्को लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण						
	बत्ती बल्को लागि (प्रतिशत)			खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	ग्यास	दाउरा	वायो ग्यास	अन्य
१	१४.५२	७६.९६	८.५३	०.१२	९६.५४	२.१९	१.१५
२	२९.६६	६५.४६	४.८८	०.८१	८६.५३	९.८६	२.८०
३	५५.७७	३६.४०	७.८३	०.२७	८५.०३	१०.३०	४.४०
४	२६.५६	५३.४४	२०.००	०.००	७१.८८	१८.४४	९.६९
५	५१.९०	३९.३०	८.८१	०.००	९५.१२	३.५२	१.३६
जम्मा	३५.३२	५६.३३	८.३५	०.३२	८८.९९	७.६६	३.०३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

१.११ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका १.१८ : बेल्डाँडी गाउँपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीहरू			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
१	धन बहादुर थापा क्षेत्री	अध्यक्ष	३२१५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	कमला देवी कार्की	उपाध्यक्ष	३१३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
१	अम्मर वहादुर खत्री	अध्यक्ष	५३१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	लक्ष्मी भट्ट	महिला सदस्य	६९२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	सिता देवी ओड	दलित महिला सदस्य	६३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीहरू			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	गणेश वहादुर विष्ट	खुला सदस्य	६१४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	शंकर दत्त भट्ट	खुला सदस्य	६२९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
२	प्रेम राज खाती	अध्यक्ष	७८२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	रामा देवी विष्ट	महिला सदस्य	४९०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	मतिता औजी	दलित महिला सदस्य	८५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	भोज राज पाण्डे	खुला सदस्य	९३१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	गोपी आउजी	खुला सदस्य	८९४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
३	दुर्गा प्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	७३१	नेपाली काँग्रेस
	तारा देवी गिरी	महिला सदस्य	६६४	नेपाली काँग्रेस
	पदमा सुनार	दलित महिला सदस्य	६८०	नेपाली काँग्रेस
	पुसप कमल पण्डित	खुला सदस्य	५८७	नेपाली काँग्रेस
	पिल्चे व चौधरी	खुला सदस्य	६११	नेपाली काँग्रेस
४	विर बहादुर खड्का	अध्यक्ष	४०२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	खगेश्वरी देवी भण्डारी	महिला सदस्य	३९५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	गड्डी देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	३८७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	धनिराम चौधरी	खुला सदस्य	३७७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	चन्द्र बहादुर खड्का	खुला सदस्य	३८७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
५	कृष्ण बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	७२७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	मन्जु देवी बोहरा	महिला सदस्य	७११	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	कमला देवी ओखेडा	दलित महिला सदस्य	७३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	छोटे लाल राना	खुला सदस्य	७१८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	यद बहादुर गुरुङ्ग	खुला सदस्य	७१०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय कञ्चनपुर ।

२. लालभाडी गाउँपालिका

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

लालभाडी कञ्चनपुर जिल्लाको मौजुदा दुईवटा गाउँपालिका मध्ये क्षेत्रफलका हिसावले ठूलो गाउँपालिका हो । जिल्लाको पूर्वी भेगमा अवस्थित यो गाउँपालिका साविक वाइसे विचवा गा.वि.स.को वडा नं. १-४, देखतभूली गा.वि.स.को वडा नं. १-३ र ७-८ तथा शंकरपुर गा.वि.स.का पुरै वडाहरू मिलाएर गठन गरिएको हो । हाल यस गाउँपालिकामा ६ वटा वडाहरू मौजुदा छन् । यहाँ आदिवासी थारू समुदाय र पहाडबाट बसाइसराइ गरी आएका विविध जातजाती, धर्म र वर्णका मानिसहरूको मिश्रित बसोवास रहेको छ । यसको पूर्वमा कृष्णपुर र पुनर्वास नगरपालिका, पश्चिममा शुक्लाफाँटा नगरपालिका र शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज, उत्तरमा शुक्लाफाँटा नगरपालिका र कृष्णपुर नगरपालिका तथा दक्षिणमा बेलौरी र पुनर्वास नगरपालिका रहेका छन् । यस गाउँपालिका र कृष्णपुर न.पा.को विचमा रहेको लालभाडी जंगलको नामबाट यस गाउँपालिकाको नाम रहन गएको देखिन्छ ।

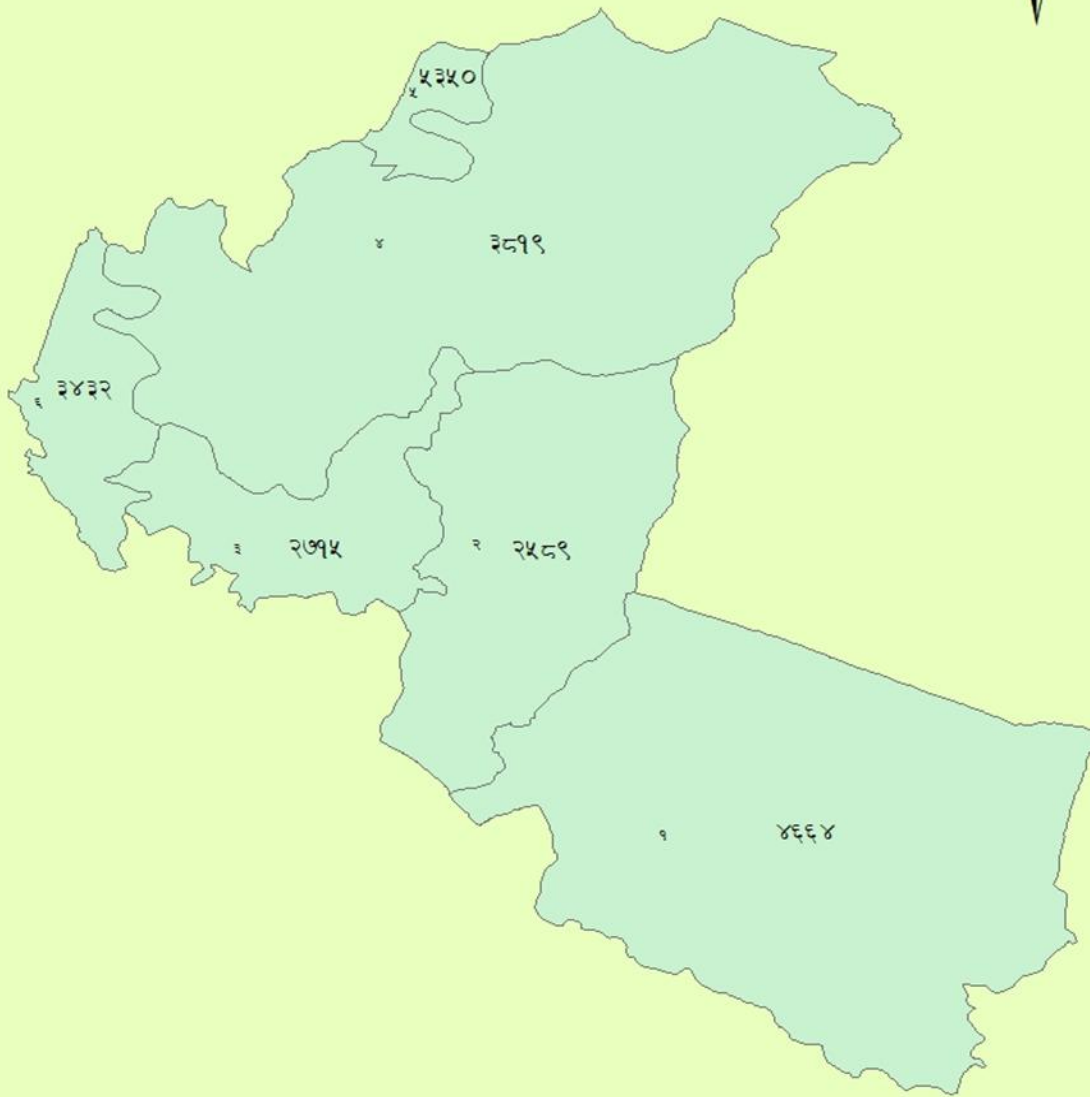
तालिका २.१ : स्थानीय निकाय पुनर्संरचनामा लालभाडी गाउँपालिका

वडा नं.	साविक गा.वि.स. न.पा.	साविक वडा नं.	जनसङ्ख्या	मतदाता सङ्ख्या (२०७३)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.)
१	वाइसे विछवा	१,२,३,४	४,६६४	२२४८	१५४.६५
२	शंकरपुर	१,२,३,४	३,४३२	१८३१	
३	शंकरपुर	५,६,७,८,९	३,८१९	२०६४	
४	देखतभूली	२,३,७	५,३५०	२३२३	
५	देखतभूली	८	२,५८९	१३४०	
६	देखतभूली	१	२,७१५	१०३०	
जम्मा			२२,५६९	१०८३६	

२.२ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका हकमा कञ्चनपुर जिल्लाको यो गाउँपालिका साविकको इलाका नं २ र ६ मा रहेको थियो । हाल यस गाउँपालिकालाई ६ वटा वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । यो गाउँपालिका साविकको निर्वाचन क्षेत्र न. २ अन्तर्गत पर्दछ ।

लालभाडी गाउँपालिकाको वार्ड अनुसारको जनसंख्या

तयारी: तथ्यांक कार्यालय कञ्चनपुर

0 2 4 8 Kilometers

२.३ आधारभूत तथ्याङ्क तथा सूचकहरू

तालिका २.२ : आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाइ	मान (२०६८)
क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि.	१५४.६५
कुल जनसङ्ख्या	सङ्ख्या	२२५६९
पुरुष	सङ्ख्या/प्रतिशत	११०८६ (४९.१२%)
महिला	सङ्ख्या/प्रतिशत	११४८३ (५०.८८%)
लैङ्गिक अनुपात	अनुपात	९६.५४
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.१३
जिल्लाको जनसङ्ख्यामा न.पा.को अंश	प्रतिशत	५.०३
जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि (वर्ष)	वर्ष	६२
परिवार सङ्ख्या	सङ्ख्या	३६४०
परिवारका औषत सदस्य सङ्ख्या	जना प्रति परिवार	६.२०
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	१४६
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका परिवार	सङ्ख्या/प्रतिशत	६३७ (१७.५०%)
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	७६.५५
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	६५.११
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	११.४४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका २.३ : लालभाडी गाउँपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात	औषत परिवार सङ्ख्या
१	६३१	२३२१	२३४३	४६६४	९९.१	७.३९
२	४९३	१६९२	१७४०	३४३२	९७.२	६.९६
३	५७२	१८५७	१९६२	३८१९	९४.६	६.६८
४	८५९	२६०८	२७४२	५३५०	९५.१	६.२३
५	४९३	१२४८	१३४१	२५८९	९३.१	५.२५
६	५९२	१३६०	१३५५	२७१५	१००.४	४.५९
जम्मा	३६४०	११०८६	११४८३	२२५६९	९६.५	६.२०

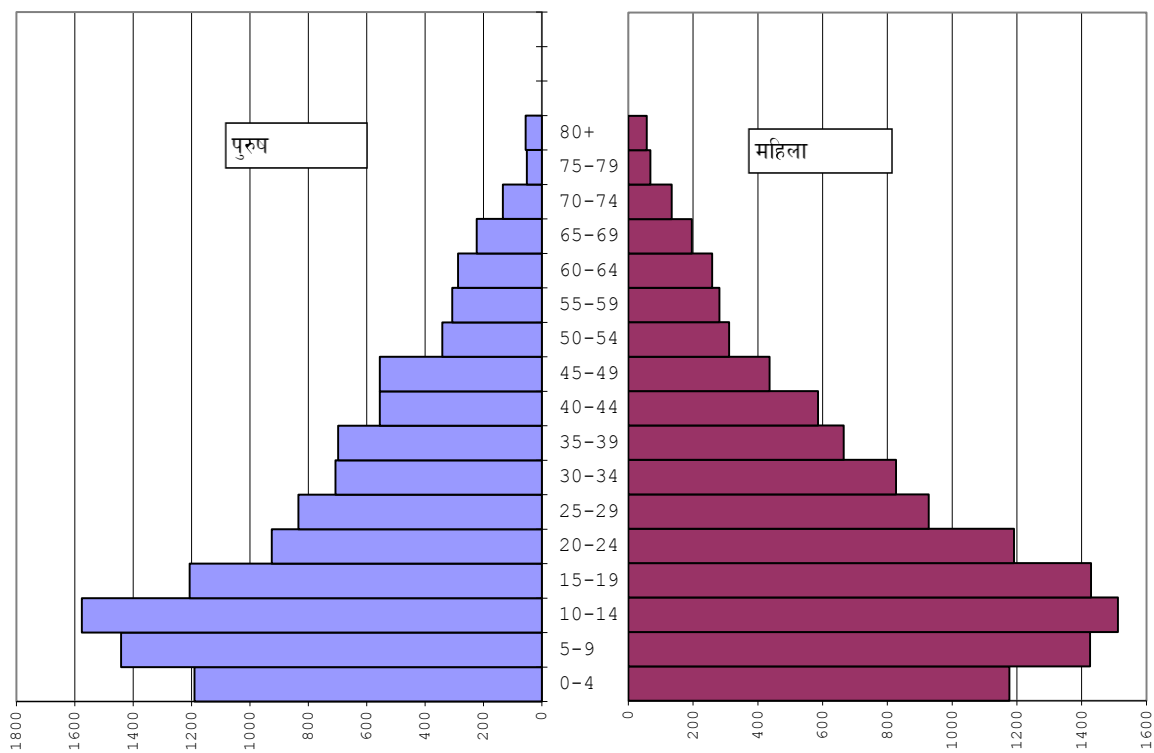
स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका २.४ : लालभाडी गाउँपालिकाको उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४			१५-५९			६०+			जम्मा		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	८५३	८२५	१६७८	१३२६	१३८७	२७१३	१४२	१३१	२७३	२३२१	२३४३	४६६४
२	६०१	६०२	१२०३	९६२	१०१४	१९७६	१२९	१२४	२५३	१६९२	१७४०	३४३२
३	६९७	६८७	१३८४	१०३५	११३९	२१७४	१२५	१३६	२६१	१८५७	१९६२	३८१९
४	१०३४	१०३८	२०७२	१४१२	१५४४	२९५६	१६२	१६०	३२२	२६०८	२७४२	५३५०
५	५३६	४९९	१०३५	६३५	७७०	१४०५	७७	७२	१४९	१२४८	१३४१	२५८९
६	४८७	४६४	९५१	७५९	८००	१५५९	११४	९१	२०५	१३६०	१३५५	२७१५
जम्मा	४२०८	४११५	८३२३	६१२९	६६५४	१२७८३	७४९	७१४	१४६३	११०८६	११४८३	२२५६९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

लालभाडी गाउँपालिकाको जनसंख्या स्तम्भ

Population

तालिका २.५ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	वर्षअनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
०-४	२५३३	२५६२	२५९१	२६२०	२६५०
५-९	३०६९	३१०४	३१३९	३१७५	३२११
१०-१४	३३०५	३३४२	३३८०	३४१९	३४५७
१५-१९	२८२१	२८५३	२८८५	२९१८	२९५१
२०-२४	२२६४	२२९०	२३१६	२३४३	२३६९
२५-२९	१८८६	१९०७	१९२९	१९५१	१९७३
३०-३४	१६४२	१६६०	१६७९	१६९८	१७१८
३५-३९	१४५९	१४७५	१४९२	१५०९	१५२६
४०-४४	१२२१	१२३५	१२४९	१२६३	१२७८
४५-४९	१०६१	१०७३	१०८५	१०९७	१११०
५०-५४	६९८	७०६	७१४	७२२	७३०
५५-५९	६२९	६३६	६४४	६५१	६५८
६०-६४	५८४	५९१	५९८	६०४	६११
६५-६९	४४८	४५३	४५९	४६४	४६९
७०-७४	२८६	२८९	२९२	२९६	२९९
७५-७९	१२७	१२९	१३०	१३२	१३३
८०+	१२०	१२१	१२३	१२४	१२५
जम्मा	२४१५२	२४४२७	२४७०४	२४९८५	२५२६९

नोट: रा.ज.ग २०६८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको ।

तालिका २.६ : लालभाडी गाउँपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

वडा नं.	जात जाति	थारू	क्षेत्री	ब्राम्हण	कामी	ठकुरी	दमाइ	सेपा	तमांग	राइ	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
१	सङ्ख्या	४३७९	११०	६५	२७	२२	६	६	४	१	४३	१	४६६४
	प्रतिशत	९३.८९	२.३६	१.३९	०.५८	०.४७	०.१३	०.१३	०.०९	०.०२	०.९२	०.०२	१००.००
वडा नं.	जात जाति	थारू	क्षेत्री	कामी	लिम्बु	तेली	वादी	ब्राम्हण	मुशिलम	यादव	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
२	सङ्ख्या	३२९७	४४	१२	१२	७	५	४	१	१	४७	२	३४३२
	प्रतिशत	९६.०७	१.२८	०.३५	०.३५	०.२०	०.१५	०.१२	०.०३	०.०३	१.३७	०.०६	१००.००
वडा नं.	जात जाति	थारू	क्षेत्री	ब्राम्हण	ठकुरी	सार्की	कामी	दमाइ	ठाकुर	मुसलवान	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
३	सङ्ख्या	३३३८	१८१	१३९	६१	२९	१७	१७	११	१	२५	०	३८१९
	प्रतिशत	८७.४१	४.७४	३.६४	१.६०	०.७६	०.४५	०.४५	०.२९	०.०३	०.६५	०.००	१००.००
वडा नं.	जात जाति	थारू	मगर	क्षेत्री	सन्ध्यासी	ब्राम्हण	साकी	ठकुरी	दमाइ	ठाकुर	अन्य दलित	अन्य	जम्मा

तालिका २.६ : लालभाडी गाउँपालिकाको वडा अनुसार जातजातिको विवरण

वडा नं.	जात जाति	सङ्ख्या											
		थारू	क्षेत्री	ब्राम्हण	सन्त्यासी	कामी	वादी	ठकुरी	सार्की	लोहार	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
४	सङ्ख्या	३४६३	७७८	६३२	१७९	९५	७७	४२	१३	६	५०	१५	५३५०
	प्रतिशत	६४.७३	१४.५४	११.८१	३.३५	१.७८	१.४४	०.७९	०.२४	०.११	०.९३	०.२८	१००.००
५	सङ्ख्या	९४५	९२५	२७९	१३१	७०	६४	५९	२४	२३	२९	४०	२५८९
	प्रतिशत	३६.५०	३५.७३	१०.७८	५.०६	२.७०	२.४७	२.२८	०.९३	०.८९	१.१२	१.५४	१००.००
६	सङ्ख्या	१९६३	२९१	१७५	५७	३६	२५	१९	१०	७	१२५	७	२७१५
	प्रतिशत	७२.३०	१०.७२	६.४५	२.१०	१.३३	०.९२	०.७०	०.३७	०.२६	४.६०	०.२६	१००.००
जम्मा	जात जाति	थारू	क्षेत्री	मगर	ब्राम्हण	सन्त्यासी	कामी	ठकुरी	सार्की	दमाइ	अन्य दलित	अन्य	जम्मा
	सङ्ख्या	१७३८५	२१८३	७८१	७५७	३४६	२२२	२१२	१०६	७४	२९४	२०९	२२५६९
	प्रतिशत	७७.०३	९.६७	३.४६	३.३५	१.५३	०.९८	०.९४	०.४७	०.३३	१.३०	०.९३	१००.००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका २.७ : लालभाडी गाउँपालिकाको वडा र धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मान	धर्म अनुसार जनसङ्ख्या								
		हिन्दु	बौद्ध	इस्लाम	किराँत	क्रिश्चियन	बहाई	प्रकृति	उल्लेख नभएको	जम्मा
१	सङ्ख्या	४३९४	१०	०	०	२६०	०	०	०	४६६४
	प्रतिशत	९४.२१	०.२१	०	०	५.५७	०	०	०	१००
२	सङ्ख्या	३२३३	१	१	०	१४६	५१	०	०	३४३२
	प्रतिशत	९४.२	०.०३	०.०३	०	४.२५	१.४९	०	०	१००
३	सङ्ख्या	३४२४	०	१	०	२१०	३३	१३१	२०	३८१९
	प्रतिशत	८९.६६	०	०.०३	०	५.५	०.८६	३.४३	०.५२	१००
४	सङ्ख्या	४९१५	०	१	०	४३४	०	०	०	५३५०
	प्रतिशत	९१.८७	०	०.०२	०	८.११	०	०	०	१००
५	सङ्ख्या	२४८१	०	०	०	१०७	१	०	०	२५८९
	प्रतिशत	९५.८३	०	०	०	४.१३	०.०४	०	०	१००
६	सङ्ख्या	२४३५	०	०	०	२७५	०	०	५	२७१५
	प्रतिशत	८९.६९	०	०	०	१०.१३	०	०	०.१८	१००
जम्मा	सङ्ख्या	२०८८२	११	३	०	१४३२	८५	१३१	२५	२२५६९
	प्रतिशत	९२.५३	०.०५	०.०१	०	६.३४	०.३८	०.५८	०.११	१००

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका २.८ : लालभाडी गाउँपालिकाको ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर

वडा नं.	साक्षरता दर (प्रतिशत)		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१	७१.५१	४९.३७	५९.७९
२	७६.०६	५५.०८	६४.७३
३	७७.१४	५९.३७	६५.६६
४	६५.२८	५०.८२	५६.६५
५	८४.७५	६८.२४	७३.४२
६	६४.५१	४३.५२	५४.३३
जम्मा	७२.३४	५३.६९	६१.७४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

२.४ पारिवारिक सूचकहरु

तालिका २.९ : बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार					
	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९८.६	१.०	०.०	०.०	६३१
२	९८.०	१.६	०.२	०.०	४९३
३	९९.७	०.०	०.०	०.०	५७२
४	९९.७	०.०	०.०	०.०	८५९
५	९९.६	०.०	०.४	०.०	४९३
६	९९.५	०.५	०.०	०.०	५९२
जम्मा	९९.२	०.५	०.१	०.०	३६४०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका २.१० : घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या

वडा नं.	घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार सङ्ख्या			
	घरको स्वामित्व (प्रतिशत)		जग्गामा स्वामित्व (प्रतिशत)	
	भएको	नभएको	भएको	नभएको
१	३.०१	९६.९९	५.०७	९४.९३
२	३.२५	९६.७५	१६.४३	८३.५७
३	७.३४	९२.६६	११.५४	८८.४६
४	०.५८	९९.४२	२.१०	९७.९०
५	१.२२	९८.७८	८.५२	९१.४८
६	१.१८	९८.८२	५.९१	९४.०९
जम्मा	२.६१	९७.३९	७.५३	९२.४७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका २.११: लालभाँडी गाउँपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)							
	धारा/पाइप	हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मुलको पानी	नदी/खोला	अन्य	जम्मा
१	०.६३	९८.८९	०.१६	०.००	०.००	०.००	०.३२	६३१
२	०.४१	९८.३८	०.००	०.००	०.००	०.००	१.२२	४९३
३	१.७५	९६.५०	०.००	०.००	०.००	०.००	१.७५	५७२
४	०.३५	९८.७२	०.३५	०.००	०.००	०.००	०.५८	८५९
५	०.८१	९७.७७	०.२०	०.००	०.००	०.००	१.२२	४९३
६	०.१७	९७.९७	०.१७	०.००	०.००	०.००	१.६९	५९२
जम्मा	०.६६	९८.१०	०.१६	०.००	०.००	०.००	१.०७	३६४०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका २.१२ : शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	सार्वजनिक ढलमा जोडिएको	सेफ्टि टयाङ्कमा जोडिएको	साधारण शौचालय	शौचालय नभएको	अन्य	जम्मा
१	०.१६	२.३८	१.७४	९५.४०	०.३२	६३१
२	०.००	४.०६	०.८१	९४.३२	०.८१	४९३
३	१.४०	११.८९	२९.०२	५५.७७	१.९२	५७२
४	०.७०	२०.९५	६.७५	७१.३६	०.२३	८५९
५	०.४१	२१.९१	७०.१८	७.१०	०.४१	४९३
६	०.००	१३.८५	२४.३२	६०.८१	१.०१	५९२
जम्मा	०.४७	१२.९९	२०.०३	६५.७७	०.७४	३६४०

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तालिका २.१३ : लालभाडी गा.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती वालको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं.	खाना पकाउन र वत्ती वालको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण						
	वत्ती वालको लागि (प्रतिशत)			खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)			
	विद्युत	मट्टी तेल	अन्य	ग्यास	दाउरा	वायो ग्यास	अन्य
१	४२.३१	४९.२९	८.४०	०.३२	९७.९४	०.७९	०.९५
२	२३.५३	७५.०५	१.४२	०.६१	९५.९४	२.२३	१.२२
३	८४.९७	१२.२४	२.८०	०.००	८९.१६	८.२२	२.६२
४	८४.७५	१४.२०	१.०५	०.००	९९.०७	०.५८	०.३५
५	९१.८९	७.५१	०.६१	०.००	९८.९९	०.००	१.०१
६	४५.६१	५१.३५	३.०४	०.००	९८.१४	०.१७	१.६९
जम्मा	६३.७४	३३.३५	२.९१	०.१४	९६.७३	१.९०	१.२४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

२.५ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका २.१४ : लालभाडी गाउँपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७४ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीहरू			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
	मदन सेन वडायक	अध्यक्ष	२५०९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सत्य देवी महारा	उपाध्यक्ष	२३४५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१	छेमा नन्द राना	अध्यक्ष	४५४	नेपाली काँग्रेस
	राम कुमारी राना	महिला सदस्य	४५७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	पार्वती सार्कि	दलित महिला सदस्य	४६३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सुख राम राना	खुला सदस्य	४३९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	वीर वहादुर चौधरी	खुला सदस्य	४७२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
२	हेम राज राना	अध्यक्ष	५८६	नेपाली काँग्रेस
	सिता चौधरी	महिला सदस्य	५१२	नेपाली काँग्रेस
	सुस्मिता तिरुवा	दलित महिला सदस्य	५०१	नेपाली काँग्रेस
	झेली राना	खुला सदस्य	५०१	नेपाली काँग्रेस
	लाल बहादुर राना	खुला सदस्य	४९३	नेपाली काँग्रेस
३	टिका राम डंगौरा	अध्यक्ष	६३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	शान्ती राना	महिला सदस्य	६०१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	शान्ती देवी कामी	दलित महिला सदस्य	५९९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	डिड्डा राना	खुला सदस्य	५९४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
	भगत राम डंगौरा	खुला सदस्य	५८३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)
४	बहादुर राना	अध्यक्ष	३३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	डल्ली देवी चौधरी	महिला सदस्य	३२२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	रेवती ओड (महर)	दलित महिला सदस्य	३२४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	गर्भु राना	खुला सदस्य	३२५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	लबदेब राना	खुला सदस्य	३२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)

वडा नं.	निर्वाचित पदाधिकारीहरु			
	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मतसंख्या	सम्बद्ध राजनितिक दल
५	नन्द राज अवस्थी	अध्यक्ष	३३६	नेपाली काँग्रेस
	संगिता देवी ठगुन्ना	महिला सदस्य	३३१	नेपाली काँग्रेस
	रेखा देवी लुहार	दलित महिला सदस्य	३४०	नेपाली काँग्रेस
	भीमसेन राना	खुला सदस्य	३५४	नेपाली काँग्रेस
	बिर बहादुर बिष्ट	खुला सदस्य	३४०	नेपाली काँग्रेस
६	फुला राम चौधरी	अध्यक्ष	३४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	सर्मिला चौधरी	महिला सदस्य	३४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	प्रेमकली देवी बि.क.	दलित महिला सदस्य	३४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	शिव नारायण चौधरी	खुला सदस्य	३३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	पच्यु लाल राना	खुला सदस्य	३४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय कञ्चनपुर

अनुसूची

अनुसूची १: अवधारणा तथा परिभाषा :

१. शिशु-मातृ अनुपात:- यसले ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको जनसङ्ख्या र प्रजनन उमेर समूह (१५ देखि ४९ वर्ष) का महिलाहरूको जनसङ्ख्याको अनुपातलाई जनाउँछ। यो प्रजननको स्तर इंगित गर्ने सरल सूचक हो। यस सूचकलाई प्रायः १५ देखि ४९ वर्षका प्रतिहजार महिलाहरूमा बालबालिकाहरूको सङ्ख्याको रूपमा व्यक्त गरिन्छ।
२. कुल आर्थिक क्रियाकलाप दर :- कुल आर्थिक क्रियाकलाप दर भन्नाले १० वर्ष वा सो भन्दा माथिका उमेर समूहका आर्थिक दृष्टिले अक्सर सक्रिय जनसङ्ख्या र उही उमेर समूहका कुल जनसङ्ख्याको अनुपातलाई जनाउँछ। यसलाई प्रायः प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ।
३. साक्षरता दर : पाँच वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेर समूहका जुनसुकै भाषामा लेख्न र पढ्न जान्ने कुल जनसङ्ख्या र सोही उमेर समूहका कुल जनसङ्ख्याको अनुपात नै साक्षरता दर हो। यस सूचकलाई प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ।
४. प्रौढ साक्षरता दर : पन्ध्र वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेर समूहका जुनसुकै भाषामा लेख्न र पढ्न जान्ने कुल जनसङ्ख्या र सोही उमेर समूहका कुल जनसङ्ख्याको अनुपातलाई प्रौढ साक्षरता दर भनिन्छ। यस सूचकलाई प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ।
५. कुल आश्रित अनुपात : १४ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको जनसङ्ख्या र ६० वर्ष वा सो बढी उमेर समूहका वृद्धवृद्धाहरूको जनसङ्ख्याको योग र १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहका जनसङ्ख्याको अनुपात। यस सूचकलाई प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ।
६. बालबालिकाहरूको आश्रित अनुपात : चौध वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको जनसङ्ख्या र १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहका जनसङ्ख्याको अनुपात। यस सूचकलाई प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ।
७. वृद्धवृद्धाहरूको आश्रित अनुपात : साठी वर्ष वा सो बढी उमेर समूहका वृद्धवृद्धाहरूको जनसङ्ख्या र १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहका जनसङ्ख्याको अनुपात। यस सूचकलाई प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ।
८. कुल प्रजनन दर : प्रजननयोग्य उमेर समूह (१५ वर्षदेखि ४९ वर्षसम्म) का महिलाहरूले आफ्नो प्रजननयोग्य अवधिभर जन्म दिएका जीवित शिशुहरूको सङ्ख्यालाई कुल प्रजनन दर भनिन्छ। औषत प्रति महिलामा व्यक्त गरिने यो सूचकका लागि हरेक पन्ध्र वर्षका महिलाले प्रजननयोग्य उमेर पुरै पार गर्ने मान्यता राखिन्छ।
९. कुल गार्हस्थ उत्पादन (Gross domestic production) : कुनै आर्थिक क्षेत्र (देश वा ठाउँ) भित्र निश्चित समयवधिमा उत्पादित वस्तु तथा सेवाको मौद्रिक मूल्यको कुल मानलाई कुल गार्हस्थ उत्पादन भनिन्छ।
१०. प्रतिव्यक्ति आय (per capita income) : राष्ट्रिय आय र मध्य वर्षको जनसङ्ख्याको अनुपात।
११. परिवारका औषत सदस्य संख्या (Average Household Size): हरेक अलग परिवारमा अक्सर बसोबास गर्ने सदस्यहरूको औषत संख्या।

१२. जनघनत्व (Population Density): प्रति वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा अक्सर बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको संख्या जनाउने सूचक जसले जमिनमा जनसंख्याको चाप व्यक्त गर्दछ ।
१३. जन्म दिने औषत उमेर: प्रजननयोग्य उमेरका महिलाहरूले आफ्नो प्रजनन उमेर भर जन्म दिएका शिशुहरूको जन्म दिंदा निजको उमेरको औषत मान ।
१४. लैङ्गिक अनुपात (Sex Ratio): प्रति सय महिलामा पुरुषको संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।
१५. जन्म हुँदाको लैङ्गिक अनुपात (Sex Ratio at Birth): प्रति सय महिला (छोरी) हरूको जन्म हुँदा जन्मेका पुरुष (छोरा) हरूको संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।
१६. कोरा जन्म दर (Crude Birth Rate): प्रत्येक वर्ष प्रति हजार जनसंख्या बराबर जीवित जन्म भएर थपिएको जनसंख्या व्यक्त गर्ने कोरा सूचक अर्थात प्रति हजार जनसंख्यामा वार्षिक जीवित जन्म भएका केटाकेटीको संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।
१७. कोरा मृत्यु दर (Crude Death Rate): प्रत्येक वर्ष प्रति हजार जनसंख्या बराबर मृत्यु भएर घटेको जनसंख्या व्यक्त गर्ने कोरा सूचक अर्थात प्रति हजार जनसंख्यामा वार्षिक मृत्यु हुने संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।
१८. शिशु मृत्यु दर (Infant Mortality Rate) : प्रत्येक वर्ष प्रति हजार जीवित जन्म भएका केटाकेटी मध्ये एक वर्षको उमेर नपुग्दै मृत्यु भएकाहरूको संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।
१९. पाँच वर्ष मुनिको बाल मृत्यु दर (Under-Five Mortality Rate) : पाँच वर्ष मुनिका प्रति हजार जीवित जन्म भएका केटाकेटी मध्ये पाँच वर्षको उमेर नपुग्दै मृत्यु भएकाहरूको वार्षिक संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।
२०. अपेक्षित औषत आयु (Life Expectancy at Birth): प्रत्येक वर्ष जन्म भएको व्यक्ति मौजुदा मृत्यु दर कायम रहेमा औषतमा बाँच्ने सम्भाव्य वर्ष व्यक्त गर्ने सूचक अर्थात व्यक्तिको औषत आयु व्यक्त गर्ने सूचक ।
२१. विवाह हुँदाको औषत उमेर (SMAM) : हरेक १५ वर्ष पुरा भएको र पचास वर्ष मुनिको उमेरमा पहिलो विवाह भएका व्यक्तिहरूको विवाह हुँदाको अवस्थाको उमेरको औषत मान व्यक्त गर्ने सूचक ।
२२. जनसङ्ख्याको औषत उमेर (Median Age) : जनसंख्याको औषत उमेर व्यक्त गर्ने यस्तो मान जसको माथितिर र तलतिर बराबर (आधा-आधा) जनसंख्या पर्दछ ।

अनुसूची २: तथ्याङ्क कार्यालयको नागरिक वडापत्र

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुर
(कैलाली, कञ्चनपुर)

फोन नं. : ०९९५२९३४७
फ्याक्स नं.: ०९९-५२९३४७
ईमेल : sokanchanpur@gmail.com

यस कार्यालयबाट सम्पादन गरिने कार्य तथा प्रदान गरिने सेवाहरूसँग सम्बन्धित
नागरिक वडापत्र

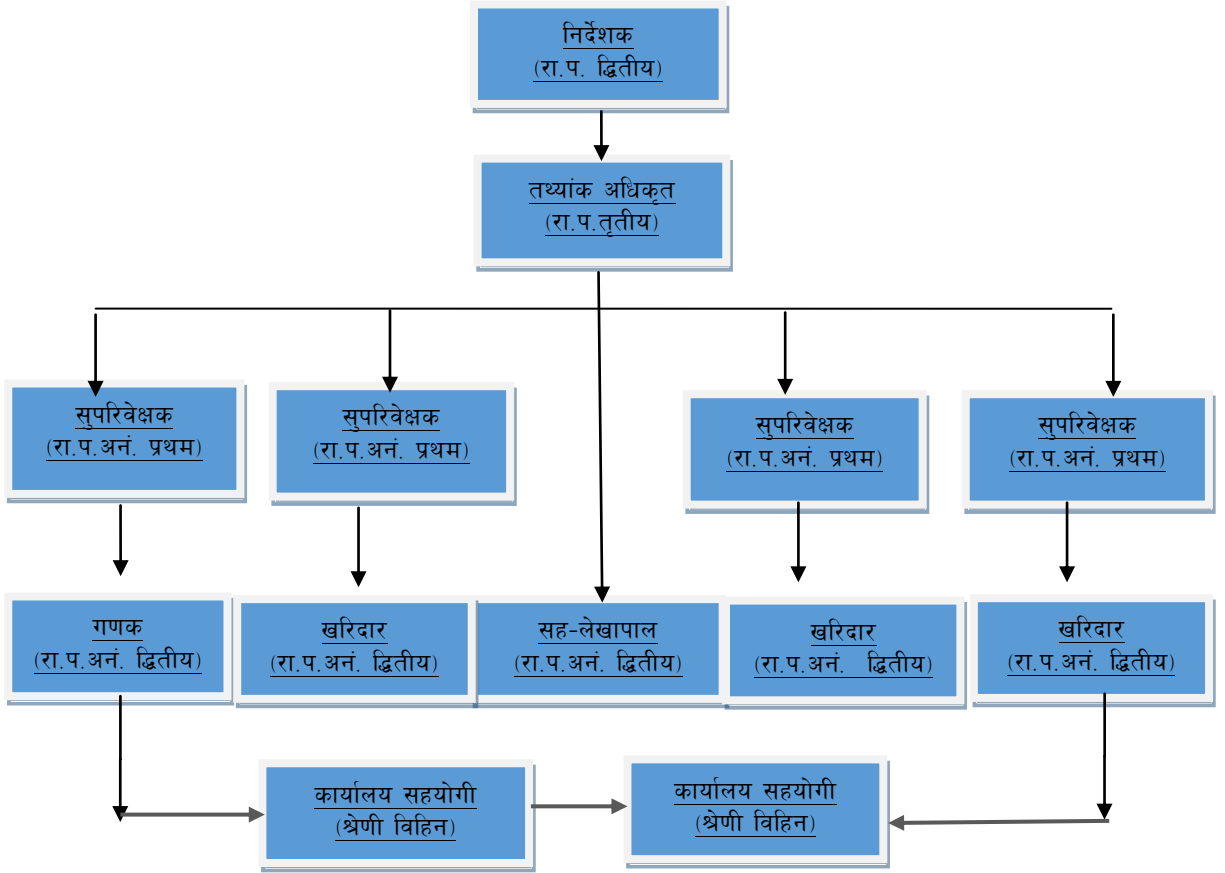
क) सम्पादन गरिने कार्यहरू:

कामको किसिम	लाग्ने समय	लागत	कार्यगत जिम्मेवारी	कैफियत
तथ्याङ्क संकलन- गणना तथा सर्वेक्षण सञ्चालन मार्फत र आवश्यकता अनुसार अन्य निकायबाट संकलन	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा तोकिए बमोजिम	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा तोकिए बमोजिम	सुपरिवेक्षक, गणक, खरिदार	निर्धारित प्रश्नावली प्रयोग गरी स्थलगत संकलन र द्वितीय स्रोतबाट समेत संकलन/संग्रह गर्ने
तथ्याङ्क संकलन कार्यको सुपरिवेक्षण (गणना, सर्वेक्षण तथा द्वितीय स्रोतको समेत)	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा तोकिए बमोजिम	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा तोकिए बमोजिम	निर्देशक, तथ्याङ्क अधिकृत, सुपरिवेक्षक	स्थलगत तथ्याङ्क संकलन भइरहेको समय र आवश्यकता अनुसार
संकलित तथ्याङ्कको प्रशोधन (कोडिङ, इडिटिङ, डाटा इन्ट्र आदि)	तथ्याङ्क संकलन कार्य सम्पन्न भएको एक महिना	नतोकिएको	गणक, खरिदार, सुपरिवेक्षक	संकलित तथ्याङ्कको परिमाण अनुसार समय थपघट हुन सक्ने
प्रशोधित तथ्याङ्कको विश्लेषण	तथ्याङ्क प्रशोधन कार्य सम्पन्न भएको एक महिना	नतोकिएको	निर्देशक, तथ्याङ्क अधिकृत	जिल्लास्तरमा हुने प्रकाशनहरूको लागि सिमीत मात्रामा मात्र विश्लेषण गरिने
तथ्याङ्कको अभिलेखिकरण	प्राप्त/उत्पादन भए पछि तत्कालै	नतोकिएको	सुपरिवेक्षक, गणक, खरिदार	केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग र अन्य निकायबाट प्राप्त तथा कार्यालयबाट उत्पादित तथ्याङ्क समेत
तथ्याङ्कको प्रकाशन (वस्तुगत विवरण, ब्रोसर, तथ्याङ्क तालिका आदि) र सार्वजनिकीकरण	नतोकिएको	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा तोकिए बमोजिम	निर्देशक	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा तोकिए बमोजिम तदर्थरूपमा मात्र प्रकाशन गरिने
जिल्लास्तरीय तथ्याङ्कीय क्रियाकलापको समन्वय	निरन्तर	नतोकिएको	निर्देशक	गोष्ठी, बैठक आदि मार्फत जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी निकायसँग

ख) प्रचलन गरिने सेवा:

सेवाको किसिम	पेश गर्नु पर्ने कागजात	लाग्ने समय	सेवा शुल्क/दस्तुर	कार्यगत जिम्मेवारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
प्रकाशित तथ्याङ्कको वितरण र उपलब्धता (प्रकाशित प्रति वा विद्युतीय प्रतिको रूपमा वितरण र माग अनुसार इ-मेलमार्फत उपलब्ध गराउने)	कुनै कागजात पेश गर्नु नपर्ने	तुरुन्त	निःशुल्क	सुपरिवेक्षक, गणक	तथ्याङ्क अधिकृत
पुस्तकालय सेवा	कुनै कागजात पेश गर्नु नपर्ने	कार्यालय समय भित्र	निःशुल्क	सुपरिवेक्षक, गणक	तथ्याङ्क अधिकृत
तथ्याङ्कीय क्रियाकलाप सम्बन्धी सल्लाह/परामर्श	कार्यालयमा प्राप्त लिखित/ मौखिक अनुरोध अनुसार	नतोकिएको	निःशुल्क	निर्देशक, तथ्याङ्क अधिकृत	निर्देशक

अनुसूची ३: तथ्याङ्क कार्यालयको स्वीकृत दरबन्दी

अनुसूची ४: तथ्याङ्क कार्यालयको स्वीकृत दरवन्दीमा कार्यरत कर्मचारीहरु:

सि.न.	कर्मचारीको नाम	पद	हालको ठेगाना	शैक्षिक योग्यता
१	श्री यदुनाथ आचार्य	निर्देशक	पनौती-२, काभ्रे	स्नाकोत्तर
२	श्री गोविन्दप्रसाद न्यौपाने	तथ्यांक अधिकृत	भी.न.पा.-४कञ्चनपुर	स्नाकोत्तर
३	श्री विनोदराज पन्त	सुपरिवेक्षक	गोदावरी न.पा. -४, कैलाली	स्नाकोत्तर
४	श्री विपिन लेखक	सुपरिवेक्षक	भी.न.पा.-४ कञ्चनपुर	स्नातकोत्तर
५	श्री शम्भुनारायण पन्त	सुपरिवेक्षक	भी.न.पा.-६ कञ्चनपुर	प्र. पत्र तह
६	श्री निरज ओझा	सुपरिवेक्षक	भी.न.पा -५ कञ्चनपुर	स्नाकोत्तर
७	श्री वासुदेव भट्ट	खरिदार	भी.न.पा.-१५ कञ्चनपुर	दशम कक्षा
८	श्री परमानन्द जोशी	खरिदार	भी.न.पा. -१५ कञ्चनपुर	दशम कक्षा
९	श्री लालबहादुर नेपाली	खरिदार	ध.न.पा. कैलाली	दशम कक्षा
१०	श्री सुरेन्द्र पन्त	गणक	वेदकोट न.पा.-३, कञ्चनपुर	स्नाकोत्तर
११	श्री विरेन्द्र एर	स.ले.पा	गोदावरी न.पा -१, कैलाली	दश जोड दुई
१२	श्री महादेव भट्ट	का.स.	वेदकोट न.पा.-४, कञ्चनपुर	आठ कक्षा
१३	श्री जगतप्रसाद पन्त	का.स.	वेदकोट न.पा.-५, कञ्चनपुर	दशम कक्षा

अनुसूची ५:

कञ्चनपुर जिल्लास्थित कार्यालयहरु र सूचना अधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बर

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सूचना अधिकारी	पद	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	उदय राज जोशी	प्रशासकिय अधिकृत	९८४१७००२५०
२	महाकाली अञ्चल अस्पताल	केशव दत्त अवस्थी	मेडिकल रे.अधिकृत	९८४८७२०९८२
३	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	पदम राज भट्ट	शाखा अधिकृत	९८४८७४२०४६
४	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	लिला जोशी	नायव सुव्वा	९८४८७२९४०७
५	जिल्ला बन कार्यालय	विरबहादुर ठगुन्ना	स.बन अधिकृत	९८४८८९२०३८
६	आन्तरीक राजश्व कार्यालय	सुशिल कुमार महतारा	क.अ.	९८४९९४९११२
७	जिल्ला प्राविधिक कार्यालय	केशव दत्त भट्ट	नायव सुव्वा	९८६८८१४०१२
८	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	महेश राज पाण्डेय	शाखा अधिकृत	९८४८७२६३११
९	भीमदत्त न.पा. कार्यालय	हरि सिंह धामी	शाखा अधिकृत	९८४८७२३३३२

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सूचना अधिकारी	पद	सम्पर्क नं.
१०	कृष्णपुर नगरपालीका कार्यालय	प्रेम ब.विष्ट	नायव सुव्वा	९८४८७६४९३३
११	बेदकोट नगरपालीका कार्यालय	गणेश दत्त जोशी	नायव सुव्वा	९८४८७६२४६६
१२	शुक्लाफांटा न.पा कार्यालय	भरत बहादुर विष्ट	कार्यक्रम अधिकृत	९८५८७५३०४०
१३	पुर्नवास न.पा. कार्यालय	लालमान तामाङ	अ.स.ई.	९८०६४९४९४५
१४	महाकाली न.पा.का कार्यालय	रघुनाथ भट्ट	नायव सुव्वा	९८५८७२८९९९
१५	बेलौरी न.पा. कार्यालय	अशोक पाण्डेय	स.व.ई.	५८००८२
१६	बेल्डांडी गाऊँपालिका कार्यालय	राज बहादुर विष्ट	नायव सुव्वा	९८४८७३६८५३
१७	लालभाडी गाऊँपालिका कार्यालय	दल बहादुर नेगी	नायव सुव्वा	९८४८८४९४९८
१८	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	शंकर दत्त जोशी	प.से.प्रा	९८४८८४८९७७
१९	जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय	कृष्ण दत्त भट्ट	नायव सुव्वा	९८४८७८२४९७
२०	यातायात कार्यालय	नरेन्द्र राज जोशी	नायव सुव्वा	९८४९७९७४७५
२१	महाकाली अञ्चल आयुर्वेद औषधालय	कालु सिंह विष्ट	बरिष्ठ वैद्य	९८४८७८३६९९
२२	लोक सेवा आयोग महाकाली अ.का.	खगेन्द्र प्रशाद भट्ट	शाखा अधिकृत	९८४९५०७८७९
२३	सिचाई विकास डिभिजन	रुपनारायण चौरसिया	इन्जिनियर	९८४६५४४६६२
२४	को.ले.नि.कार्यालय	शंकर दत्त भट्ट	लेखा अधिकृत	९८४८५४७६४७
२५	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय	कृष्ण देव भट्ट	प्रमुख शिक्षक	९८४८७२३६३९
२६	महेन्द्रनगर नगर विकास समिति	पुष्प राज भट्ट	नायव सुव्वा	९८५९९८३२२९
२७	नापी कार्यालय	मान बहादुर चन्द	नापी अधिकृत	९८४८६९५०६४
२८	मालपोत कार्यालय	अशोक कुमार भण्डारी	मालपोत अधिकृत	९८४८७२९९४४
२९	जलउत्पन्न प्रकोप नि.कार्यालय	मंगल बहादुर सिंह	इन्जिनियर	९८४८७२९४०९
३०	तथ्यांक कार्यालय	विपिन लेखक	सुपरिवेक्षक	९८४८७७९०५९
३१	महिला तथा बालालीका कार्यालय	राधिका पन्त	म.वि.नि	९८६८७२७२०३
३२	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	देव दत्त कलौनी	बाली सं. अधिकृत	९८४८७२०९७७
३३	जनताको तटबन्ध कार्यक्रम फिल्ड कार्यालय नं.६	करवीर सिंह साउद	इन्जिनियर	९८४८४०९४९६
३४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय कञ्चनपुर	भीम बहादुर दाहाल	प्र.ना.उ.मो.नं.	९८५८७५०९९५
३५	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	हेम राज जोशी	भे.क.नि.	९८४८७२०९९८
३६	भूमिसुधार कार्यालय	प्रताप दत्त जोशी	नायव सुव्वा	९८४८७०५९३४

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सूचना अधिकारी	पद	सम्पर्क नं.
३७	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको कार्यालय	खिमानन्द पाठक	शाखा अधिकृत	९८५८७५९३७७
३८	जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय	गणेश प्रशाद जोशी	नायव सुब्बा	९७५९५००७९२
३९	डिभिजन सहकारी कार्यालय	हेम राज भट्ट	सहकारी निरिक्षक	९८४८४३७७६५
४०	नेपाल खाद्य संस्थान शाखा	शान्ता जोशी	नि.शा.प्र.	९८४८८४९७५५
४१	महाकाली पथरैया मोहना सिंचाइ डिभिजन	माधव कोइराला	इन्जिनियर	९८४३७९८९२३
४२	महाकाली सिंचाई आयोजना तेश्रो चरण	महादेव बिष्ट	इन्जिनियर	९८४९७९७४४५
४३	शुक्लाफांटा राष्ट्रिय निकुन्ज कार्यालय	गोपाल बहादुर घिमिरे	स.स.अ.	९८४५५९९७६९
४४	अध्यागमन कार्यालय	माधव प्रशाद जोशी	ब.अ.स.	९८५८७५०३८९
४५	पशु क्वारेन्टन कार्यालय	केशव हादुर खडायत	स.ले.पा.	९८५८७५९४५२
४६	खाद्य क्वारेण्टाईन प्रयोगशाला गड्डाचौकी	आरती भट्ट	नि.का.प्र.	९८४८७२२५९२
४७	कञ्चनपुर भन्सार कार्यालय	नाथ बहादुर सावकोटा	कम्प्युटर अधिकृत	९८४९४९२९२७
४८	नेपाल बैंक लिमिटेड	दल बहादुर ऐर	सहायक प्रबन्धक	९८४८७२४४७२
४९	रा.वा.बैंक लि.	ज्योती भट्ट	सहायक प्रबन्धक	९८४९४२२४४७
५०	कृषि विकास बैंक	हर्क ब.धामी	शाखा अधिकृत	९७४९५०५४९९
५१	नेपाल टेलिकम कार्यालय	रुप हादुर रावल	प्रा.अ.	९८५८७५०३६९
५२	कृषि सामग्री क.लि.	गणेश ठमटा	बरिष्ठ सहायक	९८४०९३०७८
५३	क्षेत्रीय कृषि तल्लिम केन्द्र	जानक राज जोशी	कृ.प्र.ता.अ.	९८६५६९९९३४
५४	क्षेत्रीय बाली संरक्षण प्रयोगशाला	कुमार धर भट्ट	नायव सुब्बा	९७४९५९५९२९
५५	डिभिजन सडक कार्यालय	खगेन्द्र बहादुर	शाही इन्जिनियर	९८४९७७९९८२
५६	महाकाली पूल योजना कार्यलय	प्रताप चन्द	नायव सुब्बा	९८४८७५९९६२
५७	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	गौरराज बहादुर लिम्बू	शाखा अधिकृत	९८५८७५०८९९
५८	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण	गणेश दत्त जोशी	(स.प्र.अधिकृत)	९७४९५०८२४९
५९	क्षेत्रीय बिउ विजन प्रयोगशाला सुन्दरपुर	शेर हादुर थारुचौधरी	नायव सुब्बा	९८४८५७७३२७
६०	नोपाल खानेपानी संस्थान	पुष्प राज जोशी	लेखापाल	९८४५६८२९९४
६१	शिप विकास कार्यालय	उद्धव राज पन्त	खरिदार	९८४८७८९६५०
६२	जिल्ला हुलाक कार्यालय	देव सिंह सामन्त	नायव सुब्बा	९७४९०९२००६

सन्दर्भ सामाग्री :

१. राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ संक्षिप्त नतिजा, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग थापाथली काठमाण्डौ ।
२. जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७०, तथ्याङ्क कार्यालय, कञ्चनपुर ।
३. National Population and Housing Census 2011 (National Report) Central Bureau of Statistics (Kathmandu, Nepal)
४. National Population and Housing Census 2011 (Village Development Committee/Municipality), Central Bureau of Statistics (Kathmandu, Nepal)
५. National Sample Census of Agriculture 2011, District Report, Central Bureau of Statistics (Kathmandu, Nepal)
६. Statistical year book, Central Bureau of Statistics (Kathmandu, Nepal)
७. Population Monographs of Nepal 2014, Central Bureau of Statistics (Kathmandu, Nepal)
८. विभिन्न स्थानीय तहबाट प्रकाशित वस्तुगत विवरण तथा आवधिक योजना दस्तावेज
९. स्थानीय निकाय पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन २०७३ ।
१०. स्थानीय तह निर्वाचन २०७४ को नतिजा तालिका, जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर ।
११. जिल्लास्थित विभिन्न सरकारी तथा गैर-सरकारी निकायहरूका अभिलेखहरू ।
१२. URL: www.cbs.gov.np, www.undp.org.np, www.election.gov.np
१५. Raw data : Public Use Micro Sample (PUMS) file, Central Bureau of Statistics (Kathmandu, Nepal).